ARNAVUTLUK EMEK PARTİSİ'NİN
İNŞASI
VE
PARTİ YAŞANTISI

TİRAN 1974

KOMÜN YAYINLARI

ARNAVUTLUK EMEK PARTİSİ'NİN İNŞASI VE PARTİ YAŞANTISI
KOMÜN YAYINLARI

ARNAVUTLUK EMEK PARTİSİ'NİN İNŞASI VE PARTİ YAŞANTISI

Komün Yayınları — Bilim Dizisi 7

Dizgi Erenler Matbaası
Baskı Haşmet Matbaası
Kapak Baskı Reyo Ofset
Baskı Tarihi Ocak 1977

Yönetim Yeri:
Nuruosmaniye Cad. Ata İş Hanı No: 34/104
CAĞALOĞLU — İST.

Yazışma Adresi:
P.K. 764 Sirkeci — İstanbul

ARNAVUTLUK EMEK PARTİSİ'NİN İNŞASI VE PARTİ YAŞANTISI

TİRAN 1974

Türkçesi

Fatma Korcan

KOMÜN YAYINLARI

Bu kitap «8. Nëntori» Basımevi tarafından 1974 yılında Tiran'da «The Party Of Labour Of Albania On The Building And The Life Of The Party» adı altında yayınlanmıştır.

ARNAVUTLUK'UN TEMEL KOMÜNİST GRUPLARININ PARTİNİN KURULMASI İÇİN YAPTIKLARI TOPLANTININ KARARINDAN

Kasım, 1941

KARAR

Arnavutluk'un temel Komünist gruplarının ilk toplantısı şu kararla sona erdi:

V. ÖRGÜTSEL GÖREVLER

Geçmişin dar sekter örgütleri, grupçu ve bölücü bir ruhla sınırlı bir temel üzerine kurulmuştu ve çoğu kez yığınlardan hemen hemen tecrit olmuştu; hâlâ varlığını sürdüren böyle komünist hücreler en kısa zamanda ortadan kaldırılmalı ve yeniden örgütlendirilmelidir, zira bu tip çalışma tamamen yanlıştır. Gençlik içinde, çalışma yöntemi de yanlıştır; bu çalışma, çoğu durumda kendi içlerinde

tecrit olunmuş hücreler kurarak dar bir temel üzerinde sürdürülmüştü ve işçi, köylü ve aydın gençlik yığınlarıyla geniş bağlardan yoksundu. Bunlar örgütsel plandaki iki esas hatadır ve en kısa zamanda giderilmesi gerekir.

Yeni tipte bir partinin, bir Bolşevik Partisinin geliştirilmesinin temel yasalarından biri, kendi hatalarına karşı ve özellikle grupçu girişimlere karşı ve sınıf düşmanına karşı uzlaşmaz mücadele olmak üzere iki cephede savaştır. Bu şekilde parti eski tipte bir parti, hareketsizlikten, kayıtçılıktan ve bölücülükten ve işçi sınıfının çıkarlarına ihanet etmekten çürümüş ikinci Enternasyonalin sosyal demokrat partileri gibi bir parti olmayacaktır. Yoldaşların daha yüksek organlara (komitelere) bağlı olduğu, işçi sınıfına mücadelede zafere kadar yol gösterebilecek, tüm şehir ve kır emekçi yığınlarıyla yakın bağlar kurmuş disiplinli bir parti istiyoruz.

«Eğer halktan, onlara hayat veren analarından ayrılmazlarsa komünistler yenilmezdir» diyor büyük öğretmenimiz Stalin. İstediğimiz böyle bir partidir.

Görevimizi daha enerjik bir şekilde sürdürmeli ve tüm olumsuz ve sağlıksız belirti ve teorilerden kurtulmalıyız.

Partimizi, sınıf düşmanlarının saldırılarından, çeşitli bölücü eğilimlerden, bazı kişilerin yıkıcı eylemlerinden korumak için, parti saflarını, iyiyi koruyarak ve yabancı etkisinden ayırarak temizlemeyi mümkün olduğu kadar çabuk ve enerjik bir biçimde yürütmek gereklidir. Çalışmamızdaki dar fikirliliği, liberalizmi ve oportünizmin belirtilerini yok etmeliyiz. Bu nedenle her zaman siyasi ve örgütsel bakımdan uyanık olmalıyız.

Örgütün üyeleri ve önderleri arasındaki işbirliği önemlidir. Bunun için bütün komitelerin ve parti üyelerinin yeteneklerini bilmek ve herkesi uygun yerlere atamak gereklidir.

Partideki birliği yüceltmek için iflah olmaz hizipçileri ve ahbap çavuşçuluğun etkisi altındakileri partiden atmalıyız. Böylece partl, saflarındaki temizlikle daha güçlenecektir. Kendilerlnl ahbap çavuşluğun etkisinden kurtarmış ve Partinin sadık savaşçıları olmuş yoldaşlara özel ilgi göstermeliyiz.

Ahbap çavuşluk, hizipçilik ve disiplinsizlik, Arnavutluk'un komünist örgütlerindeki zaafın başlıca nedenleridir. Bu nedenle, parti örgütlerini şu görevler bekliyor:

1) Üyeleri seçmek ve onları hücrelerde örgütlemek, yeni hücreler oluşturmak. Hücre sistemi mutlaka ve mümkün olan en kısa zamanda partinin örgütsel temeli haline gelmelidir.

2) Saflarını, derhal yeni kuvvetlerle sağlam savaşçılarla ve şehir ve kırdaki emekçiler arasından gelen işçi ve köylülerle pekiştirmeliyiz. Sağlam işçi ve köylü unsurları partiye alarak ilk ve son olarak utangaçlık ve sekterliğin üstesinden gelmeliyiz. Partinin hücreleri, gerçek liderlerinin doğduğu işçi hareketinden ortaya çıkmalıdır.

3) Marksist-Leninist teorinln incelenmesi ve kuvvetli bir yeraltı komünlst partisinin kurulmasında temel teşkil eden Sovyetler Birliği Komünist Partisi (B) Tarihinin incelenmesiyle kadroların ideolojik, teorik ve siyasi düzeylerinin yükseltilmesi üzerinde enerjik bir biçimde duralım; bu inceleme yolu, yoldaşları, süslü cümleler kurma ve sağlıksız entellektüelizme karşı mücadele için eğitmede çok yararlı olacaktır.

4) Hücrelerde ve komitelerde görev, üyeler arasında her birinin yeteneklerine göre dağıtılmalıdır.

5) Herkim parti programını kabul eder, parti örgütünde (hücrede) aktif yer alır ve üyelik aidatını öderse, parti üyesi olabilir.

6) Hücreler ve bölge komiteleri arasında ve alt ve üst komiteler arasında sıkı bağlar kurulmalıdır.

7) Komiteler, hücrelerin ve her parti üyesinin çalışmasını sürekli kontrol etmelidir. Özellikle eski ahbap çavuşluğun hücrelerimize sızma olasılığına karşı uyanık bulunmalıyız.

8) Partiyi sağlıklı bir duruma getirmek için hücreler olabildiğince fazla insiyatif almalı ve yönetici yoldaşlar bu insiyatife her türlü yardımı yapmalıdırlar. Yoldaşlar tüm irade ve isteklerini Partinin günlük çalışmalarında kullanmalıdır. Partiye olan sevgilerini arttırmalı ve komünist adını ve Partinin adını lekelemeden korumalıdırlar.

9) Disiplinsizlik ve parti çalışmalarını ve kararlarını hor görme ve küçümseme, örgüt içindeki en vahim ve en zararlı belirtilerdendir. Bütün bu belirtilerin yok edilmesi, sıkı disiplin ve tüm parti kararlarına tam uyulmasının zorunlu olması önemlidir. Bunun için parti, disiplini ihlal eden, anarşist, oportünist ve tasviyecilik eğilimleri veya kötü ihtirasları olan unsurları acil bir biçimde saflarından azletmelidir.

10) Partinin güvenliği ve sırların sınıf düşmanından saklanması konusunda bazı tasviyeci, oportünist ve hain unsurlar işkenceye dayanamadıklarını, yoldaşlarına ihanet ve onları teslim ettiklerini söylerler, bunlar proletarya Partisine yabancı görüşlerdir ve acımasızca bastırılmalıdır. Bugüne dek güvenliğimiz hep kötü olmuştur. Örgütümüzü sınıf düşmanına karşı korumak için gizliliği sağlamalı ve perdenin arkasına saklanıp kendi içimize çekilmemeliyiz.

11) Örgütsel bağlarımızı, şimdiye dek hiçbirşey yapılmamış veya çok az şey yapılmış yerlere uzatmalıyız.

12) Geniş halk yığınları içinde ajitasyon ve propa-

ğanda eylemi ile uğraşmalı, mücadele hareketlerini örgütlemeli ve yürütmelliyiz.

13) Yığınların gerilla hareketini, gelecekteki ordunun iskeleti ve diğer siyasi partiler ve ulusal kurtuluş hareketiyle birlikte, gerilla birimlerinin gerçek maddi ve siyasi temeli olacak şekilde yaratmalı ve örgütlemeliyiz.

14) Kadınların görevinde de değişiklik yapmak gerek. Bugünkü durum bizi, özellikle kadınlara ciddi görevler yüklemeye zorunlu kılıyor; kadınları partiye almalı ve onların, kadın yığınlarını, kurtuluş savaşında harekete geçirme çalışmalarına yardımcı olmalıyız.

15) Parti örgütü ve yüksek organlar, Arnavutluk Komünist Gençliğinin gelişmesine ve tüm dürüst Arnavutluk Gençliğinin harekete geçmesine yardım etmelidir.

16) Parti örgütü, kurtuluş savaşındaki geniş kitle hareketlerini sürdürebilmek ve beyaz terörün kurbanlarına yardım edebilmek için Parti yararına bağışlar toplamalıdır. Bu görev güçlendirilmeli ve tüm ülke çapında yayılmalıdır.

Her örgütün bir çeşit disiplini olmalıdır fakat Komünist Partimizde, işçi sınıfı ve halkın en bilinçli evlatları olan partl üyelerinin yüksek bilincinden kaynaklanan özel bir disipline gerek var. Yeraltı faaliyetinin zor şartları daha sert bir disiplini, özellikle burada, Arnavutlukta, gerekli kılmaktadır. Her parti üyesi parti disiplinine uymalıdır. Çok sayıda düşmanı olan partimiz çelikten disiplin ve birlik olmadan, mücadeleyi başarıyla sürdüremez. Disiplinsizliği partiye, onu içerden yıkma amacıyla sızan yabancı unsurlar getirmiştir. Nitekim, küçük burjuva ruhlarından kurtulamamış çeşitli küçük burjuva unsurlar, parti üyesi olacak kadar olgunlaşmamış kimseler veya mesele çıkaran zemini parti aleyhtarı ve Troçkist hareketlere hazırla-

yan kariyeristler partiye girmiştir. Eğer gözlerimizi açarsak bu kimseleri tanımak çok zor değildir.

Konferans (*) ve üst organlar (**) Arnavutluktaki parti örgütünün, Arnavutluktaki tüm komünist örgütlere hakim olan sağlıksız durumun giderilmesine var gücünü vereceğine ve içinde bulunduğumuz koşulların Partimize yüklediği büyük görevleri yerine getirecek Partinin tüm örgütsel kuvvetlerini, Partinin bolşevikleştirilmesi mücadelesine sokacağına ant içti.

AKP Merkez Komitesi
AEP Temel Belgeleri
Cilt 1, 2. Baskı sy 11,
22 - 26, 27

(*) Komünist Grupların toplantısı

(**) AKP Geçici Merkez Komitesi ve Arnavutluk komünist Gençliği Merkez Komitesi

ARNAVUTLUK KOMÜNİST PARTİSİ EYLEMCİLERİNİN 1. DANIŞMA TOPLANTISINA SUNULAN RAPOR[1]

8 Nisan, 1942

Yoldaşlar,

Bir ölçüde örgütsel parçalanmanın nedeni ve Partimizin henüz bir örgüt olarak birleşmediği gerçeği, halâ yaşamakta olan grup ruhunda araştırılmalıdır. Yoldaşlar, Arnavutluk'un temel komünist grupları toplantısının kararında[2] ülkemizdeki komünist çalışmaya ilişkin işlerin nasıl gittiğini gördünüz. Bu grupların yapmış oldukları büyük hataları gördünüz. Bu hatalar yüzünden halâ düzgün çalışma kurulamadı ve biz henüz gerektiği kadar ilerleyemedik.

Kararsızlık, liberalizm, rekabet, konuların oportünist bir biçimde anlaşılması vb, hareketimizi zor bir duruma düşürmüştür. Herkes diğerlerine sövüp sayarak, onların

«hatalarını» göstererek, yalnızca kendilerinin «tamamen haklı» olduğunu ve başkalarının her şey için suçlanması gerektiğini söyleyerek, gerekli olanın gruplar kurmak ve kendilerini bir parti haline getirmek olduğunu düşünerek, kendisi için çalışıyordu.

Bildiğiniz gibi Korça[3], İşkodra[4] ve Gençlik[5] gibi birçok gruplarımız vardı, hatta Korça Komünist grubundan 2 kişi bir tür küçük bir grup da kurmuşlardı. Bunlar, üzerinde nüfuzlu oldukları bazı kimseleri etraflarında toplamışlar ve 'kendi sonları için' muhafaza etmişlerdir. Bunlar A. ve M. yoldaşlardı. İki tane de Troçkist grup vardı. Fundo[6] ve Kendro[7], ve nihayet tasviyeci oportünistlerin grubu «Ziyari» (tüm grup ve şahıslar hakkında daha sonra açıklama yapacağız).

Temel grupların toplantısından önce Arnavutluk'taki durum buydu. Bu böyle süremezdi. Yeni bir şeye, daha örgütlü bir şeye, bir partiye doğru ilerlemek gerekiyordu.

Böyle bir durumda gerekli en iyi ve en uygun aracı bulduğumuzu düşünüyoruz. Eski grup ruhundan en az etkilenmiş ve Parti çizgisini sürdüreceğine en emin olduğumuz kimseler arasından seçilen tek bir önderlik altında aşağıdan yukarıya birleşme sistemini kullandık. İşe giriştik. Fakat böyle büyük bir görev sırasında, eskilerden çoğunun saflarımıza sızmaya çalışacaklarını ve böyle zararlı unsurların günümüzde halâ var olduğunu unutmamalıydık. Çeşitli gruplardan kabul edilen yoldaşlar (bunlar, gruplar döneminde, kendi gruplarının amacına göre fevkalade 'militanlar' ve birinci sınıf 'ajitatörler' olmuş olabilirler) Parti üyesi olarak çok zayıf göründüler. Bu yoldaşlar daha önceden tanınmadığı için bu sonuç ortaya çıktı ve bunun için saflarımızda pekçok zararlı ve kararsız unsur bulunmaktadır. Öyle görünüyor ki grup ruhu ilk başta düşündüğümüzden daha güçlüdür. Bu kişilerin çoğu, grupların uzlaşması konusunun tatminkâr olmaktan çok

uzak olduğu Tiran'da kaldı, zira, kendilerini yeni örgütsel çizgiyle uzlaştırmada güçlük çeken en kavgacı taraftarlar dahil olmak üzere bütün grupların temsilcileri buradaydı. Eski durumları sarsılmış ve yeni durumu da kavrayamamışlardı, böylece, Parti çizgisinin dışında, onun çalışmalarını ve düzenli gelişmesini engelleyerek eski ruhu sürdürdüler.

İki eğilimin ortaya çıktığı; bunlardan birinin Partiyi desteklemeyi kabul ederek ve çizgiyi sürdürerek ihtimamla göreve başlarken, diğerinin bütün sorunlara kuşkuyla baktığı ve Partinin eylemlerini eleştirdiği (açıkça Partinin sistemli bir şekilde gelişmesini engellemeğe çalıştı) partinin tekerine çomak soktuğu ve eylemini engellediği tüm komünistlerce bilinmektedir. Bu unsurlar çeşitli gruplardan, fakat ençok (özellikle Tiran'da) «gençlik» grubundan çıkmıştı, temsilcileri Anastas ve Xhephi[8] önceki çalışmalarına son verip Geçici Merkez Komitesinin talimatlarına göre hareket edeceklerine söz verdikten sonra bile eski ilişkilerini sürdürdüler.

Şimdiye kadar bu yoldaşlara karşı sabırlı olmamız ve onları disipline uymaya ve talimatları harfiyen yerine getirmenin önemine inandırmamız gerektiği görüşündeydik. Şimdi, Partinin çalışmasını ve gelişmesini engelleyen tüm zararlı unsurları, Partiden tasfiye ederek, başka bir yönteme baş vurmamız gerekiyor. Kanımızca eğer partinin eski batağa düşmesini arzu etmiyorsak ve Partinin birlik disiplini içinde gelişmesini istiyorsak, bu yöntemi mutlaka uygulamalıyız. Kökenleri ne olursa olsun ve hangi gruptan gelmiş olursa olsunlar bütün sapmalara karşı uzlaşmaz bir mücadele yürütülmelidir. «Emniyetsiz barış, iyi bir çarpışmadan daha iyidir» diyen eski sosyal-demokratların durumuna düşmemeliyiz. Partinin çalışmalarına dışardan saldıranlara (Z)[9] karşı da mücadele edilmelidir zira ancak böyle bir mücadeleyle Partinin sağlamlaşacağını iylce an-

lamamız gerek. Zararlı unsurların maskelerini halk yığınlarının önünde düşürmeliyiz. Eğer bunları halkın önünde açığa çıkartmazsak onlar diğer dürüst kimseleri aldatabilirler.

1) PARTİ İÇİNDEKİ DURUM

Örgütümüzün yapısının ve Partinin nasıl yönetildiğinin tam olarak anlaşılması henüz sağlanamadı. Bu, pekçok nedenlerden, özellikle yoldaşların Marksizm - Leninizmi iyi kavrayamadıkları ve teoriyle pratiğin birleşmesi gerektiğinin önemini anlayamadıkları, bir komünist teşkilatçı, ajitatör veya propagandacının anlaması gereken en önemli sorunları kavrayamadıklarından ileri gelmiştir. Bunun böyle sürmeyeceği açıktır. Yoldaşların bilinç düzeylni arttırmak için her alanda çok çalışma yapmalıyız ki ilerleme kaydedilebilsin ve önder olabilsinler. Fakat, teorik çalışmayla pratik çalışmayı birleştirmezsek bunu yapamayız çünkü «Devrimci teori olmadan devrimci hareket olamaz»; (*) yani ölümsüz hocamız Lenin'in gösterdiği yolu izleyerek teoriyi pratikle, teorik gelişmeyi pratik çalışmayla birleştirmeliyiz. İkisinden birini ihmal edip birine diğerinden fazla önem vermemeliyiz. Her iki yönde de görevimiz geri kalmıştır. Acı bir şekilde geri kalmıştır; yalnızca, kendilerine bakmayı reddedenler, gerçeklere gözlerini kapayanlar bunu göremezler.

Bilgi eksikliği çalışmamızda ciddi hatalara neden olmaktadır, ve bu da bir ölçüye kadar grup ruhunun halâ var olmasının nedenidir.

Bu sorunu daha açık anlamanın en iyi yolu geçmişe,

(*) Lenin, Ne Yapmalı, Eserler Cilt 5 Sy 434

tarihe bakmaktır. Ayrıntılara girmemeğe çalışacağız ve sadece genel sorunlar üzerinde açık etkisi olan en önemli konulara değineceğiz. Bu konulardan, bazıları geçmişe ait olsa bile hiç değilse genel anlamda söz etmeliyiz. Kanımızca bunları tartışmağa grup ruhu tamamen yok edilene ve Parti çalışmalarının tamamen üstesinden gelebilene dek, uzun süre devam etmeliyiz. Fakat bu, geçmişi araştırırken yerimizde sayalım veya grupların sadece şu ya da bu yanlışlarını gösterelim anlamına gelmemeli; geçmiş deneylerden günümüz ve ilerisi için bize gerekli olanı çıkarmalıyız.

Sıkı bağların olmaması ve örgütsel konularda bilgi yetersizliği, birlik olmaması, işçi sınıfı ve emekçi halkın mücadele amacına inanmama, yoldaşların sorumsuzluğu, komünternin tarihi önem taşıyan talimatlarına[10] güvensizlik ve onları uygulamama, ihtiras ve ahbap çavuşçuluk, burjuvazinin etkisi, komünist olduğunu gizlemek için yalan söyleme eğilimi ve diğer pekçok şey, aralarındaki mücadelenin açığa çıktığı sırada, eski grup rekabetlerinin şiddetlenmesine neden oldu.

Bu, kişi ve grupları, plansız, kontrolsuz ve kimseye karşı sorumluluk duymadan çalışmaya götürdü. Düzeltilmesi, uzun bir zamanı ve büyük çaba sarfedilmesini gerektiren ciddi örgütsel hatalar işlendi. Grup partizanlığının yanında sekterlik ve önemsiz işlerle uğraşma olan bu örgütsel hataların kalıntıları, örgütsel çalışmada gelişmeyi engellediler ve Partiyi gerektiği şekilde yeniden örgütlenmekten alakoydular. Bunun için, Partiye ve işçi hareketine tamamen yabancı olan, fakat maalesef halâ içimizde yaşayan bu kalıntılara (sekterlik, yanlış anlamalar ve kapalılık) karşı kararlı bir mücadeleye başlamamız gerekiyor. Parti çalışmasını ve büyük güçlüklerle yapmış olduğumuz şeyleri yıkmak isteyen zararlı, ihtiraslı ve sorumsuz un-

surlara izin vermeyeceğiz. Eski illetlerin ve eski öğretilerin sürmesine izin vermeyeceğiz. Örgüt konularında, içimizde şaşırtıcı şeyler oldu ve halâ olmakta. Bazı kimseler, sık sık belli unsurların etkisi altında kalarak, körü körüne hizmet ederek ve inanarak bu unsurlara bağlandılar. Bu unsurlar grup çalışmasında ustalaştılar. O zamanki gruplar gizli tertiplerle, bazı yoldaşlara yaklaşımlarda bulundular, ve bugün de halâ çeşitli kurnazlık yöntemleriyle diğerlerini kazanmağa çalışıyorlar. Kazanılmak istenenler arasında, bireyleri hareketin ve Partinin üstünde tutan eski grup önderlerinin veya bazı bölücülerin her söylediğine inanan, anlama seviyesi düşük veya bu sorunun önemini farkedemeyen yoldaşlar bulunmakta.

Bu, bizim mutlaka savaşmamız gereken son derece kötü bir durumdur. Bu durumun daha fazla sürmesine izin veremeyiz. Yoldaşlar, mutlak bir şekilde partiye güvenmeye, onu ve çalışmalarını sevmeye ikna edilmelidir. Kitlelerle çalışmanın önemini anlatmak için, uzun tartışmalara gerek duyulmuştur. Bu yoldaşlar kitlelerle çalışmanın önemini çok geç kavradılar. Faşizm altında çalışma olanağını inkâr ettiler. «Bu örgütsel yöntemle Yunanistan ve diğer ülkelerde çalışma olanağı vardır» veya «bu eski bir çalışma yöntemidir ve biz bununla karşı karşıya getirilmemeliyiz», «eyleme geçmemeliyiz çünkü polis bizi keşfedebilir», «adam kaybetmek istemiyoruz, eyleme geçmek isteyen varsa tek başına geçebilir» gibi iddialarda bulundular. Diğer bir deyişle kitlelerin önünde çalışmayı, kendilerini komünist olarak göstermeyi ve eyleme geçmeyi reddettiler. O halde devrimin nasıl başarılabileceğini düşünüyorlardı? Bu bizce açık değildir. Fakat açık olan bir tek şey var, o da bu şekilde asla devrimi başaramayacağımız ve böyle bir çalışmadan hiçbir iyi sonuç umamayacağımızdır.

Bunu şimdiden ele almış bulunuyoruz, fakat örgüt-

sel durum karışıktır ve hemen düzeltilemez, çünkü zamanla bu çizgi kök salmıştır ve halâ yeni bir biçim altında kendini göstermektedir. Bu tür anlayışlar, eski çalışmanın artıklarıdır ve devrimci işçi hareketine tamamen yabancıdırlar. Bunlara karşı («Gençlik» ve İşkodra gruplarında) enerjik bir mücadele vermemiz gerekiyor.

Bundan başka, yoldaşlar sorunların tüm unsurlarla tartışılması görüşündeler. Düşmanla dövüşemeyeceğimizi, zira «yeteri kadar güçlü olmadığımızı» öne sürdüler. Bu onları büyük bir yanlışa götürdü ve uzlaşma durumuna düştüler. Bununla birlikte liberalizm ve laubalilik de onları bu yola itti.

Bu kadar yeter.

Geçici Merkez Komitesindeki[11] yoldaşlar, çeşitli bölgelere dağıldılar ve çalışmayı yeniden örgütleyip komünist hücreler (sorumluluk ve görevlerin aralarında paylaşıldığı) kurdular. Geçici Merkez Komitesi sadece örgütü kurmakla kalmadı fakat çeşitli bölgelerin örgütlerini birleştirdi ve bunlarla Merkez Komitesi arasında ilişki kurdu. Çeşitli bölge ve örgütleri ziyaret ederken yoldaşlara bütün gücüyle yardımcı oldu. Aslında, öğüt ve talimatlar vererek tüm örgütsel çalışmayı yönetti. Her mesele karşısında tavrını belirledi, bildirilerle çalışmanın siyasi çizgisini saptadı ve örgütü canlandırdı. Görevi önemli ve güçtü. Partiyi yaratmakla yükümlüydü ve yoldaşlar, sizlerin de iyi bildiğiniz gibi, bu görev, özellikle her aşamada çelişkilerin çıkabileceği bir ülkede hiç te kolay değildi. Merkez Komitesi sekterlikle savaştı, sapmalara karşı mücadeleyi başlattı, küçük hesaplara ve dar görüşlere karşı savaş açtı ve bu çalışma sırasında Merkez Komitesinin çözdüğü başka sorunlar ortaya çıktı. Parti bir günde kurulmaz. Zaman alır. Merkez Komitesi örgütsel deneyine güvenerek mücadeleyi sürdürecek ve gerçek birlik de bu

şekilde sağlanabilecektir. Merkez Komitesinin, yoldaşların, partinin örgütlenmesine paralel olarak kendilerini eğitecekleri, çelikleştirecekleri ve kitlelerle bağ kuracakları eylem ve gösterileri vs üstlenmeleri gerektiği şeklinde bir karara varmasının nedeni işte budur. Bu çalışmada daima sayısız zorluklarla karşılaştık; fakat bunlar bizi asla alakoyamadı, ve şimdiye kadar bunların üstesinden gelmeyi hep başardık. Gerçek anlamda birleşmiş bir parti istiyoruz. Örgütlerimizi tecrit edilmiş hücreler olmaktan çıkarıp kitlelerle yakın bağlara sahip ve onlar arasında kök salmış bir partinin büyük örgütleri haline getirmek istiyoruz. Kendi mücadelelerinin oluşturacağı örnekle, diğerlerini fedakarlığa teşvik eden ve çalıştıkları çevrenin güvenini kazanan örgütler istiyoruz. Eski çalışmadan tek bir iz bile bırakamayız. Partinin ve komünist çalışmanın ruhu heryerde hissedilmelidir. Düşmanın saldırıları karşısında yara almayacak kadar güçlü örgütler kurmalıyız. Kitlelerle öylesine bağlar kuralım ve onlarla öylesine kaynaşalım ki düşman bize bir zarar veremesin.

Çeşitli bölgelerde 8 yönetici komite kuruldu ve (büyük kentler arasında) ulaşamadığımız hiçbir yer kalmadı. Belli bölgelerde de bölge komiteleri örgütledik.

Bu halen, başarmamız gerekenin çok altında olmakla birlikte, içinde bulunduğumuz iç ve dış şartlar gözönüne alındığında, büyük bir başarı olarak kabul edilebilir. Bunun yanında Merkez Komitesindeki yoldaşlar en küçük görevleri bile yerine getirmek zorunda kaldılar. Mahalli liderlerinin sorumluluğunda hücre çalışmasını örgütlediler. Buna ilaveten, her yoldaşla ayrı ayrı konuştular, başlangıçta bazı nedenlerden ötürü hoşnutsuzluk duyan ve sayıları hiçte az olmayan kişileri ikna edebilmek için onlarla uzun tartışmalar yaptılar. Hoşnutsuzluklarının esas nedeni Mahalli Komitelerin seçimiydi. Fakat bu yol-

daşlar kendilerini seçim sistemini eleştirmekle kısıtlamadılar, işi önder yoldaşlara karşı çıkmaya ve disipline uymayı redde kadar vardırdılar. Böylelikle onlar Parti aleyhtarı faaliyet eğilimi yaratarak Parti saflarında karışıklığa yol açtılar. Yoldaşlar, bu gibilerin Parti üyeleri olarak bilinç seviyelerinin ne kadar yüksek olduğunu görün. Kendileri lider olamadıkları için hoşnut değillerdir. Kendi temsilcilerinin atanmadığını nereden biliyorlar? Disiplin açıkça ihlal edilmiş olup gizliliğe ihanet edilmişti. Eski ilişkiler korunuyordu. Bu yoldaşların kafasında kendi gruplarına değer verilmediği fikri vardır. Ayaklanmalarının nedeni sözde budur. Parti bu konuda en küçük bir kuşkuya dahi yer vermediğinden kendilerine eski şefleri tarafından böylesine bir bahaneyi ileri sürmeleri telkin edilmiştir. Propaganda malzemesini bölge komitelerinin onayı olmadan çoğalttılar. Hiç kuşku yok ki grubun eski liderlerini (Anastas Lula ve Xhepi) bunlardan haberdar ettiler ve bu çoğaltılmış malzemeyi sadece eski yoldaşları arasında dağıttılar. Bu, «kırda çalışmanın imkansızlığı; köylüyle konuştuğunda seni onaylar ama arkanı döner dönmez sana dilini çıkarıp seninle alay eder» gibi basit teorilerin ortaya çıkmasına yol açtı. Diğerleri «bütün örgütün kıra kaydırılması gerekir» veya «tüm parti görevlerinden muaf tutulan bazı yoldaşlar 5. kol ve casusluk görevlerine (profesyonel kaatiller!) atanmalı»; «hücrelerdeki yoldaşlar insiyatiften yoksun», «Sovyetler Birliği burjuva ülkeler gibi siyasetle oynuyor» türünden iddialarda bulundular.

Eğer bu sadece kendi görüşleri olsaydı, sorun çok daha kolay çözümlenebilirdi, fakat maalesef bu tip fikirler yaymağa ve kendileri için bir çizgi oluşturmağa başladılar, daha da kötüsü, bu, bir gruba (gençlik grubu) yol gösteren bir çizgi haline geldi.

Eski ilişkilerini neden sürdürdükleri sorulduğunda, hücrelerinde süregelen dalaverelere kızgın oldukları, bu

nedenle de eski ilişkilerini sürdürdükleri karşılığını verdiler. Fakat hoşnutsuzluklarının gerçekten biricik nedeni bu mudur? Kendileriyle olan konuşmalarımız sırasında haksız olduklarını kabul ettiler ve eski ilişkilerini kesecekle-rine söz verdiler, fakat zaman bize sadece gerçeklere güvenmemiz gerektiğini öğretti. Hoşnut olmayanlar sadece bu yoldaşlar değildir. «Ağalar» ve «Beyler»[12] tabakasından gelen belli unsurlar da hoşnut değillerdir. Geldikleri sınıf gibi işçi hareketine yabancı olan eski çalışma tarzı üzerinde ısrar ediyorlar. Bazı işçiler de bu «ağalarla» birlik oldular. Evet, bu doğrudur! Eski gerçek bir kez daha kanıtladı. Bizi Troçkistlikle suçlayan boş ifadeyi kullanıyorlar. Troçkizmin batağına düşenlerin esas kendileri olduğunu onlara açıkça söyledik. Tüm parti aleyhtarı unsurlar, partiye karşı mücadele etmek için birleştiler. Bu gibilerini partiden acımasızca atmalıyız.

Bu kişilerden, bölge komitesinin emirlerine tahammül edemedikleri, çünkü komitenin bazı gelişmemiş işçilerden oluştuğu suçlamaları geliyor. Bazı bölge komitelerinin istenilen düzeyde olmadıklarını kabul edebiliriz. Fakat bu hoşnut olmayan yoldaşlar neden daha üst organlardan açıklama talebinde bulunmazlar? Bize öyle geliyor ki gizledikleri başka birşey daha var; Parti çizgisini kabul ettiklerini söyledikleri halde onu kabul etmiyorlar. Çok genç ve istenilen düzeyde olmayan fakat önder olmağa en yakın olan işçi yoldaşlar tamamen aydın nitelikte olan belirli sorulara cevap veremiyor, ya da onları çözümleyemiyorlar, ama kısa zamanda partl çizgisini çok iyi kavrayıp harfi harfine uygulamış bulunuyorlar. Siyasi çizgiyi «belli ekonomik gelişmeleri» incelemiş olan aydınlardan daha iyi kavrayıp uyguluyorlar. Parti organlarının bazen, yoldaşlara ve halka genel olarak nasıl davranılacağını bilemeyerek hatalar işlemeleri anlaşılabilir birşeydir; bir de hoşnutsuzluk eğilimi vardır ki, hatalı olan, zararlı olan ve

yasaklanması gereken de işte budur. Üst organlar, daha alttakilerin çalışmalarını incelemeli ve daha fazla bu şekilde davranmalarını engellemek için her çabayı sarfetmelidir.

Biz bugün komünistlerin birer robot değil önder haline gelmelerini istediğimizden, mümkün olan en geniş insiyatiften yanayız. Kendimizi parti organlarının çalışmaları içine hapsetmek istemiyoruz. Bazı yoldaşların burjuvazi ve küçük burjuva tabakalar ve onların fikirleriyle ilişkileri nedeniyle çeşitli etkiler altında kaldıkları ve devrimci harekete yabancı fikirler yürüttüklerine sık sık rastlanmaktadır. Buna, yoldaşlarımızın bilinç düzeylerinin düşüklüğü neden olmaktadır.

Şimdi yukarda söz ettiğimiz iki kişiye dönelim; bunlardan biri parti çizgisini her yönüyle kabul ederken diğeri, önce Merkez Komitesi seçimine ilgi ve arzusunu dile getirmişken sonradan hoşnutsuzluk gösterdi, zira kendisi Merkez Komitesinde bulunmuyordu, çünkü «sadece işçiler ve aydın olmayanlar komite üyesi olabilir.» Aslında grup ruhundan arınmış ve gerekli niteliklere sahip aydınlar Merkez Komitesi üyesi olabilir. Önceleri Korça grubuyla ilişkileri olan, ve şimdi de bütün gruplarla «dostça ilişkiler»ini koruyan bu adam bu komitelerin seçiminden memnun değildir. Bazı şaşırtıcı meseleler ortaya atıyor, fakat açık olan birşey var. Parti hakkında tek bir doğru fikri yok ve komünistlerle milliyetçiler arasındaki farkı anlamakta oldukça yetersiz. Kendince yeteri kadar milliyetçi olmayan kararlarımızı eleştirecek kadar ileri gidiyor. Hayret! Milliyetçilerin etkisi altında kalarak, bizim bugün Arnavutluk halkının çıkarları için değil de sadece dayanışma ve enternasyonalizm için çarpıştığımız görüşünü edinmiş! Kafasında buna benzer birçok fikir var ama bunların yorumunu yapmağa gerek yok.

İlişkide bulunduğu kimselerin adlarını[23] vermeyi reddetti. Henüz eğitilmediklerini iddia ediyor ama onunla ilişki kuracak kadar eğitilmişler! Bunların arasında hem de olgun kimseler var ki birlikte komünist çalışma yapması olanaksız, çünkü, önce çok kalabalıklar, ikinci olarak da bizzat kendisi yeraltında çalışıyor. Bu ve diğer nedenlerden ötürü bu kimseler, sık sık, uzun bir süre bağlantı ve ilişkiden yoksun bırakıldılar. En önemli olanı da kendisinin bu kişilerle birlikte düzenli bir komünist çalışmasını yürütmüyor olmasıdır. İsimlerini halâ açıklamadığı, Pekin'deki bazı kimselerle de ilişkilerini koruyor. İshem'de de ilişkileri vardı fakat bunların da isimlerini Parti kendisi bulup çıkartana dek sakladı. Yanlış ve hoş görülemeyecek bir davranış olmasından ötürü, bu yoldaşa bu yolda devam etmemesini öğütlüyoruz.

Kısa zamanda tüm çevresini ve ilişkilerde bulunduğu kimselerin adlarını açıklamalıdır. (Parti onu arkadaşlarından yoksun bırakmayacak). Eğer Parti disiplinine uymazsa Parti gerekli işlemleri yapmak zorunda kalacak.

Her zaman yoldaşlarımızı düzeltmemiz gerektiği görüşünü koruduk. Fakat bu yanlış davranışları ilk baştan açıklama kararı almadığımız için kendimizi suçlamalıyız. Yine de bu hatamızı kişileri düzeltme arzusuyla temize çıkardık. Bunda başarı kaydettik ve bu yöntemi izlemeye devam ediyoruz. Büyük Lenin'in öğretilerini aklımızdan hiç çıkarmıyoruz: «Kenetlenmiş küçük bir grup olarak sarp ve güç bir yoldan, birbirimizin elini sıkıca tutarak yürüyoruz. Her taraftan düşmanlarla sarılıyız, ve onların sürekli ateşi altında ilerlememiz gerekiyor. Düşmanla savaşma amacıyla saklanlerinin bizi daha ilk baştan beri kapalı bir grup kurmakla ve uzlaşma yolu yerine mücadele yolunu seçmekle suçladıkları bataklığa düşmemek için düşmanla savaşma amacıyla gönüllü olarak birleşmiş bulunuyoruz.

Ve şimdi içimizden bazıları «Bu bataklığa düşelim» diye yaygaraya başladılar. Ve biz onları ayıplayınca «Ne kadar da tutucusunuz!» diye karşılık veriyorlar. Daha iyi bir yol tutma çağrısında bulunma özgürlüğünü bizden esirgemekten utanmıyor musunuz!? Evet baylar! Sadece bizi çağırmamakta değil istediğiniz heryere gitmekte hatta batağa bile düşmekte serbestsiniz. Aslında, bataklığın size uygun bir yer olduğu kanısındayız ve size oraya gitmeniz için her türlü yardımda bulunmağa hazırız. Yeter ki ellerimize yapışmayın, bizi tutmayın ve büyük özgürlük sözcüğünü kirletmeyin, zira biz de istediğimiz yere gitme ve sadece bataklıkla değil, oraya yönelenlerle de mücadele etme özgürlüğüne sahibiz.» (*)

Şimdi yoldaşlar, Partiden çok uzak olan ve tamamen batağın içinde bulunan bir gruptan söz edelim bu kendine has bir «parti» olan «Ziyarri» grubudur Ziyarristler legal komünistler olduklarını iddia ediyorlar. Gördüğünüz gibi yoldaşlar, bu grup özel bir yer işgal ediyor. Bu tamamiyle tasfiyeci oportünist bir gruptur ve kendi kendini parti olarak ilan ettiği 1935 yılından bu yana oportünist tasfiyeci batağının içindedir.

Bu grubun şefleri, çok önemsiz teoriler ve her gericinin, Mustafa Kruya'nın[14] kendisinin bile anlayabileceği teoriler oluşturdular. İşte teorilerinden bazıları: «ajitasyon çalışması ve propağanda ile meşgul olmamalıyız çünkü zamanı değil», «SSCB bugün, din aleminde olduğu gibi, ayrıcalıklar yapıyor», «Sovyetler Birliğinde komünistler geri çekilmektedir, biz de buna uyup eylemlerimizi sürdürmemeliyiz» (Sözde bu konuda kominternden talimat almışlardır) «bu nedenle İtalyanların kovulmasından 4 gün öncesine kadar hiçbir harekete girişmemeliyiz ('faşist sal-

(*) Lenin, Ne Yapmalı? Eserler, Cilt, 5. Sy, 417.

dırganlar' değil de 'İtalyanlar' diyorlar) «Komünistler şimdilik hiçbir eyleme girişmemelidirler, çünkü şimdi eyleme girişenler komünist değillerdir» (o halde eyleme ne zaman geçilecek?!). Komünistlerin şimdilik harekete geçmemesi gerektiğini söylüyorlar. Ve bu garip düşünce bir soru ortaya çıkartıyor: o halde komünistler ne zaman eyleme geçmelidirler? Devrimden sadece 4 gün önce diyorlar! Koca adamların böyle şeyler söylemesi ne gülünç! Mustafa Kruya hükümetiyle[15] ilişkiler kurmuşlar. «SSCB'nin kazanacağını kim garanti edebilir?» diye soruyorlar. Arnavutluk komünistlerinin savaşı (bizim savaşımız) Rus panislavizmine hizmet ediyor diyen Alman faşistlerinin durumuna düşüyorlar. Sonra, tekrar «bildiriler dağıtmamalıyız, çünkü halkımızın okuma yazması yoktur ve bu işin zamanı değil», «gösteri yapanlar, bildiri yazanlar ve eyleme geçenler komünist değil teröristtir» diye yayıyorlar! «Kavga zamanı, devrimin zamanı değildir» «devrim, komünist hükümete ve orduya sahip olduğumuzda patlak verecektir» vs, vs diye iddia ediyorlar. Bu tip pek çok görüş var! İşte tipik bir örneği. Ziyarristler «Bugün eyleme geçenler halk mahkemesi tarafından mahkûm edileceklerdir» diye yayıyorlar. İşin ilginç olan yanı kendilerini ele vermeleridir. Eğer bu şekilde davranmağa devam ederlerse 5. kol ve casus durumuna düşecekler. Halk mahkemesinin onları yargılayacağı bir gerçektir ve kolaylıkla böyle bir duruma düşebilirler.

Yoldaşlar, çok dikkatli olmalıyız, çünkü, ülkemizde, Komüntern'in de belirttiği gibi, Yunan Troçkistleriyle ilişkide bulunan kötü şöhretli Fundo ve Kendro türünden Troçkistler bulunmaktadır. Her ikisi de Komüntern'e, onun çizgisine ve Yoldaş Stalin'e karşı çıkıyorlar. Temsil ettikleri tehlikeyi küçümsememeliyiz. Çeşitli yollardan aramıza sızıyor ve «fikir»lerini yaymak için her yola baş vuruyorlar. «Fikirlerini» yaymak için çeşitli yollar bulmuşlar, bu ne-

denle onları küçümsememeli fakat onlarla şiddetle mücadele edip, kendilerini halk önünde açığa çıkarmalıyız. «Toplumun süprüntülerini damgalayıp, onları teşhir etmeliyiz» (SBKP(B) Tarihi).

Onlarla şimdiye kadar hemen hemen hiç mücadele edilmemiştir ve bazıları onlara karşı liberal ve uzlaşıcı bir tavır almışlardır: Evet! Troçkistlerle uzlaşma yapılmış, ilişki kurulmuş ve yoldaşlar onları evlerinde barındırmışlardır. Komünistler bunu yapmamalıydılar. (bunu yapan komünistler yaptıklarının yanlış olduğunu kendileri de kabul ettiler).

2. EĞİTİMSEL, SİYASİ VE TEORİK ÇALIŞMA

Kadroların eğitilmesi, geliştirilmesi ve bolşevikleşmesine çok az önem verilmiştir. Diğer sorunlara ise daha da az önem verilmiştir.

Bu karmaşık durumun içinden kendimize bir yön bulabilmek için, proletaryanın taktik ve teorileriyle, Marks ve Engels'in insanlığa miras olarak bıraktıkları ve Lenin ve Stalin'in zenginleştirip geliştirdikleri bilgilerle, donanıp silahlanmalıyız.

Kadroların gerekli düzeyde olmamalarının nedeni, yoldaşların okumamaları veya öğrenmek istememeleri değil, işçi sınıfı ve komünist kadroları için zorunlu olan bu eserlerin yoldaşlarca çevrilmemiş olmasıdır. Bazılarının kaynaklarının şüpheli olduğu, çeşitli kitapçık ve broşür çevrildi. Aralarında iyi kitaplar da vardı. Fakat en önemlileri olan: «Sovyetler Birliği Komünist Partisi (B) Tarihi», «Leninizmin İlkeleri», Komünternin 7. Kongresine Dimit-

rov'un sunduğu rapor, vs ihmal edildi. Bu, yoldaşların teorik ve siyasi düzeylerinin çok düşük olmasının nedenidir. Bir takım çalışmalar yapan bazı yoldaşlar kendilerini çok öğrenmiş sayarak, Marksizm - Leninizmden saparak ve «sınıf teorisi»[16] ve «kadro teorisi»[17] gibi teoriler yaratmağa çalışarak çeşitli makaleler bile yazmağa başlamışlardır.

Eskiden yönetici görevlerde bulunan ve önemsemediklerinden, ilgi göstermediklerinden veya eski grup ruhuyla eğittiklerinden dolayı pekçok kadroyu mahveden yoldaşların izledikleri hatalara değinmeyeceğiz. Bu suçun onlarda olduğunu görmek kolaydır.

Fakat bütün suçu geçmişe yüklemek çok yanlış olacaktır; bugünkü çalışmamızın zayıflığında sorumluluğun payını daha fazla aramalıyız. Deneylerimizi kullanmalı, ondan yararlanmalı, bilgimizi arttırmalı ve bu yolda daha çok ilerlemeliyiz.

Bu görevi ciddi bir şekilde ele almalıyız. Yoldaşların geliştirilmesi ve siyasi düzeylerinin yükseltilmesi sorunu yalnızca kendi insiyatiflerinde bırakılmamalı. Kollektif çalışma yapmalılar ve aynı zamanda bireysel çalışmayı da ihmal etmemeliler. Bu noktada parti dikkatli bir denetim uygulamalı ve yoldaşlara yardım etmelidir.

İşçi yoldaşların siyasi düzeylerini sadece kendi insiyatiflerine dayanarak yükseltmeleri çok zordur. Yorgun argın işten eve döndüğünde, okumayı çok zor bulur, çünkü buna alışmamıştır ve böylece çok değerli zaman kaybına yol açılmış olur. Diğer taraftan, işlerinin gereği, aydınlar için okumak mümkündür. İşçilere bireysel çalışmanın yanında kollektif çalışması olanağı da sağlanmalıdır. Uygun bir okuma programı hazırlayarak bunu mümkün kılmalıyız. Bu alanda, özellikle işçiler için uygun kitap yokluğundan ötürü gerçek güçlükler söz konusudur. Bu nedenle bir süre çalışmalarımız aksayacak, fakat umarız

ki, 'SBKP (B) Tarihi' ve 'Leninizmin İlkeleri' bir an önce çevrilsin. Yoldaşların siyasi ve teorik bilinçlerini yükseltmek ve onları önderlik için eğitmek gerekir. Çalışma şartlarının zorluğu, yetersiz malzeme gibi diğer güçlükler de söz konusu. Yoldaşlara, Merkez Komitesinden aldıkları tek bir kopyayla yetinmemelerini, onu elle veya daktiloyla çoğaltmalarını söylüyoruz. Bazen yoldaşların kitap, bildiri vs. gibi ellerine geçen materyali bile okumadıkları oluyor. Bildirileri kendileri okumadan, dağıtan komünistler de var. Fakat halka ne söyleyebilirler? Bazen hücrelerde sadece bildirilerin dağıtılması tartışılıyor. Bundan sonra böyle olmamalı. Bütün Parti üyeleri bildirilerimizi okuyup incelemelidirler, çünkü onlarda Partinin siyasi çizgisini bulacaklar. Kitapları okumalıyız, kendimizi ancak bu şekilde bilgiyle donatabiliriz. Partinin tüm yayınları hücrelerde inceleme konusu yapılmalıdır. Parti yayınlarına şimdiye kadar davrandığımız şekilde davranmamalıyız; onları incelemeli, yağmurda ıslanacakları veya farelerin yiyeceği uygunsuz yerlerde aylarca bırakmamalıyız. Parti organları bu konuda çok dikkatli olmalı ve bu yayınların düzgün bir şekilde dağıtılmasını örgütlemelidirler, çünkü bazı yoldaşlar hesabına diğer gevşeklik belirtileriyle birlikte bu noktadaki düzensizlik, hizipçilerin, gençlere birçok durumlarda anlayamayacakları kitapları vererek, onları kazanmalarına yardım eder.

Önder olabilmek için, kurs ve çalışma gruplarında toplu çalışmalar yapmalı, fakat bireysel çalışmayı da ihmal etmemeliyiz. Daha yüksek organlardaki yoldaşlar bu çalışmayı izlemeli ve denetlemelidirler. Her kurs veya çalışma grubu, grup ruhundan en az etkilenmiş en ileri yoldaşlar, yani grup ruhundan tamamen arınmış olan yoldaşlar tarafından yönetilmelidir. Hizipçiler ve bu ruhtan etkilenenler hiçbir çalışma grubuna, eğitim grubuna veya gençlik arasındaki diğer çalışmalara önderlik görevine

getirilmemelidirler. Bu, sadece eski grup ruhunun diğerlerini etkilemesini önlemek amacıyla yapılmıştır. Merkez Komitesi, örgüte en kısa zamanda gerekli çevrilmiş yayınları (SBKP (B) Tarihi, Leninizmin ilkeleri vs) temin etmek görevini üstlendi.

3. PARTİDEKİ SAYISAL SORUN ÜZERİNE (KADROLAR ÜZERİNE)

Yoldaşların raporlarından anlaşılıyor ki yoldaşların adedi düşük ve üyelerin niteliği gerektiği kadar yüksek değil. Bugün Parti az sayıda yoldaştan oluşmakta. Burada dar ve sekter bir tavır görüyoruz. Gerekli şartları yerine getirenler Partiye niye alınmasın? Bunun nedenlerini halâ sekter olan tavrımızda, hatta sadece bunda değil, faaliyetsizliğimizde de aramalıyız; halâ nasıl insan seçileceğini bilmiyoruz. Sayıca artma ve sadık savaşçılar bulma arzusundan öteye geçmeliyiz. Birçok kimselere, onların komünist olduklarını belirtecek «yoldaşlar», «iyi arkadaşlar» ve diğer terimlerle hitap ediliyor, fakat onları örgütlemede çok az girişim ve yetenek gösteriliyor. Bu kimseler disiplinli, sadık ve faal, fakat parti safları dışında kalmış komünistlerdi. Bazı yoldaşlar onların 'yeteri kadar ilerlememiş' olduklarını, bu nedenle de şartları yerine getirmediklerini iddia ederler. Fakat yoldaşlar onlardan ne bekliyorlar? Bu uygulama sona ermelidir. İyi parti üyesi olacak, kendini adamış, disiplinli yoldaşlar, özellikle işçi yoldaşlar partiye kabul edilmelidirler. Bu proletarya ve köylülük için de geçerlidir. Fakat hazırlanmamış sempatizanları ve benzeri unsurları partiye alacak kadar da ileri gitmemeliyiz. Partiye girme sorununda, Parti organları, adayları iyice kontrol edip gerekli şartları yerine getirdik-

lerini görmelidirler, çünkü parti için tehlikeli bir dönemde bulunuyoruz ve düşman, saflarımıza provokatörler sokabilir. Bu dönemde örgüt sorunu büyüktür. İlk görevimiz partiyi örgütlü bir şekilde pekiştirmektir. Bilinçli, sadık, inanmış çelikleşmiş, disiplinli, korkusuz ve sicili lekesiz olanlar saflarımıza girebilirler. Bu nitelikler olmadan, kimse parti üyesi olamaz, veya Lenin ve Stalin'in adlarıyla gurur duyma hakkını kazanamaz.

Yüksek parti organları yoldaşlarla ilgilenmeli ve daha alt örgütlerle sürekli ilişkiyi korumalıdırlar; örgütlerle devamlı temas halinde olmalı ve herzaman onların içindeki durumdan haberdar olmalıdırlar çünkü, aksi takdirde eski durum galip gelir. Parti, mücadelenin çıkaracağı kadrolarla yenilenene kadar eldeki mevcut kadrolarla mücadeleyi sürdüreceğiz. Bu nedenle örgütlerde olup biten herşeyi kontrol etmeli ve izlemeliyiz. Yığınlar arasında, mücadelenin ön saflarında ortaya çıkacak ve onu zafere götürecek sadık savaşçılar ve komünistler vardır.

a) Savaşa girdiğimiz için yerimizin doldurulmasını güvencelemeliyiz. Tabii ki, hepimiz birden savaşa gidip, yığınları casuslar ve 5. kol tarafından yanlış yola sevkedilmeğe terkedemeyiz, bu nedenle mutlaka geride yerimizi dolduracak insan bırakmalıyız; mümkün olan en kısa sürede bunu gerçekleştirince, yerimize geçeni eğitmeli ve siyasi düzeyini yükseltmeliyiz ki burada kalamayacak olanlar partizan birliklere katılmağa gittiklerinde örgütler zayıf kalmasın. Özellikle, bunları kadınlar arasından eğitmeliyiz. Kadınların bulunmadığı tek bir toplantı yapılmamalıdır. Bu noktada tekrar yanılgıya düşüp sekter bir tavırla davranmamalı fakat, çalışmamızda önemli bir rol oynayacak olan kadınlarla birlikte çalışmanın gereğini iyice anlamalıyız.

b) Gençliğimiz eski çalışma şekline göre örgütlen-

miştir. Gençlik organları partinin çizgisini eksik kavradıklarından gençlik parçalanmıştır ve bazı bölgelerde hâlâ hizipçilerin faaliyetleri için ortam vardır. Eski çalışma yöntemleriyle gençliği cezbederler (komünist gençliğin pekçoğunu kendi hücrelerine vs dahil ettiler). Gençlik önderleri, gençliğin mücadelesini doğru olarak anlamamışlardır. Bu nedenle gençlik arasında ve eğitim grupları içindeki eski grup yöntemlerine karşı enerjik bir mücadele sürdürmeyi başaramadılar. Burada da hizipçiler, eski çalışmalarını arkamızdan yürüterek, sekter eğitim grupları kurarak ve eski grup ruhunu yaşatarak, duruma hakim oldular. Eski tip çalışmanın gençlik arasına daha fazla girmesine izin veremeyiz, çünkü bu, Partinin yozlaştırıldığı en önemli kesimidir. Arnavutluk Komünist Gençliği birliğini sağlamak için, var gücümüzü ortaya koyarak her türlü gayreti göstermeliyiz. Kent ve kır gençliğini büyük ölçüde harekete geçirmeliyiz; bu temel görevlerimizden biridir. Arnavutluk Komünist Gençliğinin görevi, Arnavutluğun tüm gençliğini harekete geçirmektir. Şimdi gençlik arasında yeni bir çalışma yöntemimiz var ve ben bundan uzun uzun söz etmeyeceğim, zira gençlik[18] örgütünden bir yoldaş bize bundan söz edecek.

c) İşçiler arasındaki çalışma son derece önemlidir. İşçilerin ve kentteki fakirlerin içine nüfuz etmemiz, onların ve proletaryanın içinde çalışmamız bizim için hayati önem taşır. Partimizde işçiler çoğunlukta olmalıdır. Bundan böyle eski uygulamalarımıza son vermeliyiz. Kendi kendimizi aldatmamalıyız. Komünizmin kurulması için hiç kimse proleterler ve işçiler kadar içten yol göstermez, çarpışamaz ve çalışamaz. Kırsal alanlara ve özellikle, köylerdeki fakir köylüler arasına ve ülkemizde pekçok bulunan yarı - proleterler arasına da gitmeliyiz. Oralara, en disiplinli ve en iyi örgütçüleri, en iyi propagandacı ve ajitatörlerimizi göndermeliyiz, çünkü, bugün kırı, parti

etrafında harekete geçirmemiz gerekiyor. Nedeni de, Partimizin biricik savaşçı Parti olması ve bugün halk kitlelerinin savaşmak istemesidir. Kitleleri eğitmeli ve onlara en çok neyin gerekli olduğunu anlatmalıyız. Onlara nasıl yaklaşılacağını, onlarla açıkça tartışmayı ve en acil ve gerçek sorunları dikkatle dinlemeyi bilmemiz gerek. Onlarla, örneğin ulusal kurtuluş konseylerini[19] sovyetler diye adlandıran Vlora yoldaşların yaptığı gibi konuşmamalıyız. Bu bir hata ve sol sapmadır.

d) Birkaç eylem girişimi oldu, fakat bunlar geniş bir komünist karakter taşımıyordu. Sabotaj eylemleri nedeniyle olabileceğinden de çok daha azı olmuştur. Eylemlerimizin diğer ülkelerinkiyle yakından bağlı olmalarını, uluslararası bir karakter taşımaları gerektiğini açıkça anlamalı ve aynı zamanda halkı kendi kurtuluş mücadelesine hazırlamalıydık. Çeşitli eylemler, gösteriler, sabotaj hareketleri vs. partimizi ve mücadelemizi halka mal eder.

Orgütlerimizin hepsi eyleme geçmek zorunda kalmışlardır ve her örgütün, bunların bazılarını gerçekleştirme olanağı vardır, fakat onlara karşı çok liberal bir tavır takınılmış bulunuyordu. Sürdürülen birkaç eyleme de gerekli açıklık kazandırılmamıştı. Eylemlerin sürdürülmesini engelleyen bir faktör de, ordumuzu henüz örgütlememiş olmamızdı. Bu sorun örgütlerimizdeki pekçok tartışmanın konusu olmuş ve partizan müfrezeleri ve şehir gerillalarının oluşturulmasının mutlak gerekliliğini ortaya koymuştur. Fakat bunlar halâ belirgin değildir. Askeri çizgiden sorumlu olan yoldaş bu sorunu ordu üzerine yazdığı raporunda tartışacaktır. Yoldaşlar bu bölgede yapılanlar üzerine rapor verecekler. Bir şey önemle belirtilmelidir; bu konudaki her türlü tereddütü gidermeli ve ordumuzun kurulması, eyleme geçmesi hususlarında gerçeğe inmeliyiz.

4. PARTİDE DİSİPLİN

*** Her örgütte bir çeşit disiplin olmalıdır. Fakat işçi sınıfının öncüsü olan Komünist Partimizde, Komünist Parti üyelerinin yüksek bilincinden, işçi sınıfı ve emekçi halkın en bilinçli evlatlarından kaynaklanan özel bir disiplin olmalıdır. İllegal çalışmanın zor şartları bizden daha da fazla disiplin ister. Güçlü düşmanları olan komünist partimizde çelikten disiplin ve birlik olmadan, savaşta başarılı olamayız.**

Komünist disiplinimizi asıl ihlal eden, onu içten yıkmak amacıyla partimize sokulan yabancı unsurlardır; bu disiplin, henüz küçük burjuva çevrelerinden kurtulamamış, yani henüz parti üyesi olacak kadar olgunlaşmamış kimseler veya çeşitli kariyeristlerce de ihlal edilmektedir. Fakat eğer gözümüzü açarsak bu kişileri ortaya çıkarmak güç değildir.*

Bunun üzerinde duruyoruz zira son zamanlarda Partimizde, çoğu pek çirkin olan, disiplin ihlalleri ve bazı yoldaşların affedilmez hataları oldu. Bu yeteri kadar uyanık olmadıklarını gösterir, aksi taktirde inatçı grup ruhu açıklanamaz. Ve önce «kazara» ortaya çıkan ve sonra bir «çizgi» haline gelen sudan eleştiride bulunma eğilimi vardır.

Fakat biz eleştirinin hangi sınırlar içinde ve ne ölçüde yapılması gerektiğini biliyoruz. Bu ölçü dışındakiler eleştiri değil, bir çeşit gereksiz eleştiri - sağlıksız eleştiri görünümündedirler. Bazı yoldaşların diğerlerini küçümsediği ve kendi yanlışlarını açığa vurmadıkları görülüyor; kendilerini değil başkalarını eleştiriyorlar. Bu şekilde kendilerini «en güçlü» veya «en gelişmiş» göstererek Marksizm - Leninizm bilgileriyle övünerek kendilerini yükseltmeye bakıyorlar.

Bu tip çalışma eski günlere, gruplar arasında kavga ve çatışmalara geri dönüş demektir. Bu, partinin gerilemesidir. Bu geriye dönüş eğilimini, eski grup ruhunun temelinde değil, fakat geriliği yok edip ilerleme arzusu temelinde durmaksızın eleştirmeliyiz.

Bundan sonra, örgütsel konulardaki gizlilikten de söz etmeliyiz. Bu genel olarak zayıf olup bir uçtan diğer uca gitmiştir. Gizlilik hakkında çok şey söylendi; ve buna da donatım ve gizlilik gereği üzerinde rapor yazan yoldaş tarafından değinilecektir.

Enver Hoca,
Eserleri Cilt 1, sy 5 - 18

ARNAVUTLUK KOMÜNİST PARTİSİ 1. ULUSAL KONFERANSININ KARARI ÖRGÜTSEL GÖREVLER

17 Mart, 1943[20]

ARNAVUTLUK KOMÜNİST PARTİSİ 1. ULUSAL KONFERANSININ KARARI ÖRGÜTSEL GÖREVLER

1) Arnavutluk Komünist Partisinin 1. Ulusal Konferansı, tüm örgütler ve üyelerin esas görevi olarak, parti örgütlerinin kuvvetlendirilmesi, Parti birliğinin pekiştirilmesi ve kadroların düzeylerinin yükseltilmesini öne çıkardı. Şimdi Ulusal Kurtuluş Savaşıyla uğraştığımızdan bu görevler daha da zorunlu, önemli ve kesin bir hal alıyor. Bu nedenle : a) hücrelerin çalışmasını, hem temelde, hem de Arnavutluk Ulusal Kurtuluş Partizan ve Gönüllü Ordusunda kuvvetlendirmeli, hücreler arasında eşit görev bölümü ve muntazam toplantılar yapmalı; b) işçi hücreleri

arasındaki gelişmeye özel dikkat göstermeli; c) kırsal alanda parti örgütleri kurmalıyız, zira onlar olmadan Partinin ve Ulusal Kurtuluş savaşının amacına ulaşılamaz; yoldaşlar, özellikle Merkez ve kuzey bölgelerinde çalışanlar buna en büyük özeni göstermelidirler; d) özellikle şimdi, sağlam, disiplinli, sadık ve cesaretli savaşçıları ortaya çıkaran Ulusal Kurtuluş Savaşını verdiğimizden yeni üyelerin partiye kabulüne karşı eski sekterliği ortadan kaldırmalı; e) örgütler, bugün bilhassa kadınların ve özellikle şehir ve kırın yoksul kesimindeki kadınların partiye alınmasına önem vermeli ve onların bilinç düzeylerini, önder olabilecekleri şekilde yükseltmelidirler; f) Ulusal Kurtuluş Savaşında, desteğini kazanmak için Arnavutluk ordusunun içinde anti-faşist, savaş aleyhtarı kurullar oluşturarak bu bölgelerdeki işgal ordusunun içinde çalışmalıyız.

2) Bu karışık durumda, siyasi ve teorik düzeylerini yükseltmek için iyi bir çalışma yapılmazsa, genç kadrolarımız çok ve çeşitli görevlerini başarıyla sürdüremez ve esas güncel görevlerle küçüklerini birbirinden ayıramazlar. Bu nedenle 1. konferans, önderliği şunlarla yükümlü kılar: a) pekçok hata ve sapmaların kaynağı olan bilgisizliğe karşı enerjik bir mücadele sürdürme; b) parti üyelerine yetki verilmesi ve Marksist-Leninist bir ruhla öğrenme ve gelişmeleri için en kısa zamanda, tam anlamıyla en fazlasını yapmak; c) üyelere savaş zamanında bile çalışma alışkanlığını kazandırmak. Zira özellikle bugün bu daha fazla gereklidir; birçok yoldaşın halâ inandığı, günümüzün kitap değil savaş zamanı olduğu görüşüyle mücadele ve bunu yok etmek. Çünkü silahla birlikte kitaba da ihtiyacımız var; d) Marksist-Leninist yayınları çoğaltmak ve paha biçilmez bir hazine ve büyük deneyi kapsayan ve bize kadroların nasıl eğitilip geliştirileceğini, oportünizm ve çeşitli sapmalarla nasıl mücadele edileceğini, ve Marksist-Leninist teorinin nasıl kavranılacağını

öğreten SBKP(B) tarihini çoğaltmaya devam etmek; e) çalışmamızda ortaya çıkan engel ve güçlükleri yenmek ve yoldaşların düzeylerini yükseltmek için SBKP(B) Tarihinin inceleneceği bir kurs düzenlemek; f) yoldaşlara çalışma grupları içinde veya kişisel olarak öğrenme olanağı vermek; g) yoldaşlara parti materyalini öğrenme ve ona itina göstermeyi öğretmek; h) önder organların, diğer yoldaşlarla sıcak ve yoldaşça ilişkilere sahip olması; i) parti safları içindeki hotzotçu tavır belirtisiyle mücadele edilmesi.

3) Parti içindeki sekterlikler yok edilmeli. a) Yoldaşlar niteliklerini göstermeye teşvik edilmeli ve Partiye daha fazla katkıda bulunacakları en uygun görevlere atanmalıdırlar; b) Güvenilir genç yoldaşlara sorumluluk gerektiren görevler vererek korkuyu yok etmeliyiz; c) Genellikle yoldaşlar arasında gerek duyulan insiyatifi teşvik etmeliyiz; d) Alt kademedeki yoldaşlar veya alt organlar herşeyin yukardan gelmesini beklememeli, yoldaşlar kendi başlarına durumun üstesinden gelebilmelidirler; e) Partide güven ve kontrol vardır; sürekli bir denetim kadroları geliştirmede gereklidir; kadrolar bu yolla seçilir ve onlara özen gösterilir; f) Üyeler arasında ve özellikle önder yoldaşlar arasında sorumluluk duygusu geliştirilmelidir.

4) Uyanıklıkla ilgili pekçok şey yapıldı fakat bu yeterli değildir; bu nedenle: a) Düşmanın, saflarımız arasında örgütlemek için her yola başvuracağı provokasyonlara ve gizli ajanlara karşı yoldaşlarımızın dikkatini arttırmalıyız; b) Çeşitli düşmanların saflarımıza sokmaya çalıştığı yabancı fikirlere karşı mücadele etmeliyiz; c) Yoldaşların, geçmişin mirası olarak korudukları olumsuz izlere karşı savaşmalıyız; d) Çeşitli sapmalarla acımasızca mücadele etmeli ve böylece yabancı olan herşeyin saflarımıza sızmasını önlemeliyiz; e) Yeni üyelerin kaydında uyanık olmalıyız; hücrenin, ihraç edilenler hariç, yüksek

organların kararını beklemeden yeni üyeleri kabul etmeye tam yetkisi vardır; yeni üyeler Partinin ne olduğunu rolünü ve önemini iyice bellemelidirler.

5) Troçkist unsurlara, bütün sapmalara, ve Partinin düşmanlarına karşı amansız bir mücadele vermeliyiz; Partinin kararsız, atıl ve özellikle grup ruhundan etkilenmiş unsurlardan temizlenmesi işini ciddiye almalıyız. Örgütler ve parti üyeleri Komünist Enternasyonalin ve Partimizin düşmanı olan Troçkist Zai Fundo'ya ve Dimiter Fallo, Aristid Kendro, Niko Çoçi, Niko Pandi ve Andrea Zisi gibi Troçkist unsurlara karşı mücadelelerini sürdürmelidirler. Zai Fundo ve diğer bazı Troçkist pisliklerin, bazı dürüst yurtseverlerle ilişkisi ve onlar üzerinde etkisi olduğu unutulmamalıdır; bu nedenle, bu haydutları alenen açığa çıkarmak parti örgütlerinin ve yoldaşların görevidir.

6) Düşman her yoldan örgütlerimizi ortaya çıkarmaya çalıştığından gizliliğimizi arttırma ve bu şekilde düşmanın kötülük yapmasını önleme göreviyle karşı karşıyayız. Saflarımızdaki disiplini de güçlendirip çelikleştirmeliyiz...

AEP Temel Belgeleri,
Cilt 1, 2. Baskı sy 120,
143 - 145

AKP MK'nin PARTİ ÖRGÜTÜ[21] KONULARINDAKİ TALİMATINDAN

10 Şubat, 1947

AKG MERKEZ KOMİTESİ
AKP BÖLGE KOMİTELERİ
ve
AKP'nin ORDU İÇİNDEKİ ÖRGÜTLERİNE

Yoldaşlar,

Şimdi girmiş bulunduğumuz yeni bir halk ekonomisi inşası aşamasında, Partimizi büyük ve önemli görevlerin beklediği hepimizce bilinmektedir.

Bu görevlerin başarıyla yerine getirilmesi esas olarak güçlere ve Partinin örgütsel gücüne bağlıdır. Partimizin bütün ülke ekonomisinin gelişmesine olan etkisi örgütsel

çalışmasıyla yakından ilgilidir. Böylece parti örgütünde şu sorunlar ortaya çıkıyor: Örgütlerimizi güçlü ve sağlıklı yapma ve parti saflarını ülke çapında tüm çalışma merkezlerinde, kent ve köylerde çoğaltma gereği.

Bu nedenle kitleleri aktif kılmak ve bunu iktisadi devlet planının uygulanması için kitlelerin iş yerlerinde örgütlendirilip gözetilmelerinde temel bir faktör haline getirebilmek için fabrikalarda, işletmelerde, köylerde, kooperatiflerde, idarede, okullarda vs'de ülkenin yeniden inşası için, iş ve üretimin sürdürüldüğü heryerde temel Parti örgütlerine sahip olmalı ve bunları güçlü kılmalıyız.

Bugün ordumuzu güçlendirme ve modernleştirme sürecindeyiz. Bu önemli görevi başarabilmek için ordu içindeki örgütümüzün olabildiğince güçlü olması gerekiyor.

Burada Partimizin, ülke yaşantısındaki yol göstericiliği yeni bir yaşamın inşasında işçi yığınlarını harekete geçirme, örgütleme, yönetme ve eğitmede kaldıraç rolünü oynuyor. 1. Dünya Savaşı yıllarında, Ekim saldırısı öncesinde Lenin düşmanlara ve iftiracılara cevaben şu açıklamayı yaptı: «...çağımızın zeka, onur ve bilincini parti içinde görüyoruz...[23] Emekçi yığınların, parti üyesinde, örgütlerimizin güçlendirilmesinde, sosyalist ekonominin inşası çalışmasında görmesi gereken şey de budur.»

Örgütlerimizin sayısız görevlerini daha iyi yürütebilmelerini sağlamak için temel Parti örgütleriyle birlikte örgütsel çalışmanın önemini yeniden vurgulamak gerek. Lenin ve Stalin örgütün, işçi sınıfının gücünü 100 kat daha arttırdığını söylerler...

HÜCRE

Temel parti örgütü olarak, hücre önemli görevlerle karşı karşıyadır. Partinin çizgisini yerine getirir ve Parti çizgisini pratiğe uygulamakla yükümlüdür. Bu nedenle,

yalnızca devlet gücüyle ilgili sorunlarla, örneğin, toprak reformunun yerine getirilmesiyle uğraşmaz fakat ilk önce güçlerini, tüm emekçi yığınları, bu sorunu çözümlemek, yani toprak reformunu doğru yerine getirmek üzere harekete geçirir. Hücre, Parti çizgisinin somut olarak uygulanması çalışmasında işçi yığınlarını harekete geçirir, örgütler ve yönetir. Çalışmasıyla kitleleri partiyle ve onun çizgisiyle birleştirir. Bu nedenle hücre kitlelerin kalbindedir, kitlelerin siyasi ve eğitimsel olarak gelişmesine çalışır, onların bilinçlenmesine, kendi çabalarına ve Parti önderliğine olan güvenlerini güçlendirmeğe uğraşır; onlardan öğrenmek, isteklerini anlamak, sorunlarını bilmek ve bu sorunların çözümlenmesi için onlara parti çizgisine göre yol göstermek için de onlarla birlikte yaşamalıdır.

Bu nedenle hücre, daha fazla üretmeleri, çalışma disiplinini güçlendirmeleri için işçilerin bilincini arttıracağı yerde, örneğin fabrikada çalışmalıdır; fabrikanın sağlık şartlarıyla ve işçilerin sağlığıyla ilgilenmeli; yemekhanelerin açılması, parkların kurulması ile, işçilerin maddi koşullarının geliştirilmesi ile ilgilenmeli, işçi yığınlarının kültürel ve mesleki gelişme ve ilerlemelerini vs arttırmalıdır.

Hücrenin görevi, sürekli çalışmak ve Partinin büyümesine sürekli ilgi göstermek ve yeni üyeler kabul etmektir. Partiyi korumak, çizgisinin tahrif edilmesini önlemek, her hatalı yönelmeye, ve Partiye yabancı her görüşe karşı sabırla, tereddüt etmeden ve acımadan savaşmak hücrenin görevidir. Üyelerini ya eğitimsel önlemlerle ya da en aşırı cezalandırmayla, Partiden ihraç ederek cezalandırmada, ilk söz sahibi olan her zaman için hücredir.

Hücre, üyelerinin, ideolojik düzeylerini yükseltmeğe ve siyasi eylemlerini arttırmağa çalışır. Parti üyeleri hücre içinde gelişir ve çelikleşirler, nitelikleri ve çalışmaları burada izlenir. Ülkenin siyasi ve ekonomik yaşantısında aktif yer almak hücrenin görevidir.

Hücrenin tayin edilmiş görevlerini yerine getirebilmesi için istisnasız bütün yoldaşların Partide ortaya çıkan tüm sorunlara canlı, aktif olarak katılmaları gerekir. Hücre içinde çıkan tüm sorunları tartışmak ve görüşlerini belirtmek parti üyelerinin görevidir. Bir sorunun daha iyi, daha doğru ve daha çabuk nasıl çözümleneceği gibi tartışmalar, çalışmanın gelişmesi için gereklidir ve bu nedenle yoldaşlar buna teşvik edilmelidirler. Hiçbir şeyin doğru gitmediği, düzensizlik ve geç kalma hallerinde parti üyesinin görevi hücre toplantısında tartışma, eleştiri ve çalışmanın ilerlemesine yardımcı olarak önerilerini öne çıkarmaktır; Parti üyesi bir konuda açık değilse bunu hücre içinde sormaya utanmamalıdır, zira bunun için uygun yer burasıdır ve meseleleri yoldaşlara sabırla, eğer gerekirse bir kereden fazla açıklamak hücrenin görevidir.

Kitlelerin içinde yaşayan parti üyesi, fabrikada, köyde işin gerektiği gibi yapılmadığını anlar, Parti kararlarının uygulanmadığını hisseder, parti çizgisinin desteklenmediğini görürse üyesi olduğu hücrede sesini yükseltmeli, hakkı ve aynı zamanda görevi olan eleştiriyi yapmalıdır. Çizginin geleceği veya parti kararları söz konusu olduğunda bir parti üyesinin ilgisizlikle bunlardan uzak kalmasına hiçbir şekilde izin verilemez. İşte burada Partiye olan sevgisini ve bağlılığını göstermeli ve hücrede olup bitenlerden söz etmelidir. Mesele iyi konuşabileceğinden veya iyi bir söylev verebileceğinden emin olması meselesi değildir. İş parti çıkarlarını savunmağa geldimi tereddüt etmeğe veya utanmağa, iyi konuşabilecekmiyiz diye kuşku duymağa neden yoktur. Parti üyesi partisini düşünmeli ve konuşmalı, eleştiri yapmalı ve utangaçlığı, işin iyi gitmediğini gördükleri halde eleştiri yapmak istemeyenlere, Parti çizgisinin tahrif edildiğini gördükleri halde ilgilenmek iste-

meyenlere bırakmalıdır. Partinin tüm üyelerinden istediği budur. Kadrolarımızda yükseltilmesi ve eğitilmesi gereken ruh da işte bu ruhtur. Tartışma hakkı, yapıcı eleştiri hakkı ve çalışmayı geliştirmeğe yönelik açık eleştiri hakkı parti üyesinin inkar edilemez haklarıdır.

Parti içi demokrasi, kesinlikle hücre üyelerinin tartışmalara aktif olarak katılmalarında yatar. Bu da, Parti kitlelerinin sorunları kendi kendilerine çözümlemeleri, Parti kararlarını aktif bir şekilde uygulamaları ve bu kararların doğruluğunun somut çalışmayla kanıtlanmasıdır. Bolşevik Partisinin talimatlarından, demokrasimizin sadece seçim demokrasisi değil fakat aynı zamanda uygulanan demokrasi olduğunu da öğreniyoruz.

Parti üyesinin bir görevi de Parti disiplinine saygıdır. Kazandık ve bugün sadece, çelikten disiplinli güçlü bir partimiz, yekpare bir partimiz olduğu için devletin, emekçi yığınların başındayız. Aynı şekilde, devlet gücümüzü korumak ve güçlendirmek için, emekçi yığınların, sosyalist toplumu kurma mücadelesinde, öncü rolünü oynayabilmek amacıyla, Parti disiplinini giderek güçlendirmemiz gerektiğini açıkça bilmeliyiz. Yalnızca düşünce ve eylem birliğiyle, yalnızca tüm üyelerin, Partinin çelikten disiplinine kayıtsız şartsız uymasıyla, düşmanlarımıza karşı, engel ve sıkıntılara karşı mücadelemizi kazanacağız. Düşünce ve eylem birliği, kesinlikle Partinin çelikten disiplininde yatar. Burada böyle bir disiplinin büyük önem ve gereğini görmeli ve Parti disiplinine saygısızlığın; Parti birliğini bozmak, Parti düşmanlarına, sınıf düşmanlarına, sosyalizmin düşmaniarına isteyerek veya istemeyerek yardım etmek olduğunu da aklımızdan çıkarmamalıyız.

Parti çizgisinin uygulanmasının günlük mücadelesinde, bir komünist çelikleşir, disiplin güçlenir, Parti çıkarlarının herşeyin üstünde olduğu görülür, ihtiyatsızlık ve liberal oportünist ruhlarla mücadele edilir. Çelikten disip-

lin, tartışmayı bastırmaz, tam tersine, parti içi demokrasinin temelinde hücre içi tartışmalara yardımcı olur ve destekler. Fakat tartışma bitip karar alındığında, hepsi için ortak bir görüş ve eylem birliği olmalıdır, bu da parti çizgisini yerine getirmede ortak davranış ve onu tam olarak pratiğe uygulamaktır. Burada «görüşlere», «yorumlara» ve «yalpalamalara» yer yoktur. Burada partinin birliği için, gerçek bir Parti hayatı için çalışılmalıdır. Düşünce ve eylem birliği olmadan Partinin birliğini, Partinin sıkı disiplinini düşünmek anlamsız ve oldukça yanlıştır. Parti disiplini bilinçsiz değildir, çünkü Partimizin böyle bir disipline ihtiyacı yoktur. Tam tersine Partimizin disiplini bilinçlidir ve Partimizi kuvvetli yapan ve öncü rolü oynamaya muktedir kılan kesinlikle bu niteliktir. Parti disiplininde bilinç Parti çizgisini yürütmede tam bilinç ve onun uygulanmasında bilinçli bir militan olmak demektir.

AEP Temel Belgeleri Cilt 1, 2. Baskı
sy 379 - 383, 386 - 391, 397 - 399

AKP MERKEZ KOMİTESİNİN GİZLİLİĞİ KORUMA ÜZERİNE TÜM PARTİ ÖRGÜTLERİNE YAZDIĞI MEKTUPTAN

1 Haziran, 1947

AKP'nin tüm ÖRGÜTLERİNE

Parti sırlarını korumak tüm Parti üyelerinin görevidir. Bu, partinin yaşamasına, güçlenmesine ve birliğine yakından bağlıdır. Parti sırlarını koruma ve gizlilik sorunu ilk defa bugün partimizde çıkmış değildir. Düşman ona kolaylıkla zarar verebileceğinden tam bir gizlilik olmadan, onun sırlarını korumak için özel bir ilgi olmadan Partimiz başarı kazanamazdı. Savaş sırasında yoldaşlar parti sırlarının nasıl saklanacağını, onların nasıl iyi korunacağını ve Partinin düşman saldırısından nasıl korunacağını biliyorlardı. Bu nedenle Partinin yenilgiye uğrattığı düşmanla-

rını şimdi bile küçümsememek gerekir. Onlar halâ yaşamakta ve bize zarar vermek için Partimizin ve devletin sırlarını her ne pahasına olursa olsun öğrenmeğe çalışmaktadırlar. Bu nedenledir ki, tüm parti örgütleri ve tüm üyeler, bütün parti için bir gelenek haline gelebilecek gizliliği güçlendirme göreviyle yükümlüdürler.

Fakat bu alanda birçok ihlaller görülmüştür; Partinin ve devletin belgelerini saklamada ve ordu sırlarını korumada dikkatsizlik edilmiştir. Bu bir zayıflıktır ve buna karşı şiddetle savaşılmalıdır. Bu şekilde davranmak, Partimize ve devlete zarar vermek için her yolu deneyen sınıf düşmanını küçümsemektir. Partimizin örgütsel sistemini öğrenmek, gücünü ölçmek, devletin sırlarını keşfetmek ve ordumuzun örgütsel gücünü öğrenmek için düşman en aşağılık yollara başvurur. Yoldaşlar bunu unutmamalı veya hafife almamalıdırlar. Bu nedenle Parti üyeleri ve yüksek organlar sırları koruma, herşeyin iyi gittiği ve güçlü olduğumuz şeklindeki görüşten olduğu kadar liberalizm ve umursamazlıktan da kendilerini kurtarmak gibi önemli bir görevle karşı karşıyadırlar.

Parti üyeleri düşmandan korunmak için gözlerini dört açmalı ve uyanık bulunmalıdırlar. Bu amaçla tüm Partl üyeleri ve devlet görevlileri parti ve devlet sırlarını en büyük özenle saklayacak şekilde eğitilmelidirler. Tüm halk da bu şekilde eğitilmelidir zira Parti ve devlete sevgi ve onları koruma kararı böyle gösterilir...

Parti üyeleri, gizliliği muhafaza etmenin, Parti ve devleti, casuslara, provokatörlere ve bize her ne pahasına olursa olsun zarar vermek isteyen yabancı ajanlara karşı koruyacak bir görev olduğunu anlamalıdırlar.

AKP MERKEZ KOMİTESİ
AEP TEMEL BELGELERİ
Cilt 1, 2. Baskı, Sy 433 - 435

AKP MERKEZ KOMİTESİNİN
11. PLENUMUNUN (*) KARARLARINDAN

24 Eylül, 1948

11. PLENUM'UN TESPİTLERİ

2. Partimizde işlenilen hatalardan en ciddileri ve Partimize en fazla zarar verenleri Partimizin örgütsel çizgisinde yapılan hatalardı. Bu çizgi Yugoslavya Komünist Partisinin örgütsel çizgisiyle hemen hemen aynıydı. Koçi Çoçe, kadrolar sorunu ve örgütsel çizgi üzerinde yapılan bu ciddi hatalarda büyük sorumluluk taşır.

a) Partinin örgütlenme sekreterliğinin aynı zamanda içişleri bakanlığı görevini yüklenmesi büyük bir hataydı ve bu anti - marksist örgütlenme biçimi Partinin örgütsel çizgisine zarar verdi. Partinin örgütlenme sekreterliği ayrıcalıklı bir durumdaydı; elindeki işi tekeline aldı, ve Par-

(*) Bütün üyelerin katıldığı toplantı (Ç.N.)

tinin genel Sekreterinin yönetici rolü arka plana itildi, böylece gerçekte Parti Devlet Güvenliğinin kontrolü altına girmiş oldu. Bu örgütsel yapı, Partideki devrimci uyanıklığın gevşemesine neden oldu ve bunun yerini polis enformasyon aldı; bu parti üyeleri arasında korkuyu yükseltti, parti içi demokrasiyi bozdu ve eleştiri ve özeleştiriyi bastırdı; yönetime askeri metodları getirdi, Partinin üzerine inşa edildiği demokratik merkeziyetçiliğin temel ilkelerini ihlal etti, megalomanlığı ve Devlet Güvenliğindeki birçok yoldaşlar arasında üstünlük duygusunu teşvik etti, organlar, parti organları ve üyelerini kontrol edecek kadar ileri gittiler. Bu örgütsel yapı bürokratizm ve kariyerizm belirtisine, ve Partimizde onursuzluğa yol açtı.

b) Partimizde, aşağıdan yukarıya yönetici organların seçimi herzaman demokratik yollarla yapılmamıştır ve özellikle ülkenin bağımsızlığından sonra seçimlerin yerini atamalar almıştır. Merkez Komitesine bile üyeler atanmıştır.

c) Merkez Komitesi esas yönetici organ olarak görev yapmamış ve rolü Siyasi Büro tarafından azaltılmıştır

d) Partinin yönetici organları, örgüte eylemleriyle ilgili düzenli hesap vermediler, verdikleri zaman da, tam bir eleştiri ve özeleştiri yapmaktan kaçındılar.

e) Partimizin disiplini güçlü ve bilinçli olmaktan ziyade oldukça mekanikti, ve bu da iç demokrasinin Bolşevik eleştiri ve özeleştirinin eksikliğinin bir sonucuydu.

f) Birçok durumlarda üyelerin hakları inkar edildi, sözleri sorumlular tarafından dinlenmedi ve çalışmalarında teşvik ya da uygun bir eğitim görmediler.

3. Partimizde, özellikle yönetimde, toplu çalışmaya gereken önem verilmemiştir. Bu, yönetimi bireysel ve yanlış çalışmaya götürdü. Siyasi Büro ve Merkez Komitesinin bu tür bir çalışma yöntemi Partinin örgütsel çalışma-

sının, Siyasi Büronun, Merkez Komitesinin ve Parti Genel Sekreterinin tam kontrolünden çıkmasına neden oldu ve kadrolar sorunu bireysel bir şekilde ele alındı. Siyasi Büronun bu durumu Partinin daha alt organlarına da yansıdı.

4. Kadro siyasetinde, kadroların eğitimi için yeterli bir çalışmanın olmaması, kadroları değerlerine göre atayamama ve kadrolara kötü davranma gibi hatalar görüldü ve kadroları çeşitli görevlere atamada kişisel dostluğa dayanan dar bir siyaset izlendi...

11. Plenum şuna karar verdi :

.....5. Komünist Partimiz, biran önce işçi sınıfının önder partisi olarak, ülkemizdeki bütün eylemlerde, ülkeyi sosyalizme götüren tek yönetici güç olarak legalleştirilmelidir.

6. Partinin yapısında ve iç yaşantısında Marksist - Leninist ilkeler mümkün olan en kısa zamanda uygulanmalı; bu ilkeler tam anlamıyla yerine getirilmeli ve bu ilkeleri ihlal edenlere karşı tereddütsüz bir mücadele verilmelidir.

a) Partinin örgütlenme sekreterinin görevi içişleri bakanının görevinden ayrılmalıdır. İçişleri bakanının görevi, şimdiye kadar olduğu gibi Parti Örgütünün partiyi kontrol etme görevi olarak değil, Partinin kontrolü ve yönetimi altında bir devlet görevi olarak düşünülmelidir.

b) Demokratik merkeziyetçilik ilkesini; Partinin, üzerine kurulmuş olduğu ve Partinin aşağıdan yukarıya tüm yönetici organlarının seçimini, yönetici organlarını, onları seçen ve tüm eylemlerinde onlar tarafından yönetilen organlara zaman zaman hesap vermelerini, Partinin çelikten disiplininin en küçükten en büyüğe kadar itaatinin yerine getirilmesini ve tüm alt organların yüksek organlara kayıtsız şartsız itaat etmelerini içine alan temel ilke olarak yerine getirmeliyiz.

c) Parti ve onun iç yaşantısı için mahvedici olan anti - Marksist bürokratik polis yöntemlerini, tüm parti örgütlerinde, parti üyelerinin tüm görev ve haklarına Parti yasasına göre tam saygı gösterilen, tüm parti sorunlarının aşağıdan yukarıya veya yukarıdan aşağıya Bolşevik eleştiri temelinde çözümlendiği, parti üyesinin kendini evinde hissedeceği ve herhangi bir Parti görevlisini eleştirmekten korkmayacağı, doğru bir eleştiri yaptığında bir parti üyesine hiçbir moral baskı yöneltilmeyecek ve iç demokrasinin temelinden kaynaklanan bilinçli ve mekanik olmayan disiplinin çelikleştirileceği iç demokrasiyi yayarak, bir an önce ortadan kaldırmalıyız.

d) Parti sorunlarının çözümlenmesinde, Parti yaşantısına zararlı Marksist olmayan bir durumdan ve küçük burjuva önyargı ve şüphelerinden yol alan ilkel bireysel görüş yöntemine son vermeliyiz. Partinin tüm sorunlarının çözümlenmesinde, Partinin Marksist ilkeleri eksiksiz eleştiri ve özeleştiri ve demokratik merkeziyetçilik temelinde Marksist yöntemi kullanmalıyız. Bir parti üyesinin faaliyetinin değerlendirilmesi, faaliyetiyle parti çizgisini savunup savunmadığı veya ona zarar verip vermediğine ve, bireysel, gerici ve küçük burjuva ön yargısıyla hareket edip etmediği gerçeğine dayanır.

e) 1. Parti Kongresi 10. Plenum'da kararlaştırıldığı gibi toplanmalı ve bu kongreye, tüm Parti örgütlerinden demokratik olarak seçilmiş delegeler katılmalıdır. Kongre, Merkez Komitesinin tüm faaliyetini ve Partinin iç durumunu görüşecek, Parti yasasını ve Programını onaylayacak, ilerisi için Partinin siyasetini ve örgütsel çizgisini belirleyecek ve yeni Merkez Komitesini seçecektir. Kongreden hemen sonra, 1. Kongrede seçilecek Merkez Komitesi hariç Partinin tüm yönetici organları için genel seçimler yapılacaktır.

f) Partiyi iç ve dış düşmanların eylemlerine karşı

koruyacak devrimci uyanıklık yükseltilmelidir. Partideki haber alma, polis istihbaratı şekline dönüştürülmemeli fakat Partinin çizgisini uygulamaya yardımcı olacak tam bir Marksist haber alma şekline dönüştürülmelidir. Devrimci uyanıklık, Parti çizgisinin ve Partinin yaşantısı ve faaliyetindeki Marksist ilkelerin uygulanması için bütün Parti üyelerince bir görev olarak kavranmalıdır. Uyanık olmak, Parti çizgisi ve ilkelerini tahrif etmek için hazırlanmış hareketleri açığa çıkarmak demektir.

g) Partinin geniş işçi kitleleriyle olan bağları pekiştirilmeli; Parti üyesi emekçi köylü ve işçinin sözünü dinlemeyi, durum ve ihtiyaçlarını anlamayı ve onlara zamanında cevap vermeyi öğrenmelidir. İşçi kitleleriyle bağların pekiştirilmesi için parti örgütleri mücadeleyi, artan bir sabırla sürdürmeli, kapitalizmden sosyalizme geçiş döneminde sınıf mücadelesinin kaçınılmaz ve gerekli olduğunu anlamalıdır, çünkü halk demokrasilerinin ve sosyalizmin iç ve dış düşmanları, ülkemizin sosyalizme doğru ilerlemesini engellemek, halkımızın gücünü yok etmek ve kendi kapitalist rejimlerini kurmak için girişim ve çabalarını bir an olsun durdurmayacaklardır. Parti örgütleri ve bütün parti üyeleri görevlerinin bilincinde olmalı ve yönetici rollerini oynamalı; parti üyesi halâ sahip olabileceği bütün bireysel hatalardan veya ihtiras, egoizm, kendini beğenmişlik vs, gibi küçük burjuva izlerden kendini kurtarmalıdır. Parti üyesi kitlelerin sempatisini kazanmalı, onlara öğretmeli, onlardan öğrenmeli ve onlara Parti çizgisine göre yol göstermelidir.

4) Parti sorunlarının, sağlıksız kişisel durumlardan değil de eksiksiz bir eleştiri ve özeleştiri temelinde çözümlenmesi ilkelerine dayanan bir birlik, Marksist bir birlik, Partinin önderliği altında gerçekleştirilmelidir. Parti önderliğindeki kollektif yöntemler güçlendirilmeli ve ilkel ve zararlı bireysel önderlik yöntemleriyle savaşılmalıdır. Daha

iyi bir iş bölümü yapılmalı ve Merkez Komitesinin bütün üye ve aday üyeleri harekete geçirilmelidir. Merkez Komitesi, Siyasi Büronun çalışmasını değerlendirmek üzere düzenli olarak toplanmalı; Parti konferansları düzenli olarak yapılmalı ve parti eylemcileri her gerekli görüldüğünde toplanmalıdırlar. Parti eylemcilerinden yararlanma yöntemi doğru kullanılmalı; eylemcilerin toplantıları, Parti çalışmasını somut şartlarda tartışıp değerlendiren, etkili örgütler haline gelmeli ve yalnızca liderler tarafından sunulan raporları onaylayan toplantılar haline dönüştürülmemelidirler Bütün önemli parti sorunları önce tartışılıp değerlendirilmeli ve sonra yüksek organların üyelerince onaylanmalıdır. Kollektif yönetimin yanısıra her önderin bireysel sorumluluk duygusu da güçlendirilmelidir. Merkez Komitesi Partiyi özel mektuplar yoluyla, alınan kararlardan ve Partinin halka açıklanması gereken kararlarından düzenli olarak haberdar etmelidir.

AEP Temel Belgeleri,
Cilt 1, 2. Baskı Sy 480
494 - 495, 500 - 502

TİRAN PARTİ EYLEMCİLERİNİN TOPLANTISINA SUNULAN AKP 11. PLENUMUNUN TAHLİL VE SONUÇLARINA İLİŞKİN RAPORDAN

4 Ekim, 1948

Partimiz, Leninist parti inşası ilkesi temeli üzerinde örgütsel olarak güçlendirilmelidir.

Devrimci Marksist - Leninist partinin üzerine kurulduğu temel ilke demokratik merkeziyetçilik ilkesidir. Demokratik merkeziyetçilik şu demektir:

1. Partinin tüm yönetici organları aşağıdan yukarıya demokratik bir biçimde seçilirler ve atanmazlar.

2. Yönetici organların görevi, onları seçen üyelere eylemleri hakkında düzenli olarak hesap vermek ve onların tartışmalara ve karar almalara katılmaları için her fırsatı yaratmaktır.

3. Azınlığın çoğunluğa boyun eğmesiyle, çelikten fakat bilinçli disiplin, demokratik merkeziyetçilik için mutlaka gereklidir. Çelikten disiplin tartışmayı ve görüşler arasında mücadele olmasını ister. «Fakat görüşler arasındaki çatışma sona erdikten sonra» der Stalin «Eleştiri bittikten ve bir karara varıldıktan sonra, tüm parti üyelerinin istek ve eylem birlikleri gerekli şartlardır ki bunlarsız ne Parti birliği ne de Partinin çelikten disiplini olamaz.»[24]

4. Parti yüksek organlarının kararları alt organlar için bağlayıcıdır.

Tüm anti - demokratik, askeri ve polisiye yöntemleri, Partimizin içine girmiş olan anti - Marksist ve Parti aleyhtarı görüşlere karşı önlem alma gereğini kuvvetle vurgulamak ve Parti İçi demokrasiyi Lenin ve Stalin'in bize öğrettiği şekilde kurmak gereklidir.

Parti içi demokrasi Partinin yaşatılması ve pekiştirilmesi için şarttır. Parti disiplinini güçlendirir fakat askeri ve polisiye yöntemlere karşı çıkar.

Parti üyesi Partide kendisini ailesinin içinde hissetmelidir Tüm haklarına saygı gösterilmelidir.

Parti İçindeki tüm sorunlar eleştiri ve özeleştiri temeline göre çözümlenmelidir. Parti üyesi sözünü söyleme, birisini eleştirme hakkına sahiptir ve hiçbir surette doğru eleştirisine karşı manevî baskı yapılmamalıdır. Parti üyelerinin tartışma ve serbest tartışmalara ve alınan kararların uygulanmasına aktif olarak katılmaları parti içi demokrasinin özünü oluşturur

Parti içi demokrasi Partinin birliğini, onun ideolojik birliğini, bilinçli disiplin ve merkeziyetçiliğini güçlendirir

Parti içi demokrasi ilkesi eksiksiz Bolşevik eleştiri ve özeleştiriyi gerektirir Eleştiri ve özeleştiri olmadan Parti

kurmanın Leninist - Stalinist örgütsel ilkeleri yerine getirilemez. Özeleştiri, Marksist - Leninist partinin gelişmesinin bir yasasıdır. Partinin elinde mükemmel bir silahtır ve güçlükleri yenmesini ve ilerlemesini sağlar. Stalin Yoldaş «Sadece geçmişten kopmuş ve kaderleri tayin edilmiş Partiler, ışıktan ve eleştiriden korkar. Biz ne birinden ne diğerinden korkarız. Biz, yükselmekte olan, zafere doğru yürüyen bir partiyiz. Bu nedenle özeleştiri... Partimizin zayıflığının değil büyük gücünün bir simgesidir, Partiyi parçalamak değil onu güçlendirmek demektir»[25] der.

Partimizin tamamı, bütün Parti üyeleri, kadroları, devrimci bir ruhla eğitme yöntemi olan bu yöntemle eğitilmelidirler. Eleştiri ve özeleştiriye karşı diğer tavırlar anti - Marksistir ve bir komüniste yakışmaz. Eleştiri kabul etmemek ve özeleştiri yapmamak, korkmak, Partiye karşı kendini korumak veya hatalarını kabul etmede isteksiz olmak demektir. Her halükarda bu partiye zararlı bir tavırdır. Partimiz Lenin ve Stalin'in bize öğrettiği gibi devrimci bir ruhla eğitilmelidir.

Parti örgütlerinde eleştiri ve özeleştiri büyük ölçüde geliştirilmezse, sorunları doğru olarak değerlendirmek, ilerleme kaydetmek veya Partiyi güçlendirmek imkansızlaşır. Eleştiri ve özeleştirinin eksikliği, onu içten zayıflatacak ve kemirecek yabancı ve anti - Marksist yöntemlerin Partiye sızmalarına yol açar.

Bunun gibi, kadroların değeriyle ilgili tüm anti - Marksist çalışma yöntemleri ilk ve son olarak sona erdirilmelidir. Parti kadroları, gerici ve küçük burjuva ön yargılardan çıkan kişisel görüşlere göre değil, çalışmalarına, çalışma sonuçlarına ve parti çizgisini savunmalarına göre değerlendirilirler.

Partimizin en aşağıdan en yukarıya kadar bütün örgütlerinde birlik ve ortak çalışma yöntemini kurma gere-

ğini vurgulamalıyız. Parti sorunlarının ortaya çıkmadığı veya sadece yüzeysel olarak ortaya çıktığı durumlara, bunların yalnızca bilgi edinmek amacıyla ve bireysel olarak tutarsız bir biçimde çözümlenmesine izin veremeyiz.

Parti sorunlarına, parti değerleri temelinde, büyük demokratik merkeziyetçilik ilkesi temelinde değinilmelidir. Parti sorunları ancak bu şekilde doğru olarak çözümlenir, aksi taktirde, Partiden tecrit edilmiş bireysel çalışma, parti çizgisine ve çıkarlarına uymayan fakat bireysel çıkar, önyargılar ve gizli dürtülere göre çıkan görüş ve tayinler sonucu, Partide büyük hatalara yer açılır.

X Sorunları bireysel olarak aydınlatma, partimizde ilkel bir çalışma yöntemidir, ve bir Marksist - Leninist partinin ilkelerine hiç uymaz; genellikle, bir kimsenin kendini büyük sanmasından, küçümsemeden kaynaklanan kibirin ve demokratik merkeziyetçiliğin adice ihlalinin sonucudur. Bu yöntem Partinin, sorunları geniş çapta ve serbestçe tartışmasını yok eder ve devrimci bir partinin çalışma yöntemi olması gereken fikir, eleştiri ve özeleştiri mücadelesini öldürür. Marksist - Leninist bir partinin temel ilkelerinden çok uzak olan şahsi görüş, küçük - brujuva önyargı ve dar bireysel bencil dürtüler üzerine kurulan böylesine bireysel çalışmaya Partimizde yer yoktur. Çünkü böyle bir yöntem anti Marksisttir ve Partiyi öldürür.X

Böyle bir çalışma yönteminin bertaraf edilmesi ve parti örgütlerinde toplu çalışmanın yerleştirilmesi, Partinin yönetici organlarının ve tüm örgütlerinin birliğini koruyup güçlendirecektir

Her parti üyesi ve özellikle her önderin, kendisine emanet edilen görevler yönünde duyması gerekli kişisel sorumluluk sorununu da daha açık anlamalı, daha geniş kapsamlı bir şekilde göz önüne almalıyız. Toplu çalışma

ve Parti çalışmasında Marksist - Leninist ilkelerin yerine getirilmesi, her parti kadrosunu, Partl kararları ve Parti çizgisi temelinde, sorumluluğunun daha çok bilincinde olmaya ve görevlerini daha lyl yapmağa götürmelidir.

Parti çizgisinin korunması, Parti çizgisinin tahrif edilmemesi ve onun iç ve dış düşman saldırılarına karşı korunması için, Partideki devrimci uyanıklık yükseltilmelidir. Lenin ve Stalin'in Bolşevik partisi, Partlnin birlik ve çizgisinin proletaryanın ve Partinln açık düşmanlarına karşı her zaman için savunulması gerektiği hususunda, parlak bir örnek teşkil etmiştir. Bolşevik Partisinin örneğini izlemeli ve Partimizdeki devrimci uyanıklığı güçlendirmeliyiz.

Uyanıklığı kısıtlayan ve aslında partiyi tam olarak koruyamayan polisiye denetleme yöntemlerini en kısa zamanda yok etmeliyiz. Partideki istihbarat da bu şekilde anlaşılmalıdır. Bu da polisiye nitelikde olmayıp, partiye, çizgisinin nasıl uygulanacağını açıkça anlatmak, tahrifleri ve hataları açığa çıkarmak ve gerekli önlemleri zamanında almak için her türlü fırsatı verebilecek olan haber almadır. Uyanık olmak, parti çizgisindeki tahrifleri, düşmanca ve Parti aleyhtarı faaliyetleri açığa çıkarmak demektir. Parti her üyesine, Marksist - Leninist çizgisinin saflığının muhafaza edilmesiyle, Partinin korunduğunu öğretmelidir.

Partinin kitlelerle olan bağı güçlendirilmelidir. Bu partinin temel görevlerinden biridir ve partinin yaşaması için zorunludur. Bu, esas olarak, parti üyeleri, emekçi yığınlar arasında sadece onları eğitmek ve yönetmek için bulunmamalı fakat onların söylediklerini, önerilerini, ve fikirlerini dinlemeye herzaman hazır olmalı onlardan öğrenmeyi, gereksinmelerini anlamayı ve onlara yerinde karşılık vermeyi bilmeli demektir.

Ülkemizdeki sosyalist inşa döneminde emekçi yığınlar içinde eleştiri ve özeleştirinin ve tabandan denetimin geniş bir biçimde geliştirilmesine, emekçi yığınlara çalışmadaki hataların gösterilmesine ve bu hataların düzeltilmesine faal olarak katılmasına büyük önem vermeliyiz. Parti üyeleri bu önemli görevi çok iyi kavramalıdırlar, aksi taktirde sosyalist inşada hiçbir ilerleme kaydedilemez.

Partinin kitlelerle olan bağını güçlendirmek için tüm parti üyeleri, kitleleri siyasi olarak yöneltmeli ve onları parti çizgisini yürütmek üzere harekete geçirmelidirler. Parti çizgisini emekçi yığınlara götürmelidirler...

Enver Hoca Eserler,
Cilt 3 Sy 1, 152 - 158

ARNAVUTLUK EMEK PARTİSİ'NİN TÜZÜĞÜNDEN

18 Kasım, 1948

I

PARTİ ÜYELERİ, GÖREVLERİ VE HAKLARI

1. Partinin programını ve tüzüğünü kabul eden, örgütlerinden birinde çalışan, Parti organlarının kararlarına uyan ve üyelik aidatlarını düzenli ödeyen herkes parti üyesi olabilir.

2. Parti üyesinin şu görevleri vardır :

a) Halk yığınları arasında, Cumhuriyeti ve halk gücünü korumak ve güçlendirmek için sağlam bir savaşçı olmak, halkın Demokratik Cephede kırılmaz birliğini kazanmak için yorulmadan çalışmak ve burjuvaziye, faşizmin ve feodalizmin artıklarına ve gericiliğe karşı kararlı bir savaşçı olmak;

b) Marksizm - Leninizmin temelini iyice öğrenmek ve kendisinin siyasi ve kültürel düzeyini yükseltmek için yorulmadan çalışmak;

c) Partiyi düşman saldırılarına ve onun birliğini her türlü iç ve dış düşmana karşı korumak için parti disiplinini, devrimci uyanıklığı geliştirerek titizlikle yerine getirmek, partinin ve ülkenin siyasi yaşantısında aktif yer almak, parti siyasetini ve organlarının kararlarını pratiğe uygulamak, davranış ve ahlakıyla örnek olmak;

d) Arnavutluk Halk Cumhuriyetinin bir işçisi ve yurttaşı olarak, çalışma yönetmeliklerine ve devlet kanunlarına tam anlamıyla uyarak, disipline uymada örnek olmak. Mesleki ve pratik yeteneğini durmaksızın yükselterek profesyonel becerilerini iyice öğrenip geliştirmek.

e) Kitlelerle olan bağını gün be gün güçlendirmek; emekçi halkın gereksinme ve taleplerinin farkında olmak ve aynı zamanda bu gereksinmeleri karşılamak; emekçi halka Parti kararlarını ve siyasi önemlerini anlatmak; onları parti çizgisine uygun bir şekilde yönetmek; onları geliştirme ve örgütlemek için yorulma bilmeksizin çalışmak ve böylece kitlelerin gerçek lideri olmak;

f) Sendikalarda veya diğer kitle örgütlerinde yer almak ve mevcut olmadıkları yerlerde bu tip örgütler kurmağa çalışmak.

3. Parti üyesinin şunlara hakkı vardır:

a) Parti toplantılarında ve parti basınında, Parti siyaseti konularındaki tartışmalarda serbestçe yer almak,

b) Görüşlerini serbestçe belirtmek ve parti toplantılarında, partinin herhangi bir üyesi, önderi veya örgütünün faaliyet ve tavırlarını eleştirmek;

c) Parti yönetici organlarını seçmek ve bunlara seçilmek;

d) Kendi faaliyet veya tavrına ilişkin kararın alındığı tartışmalara şahsen katılmak;

e) Şahsı veya parti konusunda konuşmak ve Merkez Komitesine kadar partinin tüm yönetici organlarına soru veya açıklama yöneltmek.

4. Partiye Kabul edilme :

Partiye tek tek katılınır.

Yeni üyeler, sadece, aday olarak deneme sürelerini tamamlamış aday üye saflarından kabul edilir.

Partiye kabul edilen yeni üyeler kent ve kırsal alanlardaki emekçi yığınlar arasından gelmelidir.

Diğerlerinin emeğini sömüren unsurlar Partiye kabul edilmezler.

Partiye kabul edilmede milliyet, ırk ve cins ayrımı yapılmaz.

Partiye alınacak yeni üyeler 18 yaşını doldurmuş olmalıdır.

Adayların Partiye kabul edilme koşulları şöyledir :

a) Partiye alınacak adaylar 3 gruba ayrılır :

1. Köy ve kent emekçileri
2. Yoksul ve orta köylüler, endüstri işçileri ve bu kategorinin kentteki kesimi
3. Aydınlar

III

PARTİNİN, PARTİ İÇİ DEMOKRASİNİN İNŞASI

15. AEP'nin örgütsel yapısının kılavuz ilkesi demokratik merkeziyetçiliktir.

Bu, şu demektir :

a) Partinin bütün yönetici organları, genel toplantılarda, konferanslarda ve kongrelerde aşağıdan yukarıya doğru seçilirler;

b) Yönetici organlar, onları seçen örgütlerin üyelerine eylemleri hakkında düzenli olarak hesap vermekle yükümlüdürler;

c) Çelikten parti disiplini yerine getirilmeli ve azınlık çoğunluğa tabi olmalıdır. Kararlar serbest tartışmalar sonucunda alınır fakat tam ittifakla veya oy çoğunluğuyla bir karar alındığı andan itibaren, bütün parti üyeleri daha fazla tartışmadan onu yerine getirmeğe mecburdurlar.

d) Yüksek parti organlarının kararları alt organları bağlar

16. AEP üretim ve bölge temeli üzerinde kurulmuştur

17 Bütün parti örgütleri mahalli sorunları, parti kararları ve çizgisiyle çelişmemek şartıyla, özerk olarak çözümlerler

18. a) AEP'nin en yüksek organı Merkez Komitesini ve Merkez Teftiş Komisyonunu seçen, Parti Kongresidir

b) Kent, mahalle veya bölge örgütlerinin en yüksek organları komite ve onların teftiş komisyonlarını seçen kendi (kent, mahalle veya bölge konferansları) konferanslarıdır

c) Temel örgütün genel toplantısı, sekreter veya bürosunu seçer

d) Temel örgüt büroları ve genel toplantılar, konferanslar ve kongrelerce seçilen komiteler, yetkili organlardır ve örgütün bütün eylemlerini yönetirler.

20. Parti organlarının seçiminde açık oylama veya liste halinde oylama menedilmiştir.

Her parti üyesinin adayları eleştirmeğe ve onların

adaylıklarının iptal edilmesini istemeğe olduğu kadar kendi adaylığını da geri çekmeğe hakkı vardır.

Oylama gizli olarak ve her aday için ayrı olarak yapılır. Oyların çoğunluğunu alan adaylar seçilmiş sayılırlar.

Her komitenin üye sayısını yüksek yönetici organlar kararlaştırır.

21. Kentlerde, mahallelerde ve bölgelerde, önemli parti kararları tartışılırken, kent, mahalle ve bölgelerin aktif parti üyeleri toplantıya çağrılır.

Bu toplantılar resmi ve nümayişkar karakterde olmamalı fakat somut tartışmalar yapılmalı ki kararlar pratikte mümkün olduğu kadar uygulanabilsin.

22. Parti siyasetine ilişkin sorunları, çeşitli örgütlerde veya Parti çapındaki örgütlerde iyi ve eksiksiz bir biçimde eleştirmek, her parti üyesinin, Parti içi demokrasiden kaynaklanan vazgeçilmez hakkıdır.

Sadece parti içi demokrasinin temelinde, tam bir eleştiri ve özeleştiri geliştirilebilir ve bilinçli fakat mekanik olmayan parti disiplini güçlendirilebilir.

Yine de Parti siyasetine ilişkin sorunların geniş bir biçimde tartışılması, özellikle Parti çapında bir tartışma, öyle bir örgütlendirilmeiidir ki, azınlığın isteklerini çoğunluğa empoze etmeğe kalkışmasına veya parti birliğini yıkmaya yönelik hizipler yaratılmasına veya Partinin gücünü ve sağlamlığını sarsacak bölünme girişimlerine izin verilmesin.

Tüm partinin çıkarı için geniş kapsamlı bir tartışma şu durumlarda yapılabilir :

a) Birçok parti örgütlerince gerekli görülürse,

b) Merkez Komitesinde parti siyasetinin temel sorunlarını etkileyebilecek çoğunluk yoksa,

c) Merkez Komitesinde etkileyici bir çoğunluğa rağmen bu organ parti içinde bu siyasetin doğruluğunu ka-

mıtlamak için geniş bir tartışma açmayı gerekli görürse. Parti yalnız bu şartlar altında, iç demokrasinin düşmanı olan unsurların kötülüğüne karşı emniyet altına alınabilir ve ancak bu şekilde, parti içi demokrasinin yararı temin edilir ve partinin zararına kullanılmaz...

VI

TEMEL PARTİ ÖRGÜTLERİ

43. Temel Parti örgütleri, fabrikalarda, nakliyede, inşaat alanlarında, kurumlarda, köylerde ve Halk ordusunun müfrezelerinde kurulan başlıca parti örgütleridir.

Temel Parti örgütleri Parti üye sayısının 3'den az olmadığı yerlerde kurulur.

3'den az parti üyesinin olduğu yerlerde, şehir, mahalle veya bölge komitesince atanan bir parti üyesince yönetilen parti adayları grupları teşkil edilir.

Temel Parti örgütleri bağlı oldukları komitelerce onaylanırlar.

44. Temel Parti örgütleri kent, ve köydeki emekçi yığınlarla partinin yönetici organları arasında bağ kurar.

Görevleri :

a) Parti sloganlarının ve kararlarının uygulanması için kitleler arasında ajitasyon çalışması ve örgütsel çalışma yürütmek.

b) Yeni üyeleri partiye kabul etmek, onları siyasi bakımdan eğitmek ve ideolojik düzeylerini yükseltmek.

c) Üretim merkezleri ve iş çevrelerindeki kitleleri, üretim planlarını yerine getirmek, çalışmada disiplini güçlendirmek ve sosyalist rekabeti geliştirmek ve çalışmada yönetmek için harekete geçirmek.

d) Üretim merkezleri ve iş çevrelerindeki düzensiz-

lik ve dikkatsizliğe karşı mücadele etmek ve emekçi yığınların maddi ve kültürel şartlarının gelişmesiyle sürekli ilgilenmek.

e) Ülkenin ekonomik, siyasi ve kültürel yaşantısında aktif olarak yer almak.

f) İşçilerin ve genç kuşağın örgütlenmesi ve eğitilmesiyle ilgilenmek.

45. 15'den az üyesi olan bir temel örgütün işleyebilmesi için genel toplantı, en aktif ve denenmiş parti üyeleri arasından demokratik yollarla bir sekreter ve sekreter yardımcısı seçer; 15'den fazla üyesi olan temel örgütlerde yüksek komitece onaylanması gerekli bir büro seçilir.

Genellikle parti temel örgütlerinin sekreterleri bir yıldan beri parti üyesi olmalıdırlar.

Gerekirse parti grupları içinde daha büyük temel örgütler oluşturulur. Her grup kendi yöneticisini seçer.

46. Sanayi işletmelerindeki, devlet kurumlarındaki, kent ve köylerdeki temel parti örgütleri, mahalle, semt veya bölgenin mahalli parti örgütüyle beraberdir.

AEP Temel Belgeleri,
1. Cilt, 2. Baskı sy, 520
522-524, 526-528, 532-533

ARNAVUTLUK KOMÜNİST PARTİSİ
1. KONGRESİNİN KARARINDAN

19 Kasım, 1948

...Partinin kurulmasından bugüne kadarki tüm eylemlerinin incelenmesinden, kongre

ŞU SONUÇLARI ÇIKARMIŞTIR:

5) Savaş sırasında partinin iç durumundaki gelişme, Merkez Komitesi ve tüm organları, düşman ve parti aleyhtarı eylemleriyle partimizin temellerini yıkmağa, onun düzenini bozmağa ve zayıflatmağa, onun liderliğini ele geçirmeğe ve onu burjuvaziye teslim ederek tasfiye etmeğe çalışan Niko Çoçi, Anastas Lula, Sadık Premte ve diğerleri gibi klik ve hizipçilere karşı bütün partide şiddetli bir mücadele vererek, Partinin hayatında ve yapısında Marksist-Leninist ilkeleri yerleştirme çabalarıyla tanımlanır.

Parti, klik ve hiziplere karşı mücadele ederek, saflarını parti aleyhtarı süprüntü ve kararsız unsurlardan tereddüt etmeden arındırarak ve saflarını, düşmana karşı silahlı mücadelede kendilerini göstermiş, komünizm davası uğruna dövüşmeye kararlı ve şiddetli kurtuluş savaşının ateşinde denenmiş insanlarla çoğaltarak, büyümüş ve güçlenmişti.

Savaş sırasında iç demokrasi ilkesi Partinin iç hayatında doğru olarak yerleşti, yönetici organların aşağıdan yukarıya doğru seçilmesi ilkesi uygulandı, eleştiri ve özeleştiri savaş zamanının olanakları ve şartlarına göre geliştirildi. Eylemleriyle Merkez Komitesi, Partinin gerçek yönetici organı haline geldi ve ona Marks, Engels, Lenin ve Stalin'in öğretilerine uyarak doğru yolu gösterdi.

Partimiz, kadrolarını, mücadelenin kadrolar için en iyi deney olduğu ilkesini izleyerek savaş alanında eğitti ve seçti. Bu ilkeyi izleyerek, Partinin ve devlet organlarının önderliğine, sıcak savaşta denenmiş, bilinçli ve Partiye ve halka sadık kadroları getirmeyi başardık.

Ulusal Kurtuluş Savaşı sırasında Partinin örgütsel çizgisi genel olarak doğruydu. Savaş sırasında bazı örgütsel hatalar yapıldı, örneğin 1. Parti Konferansında Merkez Komitesi seçimlerinin bütünüyle demokratik olmaması gibi. Bu bir çizgi haline gelmedi ve Partinin örgütsel çizgisini bozmadı. Fakat bu hata partimizin tecrübesizliğinin sonucuydu.

Savaş sırasında Merkez Komitesinin ve Partinin bütün yönetici organlarının çalışma şekli ve yöntemi doğruydu. Her önderin tam faaliyette olması ve çalışmanın faal bir şekilde yürütülmesi, parti çizgisinin pratiğe uygulanmasının denetlenmesi ve yüksek organların alt organlarla direkt olarak ilişkiye getirilmesi ilkelerine bağlıydı.

18) Yugoslavya ile ilişkilerimizin, Yugoslav Troçkist önderliğinin Partimizin önderliği üzerindeki dolaysız etkisinin, Koçi Çoçe ve Pandi Kristo'nun eylemindeki belirgin Troçkist ruh ve Partimizin düşük ideolojik düzeyinin kaçınılmaz bir sonucu olarak, örgütsel çalışmada ve Parti Kadrolarıyla ilişkide ciddi hatalar yaptık :

a) Bugüne kadar Partimiz, Parti üyeleri tarafından onaylanmış bir tüzüğe sahip olmamıştır. Bir tüzük yokluğu örgütsel sorunlarla Partimizdeki karışıklığı etkiledi, bunun sonucunda Partimizin iç yaşantısına yön veren örgütsel yönetmelikler alt kademe üyelerince ve hatta parti organlarınca dahi iyice bilinmemektedir.

b) Partimizin halâ alt kademe üyelerince onaylanmış bir programı yoktur. Parti çizgisi, Marksist - Leninist öğretiler ve Bolşevik Partisinin deneyiyle, düzenlediği konferanslarda, Merkez Komitesinin kararlarında, önderlerinin konuşmalarında broşür ve makalelerde doğru olarak ve tam zamanında öne sürüldüğü halde, parti programından, parti programında öngörülen şeylere erişme gereğinden kaynaklanması gerekirken bu çizgi kendi programı[26] temelinde oluşturulmamıştır. Yugoslav önderliğinin etkisi altında bunu söylemesek bile, Cephenin programının partinin de programı olduğuna inanmıştık. Bu şekilde, Parti programını Cephe programının gölgesi altına saklayarak Partinin yönetici rolünü küçümsedik.

c) Partinin, üzerinde inşa edildiği temel ilkeyi, Partinin örgütsel yapısının yol gösterici ilkesi olan demokratik merkeziyetçiliği ihlal ettik.

1) Partimizde, bu kongrenin delege seçimleri hariç, seçimler, Partinin örgütsel kurallarındaki esaslara göre yapılmamıştır. Hücre sekreterlerinin seçimleri tabanın yetersiz etkisi nedeniyle düzgün bir şekilde yapılmıyordu;

adaylar kişisel değerlendirmelerle temel örgüt toplantısına göre kararlaştırılıyordu; eleştiri ve özeleştiri yoktu ve oylama gizli değil açıktı. Bölüm komitelerinin son seçimlerinde izlenen yol özünde doğru idiyse de, yine de tam olarak doğru sayılamazdı, çünkü Partinin iç durumunun sağlıksız olduğu şartlarda yapılmıştır. Parti halâ anti-Marksist programıyla iç demokrasiyi ihlal ettiği 8. Plenum ruhuyla yaşıyordu. Bu nedenle parti üyeleri kitlesi seçim sorununu kendi kendilerine çözümleyemedi. 1. Parti konferansında Merkez Komitesinin seçimleri yeterli gizlilik ilkesi izlenmediğinden, doğru bir şekilde yapılmadı. Parti örgütlerinin büroları gibi diğer parti organları, bölge komiteleri ve çoğu zaman Merkez Komitesi, aşağıdan yukarıya doğru seçilmemiş fakat yukarıdan atanmıştır.

2) Partimizde üst kademeler Parti üyelerine düzenli olarak hesap vermemişlerdir. Yönetici organlar bazan yönettikleri örgütlere eylemleri hakkında rapor verdilerse de, yapılan toplantılar oynamaları gereken rolü oynamadılar ve sait, önderlerin raporlarını onaylayacak toplantılar haline geldiler. Bu şekilde partinin yönetici organlarının parti üyelerince denetlenmesi ortadan kalktı.

3) Partide çelikten, bilinçli disiplin yoktu. Disiplin bilinçli olmaktan ziyade mekanikti. Ve bu anlaşılabilir, çünkü partimizde iç demokrasinin kaynağı olan bilinçli disiplin olmadığı sürece başka türlüsü de beklenemezdi. Partimizde, parti disiplininin yerini idari disiplin aldı. Bu, Parti yönetimine ve sorunların çözümlenmesine askeri ve polisiye yöntemlerin getirilmesinden kaynaklandı ve Partinin örgütsel çalışmasını yöneten Koçi Çoçe'nin faaliyetindeki belirgin Troçkist ruhun sonucuydu. Bu şekilsel, polis disiplini parti kadrolarını bastırdı, insiyatiflerinin gelişmesini engelledi ve birçok durumlarda Koçi Çoçe tarafından partinin dürüst üyelerine zarar vermek ve onları

demoralize etmek için kullanıldı, çünkü onlar Koçi Çoçe görüşleriyle aynı çizgide değillerdi.

4) Partimizde alt organların yüksek organlara itaati teoride vardı. Fakat Partinin II. Plenumundan önce içinde bulunduğu şartlar gözönüne alınacak olursa, bu itaat oldukça biçimsel ve bilinçsizdi. Alt organların üst organlara itaati, alt organların Parti Merkez organlarıyla — Merkez Komitesi ve Siyasi Büro — birleşik önderliğini belirtir. Böyle bir yönetim Partimizde uygulanmamıştı çünkü parti çalışması, tamamen Merkez Komitesi ile Siyasi Büroyu partinin iç işleri hakkında karanlıkta bırakan Merkez Komitesi kadro sekreteri Koçi Çoçe'nin tekelindeydi. Fakat biçimsel itaat bile tam değildi. Devlet Güvenlik cihazının parti örgütü bunu bir yana attı. İçişleri Bakanlığında bulunan Devlet Güvenliği Müdürlüğü temel örgütün bölüm komitelerince atanan delegelerin toplantılarına katılmasına izin vermemesi ve toplantılarına katılabilecek delegeleri kendisinin seçmesini istemesi gerçeğl, sadece partide alt organların yüksek organlara itaat etmesi ilkesinin ihlal edildiğini değil, Partinin Devlet Güvenliği organlarınca küçümsendiğini de göstermektedir. Bu Devlet Güvenliğinin Parti tarafından yönetilmeyl reddetmesi ve partiyi kontrol etmek istemesi demekti.

Partimizde demokratik merkeziyetçilik ilkesi işte böyle ihlal edilmişti.

d) Partimizin, örgütsel çizgisi tehlikeli bir şekilde ihlal edildi çünkü Partinin örgütlenme sekreteri aynı zamanda içişleri Bakanıydı. Yugoslav Troçkist önderlerinden alınan bu anti-Marksist örgütsel yapı, aynı zamanda içişleri Bakanı olan Partinin örgütlenme Sekreterine, kendini ayrıcalıklı bir pozisyona koymasına, çalışmayı tekeline almasına, genel sekreterin yönetici rolünü geri plana atmasına

ve onun rolünü oynamasına, Partiyi Devlet Güvenliğinin kontrolü altına sokmasına izin verdi.

Bu örgütsel yapı, partiye askeri düzenlerin girmesine, Partideki devrimci uyanıklığın zayıflamasına ve bunun yerini parti üyeleri arasında baskı görme korkusu yaratan polis istihbaratının almasına neden oldu ve onlar arasında kuşku ve güvensizliği arttırdı.

Bu anti-Marksist örgütsel yapı ve Koçi Çoçe'nin açık Troçkist eğilimi Parti içi demokrasinin ihlaline, eleştiri ve özeleştirinin bastırılmasına, yönetime askeri yöntemlerin getirilmesine, Parti yönetiminde birliksizliğe, demokratık merkeziyetçilğin ihlaline, Partiyi esasta Devlet Güvenliği kontrolü altına girmeye ve Partimizde bürokratizm, kariyerizm ve kölelik belirtilerine götürdü.

e) Partimizde, özellikle yönetimde kollektif çalışma yöntemine gereken önem verilmemişti. Siyasi Büro ve Merkez Komitesinde böyle bir yöntemin eksikliği nedeniyle Partinin örgütsel hareketi Siyasi Büronun, Merkez Komitesinin ve Parti genel sekreterinin kontrolünden kaçtı ve örgütlenme sekreterinin kendi yönetimi altındaki kesimde yapılan iş hakkında hesap vermemesi ve kadrolar siyasetinde tamamen sekter, bireysel ve dar görüşlü bir ruhla hareket etmesi mümkün oldu.

Yönetimi tam birlikten yoksundu ve bunun sorumluluğu da Berat Plenumundan bu yana ki faaliyetleri, bilinçli, örgütlü ve hizipçi bir çalışma olarak tanımlanan Koçi Çoçe ve Pandi Kristo'ya aitti. Yugoslav Troçkist yönetiminin isteğine göre hareket eden Koçi Çoçe ve Pandi Kristo, Partimizin yönetiminde onun esas destekçileri oldular ve kariyerist amaçları için bilinçli bir şekilde çalışarak Partiyi, şefliğini yaptıkları bir partizan müfrezesi olarak gördüler ve aralarında sağlıksız bir yakınlık bulunan

bu iki kişi Partimize ve ülkeye ciddi bir şekilde zarar verdiler.

f) Yönetimin, parti çalışmasını onsuz doğru bir şekilde yönetemeyeceği, işlerliği olan bir istihbaratı örgütleyemedik. Parti talimatlarının uygulanmasında yönetim, talimatların uygulanmasını kontrol edecek mevkideki yönetici üyeleri hesaba katmadan, daha alt kademelerden gelen bilgilere önem verdi. Sadece o değil, fakat partinin yönetici organları da, Devlet Güvenliğinin, özellikle kadrolar sorununda istihbarat raporlarına Partinin işlerliği olan istihbaratından daha çok güvendiler.

PARTİNİN GELECEKTEKİ ÇİZGİSİ

III. Partinin iç durumu üzerine:

Onun siyasetini ve örgütsel çizgisini yerine getirmek, tam bir tarihi değişimi başarmak ve Marksizm-Leninizm yolunda kesin olarak yürümek için Emek Partimiz şu görevlerle karşı karşıyadır:

1 — Emek Partisi, işçi sınıfının, kent ve köydeki tüm emekçi yığınların önderi ve ülkemizdeki tüm faaliyetlerin sosyalizme doğru azimle yol gösteren tek yönetici gücü olarak derhal legalleştirilmelidir.

5 — Parti, yapısı ve iş yaşantısında, Tüzüğüne dayanarak, Marksist-Leninist ilkeleri uygulayıp, büyük değişimini mümkün olan en kısa zamanda tamamlamalıdır. Bu ilkeler tam olarak uygulanmalı ve bunların ihlaline yönelik her girişimle tereddüt etmeden savaşılmalıdır.

a) Leninist-Stalinist demokratik merkeziyetçilik ilkesi yönetici parti organlarının aşağıdan yukarıya seçiminde,

yönetici organların onları seçen ve yöneten örgütlere zaman zaman hesap vermelerini, Partinin sıkı, bilinçli disiplinini korumayı, azınlığın çoğunluğa tabi olmasını ve alt organların yüksek organlara kayıtsız şartsız uymasını kapsayan temel ilke olarak uygulanmalı ve gözbebeğimiz gibi korunmalıdır.

b) Partiye ve onun iç yaşantısına düşman olan tüm anti-Marksist, bürokratik, polisiye eğilimleri, bütün Parti örgütlerinde iç demokrasiyi koruyarak ve sürekli geliştirerek, yok etmeğe uğraşmalıyız. Parti üyelerinin bütün yükümlülük ve hakları parti tüzüğü temeline göre yerine getirilmeli, tüm parti sorunları Marksist-Leninist eleştiri ve özeleştiri yöntemleriyle çözümlenmeli, parti üyeleri örgütlerinde kendilerini aile içinde gibi hissetmeli, hiçbir parti görevlisini veya organına haklı eleştiri yöneltmekten çekinmemeli, partinin ortaya çıktığı sıkı ve bilinçli disiplin, parti içi demokrasinin temelinde çelikleştirilmelidir.

c) Partinin temel sorunlarını bireysel açıdan, Parti yaşantısına zararlı anti-Marksist fikirlerle, küçük burjuva, Troçkist ön yargı ve şüphelerle çözümleme yöntemlerini ortadan kaldırmalıyız. Tüm parti sorunlarını çözümlemede, düşünce ve eylem birliğinin Leninist-Stalinist ilkeleri temelinde eksiksiz bir eleştiri ve özeleştiri, tam bir demokratik merkeziyetçilik temeli üzerinde Marksist yöntemler uygulanmalıdır.

d) Parti üyesinin faaliyeti havada kalan tahmin ve kişisel, gerici ve küçük burjuva önyargılara göre değil, faaliyetleriyle Parti çizgisini savunup savunmadığına veya ona zarar verip vermediğine göre değerlendirilmelidir.

e) Parti çizgisini ve Partiyi iç ve dış düşmanların etkisinden korumak için devrimci uyanıklık pekiştirilmelidir. Partideki istihbarat polis istihbaratına dönüştürülmemeli,

fakat Partiye, çizgisinin pratikte nasıl uygulandığını öğretmede yardımcı olacak, doğru, tam, uygun, sağlıklı Marksist-Leninist istihbarat haline getirilmelidir. Devrimci uyanıklık, her parti üyesinin, Parti çizgisi ve onun yaşantısında ve eylemlerinde Marksist-Leninist ilkelerin uygulanmasını sağlayacağı bir görev olarak anlaşılmalıdır. Partinin çizgisini ve Marksist-Leninist ilkelerini ihlal eden burjuvazinin, Yugoslav Troçkist önderlerinin, Koçi Çoçe vs. nin nin her türlü etkisine karşı tereddüt etmeden ciddi bir şekilde ve tam olarak mücadele etmeliyiz.

f) Partinin geniş emekçi yığınlarıyla olan bağları güçlendirilmelidir. Parti üyesi işçinin ve emekçi köylünün sözünü dinlemeyi, onların durumunu ve gereksinmelerini anlamayı ve onlara zamanında karşılık vermeyi öğrenmelidir. Emekçi yığınlarla olan bağları kuvvetlendirmek için, Partiyle emekçi yığınlar arasındaki esas bağı teşkil eden temel örgütlerin çalışmalarına daha büyük önem verilmeli ve parti önderleri, kitlelerle direk özel temas kurmak için sık sık tabana inmelidirler. Parti örgütleri ülkemizin içinde bulunduğu kapitalizmden sosyalizme geçiş dönemini, halk demokrasilerinin ve sosyalizmin iç ve dış düşmanlarının, ülkemizin sosyalizme doğru ilerleyişini engelleme, halkımızın devlet iktidarını yıkma ve kendi kapitalist rejimlerini kurma çabalarını bir an bile durak-satmayacaklarından sınıf mücadelesinin ortadan kalkmayacağını iyice anlamalı, kitlelerle olan bağlarını güçlendirmelidir. Parti örgütleri bu sınıf mücadelesini günlük hayatta daha iyi ve daha doğru yönetip sürdürdükçe geniş emekçi yığınlarıyla olan bağları daha da yakınlaşacaktır. Parti örgütleri ve parti üyeleri, görevlerini ön planda tutmalı ve önder rolü oynamalıdırlar. Parti üyesi kendini, hala içinde varolabilecek veya burjuva çevrenin baskısıyla yansıyabilecek tüm kişisel hatalarından ve küçük burjuva inançlarından kurtarmalıdır. Parti üyesi emekçi yığın-

ların sempatisini kazanmak, onlardan öğrenmek ve onları Parti çizgisine göre yönetmek için çalışmalıdır.

g) Parti yönetiminde Marksist-Leninist birlik kurulmalı ve göz bebeğimiz gibi korunmalıdır. Partinin temel sorunlarının çürük, kişisel durumlara göre değil eksiksiz eleştiri ve özeleştiriye göre çözümlenmesi ilkesi üzerine dayandırılmalıdır. Parti birliğini ve yönetimini ihlale kalkışan herkesle insafsızca mücadele edilmelidir. Partideki kollektif önderlik yöntemi güçlendirilmeli ve Koçi Çoçe'nin Troçkist yöntem ve ruhuyla bireyci ve Troçkist yöntemle, sekter, dar fikirli ve karamsar ruhla savaşılmalıdır. Yönetimde daha doğru bir iş bölümü yapılmalı ve Merkez Komitesinin tüm üye ve aday üyeleri faaliyete geçirilmelidirler. Merkez Komitesi, Siyasi Büronun faaliyetlerini görüşmek üzere, Parti Tüzüğünde öngörüldüğü üzere düzenli bir şekilde toplanmalıdır. Gerekirse parti eylemcileri, büyük parti sorunlarına somut olarak bakmak için toplantıya çağrılmalıdırlar. Bütün önemli parti sorunları önce forumla araştırılıp, benimsenmeli, ondan sonra üyelerce öne sürülmelidir. Kollektif önderliğe paralel olarak, her önderin ve sıradan parti üyesinin kişisel sorumluluk hissi de güçlendirilmelidir. Merkez Komitesi parti örgütlerini aldığı kararlar hakında özel mektuplar, tamimler ve Parti eylemcilerinin toplantıları yoluyla haberdar ederken daha önemli kararları da, yayınlamalıdır.

AEP Temel Belgeleri
1 Cilt, 2. Baskı sy 536,
537, 542-543, 557-561, 563
569-572

TAŞRADAKİ VE ORDU İÇİNDEKİ PARTİ ÖRGÜTLERİNİN, PARTİ İÇİ DEMOKRASİYE İLİŞKİN MEKTUBUNDAN

6 Mart, 1949

AEP'nin taşradakl ve ordudaki tüm örgütlerine, bütün komünistlere;

AEP Merkez Komitesi, parti içi demokrasinin birçok parti örgütleri ve üyelerince yanlış anlaşıldığını ve bunun sonucu olarak da bundan kaynaklanan parti disiplinine tam olarak itaat edilinmediğini görmüş bulunmaktadır.

Şimdi, partiyi ciddi bir şekilde zayıflatan ,saflarındaki askeri birlik ve beraberliği sarsan ve Parti faaliyetlni bir tür anarşiye götüren bütün bu zararlı belirtilere daha başlangıç halindeyken acilen bir son vermek büyük bir önem taşıyor.

Partimiz, esasta onu bastıran, düşünce ve eylem bir-

liğini kıran Parti için demokrasinin böyle çarpıtılmış bir şekilde anlaşılmasını kesinlikle reddeder.

Lenin ve Stalin bize, Parti demokrasisini, onun militanlığını yücelten bir silah, faaliyetini şiddetlendiren ve bütün Parti üyelerinin dayanışmalarını güçlendiren, tüm Partiyi kararların çıkarılmasına dahil eden ve onları bu kararların kesin ve doğru olarak uygulanmasında aktif mücadeleye sokan bir parti içi çalışma yöntemi olarak anlamayı öğrettiler.

Stalin Yoldaş «Parti içi demokrasi Parti üyelerinin hareketini arttırmak ve partideki bilinçli proleter disiplini güçlendirmek demektir» [27] der.

Bütün parti üyeleri, Partinin onlardan istediği çeiikten disiplinin partimizin tam disiplinini hiçbir şekilde tehdit etmediğini iyice anlamalıdırlar. Tam tersine partimizin ki gibi çelikten, bilinçli disiplin sadece parti içi demokrasiyle gelişebilir.

AEP Tüzüğü şöyle der: «Çeşitli örgütlerde veya Parti çapında partinin siyasetiyle ilgili sorunların eksiksiz bir biçimde tartışılması, her parti üyesinin, parti içi demokrasiden kaynaklanan dokunulmaz hakkıdır. Yalnız parti içi demokrasinin temelindedir ki eksiksiz eleştiri ve özeleştiri gelişebilir ve mekanik değil de bilinçli olması gereken parti disiplini güçlendirilebilinir» [28].

Böylece parti içi birliği, mekanik değil bilinçli disipiini güçlendirmek sadece Partide tam bir demokrasinin olması temelinde anlaşılabilir, çünkü bu şekilde komünistin siyasi ve ideolojik düzeyleri olduğu kadar bilinçi de yükselir.

Geçmişte, AKP'nin 1. Kongresinin kararlarında vurgulandığı gibi, parti içi demokrasi yokken, Partiye Koçi Çoçe, Pandi Kristo ve diğerlerinin düşmanca hareketleri sonucu asker ve polis yöntemleri sokulduğunda, çelikten, bi-

linçli parti disiplininin yokluğu ve gerçek parti disiplini yerine mekanik ve idari disiplinin kabul ettirilmesi doğaldı. Bugün, partide demokrasinin tam olarak gelişmesi için bütün şartlar yaratılmışken demokrasinin tahrif edilmesine, ne kadar hafif olursa olsun, çelikten, bilinçli Parti disiplininin ihlal edilmesi müsade edilemeyecek ve Parti için tehlikeli bir şeydir.

Partimizde birçok temel örgütün ve parti üyesinin parti içi demokrasiyi yanlış anladıklarını ve çelikten parti disiplininin ihlal edildiğini gösteren şeyler nelerdir?

a) **Birçok temel örgütte parti toplantılarına ilişkin yönetmelikler yerine getirilmemiştir.**

Partide böyle bir durum şiddetle bastırılmalıdır. Parti toplantılarına yönelik bu umursamazlık, son tahlilde parti çizgisini uygulamada ve onun görevlerini yerine getirmede umursamazlık ve boşvermeyi gösterir. Parti üyesi, parti çizgisini, partinin emrettiği görevleri, atandığı görevleri vs. temel örgüt toplantılarında değil de nerede öğrenebilir?

Temel Parti örgütlerinin toplantılarına katılmayı ihmal etmek kendinizi parti çizgisinden ve ruhundan koparmak ve son tahlilde partinin öğreti ve talimatlarını değil de kendi yargınızı izlemeniz demektir. Yüce Lenin'in her parti üyesinin Partiden, ve Partinin her üyesinden sorumlu olduğu öğretisini hiçbir zaman aklımızdan çıkarmamalıyız. Fakat, her üyesinin sorumluluk üstlenebilmesi için, Partinin, her üyesinin faaliyet ve çalışmasını denetlemeyi sağlayabilmesi gereklidir.

İşte bu nedenle Parti toplantılarında bir araya gelmek Parti üyeliği için temel şartlardan birini oluşturur. Tabiiki bu parti yükümlülüklerini yerine getirmeyenlere karşı tüzüğünün şart koştuğu gibi cezalandırıcı önlemler de alınmalıdır.

Parti toplantılarına katılmama parti üyesini, Parti faa-

liyetlerini sürdürmekten, parti için çalışmaktan alakoyar. Her komünist, Partimizin disiplininin, Parti çizgisine lafta bağlı kalmasının değil, Partinin kendisini yerleştirdiği bölgede söz konusu parti çizgisini somut ve aktif bir mücadele ile uygulanmasını öngördüğünü iyice anlamalıdır.

Parti, disiplininin en hafif ihlaline bile izin vermez, bu, Parti disiplinimizin en belirgin özelliklerinden biridir. Hiçbir surette Parti programı ve Tüzüğünden sapmaya izin verilemez. Parti görevlerini ihmal eden, üyelik aidatlarını ödemeyen veya temel örgüt toplantılarına katılmayan, parti toplantılarına zamanında gelmeyen veya diğer parti görevlerini yapmayan ya da çalıştığı örgütte parti çizgisine uymayan komünist parti disiplinini ihlal etmiş demektir.

b) **Birçok yoldaşlar, kararlara uymama ve temel örgütlerce bölge veya il komitelerince, hatta Merkez Komitesince kendilerine verilen görevleri yerine getirmeme eğilimi göstermişlerdir.**

Bu yanlış görüşler, bu demokrasiyi tahrif etmeler nereye götürür...? Yönteminde emniyetin zayıflaması veya yok olması yüksek organların emir ve kararlarını yerine getirmeme her parti üyesinin dilediği gibi davranmasına ve uzun vadede parti çizgisinin tartışma götürür bir hal almasına yol açar.

Parti üyesi, Partinin emrettiği her görevi yerine getirmelidir. Partinin söylediği, gerekli gördüğü her yere gitmeye hazır olmalıdır. Parti üyesi için iki türlü çıkar, parti çıkarları ve kişisel çıkarlar olamaz. Partinin çıkarı, onun en uzak köye bile gitmesini gerektirdiğinde Parti üyesi gitmeğe hazır olmalıdır. Parti üyesinin en fazla yapmak istediği şey partinin yapılmasına en fazla gerek duyduğu işi yapmak, partinin ona gitme çağrısında bulunduğu yere gitmek olmalıdır.

Eğer parti üyeleri parti gereksinmelerini gözönüne almadan istedikleri yere gitmeyi taleb etselerdi bu, Partinin kadrolarını doğru olarak yaymasını engeller ve Partinin değişik çalışma alanlarını ve ülkemizin tüm bölgelerini sıkı bir kontrol altında tutmasını önlerdi.

Parti emir ve kararlarının yerine getirilmesi parti üyelerinin temel görevlerinden biridir. Parti emir ve kararlarını ihlal edenler için AEP Tüzüğü en büyük ceza olan Partiden ihraca kadar bir seri önlemler almıştır.

AEP Tüzüğü «Parti merkez organlarının ve devlet idaresinin kararları derhal ve harfiyen yerine getirilmelidir» der ve şöyle devam eder; «yüksek organların kararlarına uymama ve Partinin genel görüşüne göre suç olarak tanımianan diğer davranışlar: temel örgütün eleştirilmesi veya dağıtılmasına, parti üyesinin eleştirilmesi ve bunun siciline işlenmesine, Partideki yönetici durumundan geçici olarak uzaklaştırma veya parti saflarından ihracına kadar varan bir dizi ceza ile cezalandırılmasına yol açar»[29].

Çalışmayla yükümlü olanların ve Parti Komitelerinin görevi her zaman temel örgütlerin ve her üyenin görevlerini yapmasını kontrol etmektir. Bu kontrolden kaçmak disiplinin ihlaline yol açmak demektir. Bugün aramızda, Partinin kontrol hakkının kısıtlanmasını isteme, sorumlu üslerinin kontrolundan kaçma eğiliminde olan pekçok yoldaş vardır. Görevlerini yapmadaki başarısızlıkların hesabı sorulduğunda birçok yoldaşın «Yoldaş, bu 8. Plenumun ruhundadır» [30] dedikleri duyulmuştur. Bunlar yanlış görüşlerdir, Partinin görüşleri değildir. Partimiz, görevlerin yapılmasının kontrolünün gereği üzerinde durmuştur ve her zaman da duracaktır; bu olmadan parti disiplini olmaz ve görevler yapılamaz...

Enver Hoca, Eserleri, Cilt, 6
Sy 38-42, 44-45

AEP MERKEZ KOMİTESİ PLENUMUNUN «HABER BÜROSUNUN KARARI IŞIĞI ALTINDA PARTİMİZİN GÖREVLERİ ÜZERİNE» ADLI KARARINDAN

27 Aralık, 1949

... Temel örgütte, yönetici organlarda, çalışma merkezinde, alt kademelerde ve heryerde, devrimci uyanıklık arttırılmalı ve Parti daha güçlendirilmelidir. Tesadüfen partiye giren fakat onun çizgisini ve ideolojisini desteklemeyen kararsız unsurlar, oportünistler, sekterler, anarşistler, kariyeristler ve diğerleri, Partinin güçlenmesini engelleyen olumsuz unsurlardır. Parti deneyimizin kanıtladığı gibi bunlar burjuva ideolojiye sarılmaya, düşmanca faaliyetleri desteklemeğe hazırdırlar. Bu nedenle alt kademe günlük çalışma sürecinde, uyulması, yapılması ve denenmesi gereken onların sözü değildir ve yardım ve öğüt isteyen-

lerden bunlar esirgenmemeli ve Parti saflarından tasfiye edilmesi gerekenler edilmelidirler, zira parti bu şekilde güçlendirilir. Aynı zamanda, Partiyi ve halkı bütün kalbiyle sevmesi ve sosyalizm davasında hiçbir şeyini esirgememesi gereken yeni üyelerin kabulüne en büyük özen ve dikkat gösterilmelidir. Emir ve disipline saygı, partiye değer ve üyelerine saygı, eleştiri ve özeleştiri Partinin daha güçlendirilmesi ve korunması için zorunlu şartlardır. Bu nedenle parti üyeleri temel örgütlerde düzen ve disiplin için çalışmalı, toplantılara geç gelme, maazeretsiz olarak bulunmama, tartışmalara katılmama, Merkez Komitesinin veya bölge Parti komitelerinin talimatlarını veya temel örgütün kararlarını yerine getirmeme, proleter ahlakı ihlal etme, yoldaşları haksız yere eleştirme, temel örgütün dışında eleştiride bulunma, Parti talimat ve çizgisinden kuşku duyma, Parti yönetimini küçümseme, sır saklamama, yakınlarıyla parti sorunları hakkında konuşma ve Partiye yönelik kuşku gibi, parti düzen ve disiplinini ihlal eden bütün belirtilere karşı çanla-başla mücadele etmelidirler. Bütün bu belirtiler Partiye yabancı ve tehlikelidir, sapmalara, grup ve hiziplerin meydana çıkmasına götürür. Bu belirtilerin pratikte nasıl ve ne zaman ortaya çıktığını iyi anlamak için her parti üyesinin Marksizm-Leninizmi öğrenme çabalarını arttırması, ideolojik ve siyasi düzeyini yükseltmesi, ve basınımızı mümkün olduğunca çok okuması gereklidir...

AEP Merkez Komitesi Plenumu
AEP Temel Belgeleri 2. Baskı
Sy. 110, 113 - 114, 119

ÜLKEMİZDEKİ İÇ DURUMUN DAHA GELİŞMESİ İÇİN AEP MERKEZ KOMİTESİ 4. PLENUMUNUN KAPANIŞ KONUŞMASINDAN[31]

28 Aralık, 1949

Partimiz genç fakat militan bir partidir. Üyeleri sıcak savaştan geçmiş ve yılların deneyiyle donanmıştır. Partimizin halk arasında derin dayanakları vardır ve; emperyalistler ve onların Titocu ajanlarının ülkenin içinde ve dışında yaratmaya çalışacakları her güçlüğü ve engeli yenmek için çarpışır ve daha da güçlenir. Parti, dış düşmanlara karşı korunmalı fakat iç düşmanlara karşı da uyanık bulunmalıdır.

Partimiz işçi sınıfının ve ülkemizdeki tüm emekçi yığınların öncüsüdür. İşçi sınıfımız hala küçüktür, uzun bir devrimci mücadeleyle ve geçmişteki çabalarıyla övünmez;

yine de ülkemizde Partinin çekirdeğini oluşturan bir işçi ve komünist hareketi çıkmış ve Arnavutluk'un zaferi için savaşmıştır. Fakat işçi sınıfımız daha da güçlenecek ve savaşlarla büyüyüp çelikleşecektir.

Partinin kurulmasından bu yana, parti saflarında, burjuva unsurların yol açtığı, partinin önleyemediği fakat karşısında başarıyla savaştığı, çeşitli belalar görülmüştür. Bunlar gelecekte de görülecektir fakat biz işçi sınıfımızı güçlendirmek, parti üyelerinin iedolojik düzeylerini arttırmak ve onları öncü bilim, Marksizm-Leninizmle silahlandırmak için her çabayı sarfedersek bu belalar giderek azalır. Partiyi, hertürlü tehlikeye karşı korumak için her komünistin, büyük devrimci uyanıklığı gereklidir; eleştiri ve özeleştiri iyi kullanılmalı ve geliştirilmeli; hata ve ihmallerimize ciddi bir şekilde eğilmeliyiz. Özellikle, sağ ve sol, açık veya kapalı her türlü sapmaya karşı acımasız olmalıyız çünkü bunların amacı partinin mezarını kazmaktır. Günlük mücadele böyle unsurları açığa çıkarır, bunlarla mücadele edilir ve bunlar saflarımızdan atılırlar.

Partinin hayatı boyunca oportünizm ve sekterlik gibi belirtiler ortaya çıkmıştır ve Parti hayatı bu sorunları ortaya çıkarmış ve bunlarla mücadele edilmiştir. Koçi Çoçe ve arkadaşları, Belgrad Troçkistlerinin ajanları gibi dönek ve hainler meydana çıkmıştır. Fakat Partimiz bu unsurlarla başarıyla savaşmıştır. Kongreden bu yana bile Parti, Luşnİya ve Peşkopya Parti Komitelerinde görülenler gibi pekçok sağlıksız unsuru ortaya çıkarmıştır. Parti bu mikropları inceledi, kaynak ve nedenlerini buldu ve bunlarla savaşma ve tedavi etme amacıyla toplantılarında tartışmaya açtı. Bu esas üzerine yazıların tartışılmasından sonra, bu yazıları inceledikleri halde kendilerini hale yola koymayan, hata yapan, hatta sıksık ciddi hatalar işleyen insanların bulunmasından, bu sağlıksız unsurların mevcu-

diyetinden ötürü bu unsurlara ilişkin malzeme Partinin hizmetinde tutulmuştu. Kapitalizmden Sosyalizme geçiş döneminde sınıf mücadelesi sona ermedi, bu nedenle partimizde hiçbir şey gizli kalamaz, hiçbir sağlıksız belirti açığa çıkarılmadan bırakılamaz. Parti üyelerinin uyanıklığı ne kadar artarsa bu eğilimler ve bu kimseler de o kadar çabuk açığa çıkarılır ve onlarla mücadele edilir.

Parti dışında grupların kurulmasına ve sağlıksız parti aleyhtarı görüşlerin kaynağı haline gelen bu tip sağlıksız sempati ve dostluklar birçok zamanlar Partide tartışmaya açılmış ve bunlarla savaşılmıştır. Her organı ve şahsı dört bir yandan dilediklerince eleştiren ve Partiyi, onun çizgisini savunanın asıl kendileri olduğu görünümünü yaratmaya çalışan yoldaşlar vardır, fakat onlar gerçekte parti çizgisini ve gruplarının çizgi ve talimatlarını ihlal etmektedirler. Görevlerini gruplarınca doğal olarak varılan yanlış sonuçlara göre, çürük yoldaşlarca dar çerçevede sürdürülen tartışmalardan çıkan sonuçlara göre ele alırlar. Partimizde birey veya organların hata yapmadığını iddia edemeyiz. Bu hatalar ciddi şekilde eleştirilmeli ve düzeltilmeli, ve kendilerini düzeltmek istemeyenler için önlemler alınmalıdır. Fakat tartışma ve eleştiriler yoldaş ve arkadaş topluluklarında değil, temel parti örgütlerinde yürütülmelidir. Yukarda sözünü ettiğim kimseler bunu temel parti örgütlerinde yapmıyorlar ve böylece yoldaşlarına, çalışmalarındaki hata ve ihmallerin düzeltilmesi için yardımcı olmuyorlar. Arkadaş gruplarında karşılaşılan bu çürük insanlar megalomandırlar, üstün ve kurnaz olduklarını, fikirlerinde yetenekli olduklarını, her görevi başarıyla yaptıklarını iddia ederler. Kendilerini yanılmaz sanırlar, fakat gerçekte ise daha fazla hata yaparlar ve hatta eylemleriyle parti çizgisini ihlal ettikleri esas büyük hatayı yaparlar. Gerçekle yüz yüze geldiklerinde ve çalışmalarında güçlüklerle karşılaştıklarında bunların üstesinden gelemezler ve ciddi ha-

talar işlerler, fakat yanlışlarını gizlerler, özürler bulurlar ve çürük yoldaş gruplarında, hataları yapanın kendileri değil başkaları olduğu inancını yaratırlar. Böyleleri, doğru eleştiriden rahatsız olur, buna karşı çıkarlar ve gruplarında kendilerine yandaş ararlar. Bu tür bir faaliyet hizipleşmeye götürür.

Bundan başka savaş zamanında idam mangası ile cezalandırılacak kadar çok büyük hatalar yapmış yoldaşlar vardır. Özeleştiri yaparak, hatalarının geçmişte ve şimdi partiye karşı beslemiş oldukları güvensizlik ve önyargıyla birlikte diğer birçok ciddi önyargı ve şüpheden kaynaklandığını yayarlar. Bu çürük unsurlarla birleşenler onları korur ve gruplarda, partiyi ve devlet yönetimini itibardan düşürmek için dedikodu yaparlar. Partiye ve onun önderliğine karşı güven duymamasından ötürü affedilmez bir hata yaptığını kendisi bile kabul eden bir suçluyu, bir komünistin savunması şaşırtıcıdır.

Parti bunları ve bu tür davranışları anlar ve tabii ki bu durumu değiştirecek önlemleri alır. Bu konuda hiçbir yumuşaklığa izin verilemez; ne parti yolunda ne de aksi yolda orta yol yoktur. İnsanlara karşı sabırlı olmalı ve yanlış yaptıkları zaman kendilerini düzeltmelerine yardım etmeliyiz, fakat eğer değişmezlerse başınızdan atın. Düşmanın bunda parmağı olabileceği olasılığını da unutmamalıyız. Komünistler böyle bir olasılığı hariç tutarlarsa, özellikle kişi yolunu düzeltmez ve onda ısrar ederse, hata işlenmiş olur. Gerçek bir komünist bu tür hatalar yapmaz. Sürekli hata yapan ve kendilerini düzeltmeyen kimselerin geçmişi, komünistler olarak incelenirse, uzun süredir çürük oldukları, hatalarının rastlantı değil fakat kasıtlı olduğunu görmek zor olmayacaktır. Bu şekilde hastayı tedavi etmek ve tedavi edilemez durumlarda da saflarından temizlemek mümkün olduğu içindir ki kişilerin ve hareketlerin üzerine eğilmek Partinin görevidir. Bunlardan bazıla-

rı şartlara göre affedilen, suç sayılabilecek hatalar yapmışlardır. Fakat durum açıksa, Parti çalışması güçlendirilmişse ve bu kimseler eski hatalarını tekrarlamaya devam ediyorlarsa o zaman Parti eski hatalarını hatırlayarak şimdikileri affetmeyecektir; bunlara gözlerini kapayamaz.

Saflarımızda, sadece rütbe ve makam için yaşayan, sorun yaratarak Partinin varlığını tehdit eden, gizlice bozacağı anı bekleyen megalomanlar ve kariyeristler vardır. Fakat açığa çıkarıldıklarında kuzu gibi davranırlar ve en aşağılık duruma düşerler. Gerçek komünistler başkadır. Sağlıksız unsurların bu tür davranışları raslantı değildir; hatalarını saklamak için gadre uğradıklarını iddia ederler. Bundan başka, Partinin, kendilerini itibarsız gördüğünü veya yanıldıklarından bu yana partinin kendileri hakkındaki eski görüşünü koruduğunu söyleyenler vardır. Büyük hatalar yapmağa devam ederken bunları söylerler; içlerinden partiyi yanılttıklarını sanırlar fakat bunlar yine de hatalarını açıkça bildiren ve Bolşevik özeleştiri yapan komünistler değillerdir. Tabii ki öne sürdükleri nedenler Partiye sahte gözükür çünkü o bu kimselere doğru davranmış, hata yaptıklarında onları açıkça eleştirmiş, daha sonra onlara yardım etmiş, terfi ettirmiş ve onları Merkez Komitesine kadar yükseltmiştir. Eğer bir kimse Parti çizgisine karşı çalışmasını sürdürürse ve davranışı açığa çıkarılırsa, hatasını örtmek için özürler uydurur. Fakat Parti bunları anlar ve onu yalnızca suçlu bir parti üyesi olarak değil fakat bir sabıkalı, eski hatalarını daha geniş çapta tekrarlamaya devam eden bir unsur olarak da yargılar ve mahkûm eder.

Partide, yönetici veya Merkez Komitesinin aday üyesi olunca, kibirlenirler ve ne yoldaşların fikirlerini ne de Parti forumlarının görüşlerini gözönünde tutarlar. Bu kimseler yollarını değiştirmelidirler. Aksi takdirde parti, onlara

fırsat vermeyecek, kim olursa olsunlar diğer parti üyelerini ve forumları ayaklar altına almalarına izin vermeyecektir. Bir parti forumunun görüşleri, bir şahsınkinden daha doğrudur. Eğer bir kimsenin görüşleri doğru ise, temel örgüt veya forum bunları değerlendirme, kabul etme ve pratiğe koymada oldukça güçlüdür, fakat eğer yanlışsa temel örgüt veya forum bunları değersizliğe mahküm etmek ve tasfiyede de yani derecede güçlüdür. Parti üyesinin makamı büyüdükçe partiye karşı duyması gereken sorumluluk hissi de artar. Kendini partiden koparmak, diğer yoldaşları önemsiz görmek, temel örgütü ve forumları değersiz saymak, birçok tehlikeli davranışlara götüren ciddi bir hatadır.

Hayat mücadeledir ve parti üyelerinden yaşantılarında ve çalışmalarında kusursuzluk bekleyemeyiz. Fakat parti üyesinin temel örgütündeki yaşantısı ve çalışması onu kusursuzluğa götürür. Eleştiri ve özeleştiri silahı, gerçek komünisti biçimlendirir. Fakat kendilerine yöneltilen eleştiriden çabucak incinen garip kimseler de vardır; bunlar kendilerine hakim değillerdir ve sorunları parti ruhuyla çözümlemek için hiçbir çaba göstermezler, fakat bir hoşnutsuzluktan diğerine giderler, bu şekilde, gelişen ve parti için tehlikeli hal alan kin bağları, kavgalar ve onur yaralayıcı durumlar yaratırlar. Bu kimseler mutlaka yaşantılarında da hatalar yapacaklar, eleştirileceklerdir, fakat eleştiri kabul etmeyecekleri açıktır, çünkü onlar gerçek özeleştiri yapamazlar. Bu kimseler fazlaca güçlük çıkarırlar, sürekli endişe içindedirler, kuşku yaratırlar diğer yoldaşları veya forumları suçlarlar ve kendilerini suçlu görmezken, Partinin ve Merkez Komitesinin hataları hakkında dedikodu yayarlar. Onlar için tek çare Bolşevik özeleştiridir. Açık özeleştiri yapan bir komünistin endişelenmesi için hiçbir neden yoktur, tam tersine kendini üzen şeyden kurtulur.

Herşeyden kuşku duyan, sürekli korkan kimseler vardır. Bu, neden olur? Çünkü bunlar hata yapmışlar, fakat onları açıklamamışlardır, bu nedenle kusursuz değillerdir. Eğer bir yoldaş onlara tesadüfen bir şaka yaparsa, bunu kafalarında kaynayan yüzlerce sorunla birleştirirler ve partiye zararlı fikirler beslerler. Bunlar, psikolojik olarak parti aleyhtarı yola sokulmağa eğilimli olduklarından, düşmanın bu kimseleri kendi saflarına çekme olasılıkları büyüktür. «Partiyi kabul etmiyorum» der yoldaş... Fakat partiye uymazsa parti de onu kabul etmez. Partiye uymamak düşmanla anlaşmak demektir, ve Partiye karşı çıkanlar, dönek Troçkist ve Titocudurlar.

Fakat yoldaşlara zarar vermeyecek şekilde, yeniden düşünülmüş acil önlemler de alınmalıdır. Partimizde herşey doğru biçimde çözümlenmeli, hiçbirşey düzeltilmeden bırakılmamalıdır. Komünist, bir pire için yorgan yakmaz. Partinin adaletine büyük güveni vardır ve herzaman sabırlıdır. Parti, Ulusal Kurtuluş Savaşı sırasında Partiye sızmış zayıf, kararsız unsurlara karşı uyanık olmalıdır. Parti, saflarının temizliğini korumalı, burjuva baskısına karşı ve pekçok yoldaşta görülen burjuva ve küçük burjuva görüşlere karşı savaşmalıdır. İdeolojik düzeylerini yükseltmek için çaba sarfedilmelidir çünkü çalışma sorunu, henüz tatminkar bir şekilde çözümlenmemiştir. Parti üyelerimiz arasında pratikte iyi, fakat iş gazete bile okumağa gelince tembelleşenler vardır. Ülkemizin geleceği sorunu, Partiyi örgütsel ve siyasi, ideolojik ve kültürel bakımdan güçlendirmeğe bağlıdır. Partimiz ancak bu şekilde hem devlet meselelerinde, hem de sosyal, kültürel ve diğer faaliyetlerde, halkın çelikten önderi olabilir.

Enver Hoca, Eserleri Cilt 6
Sy 466, 469-477

AEP MERKEZ KOMİTESİNİN ABİDİN ŞEHU, NİYAZİ İSLAMİ VE ŞÜKRÜ KELLECİ TARAFINDAN YÖNETİLEN PARTİ ALEYHTARI GRUBUN GRUP EYLEMLERİNE İLİŞKİN PLENUM KARARINDAN

6 Mart, 1950

KARARLAR

2. Bolşevik eleştiri ve özeleştiriyi daha geliştirmeli ve Parti içi demokrasiyi güçlendirmeliyiz. Parti örgütlerinin, parti saflarında temizlik, parti çizgisinin saflığı ve yoldaşların komünist eğitimi için mücadelesindeki dövüşçülüğünü yüceltmeliyiz. Eleştiri ve özeleştiri, Partimizin ve Cumhuriyetimizin ilerlemesinin temel kuralı olarak değerlendirilmelidir. Onsuz partinin varlığı, ülkemizde sosyalizm inşası tehdit altındadır. Bolşevik eleştiri ve özeleştirinin uygulanmadığı yerde, sağlıksız dostluklar, ihmaller, önyargılar, kişisel düşmanlıklar, adam kayırma ve uyumsuzluk kök salar ve tedricen ve sistematik olarak parti aleyhtarı yola

ve parti örgütlerinin dağılmasına götürür. Eleştiri ve özeleştirinin gelişmediği yerde parti üyeleri kendileriyle birlikte partiye getirdikleri küçük burjuva ihmallerden ve inançlardan kurtarılamazlar, burjuvazinin baskısına karşı korunamazlar ve kendilerinin ve çalışmalarının ilerlemesine yardım edilemez. Parti eleştiri ve özeleştiriyi, kendisi, devlet organları ve halk yığınları için giderek daha güçlü bir silah haline getirmelidir.

3. Partiyi, ona sızan düşmanlara karşı korumak ve onu temizlemek için, Parti ve devletin çalışmasındaki zayıflığı, ihmalleri ve ayrıcalıkları açığa çıkarmak ve derin nedenleri ve dürtülerini anlamak ve önlemleri zamanında almak için gerekli devrimci uyanıklığı geliştirmeliyiz. Düşmanın Partiye sızmaya çalıştığını ve bunu başarınca da önderlik amaçladığını hiçbir zaman akıldan çıkarmamalıyız. Bunu Bolşevik Partisinin ve bizim Partimizin deneyleri göstermiştir. Düşman, partiyi zayıflatmak için her yolu dener ve o zayıfladıkça saldırı artar, çabaları büyür ve yöntemleri kurnazlaşır. Bu nedenle parti, devrimci uyanıklığını sürekli keskinleştirme ve devlet gücümüzü düşmana karşı koruma ve kitlelerin kendi kendilerine ülkemizi savunabilmelerini sağlamak için bu uyanıklığı ülkemizin emekçi yığınları, tüm yurtseverleri arasında daha da acilen yayma göreviyle karşı karşıyadır.

4. Partimizdeki sıkı, bilinçli disiplini güçlendirmeliyiz. Bütün parti düşmanlarının mücadele ettiği demokratik merkeziyetçilik ve Partinin örgütsel yönetmeliklerini desteklemeli ve savunmalıyız. Parti Tüzüğü yönetmeliklerinin titiz bir şekilde yerine getirilmesi ve uygulanması, her parti üyesinin ilk ve asıl görevidir.

AEP MERKEZ KOMİTESİ PLENUMU
AEP Temel Belgeleri 2. Baskı,
Sy. 126, 130-133, 136, 138,-139, 140

AEP MERKEZ KOMİTESİNİN «PARTİNİN SİYASİ DURUMU VE ÇALIŞMASINA» İLİŞKİN PLENUM KARARINDAN

23 Şubat, 1951

II

PARTİYİ ÖRGÜTSEL OLARAK GÜÇLENDİRELİM, PARTİ İÇİ DEMOKRASİYİ GELİŞTİRELİM, PARTİDEKİ ELEŞTİRİ VE ÖZELEŞTİRİYİ HIZLANDIRALIM

Önümüzdeki önemli görevler Partinin daha da güçlendirilmesini gerektirir ki, Parti örgütleri, tüm çalışma alanlarında öncü rollerini oynayabilsinler.

Partiyi güçlendirmek için, Parti içi demokrasiyi daha derinleştirmek, parti üyelerinin görevlerini yapmadaki mücadeleciliklerini arttırmak, parti ilkelerini yüceltmeye, aşı-

rı alışkanlık ve liberalizme karşı savaşmağa, Partide eleş-tiri ve özeleştiriyi güçlendirmeğe, azla yetinme eğili-miyle ve kibirle mücadele etmeğe ilgi göstererek, diğerle-rinin ihmallerine karşı bir uzlaşmazlık ortamı yaratmalı-yız.

Partinin yönetici organları, özellikle partinin örgütsel güçlenmesi, Partinin iç yaşantısı ve Partinin, üzerine ku-rulmuş olduğu temel ilke olan demokratik merkeziyetçili-ğin tam olarak uygulanmasıyla ilgilenmelidir; partinin bol-şevikleşmesi için savaşmalıdır. Merkez Komitesinin altın-daki örgütsel yönetim ve bölge parti komitelerinin örgüt-sel kesimleri, Partinin içte güçlenmesine ilişkin hayati so-runlara büyük dikkat göstermelidir.

1. Siyasi Büro ve Merkez Komitesindeki eleştiri ve özeleştiri güçlendirilmeli, zira eleştiri ve özeleştiri olma-dan gerçek düşünce ve eylem birliği olamaz. Siyasi Büro ve Merkez Komitesinin üyeleri Merkez Komitesinde çalış-malarının hesabını vermelidirler çünkü bu, eleştirinin ta-bandan gelişmesi için şarttır. Eleştiri ilke haline getiril-meli, ciddi olmalı ve geçmiş yararlık ve sorumluluklarına bakılmadan ve onu gücendirmekten veya otoritesini sars-maktan korkmadan, herkese yöneltilmelidir. Merkez Ko-mitesinde ve Siyasi Büroda, diğerlerinin hatalarına mü-samaha ve ayrıcalığa izin verilmemeli, aşırı alışkanlıklara karşı savaşılmalı ve çalışmadaki tüm hata ve ihmallere, yanlış belirtilere ve ilgisizliğe karşı üyeleri bu belirtilerle savaşmada uzlaşmaz olmalıdırlar.

2. Bölge parti komitelerinde ve temel örgütlerde eleştiri, Merkez Komitesinde söylenenler akıldan çıkarıl-madan derinleştirilmelidir. Bölge büroları, komitelere, fa-liyetleri hakkında düzenli heasp vermeli, ve diğerlerinin hata ve ihmalleriyle birlikte büroların kendi ihmallerinin eleştirisini de yapmalıdırlar. Parti eylemcileri her 3 ayda

bir toplantıya çağırılmalı, eleştiri ve özeleştiri desteklenmelidir; temel örgütte şiddetli eleştiri ve özeleştiri geliştirilmeli ve sıradan üye, karşısındaki insan sekreter veya çalışmadan sorumlu başkan bile olsa, eleştirmekten korkmamalıdır.

3. Parti içi demokrasi daha geliştirilmeli ve bu şekilde Bolşevik Partisinin, demokrasinin sadece demokratik seçimleri oluşturmadığı öğretisini akıldan çıkarmadan, parti üyelerinin parti sorunlarının çözümlenmesine tam olarak katılmaları sağlanmalıdır... Gerçek demokrasi, parti üyelerinin örgütte aktif olmalarında, parti üyelerinin hem parti sorunlarını hem de genel pratik sorunları çözümlemelerinde yatar. Bu, tüm parti üyelerinin parti sorunlarını çözümlemede sorumluluğunu artırmalıdır. Bu amaçla, temel örgütlerde, parti eylemcilerinin toplantılarında ve bölge konferanslarında, seçilen organların düzenli hesap vermeleri ve önemli konuları parti üyelerinin fikrine sunmaları gereklidir.

4. Aşağıdan yukarıya eleştirinin geliştirilmesinin ve Partinin güçlenmesi için Parti içi demokrasinin derinleştirilmesinin büyük önemi takdir edilerek, bütün bu belirtilerle veya kişilerin ne şekilde olursa olsun, aşağıdan yukarıya eleştirinin gelişmesini kösteklemeleriyle şiddetle mücadele edilmelidir.

5. Yalnızca parti üyelerince seçilen organların eleştirisini değil, Partinin emekçi yığınlarca eleştirisini de teşvik etmeliyiz.

Parti basını, eleştiriyi daha yoğunlaştırmalıdır.

Eleştirinin derinleştirilmesi; Bolşevik eğitim ve kadroların işlenmesi için, devrimci uyanıklığın güçlendirilmesi ve ilerlemeyi ve partinin karşı karşıya olduğu büyük gö-

revleri sürdürmesini engellemeyen ihmal ve hatalarla savaşmak, düşmanların ve şüpheli unsurların açığa çıkarılması için, vazgeçilmez şarttır. Bütün yabancı belirtilerle mücadele etmek ve Partiyi Bolşevikleştirmek için eleştiri ve özeleştiriyi de derinleştirmek gerekir.

Eleştiri ve özeleştiri, halk demokrasimizin gelişmesi, pekişmesi ve sosyalizme doğru ilerlememiz için önemli bir şart ve yasadır.

AEP Temel Belgeleri, 2. Cilt,
2. Baskı, Say 176, 184-186

AEP 2. KONGRESİNE SUNULAN «AEP MERKEZ KOMİTESİNİN EYLEMLERİNE» İLİŞKİN RAPORDAN

31 Mart, 1952

IV

PARTİMİZ, GÖREVLERİNİN BİLİNCİNDE VE DAHA DA GÜÇLENME YOLUNDADIR

İki kongre arasındaki süre içinde, Partimizin görevini yapması ve halkın kaderine doğru bir biçimde yol göstermesine ilişkin olarak, ülkemizde önemli başarılar kaydedilmiştir. Halkın tükenmez enerjisinin nasıl harekete geçirileceği ve onların sosyalizmin temelinin kurulmasına nasıl örgütlü bir şekilde sevkedilecekleri biliniyordu. Marksist-Leninist ilkelerin etkilediği ve yol gösterdiği komünistler, siyasi önderlik ve örgütlenmede deney kazanmış-

lar ve görevlerini daha başarılı bir şekilde yürütecek hale gelmişlerdi. Güçlüklere karşı, partiyi ve halk demokrasisi rejimini zayıflatmağa çalışan iç ve dış düşmanlara karşı, günlük uğraşı, Titocular ve onların ajanlarına karşı şiddetli mücadele, yeni sapmalara ve burjuvazinin baskısına karşı mücadele, Partimizi çelitleştirmiş ve birliğini güçlendirmiştir. Parti karşı karşıya olduğu görevleri daha başarılı bir şekilde yürütecek ve onu halkın yararına, barış ve sosyalizm yolundan alakoymaya cesaret eden düşmanca girişimleri yerle bir edecek hale gelmiştir.

Bildiğimiz gibi, Partimiz, Stalin'in öğretilerini anladığı ve onları doğru bir biçimde uyguladığı içindir ki, Titocular ve onların ajanları olan Koçi Çoçe ve grubunun müdahalesi tehlikesini önlemiştir. Merkez Komitesi ve Parti, Bolşevik Partisinin, Eski Yugoslav Komünist Partisine tarihi mektuplarından ve İstihbarat Bürosunun «Yugoslav Komünist Partisindeki durum Üzerine» kararından dersler çıkarmış, Partimizdeki Titocu ajanları açığa vurmuş, ve Partimize doğru Marksist-Leninist yolu gösteren tarihi değişimi başarmıştır. Bu süre içinde, Parti uyanıklığını sürdürmüş, tüm yabancı ve düşman belirtilere şiddetle saldırmıştır. Çizgisini ve Marksist - Leninist - Stalin ilkeleri savunmak için savaşmış, oportünizmi, sınıf mücadelesini gevşekliğe götüren bir belirti olarak, ve küçük burjuva çevreden ve genel dış koşullardan etkilenerek, partinin devrimci çizgisinden ayrılma olarak görmüş ve mücadele etmiştir.

1) Partinin bileşimi ve büyüklüğü

Partinin, 1. Kongresinin çizgisini uygulamak, kendi niteliğini geliştirmek, yönetici organlarını güçlendirmek, kendileriyle taban arasındaki mümkün olan en yakın bağı kurmak ve önderlik faaliyetini ilerletmek için çaba gös-

termiştir. Parti bu çabasında, tatminkar sonuçlar elde etmiştir.

1. Kongre sırasında partinin 44.382 üye ve aday üyesi vardı. Bu kongrede 44.418 üye ve aday üye temsil edildi. Sosyal artıştan daha çok nitelik gelişmesine çalıştığımız için Parti üye sayısında üç yıl öncesine göre az bir düşüş olduğu gerçektir. Parti, saflarına Komünizme bağlı, denenmiş kimseleri almayı amaçlamıştır. Şimdi tamamlanmış olan belgelerin gösterdiği gibi 3.776 kişi Partiden ihrac edilmiş bulunmaktadır. Keza kart yenileme kampanyasının normal gelişimi sırasında parti üyesi olmaya değmez 2.220 kişi partiden atıldı. 1. Kongreden yıl sonuna kadar 3.909 yeni üye ve 7.127 aday üye Partiye kabul edildi. Adayların üyelere göre oranı onarmal derecede yüksekti. Fakat genel olarak, bu durum düzeltildi; 1. Kongre arefesinde adaylar faal üyelerin % 35.79'unu oluştururken, bu kongre arefesinde sadece % 32.6'yla temsil edildiler. Bu durum daha da gelişecektir.

Sosyal tabakalar Partide şu şekilde temsil edildiler. 1. Kongreden önce, sosyal kökenin sosyal konumla karıştırılmasından, köken kavramının gerçek tanımında karışıklığa düşülmesinden ötürü, Partinin yapısal bileşimi hakkında tam bir bilgi mevcut değildi. Şimdi işçi kökenli üye ve aday üyeler Parti üyelerinin % 8.68'ini ve sosyal bakımdan işçi konumundan olanların % 11.5'ini oluştururlar. Üretim işçilerinin sadece % 9.73'ü parti üyesidir. Gördüğünüz gibi işçi üyelerin ve adayların sayısı azdır. Bunu, işçi sınıfımızın genç ve sayıca az olması etkilemiştir ve şimdi büyümekte ve endüstriyel gelişme yanında pekişmektedir. Fakat yine de Partideki işçi unsurların artışı tatminkar değil... Ülkemizin sosyal tabakalarına göre partinin sosyal niteliği genel olarak iyidir. % 74.1 yoksul kesimden, % 22.02'si orta tabakadan ve sadece % 3.7'si zen-

gin tabakadan gelir. İşçi sınıfının büyümesi ve Partinin sürekli ilgisi, kuşkusuz Partinin sosyal niteliğini geliştirecektir.

Bu durumda, Partinin görevi, işçi unsurlarla Partiyi güçlendirmek ve hala hiç komünist olmayan veya çok az olan köylerle birlikte, özellikle endüstri, ekonomi ve üretim merkezlerine yayılmaktır. Sayıdan çok sürekli olarak iyi nitelik için çalışmalıyız. Parti zengin ve orta tabakadan gelen unsurları kabul etmede ihtiyatlı ve titiz olmalı, saflarının temizliğini korumalı ve kendini partimizde yeri olmayan demagoglardan, gevezelerden, kariyeristlerden ve kendini beğenmişlerden uzak tutmalıdır; saflarını, sınıf ve halk iktidarının düşmanlarına karşı savunmalıdır.

2) Partinin iç yaşantısı ve yönetimi sorunu

Parti 1. Kongrenin verdiği talimatların uygulanmasına çalışmıştır. Partinin örgütsel ve siyasi çizgisinin yerine getirilmesini engelleyen Troçkist-Titocu yöntemler yok edilmiştir. Disiplin, eleştiri ve özeleştiri güçlendirilmiş, parti içi demokrasi geliştirilmiş ve derinleştirilmiştir. Partide seçimler Tüzüğün emrettiği doğru yolu izlemiş, yönetici görevlere yukardan adam atama yönetimine son verilmiş ve forumlara adam tayin etme yöntemi terkedilmiştir. Bütün bunlar partiyi, üyelerini, yönetimini ve görevlilerin çalışma duygusunu güçlendirmiştir. Bu komünistler arasında sorumluluk duygusunu geliştirmiş ve görevlere daha doğru ve tutarlı bir tavır almalarını sağlamış, önderlerin Parti üyelerine hesap vermesini, eleştiri ve özeleştiriyi güçlendirmiştir.

1. Kongreden bugüne dek düzenli toplantılar yapılmış ve bu da Parti içi demokrasiyi kuvvetlendirmiştir. Temel örgütlerin sekreterleriyle birlikte forumların seçimi de

eleştiri ve özeleştiri ruhuyla yapılmıştır. Bu militan Bolşevik ruh, özellikle temel örgütlerin sekreter seçiminde, bölge konferansı delegelerinin seçiminde ve komitelerin seçiminde belirgindir. Burada, Parti üyelerinin, Partiyi kariyeristlere, demagoglara veya düşmana karşı korumadaki ilgi ve uyanıklığı, ortadadır.

Fakat bütün bu başarılara rağmen, hala görevleri anlama ve yapmada, sorunları çözümlemede zayıflız; forumların ve tek tek komünistlerin durumu budur, Partinin 2. Ulusal Konferansı ve Merkez Komitesinin 9. Plenum'u, Parti eylemcilerinin açık oturum ve toplantıları düzensiz bir şekilde yapmasını; yöneticilerin sorunlarla ilgilenme şeklini, gerek önderlerin, gerekse tabanın yanlış çalışma yöntemlerini ve kararların tam olarak uygulanmamasını içeren bu zayıflıkları eleştirdi. 1951 seçimlerinde parti komiteleri daha eksizsiz özeleştiri yaptığından ve sorunları daha doğru değerlendirdiğinden ve eylemciler daha düzenli toplantıya çağırıldığından bu zaafların eleştirisi bir dereceye kadar ilerleme sağladı. Temel örgütleri sadece hatalar yapan ve çalışmalarındaki ciddi ihmalleri parti otoritesi ve onun yönetimi arkasına gizleyenleri, daha açık bir şekilde eleştirmekle kalmamış, Partinin birçok önemli sorununu da daha iyi bir biçimde incelemiştir. Temel örgütler bu örneği izlemişler ve sorunlarının çözümlenmesiyle daha canlı bir şekilde ilgilenerek, çalışmalarını ilerletmişlerdir. Fakat bu sonuçlar bile yeterli değildir; zaafların sürdüğünü farketmeli ve onları daha ciddi bir biçimde eleştirmeliyiz. Komünist, vahim bir durumda dehşete kapılmamalı fakat çalışmasını ilerletme çaba ve cesaretini arttırmalıdır.

a) **Kollektif yönetimin ve Parti üyelerine hesap vermenin önemini sadece teoride anlamak yetmez, bu pratiğe konmalıdır.**

Burada parti plenumlarının ve eylemcilerin toplantılarının her zaman düzenli bir şekilde idare edilmediğini önemle belirtmek istiyorum. Gereğince hazırlanmıyor ve çoğu kez sadece Tüzük ve Merkez Komitesiyle aynı çizgide olmak için, adet yerini bulsun diye yapılıyorlar. Burada kusur daha çok önderlerin ve özellikle Parti Komiteleri bürolarındaki yoldaşlarındır. Bürolardaki yoldaşlara pratik çalışma yüklenmiş, bir kâğıt denizine batmışlar, kendi işleri olmayan önemsiz şeyleri, kendilerini doğrudan ilgilendirmeyen fakat devlet sektörünü ilgilendiren sorunları çözümlemeye çalışmışlar ve parti yönetiminin esas ilgilenmesi gereken, parti forumlarına ve eylemcilerine toplantılarını yaptırmanın önemini unutmuşlardır. Bölge 1. sekreterinin kendini önemsiz ekonomik sorunlarla meşgul etmesi ve kent veya bölgesinin büyük ikmal sorununu, sağlık ve eğitim durumunu, parti üyelerinin ideolojik ve siyasi gelişmesini unutması zararlıdır. Yollarına önemsiz şeyler çıktığı için bu önderlerin Plenum ve eylemcilerin toplantılarını düzenleyemedikleri açıktır, önemli sorunları görmezler ve nasıl çözümlenecekleri hakkında açık bir fikirleri yoktur.

Tabii ki sıradan partl üyeleri, önderleri devamlı hesap vermeye çağırmalı, Tüzüğün yerine getirilmesini istemeli ve kendilerinden sorumlu olan yöneticileri eleştirmeli, onlara yardım etmeli ve onları kontrol etmelidirler. Fakat bu gereğince çok yapılmamıştır. Bu, tabandakiler bunu yapamadıklarından değil, birçok durumlarda yöneticiler kendilerini engellediği için böyledir ve tabandakilerin denetim uygulamalarını engelleyen bir neden ise parti komiteleri ve eylemcilerin toplantılarının düzensizliğidir. Bunun için suçlanacak olan Parti Merkez Komitesidir, çünkü talimatlarının uygulanmasını hakkıyla izlememiş, bölgelere toplantıların nasıl yapılacağı ve sorunların nasıl ele alınacağı konularında gereğince yardımcı olmamış-

tır. kendi açılarından, bölgelerdeki parti komitelerinin büroları, bu çok önemli görevden kaçmışlardır. Bu da bölgelerdeki yöneticilerin kollektif yönetim ve partiye hesap vermenin anlamını doğru anlamadıklarını gösteriyor. Bunları teorik olarak anlamak yetmez. Pratiğe de konmalıdır. Bunun hiçbir özrü olamaz. Hangi şart altında olursa olsun, yönetici, doğru yönetimin şartlarından biri olan iç demokrasinin temel ilkelerini ihlal etmekten alakonmalıdır. Partinin yüksek organlarındaki çalışma yöntemi hâlâ zayıftır ve ciddi ihmallerden, miskinlikten, bürokratizmden, teori ihmalinden ve üçüncü, dördüncü derecede önemli sorunlara ilgi göstermekten etkilenmiştir. Parti organları, kırtasiyecilikle, devlet sorunlarıyla büyük ölçüde ilgilenirler, onları tekellerine alırlar ve tabii ki devlet organını küçümserler.

Bu tür bir önderlik, büyük zararlara yol açar, sadece devlet yönetiminin ve ekonominin görevlerinin değil fakat, devlet organlarınca ilgilenilmesi gereken sorunları fazlasıyla üstlenen Parti komitesinin de genel faaliyetini zayıflatır onu esas meselelerle ilgilenme şansından yoksun bırakır, ekonomik görevlerin ve kitlesel eğitimin yerine getirilmesi için kitlelerin siyasi eğitimine gereken dikkati göstermekten ya da Parti içi hayatın sorunlarıyla daha fazla ilgilenmekten alakoyar. Bu şeklilde parti komitesi yönetici rolünü gereği gibi oynayamaz, fakat devletin ve devlet kontrolünün yetkili organı haline gelir. Bölgelerdeki parti önderleri bunda büyük hata yapıyorlar. Bunu en kısa zamanda düzeltmeliler. Hem partinin hem de devlet organlarının yetkileri açık olmalıdır, ancak bu şekilde sorunlar çabuk ve doğru olarak çözümlenir, kişiler sorumluluklarını görür, kararların uygulanması denetlenir, halkın çalışmaya karşı tavrı kontrol edilir ve bürokrasi yenilir. Ancak bu şekilde, Partimizin gerçek önderliğini tam olarak anlayabiliriz.

Yönetici görevlerdeki birçok kimse Partideki kollektif önderliği açıkça anlamış değildir. Bu soru hakkında açık olmayan bürolardaki pekçok yoldaşın da durumu aynıdır. Yanlış olarak, herşeyi kendi kendilerine yapma ilkesinden giderek, önlem ve karar almada bireysel çalışma yapıyorlar; sorunlara derinlemesine inilmiyor veya sorunlar toplu olarak incelenmiyor. Böylece kararlar düşünülmeden, çabuk ve eksik bir şekilde alınmış oluyor. Tabii ki böyle bir çalışma yönteminin var olduğu yerde, verilen kararın uygulanışının da örgütlenmesini kapsayan, Partinin örgütlenme çalışmasına ilişkin görev yeterince yerine getirilemiyor. Kadrolar, başarı kazanılmasında belirleyici rol oynadıklarından, kararların uygulanması için savaşmaya hazır olmalıdırlar. Bu, onların sadece ne yapmaları gerektiğinde değil fakat nasıl çalışacakları, sonuç elde edebilmek için hangi yolu izleyeceklerinde de açık olmalarını gerektirir. Eğer böyle bir çalışma daha başından duraksıyorsa, kararların, onları uygulayanlarca açık olamayacağı doğaldır. Birçok kararlar alınır fakat bunların hepsi uygulanmaz. Daha sonra, önceden alınan kararların uygulanması için kararlar alınır. Yeni kararlar da, verilmiş kararlara göre alınır, fakat unutulurlar. Bu, çalışma ve kararlarla alay etmek, kararlar yayarak kendini çalışıyormuş gibi göstermektir. Fakat aslında hiçbir şey yapmıyor, sadece yerinizde sayıyor ve çalışmayı engelliyorsunuzdur.

Çoğu kez, parti bölge komitelerindeki bazı yoldaşlar, yönetimi ilgilendiren tüm sorunlarla canlı bir şekilde ilgilenmiyor fakat kendilerini kendi bölgelerine hapsediyorlar. Bu, yok edilmesi gereken vahim bir hatadır. Kendi bölgelerinden sorumlu olduklarında bile işlerin nasıl yapıldığı hakkında olumlu bir rapor vermiyorlar, fakat işler yapılmadığında ortaya onun suçuydu bunun suçuydu, yağmur yağıyordu, rüzgâr esiyordu gibi sonuçlara varan

yüzlerce özür ve mazeret atıyorlar. Ve böylece, genel bir hoşnutsuzluğa yol açacak, yozlaşmayı engellemeyen mazeret ve sağlıksız alışkanlıklarla dolu bir önderlik yaratılıyor. Bunun sonucu eleştiri ve özeleştiri zayıflıyor, herkes iyi kötü uzlaşıyor, görevini yapmayan yoldaş yeterince eleştirilmiyor ve o bunun için ne hatasıyla ilgileniyor ne de bundan bir utanma duyuyor.

Birçok durumlarda parti organları, yeteri kadar etkili bir şekilde davranmıyor. Basmakalıp ve beylik bir çalışma yöntemi hakim oluyor. Bu çalışma yöntemi, önderlerimizi derinlemesine araştırmaktan ve doğru kararlar almaktan alakoyarak, olaylara yüzeysel bir şekilde yaklaşmalarına neden oluyor. Meseleye ilişkin kurallara bağlı kalmak bahanesiyle, sorunları çözmede ya da hatalardan kurtulmada seri davranılmıyor. Birbiri ardından, saatler ve günler süren toplantılar yapılıyor fakat çok az şey elde ediliyor. Devlet onlarsız olamayacağı için, toplantı ve gerekli kırtasiyeceliğin karşısında değiliz, fakat toplantılar, toplantılar, kırtasiyecilik, kırtasiyecilik...

Bu şekilde çalışma yapılan bölgelerde, parti komitelerindeki kimseler arasında bir kendi kendini tatmin duygusu ortaya çıkmıştır hatalarını örtmek için; çözümlenmemiş sorunların sözde suçlusu olan daha alt kadrolara saldırmak için, ya biçimsel bir eleştiri yapar, ya da parti otoritesini kullanırlar. Bundan sonra, küstahlığa başlarlar, aşırı önlemler alır, kadrolara baskı yapar, tabandan gelen eleştiriyi boğar ve adam atma ve transfer etmeğe girişirler. Bazı önderler, işlerin yürüyemeyeceğini ve heryerde olmaları gerektiğini düşünürler. Kendilerini önemserler ve diğer kadroları küçümserler, yaratıcı araştırmayı bastırır, insiyatifi engellerler. Büroda, sağlıksız bir ruh hali ve parti bölge bürosu olmadan da tüm sorunların çözümlenebileceği ve karar verip eyleme geçebilecek kapasite ve

fonksiyona sahip oldukları şeklinde zararlı bir fikri oluştururlar. Bundan, asıl parti yönetiminin küçümsenmesi çıkar. Bu nedenle, parti komitelerinin toplantıları düzenli bir şekilde yapılmaz, sorunlar oraya götürülmeden önce detaylı olarak incelenmez, orada etraflıca tartışılmaz ve bölgedeki büro ve partinin çalışmasına yön verecek karar ve talimatlar alınmaz. Bölgedeki Parti komitesinin yönetici, eğitici ve kontrol edici rolü zayıflar. Parti komite bürosu kendini bölgenin tek lideri ve sadece Merkez Komitesine karşı sorumlu hisseder. Parti Komitesine ve onu atayan, seçen ve sürekli hesap vermesi gereken bölgedeki Partiye karşı çok az sorumluluk duyar. Konuyu bu şekilde düşünen yoldaşlar ister istemez demokratik merkeziyetçilik ilkesini ve parti içi demokrasiyi tahrif ederler. Böyle görüşler, yalnızca büro ve komitedeki kollektif çalışmanın değerinin küçümsenmesine değil, bölgedeki Parti yönetiminin de küçümsenmesi ve onun yardım ve kontrolünün gereksizliği hissine de yol açar. Hattâ bazen onun kontrolünden kaçmağa bile çalışırlar. Tabii ki Parti yönetimine ilişkin bu anti-Marksist görüşler, yönetimi ve partiyi büyük ölçüde zayıflatır. Bu eğilimlerle acımasızca savaşılmalıdır. Çünkü bu yolda devam etmek yoldaşlarda, parti ruhuna tamamen yabancı, sağlıksız sempatilere bağlı olarak gruplaşmanın çıkması demektir. Bu tür sağlıksız fikirlerle Z. G. liderleri; Büronun herşey olduğu, idareyi ellerine alabilecekleri ve büroyu oluşturan insanların dokunulmaz, eleştiri dışı insanlar oldukları şeklinde bir izlenim yaratmışlardı. Eski sekreteri Pajo İslâmi ile birlikte Stalin Kenti Parti Komitesi bürosuna sızan Gina hizbiyle, Luşniya Parti Komitesinde, İşkodra Parti Komitesi bürosunda ve eski parti komitesi 2. sekreteri ile birlikte Puka Parti Komitesinde de ortaya çıkmıştı. Yanlış çalışarak ve düşünerek önemsiz sayılan parti komiteleri Plenum mensuplarını da küçümsediler; devlet organları veya parti

mekanizmasında atandıkları görevi yapmanın yeterli olduğunu sandılar. Pratikte böyle bir ruh yalnızca bazı büro yöneticileri arasında yaygın olmayıp, bazı Plenum üyeleri arasında da görülmeye başlanmıştır. Bu yoldaşlar, Partinin kendilerine güvenerek onları yöneticiliğe atadığını, bölüm başkanı veya fabrika müdürleri olmadan önce parti yöneticileri oldukları şeklindeki başlıca görevi unutuyorlar. Bu görüş bazı Merkez Komitesi üyeleri arasında da görülmektedir. Pratikte, bu yoldaşların faaliyet alanları, tayin edilmiş bulundukları bölüm başkanları, fabrika müdürleri veya bakanlar olarak sınırlanmıştır. Daha ileriye bakmazlar, buna çalışmazlar bile, ve müdahale etmeğe, öğüt vermeğe, acil önlemlerin alınmasını istemeğe ve Merkez Komitesi ve Parti bölge komitesi Plenumunun kararlarını yürütmekle yükümlü olan büro üyelerinden hesap vermelerini istemeğe cesaretleri yoktur. Hayır, bu yoldaşlar yönetimin sorunlarına karşı ilgisizdirler. İstihsalin nasıl gittiğine, Partideki eğitimin nasıl ilerlediğine, endüstrinin nasıl geliştiğine, eğitim, kültür ve diğer birçok sorunların nasıl başarıldığına hiç ilgi göstermezler. Örneğin bir Parti komitesi üyesinin, eğitimle ilgili yoldaşa gidip bölgesindeki kültür ve eğitim sorunlarıyla ilgili olarak konuşması, şehir ve köyündeki okulları ziyaret edip Parti ve hükümet kararlarının uygulanıp uygulanmadığını veya eğitimle ilgili yoldaşın sözlerinin doğru mu yoksa boş sözler mi olduğunu görmesi enderdir. Bu şekilde bir yönetici organ olarak Plenumun, eğer büro ortaya atmazsa sorunları hiçbir zaman ortaya atmayacağı anlaşılabilir birşeydir. Eğer büro sorunlara boşverirse, kendilerini ilgilendirmeyeceği için de, kimse bu sorunlarla ilgilenmez. Fakat büro bir sorunu tartışmaya açtığı zaman bile yalnızca eğitim ve kültürden sorumlu olan yoldaş veya bazı aydınlar rapor verirler ve mesele orada biter. Kendilerini bu sorunla ilgili görmediklerinden diğerlerinin söyleyecek hiç-

birşeyleri yoktur. «Tartışma, eleştiri, özeleştiri yoktur» denir. Fakat bu şartlar altında nasıl tartışma, eleştiri ve özeleştiri yapılabilir? Ondan sonra halk, Partinin düşük bir düzeyde olduğu şeklinde yanlış bir sonuca varır. Partinin ideolojik ve kültürel düzeyinin düşük olduğu doğrudur fakat bazı yönetici yoldaşların düşündüğü kadar da değil. Parti örgütlerinin yöneticileri canlı, aktif, çok çalışkan ve yönetim konularında uyanık olmalı, sürekli olarak tüm sorunlarla ilgilenmelidirler, çünkü bu sorunlardan sadece bir tek yoldaş sorumlu olamaz, yönetimde kişisel sorumluluk ve kollektif sorumluluk da vardır. Bu meseleler birbirleriyle yakından bağlıdır ve birlikte götürülmelidirler.

b) **Eğer parti eylemcileri küçümsenirse partinin rolü de küçümsenmiş olur**

Eğer Parti yöneticileri bu önemli konuyu kendileri doğru anlamamışlarsa, Parti eylemcilerinin toplantıları sorununun hâlâ çözümlenmemiş olması anlaşılır birşeydir. Bölgedeki Parti yönetiminin,eylemcilerin toplantılarını tüzüğe göre yeterince değerlendirmediklerini ve onları, Parti ve Yönetimin tüm çalışmalarına yardımcı olan, öğüt veren, yöneten ve yön veren, önemli bir yardımcı olarak görmediğini kabul etmeliyiz. Parti yöneticileri eylemcilerin bu toplantılarında bölgedeki bütün Parti örgütünün büyük sorunları incelemek, önemli kararlar almak, çalışmadaki yanlışları düzeltmek, hata yapanları islah etmek ve yöneticiliğe uymayanlara karşı önlemler önermek için gelen, Parti ve tabanın en iyi unsurlarının temsil edildiklerini unutmamalıdırlar. Eğer parti eylemcilerinin toplantıları küçümsenirse, Partinin yönetici rolü de küçümsenir, yönetici çalışması bürokratik bir biçim alır, merkeziyetçilik ve Parti içi demokrasi ilkeleri ihlal edilmiş olur. Sonra önderler partiye gerektiği şekilde güvenmezler. Pratikte tabandan kopmuşlardır ve güzel sözlerine rağmen tabanla

olan bağları sağlam ve somut değildir. Eğer bu konu doğru anlaşılmazsa önderlerin aldığı kararlar ve temel örgütlerin sorunları da yeterince anlaşılamaz ve bu örgütler yukardan karşılaştıkları sorunları çözümlemek için yeterinci seferber edilemezler. Büronun bir başka önemli tarafı daha vardır. Yukardan gelen kararlar alt organlar ve taban tarafından yerine getirilmelidir. Bu, demokratik merkeziyetçiliğin ilkesidir. Fakat diğer taraftan, karar ve talimatların gerekli uygulanmasıyla birlikte, İç demokrasi, Parti dinamizmi, temel parti örgütlerini ve halk yığınlarını ilgilendiren, bir kararın iyi ve zayıf yönleriyle doğruluğunun soruşturulması da vardır. Parti uygulanmakta olan kararlara ilişkin itiraz, yorum, düzeltme ve uyarılarda bulunur. Düzeltmeler, değişiklikler ve ilerlemeler için gereken şeyleri önerir. Önderlik bunlara kulak vermeli, bunları incelemeli, yerinde önerileri hesaba katıp yanlış olanları atmalıdır. Fakat önderlik, Plenumların önemini küçümseyerek, eylemcilerin toplantılarını ihmal ederek, çoğu kez temel örgütlerin rapor ve protokollarını ve Parti eğitmen ve teşkilatçılarının raporlarını okuyup yeterince incelemeyerek ve temel örgüt sekreterleriyle düzenli seminerler yapmayarak, çalışmalarını bürokratik bir şekilde sürdürürse, bunları ne zaman ele alacaktır? Bu şekilde davranırsa yönetim sudan çıkmış balığa benzer ve ayakları yere basmaz ve duruma hakim olamaz. Eylemcilerin toplantılarının önemi, parti örgütlerinin seferberliğinde ve tüm parti üyelerinin artan faaliyetlerinde yatar. Bu tür toplantılar, Parti ve hükümetin en önemli kararlarını tartışmak için düzenli bir şekilde yapılmalıdır ve bu kararların uygulanması (ve bu ilk ve son olarak anlaşılmalıdır) Büyük ölçüde eylemci gruplara bağlıdır, zira onlar kararları kitlelere açıklarlar ve bütün komünistleri ve onlar aracılığıyla tüm işçi sınıfını bu kararları uygulamak üze-

re harekete geçirirler. Hareketin Parti ve devletin en iyi kadrolarını bir araya getirdiğini ve bunun bütün partinin görüşlerinin en canlı ifadesi demek olduğunu unutmayalım. Lenin, Stalin ve Bolşevik Partisinden, Parti eylemcileri grubunun Bolşevik birliğinin her parti örgütünün başarılı hareketi için zorunlu bir önşart olduğunu öğreniyoruz. Eylemciler asla Parti kararlarını kof bir ciddiyetle ve yararsız bir biçimde onaylamak amacıyla değil, fakat bu kararların gerçek tartışmasını yapmak için toplanmalıdırlar. Eylemcilerin toplantılarını küçümsemek veya ihmal etmek Leninist-Stalinist örgüt siyasetiyle uzlaştırılamaz, parti içi demokrasiyi ihlal eder, ve kaçınılmaz bir sonuç olarak Parti çalışmasını zayıflatır.

c) **Partimizde Bolşevik eleştiri ve özeleştiri şart veya sınır tanımaz**

İç demokrasiden daha çok söz edebiliriz, eleştiri ve özeleştirinin, Parti üyelerinin insiyatiflerinin güçlendirilmesini isteyebiliriz fakat bu şeyleri partinin tayin ettiği örgütsel biçimde pratiğe uygulamazsak çok az sonuç elde ederiz. Sadece iç demokrasi, parti üyelerinin yönetimi eleştirme ve kontrol etmelerini ve yönetici organlara en layık kimseleri seçmelerini olanaklı kılar. Parti saflarında Bolşevik eleştiri ve onun yanından özeleştiri güçlendirilmelidir. Özellikle eleştirilenin Parti veya devletin önemli bir şahsiyeti olabileceğine bakılmaksızın tabandan gelen Bolşevik eleştiri güçlendirilmelidir. Partimizde Bolşevik eleştiri ve özeleştiri şart veya sınır tanımaz. Hatayı yapanın yüksek veya alt makamda olmasına, eski veya yeni parti üyesi olmasına bakılmaksızın ciddi eleştiri herkese yönetilmeli ve özellikle uzun süredir partide ve yüksek mevkide bulunan fakat hata yapmağa devam edenler ciddi şekilde eleştirilmelidirler. Özeleştiri açık ve samimi olmalıdır. Özeleştirinin sadece başlangıç olduğunu, gerçek

mi yoksa yalnızca günah çıkarma mı olduğunu pratiğin göstereceğini unutmamalıyız. Aşağıdan yukarıya eleştiri gereğince değerlendirilmemektedir. İnsanlar neden Partinin kendilerine verdiği bu büyük hakkı ve silahı, Partinin kişiliği ve mevkii gözönüne alınmadan herkese karşı tereddütsüz, korkusuz bir şekilde kullanmasını söylediği silahı kullanmaktan bu kadar korkuyorlar? Eleştiri ve özeleştiri çalışmamızı ilerletir, onların yokluğu ise mahveder. Eğer yüksek mevkiideki bir şahıstan korkarsak, o zaman Partinin yolunda değiliz ve komünistlere düşman olan küçük burjuva görüşleri, oportünizm, kölelik, adam kayırma kariyeristlik, sağlıksız alışkanlıklar, korku vs. gibi kötülükleri besliyoruz demektir «Bana kolayca zarar verme fırsatını bulabilir» düşüncesiyle üst kademeden bir insanı eleştirmek istemeyenlerimiz yok mudur? Bu şekilde düşünenler Partinin yolunda değillerdir, Partimizin ne olduğunu anlamamışlardır, aslında onun hakkında yanlış fikirlere sahiptirler.

Eleştirinin ve özeleştirinin doğru gelişimi, hatalarının özünü anlamaları, iyi yoldaşları örnek almaları; kimseyi doğru bir biçimde eleştirmekten korkmayan, kendi hatalarının açıkça, Bolşevikçe farkında olmayı bir ayıp değil bir onur sayan ve bu hatalarını, çalışma ve mücadele içinde giderdiklerine dair Partiye somut kanıtlar sunabilen sağlam komünistlerden yararlanmaları doğrultusunda bu yoldaşları doğru Partl çizgisinde eğitir. Eleştiriyi çeşitli şekillerde bastıranların ciddi bir biçimde haklarından gelmek gerek. Komünistler, Marksist kılığa bürünmüş küçük burjuva hilelerine karşı uyanık olmalıdırlar. Lenin ve Stalin bize özeleştirinin, Partideki hataların açığa çıkarılmasının, buna yol açan nedenlerin ve bunları yok etmek için gerekli önlemlerin belirlenmesinin Parti ve işçi sınıfının doğru eğitilmesi için en emin yöntemlerden biri olduğunu öğretirler. Lenin, gururun ve özeleştiri korkusunun parti için çok

tehlikeli olduğunu, çünkü Partinin gururdan zarar gördüğünü, anormal derecede utanç verici ve gülünç bir duruma düştüğünü önemle belirtir.

Lenin ve Stalin'in öğretilerini her an hatırımızda tutmalı ve onları partinin günlük yaşantısında harfiyen yerine getirmeliyiz zira ancak bu şekilde Partiyi daha güçlendirebiliriz; işçi sınıfının düşmana karşı mücadelesi başarılı olur, bürokrasiyle, kendi kendilerini tatmin eğilimiyle, kendi kendimizi küçümsemeyle, tehlikeli siyasi ve örgütsel zaaf ortaya çıkaran kişisel rahatlık aramayla mücadele edebiliriz.

Sözünü ettiğim sorunları çözümleme çalışmasını ilerletecek önlemlerin alınması, kesinlikle Partinin yönetici rolünün ve önderliğinin daha da güçlenmesiyle ve onun Partinin tabanı ve geniş halk kitleleri tabanıyla daha yakın bağlar kurmasıyla sonuçlanacaktır...

Enver Hoca, Eserleri
Cilt 9, Sy 123, 173-194,
196-197, 202-208

AEP 2. KONGRESİNİN, «AEP MERKEZ KOMİTESİ'NİN ÇALIŞMASINA» İLİŞKİN RAPORUNDAN KARAR

6 Nisan, 1952

III

PARTİNİN DAHA DA GÜÇLENDİRİLMESİ ÜZERİNE

1) Kongre, 1. Parti Kongresinden bu yana, ülkemizde, Partinin tarihi görevlerini şerefle tamamladığını gösteren önemli başarılar kaydedildiği sonucuna varmıştır.

Partimiz SBKP(B)'nin eski Yugoslav Komünist Partisine tarihi mehtuplarından ve İstihbarat Bürosunun «Yugoslav Komünist Partisindeki durum üzerine» adlı kararından önemli dersler çıkarmıştır. Partideki Titocu ajanları, Koçi Çoçe ve arkadaşlarını açığa çıkarmış ve Partiyi doğru Marksist-Leninist çizgiye getiren tarihi değişimi başarıyla tamamlamıştır.

Partimiz Marksist-Leninist çizgi ve ilkeleri yüksekler-de tutmak için başarılı bir mücadele vermiştir. İç ve dış düşmanlara karşı mücadelesi, Titocular ve ajanlarına karşı şiddetle savaşması, 1. Kongreden sonra Partideki sapmalara ve burjuva baskısına karşı mücadelesi ve günlük güçlüklere karşı mücadelesi Partimizi çelikleştirmiş ve birliğini güçlendirmiştir.

2) Parti, kendi saflarına partiye ve halka sadık, denenmiş kadın ve erkeklerin alınmasına çalışmıştır. Kart yenileme işlemi ve sayısal artıştan ziyade niteliğin düzelmesine önem verilmesinden ötürü, partinin üye sayısında, 3 yıl öncesine kıyasla biraz azalma olmuştur.

Partinin sayısal bileşimi ülkenin sosyal tabakalarıyla karşılaştırıldığında genel olarak iyidir, fakat yine de işçi üye ve aday üye sayısı hâlâ azdır. Aday üyeler halen Parti üye sayısının yüksek bir yüzdesini oluşturmaktadır. Genç komünistlerin eğitimi gerektiği gibi yerine getirilmemiştir.

Kart yenileme işlemi, Partiyi düşman ve değersiz unsurlardan arındıran, mevcut tutumdaki zaaf ve ihmallere karşı çıkan zorunlu ve çok önemli bir önlemdi. Bu önlem komünistlerin faaliyetlerini parti örgütlerinin iç yaşantılarının güçlenmesini büyük ölçüde etkiledi ve onların uyanıklığını, militan ruhlarını, eleştiri ve özeleştiriyi güçlendirdi.

Partinin daha da büyümesi yönetici organlarla temel örgütleri birbirlerine daha da yaklaştırdı ve bu onların güçlenmesine yardımcı oldu. Temel Parti örgütleri üretim kollarına göre kurulmuştu; sayıları arttırıldı ve Partinin kitlelerle olan bağı güçlendirildi.

3) Partinin siyasi ve örgütsel çizgisine ciddi şekilde zarar veren Troçkist-Titocu yöntemlere son verildi. Demokratik merkeziyetçilik derinleştirildi ve Partinin iç yaşantısı, eleştiri, özeleştiri ve disiplin geliştirildi.

Bütün bunlar partiyi ve yönetici rolünü güçlendirdi ve komünistlerin yeteneklerini ve görevlerine karşı sorumluluk duygularını yükseltti.

Fakat bütün bu ilerlemeye rağmen hâlâ Partinin iç yaşantısında zaaflar vardır. Parti komitelerinin ve eylemcilerinin Plenum toplantıları heryerde kurallara göre yapılmamıştır. Yeterince hazırlanılmıyor ve çoğu kez resmi oluyordu. Parti komiteleri Parti eylemcilerinin toplantılarını her zaman Tüzüğün emrettiği gibi doğru bir şekilde kullanmamışlar, onları en yakın yardımcı olarak, gerçek bir kadro okulu olarak, parti ve yönetiminin tüm çalışmalarını yöneten ve yönelten bir organ olarak görmemişlerdir. Bu küçümseme, bölgelerdeki yönetici Parti organlarının tabana güvenmemeleri ve onun sözünü gereğince dinlememeleri demekti. Bu küçümseme nedeniyle bölgelerdeki yönetici organlar Temel Parti örgütleriyle ilgili gerekli kararları verememişlerdir. Bunun sorumlusu Merkez Komitesidir, fakat Plenumlara ve Parti üyelerine hesap vermeyi engelledikleri ve böylece Plenumların kollektif yönetici rollerini zayıflattıkları için bölgelerdeki parti komiteleri bürolarındaki yoldaşlar da sorumludurlar.

Bölgelerdeki Parti yönetici organlarının ve Merkez Komitesinin çalışma yöntemi hâlâ zayıftır ve ciddi hatalar vardır; hareketsizlik, büyük bürokrasi, ve teori ihmali sürmektedir, sorunlar derinlemesine ve herzaman kollektif olarak incelenmemekte ve bu nedenle yüzeysel, acele ve eksik kararlara varılmaktadır. Bu arada örgütsel çalışma ve kararların uygulanması üzerindeki denetim de zayıftır. Yönetici organlardaki yoldaşlardan bazıları bütün sorunlarla canlı bir şekilde ilgilenmemekte, fakat bir yönetici parti organı üyesi olduklarını unutarak yalnızca kendi çalışma alanlarıyla ilgilenmekteler. Bunun sonucu olarak, eleştiri ve özeleştirinin kullanılması zaafa uğratılmıştır. Tabandan gelen eleştiri güçlü olmamış ve çoğu

kez eleştiri bastırılmıştır. Bu da, yönetimin kararlarının tam olarak uygulanmamasına yol açmıştır.

Yönetici organların tabanla olan bağları hâlâ zayıftır; Parti eğitmenlerinin çalışması yetersizdir ve yeterince kontrol edilmemiştir ve eğitilmelerine yeterli ilgi gösterilmemiştir...

Bu gerçeklere bağlı olarak, Kongre, Partiyi daha da güçlendirmek için şu görevleri saptamıştır:

1. AEP Tüzüğü tüm Parti üyeleri ve aday üyelerince tam olarak bilinecek ve uygulanacak.

2. Partinin sosyal bileşimi geliştirilecek ve Parti örgütleri Partiye yeni alınanlara özel ilgi gösterecek. Aday üyelerin faal hale getirilmesi ve eğitilmesine ve Partinin sosyal bileşiminin yeni unsurlarla, özellikle işçi sınıfı saflarından olanlarla geliştirilmesine daha çok ilgi gösterecekleridir. Yeni alınacak unsurların hem geçmişleri hem de şimdiki çalışmaları çok iyi gözden geçirilecektir. Kişiler, Partiye ve halka olan bağlılıklarına göre, Partinin verdiği şerefli görevleri yorulmadan yapmalarına göre değerlendirileceklerdir. Parti, saflarına sızmağa çalışan düşmanın girişimlerine karşı gözbebeğimiz gibi korunacak ve devrimci uyanıklık arttırılacaktır.

3. Temel örgütler sürekli güçlendirilecek ve komünistlerin Bolşevik eğitimlerinin gerçek okulları durumuna getirilecek ve Parti çizgisinin uygulanması mücadelesinde ön saflarda olacaklardır.

4. Yönetici organlar çalışma yöntemlerini geliştirmek için uygun önlemleri alacaklardır.

AEP Temel Belgeleri, 2. Cilt 2. Baskı
Say 265, 272-274, 276

AEP MERKEZ KOMİTESİNİN 7. PLENUMUNA SUNULAN «PARTİNİN ÖRGÜTSEL VE SİYASİ ÇALIŞMA DURUMU VE DAHA GÜÇLENDİRİLMESİ İÇİN ÖNLEMLER» ÜZERİNE RAPORUNDAN

11 Mayıs, 1953

II

PARTİ İÇİ DEMOKRASİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ İÇİN ALINAN ÖNLEMLER ÜZERİNE

AEP 2. Kongresi parti örgütlerini, parti demokrasisinin sürekli olarak uygulanması göreviyle yükümlü kıldı ve bu hususda tatmin edici sonuçlar alındı. Parti üyelerinin yönetici organlar üzerindeki kontrolü arttı ve Merkez Komitesi Plenumlarının ve Parti eylemcileri toplantılarının rolü daha büyüdü. Temel örgütlerin iç yaşantıları daha militan bir hale geldi, eleştiri ve özeleştiri güçlendirildi. Parti içi demokrasinin geliştirilmesi temelinde, Partiyi daha canlı hale getirmede, onu daha savaşçı duruma getirme-

de ve ülkenin siyasi, ekonomik ve kültürel çalışmasının yürütülmesinde olumlu sonuçlar elde edildi.

Parti içi demokrasiyi güçlendiren koşullardan biri de yönetici organların aşağıdan yukarıya seçilmeleridir. Bu soruna ayrıca önem verdik, hesap vermek için daha düzenli toplantılar yapıldı, bu sorunların daha iyi ve derinlemesine incelenmesi için daha iyi koşullar yaratıldı. Temel örgütler için Parti komitelerinden ve bölge parti komiteleri için Merkez Komitesinden yardım sağlandı. Eleştirinin teşvik edilmesi, parti sorunlarının bu toplantılarda daha yaygın bir şekilde tartışılmasını olanaklı kıldı. Aralık 1952 ve Ocak 1953 de yapılan parti konferansları daha da yüksek bir düzeye erişti. Parti tarafından hem tabanda, hem de seçimler sırasında Parti konferanslarında alınan önlemler çok militanca, ve bunlar parti yönetici organlarının seçimi için adayların tartışmalarıyla ilgili olarak da uyanıklık sağlayan önlemlerdi.

Fakat bu demek değildir ki hesap vermek için yapılan toplantılar ve seçimler heryerde istenilen düzeyde olmuştur. Buna doğru bir adım attığımızı söyleyebiliriz, fakat bu konferanslar için daha üzerinde durarak çalışmalı, hazırlıklar daha yüksek düzeyde tutulmalı, tüm parti sorunlarının değerlendirilmesine, tartışılmasına ve çözümüne, gerçekten militanca bir platform teşkil edecek şekilde yapılmalıdır. Bu toplantıları kendilerini tatmin gösterisine dönüştürebilecek ve onlara resmi bir karakter verebilecek olan bazı ciddi hatalara karşı savaşmalıyız. Bu hatalar, düzenli rapor hazırlama, ihmal ve hataları yüzeysel olarak inceleme, gerçek durumu iyi bilmeme, ana sorunları ele almama, azla yetinme, Parti üyelerinin yaptığı eleştirileri çeşitli yöntemlerle yok etme, eleştiri cesaretinin yokluğu vs. dir.

Parti konferanslarına ve eylemcilerin toplantılarına katılanlar, onları bu toplantılara gönderen örgütlerin gü-

venleri için daha fazla sorumluluk duymalı, bunlar için iyi hazırlanmalı ve Parti yönetiminin çalışmalarındaki hataları korkmadan eleştirebilmelidirler. İlkenin, tüm Parti çalışmasını daha yüksek düzeye çıkarmak, Parti örgütleri ve üyelerinin hareket ve insiyatiflerini arttırmak, Parti üyelerinin yönetici organlar üzerindeki kontrollerini güçlendirmek olduğunu aklımızdan çıkarmayalım.

Parti içi demokrasi tam anlamıyla uygulanmalıdır. Ülkemizde yer alan işçi sınıfının büyümesinin, parti içi demokrasinin güçlenmesinde birinci etken olduğunu unutmamalıyız. Eğer parti, saflarını işçi unsurlarla genişletir, işçiler için her geçen gün daha iyi yaşama koşulları yaratır, işçi sınıfının kültürel düzeyini yükseltmek için sürekli çalışırsa, parti içi demokrasi daima güçlenecek ve bir gerçek olacaktır.

Bunun gibi parti içi demokrasinin güçlenmesi için, zorunlu bir şart da parti üyelerinin iş yerleri ve üretim merkezlerinde, köy ve kooperatiflerde, idarede, kültür ve eğitim kurumlarında ve tüm komünistlerin görevlerini yapma çalışmalarında, parti örgütleriyle ilgili büyük ekonomik, siyasi, kültürel ve sosyal sorunların tartışmasına, mümkün olduğu kadar geniş bir şekilde katılmasıdır...

Çalışmamız bu konuda hâlâ büyük ihmallerimizin olduğunu gösteriyor. Örgütlerinin toplantılarında tartışmalara katılmayan ve sadece dinleyen veya sıra bir karar almaya veya bir önder seçmeye gelince oy kullanan parti üyeleri var. Resmi tavır takınan bu tip yoldaşlar, yönetici organlarda da bulunmakta. Bunun sorumlusu, parti sorunlarına karşı bu kadar ilgisiz davranan yoldaşlardır, fakat bütün yoldaşların eğitilmeleri ve faal hale gelmeleri koşulunu yaratmayan bu parti komiteleri ve temel örgütlerin yöneticileri de, bu durumdan büyük ölçüde sorumludurlar. Partimizde bugün birçok aday üyenin 2, 3 ve hattâ 4. deneme yılında

olmasını ve Parti örgütlerinin, bunların niteliklerini ve çalışma kapasitelerini henüz denemedikleri için, Partiye alınmaları konusunda fikir verememelerinin esas nedeni budur. Bizi büyük görevler beklemektedir ve bunları yerine getirebilmek için yığınları harekete geçirmeli ve onlara, doğru yolu göstermeliyiz. Bu görevler Partide herşeyin üstünde gelir ve ancak bu şekilde parti üyelerinin iç demokrasi temelinde azami ölçüde faal hale getirilmeleriyle Partinin yönetici çalışmasında seferber edilmeleriyle başarılır.

Partimizde safların birliğini, disiplini ve iç demokrasiyi güçlendiren esas yöntem eleştiri ve öz-eleştiridir. İhmal ve hatalarımızı açığa çıkarmağa ve düzeltmeğe yardım eden partinin elindeki bu keskin silah, daha doğru olarak kullanılmağa başlandı. AEP 2. Kongresinin eleştiri ve özeleştirinin güçlendirilmesi, üzerine verdiği derslerin yol gösterdiği komünistler, bu silahlı günlük mücadelelerinde, güçlüklere, ihmallere ve partiye yabancı unsurlara karşı daha korkusuzca kullanıyorlar. Fakat partinin bu denenmiş yönetiminin hâlâ gereğince ve bütün alanlarda kullanılmadığını söyleyebiliriz. Eleştiri ve özeleştiri çoğu kez neden ve sonuçlar derinlemesine araştırılmadan, hata yapanların sorumluluklarını ayırmadan genel anlamda yapılmakta. Başarılardan ve kibirden büyülenmiş parti ve devlet yöneticilerinin eleştirinin iyi niyetine inanmadıkları, yoldaşların veya emekçi halkın önerilerini hesaba katmadıkları ve Partinin ve devletin örgüt kurallarını ihlal ettikleri durumlar söz konusudur. Tabandan gelen eleştirinin daha etkili bir hal almasına rağmen, hâlâ eleştirdikleri kimsenin kızabileceğinden, onları kötü gözle görebileceğinden veya darılacağından korkan yoldaşlar vardır. Bu şekilde, hatalar karşısında sessiz kalmakta veya eleştirilerini dolaylı öneriler yoluyla yapmaktadırlar. Eleştirinin bastırılmasının ve desteklenmemesinin bir ifadesi de ba-

zı Merkez Komitesi üyelerinin ve yüksek devlet görevlilerinin hatalarına karşı yetersiz bir eleştirisel tavır alınmasıdır. Bu yoldaşlar özde eleştiri ve özeleştiriyi desteklerler ve bu silahın «cüretle» kullanılmasıyla ilgili talimatlar vermekten geri kalmazlar. Fakat iş onların eleştirilmesine geldimi, işler değişir, sorumluluktan kaçmağa başlarlar, tabondan gelen eleştiriye tahammülleri yoktur, fakat kendilerini eleştirenlere baskı uygulayarak ve hattâ onlardan intikam alarak, çeşitli şekillerde bunu bastırırlar.

...Sadece %5 bile doğru olsa tabandan gelen doğru eleştiriyi, Stalin'in bize öğrettiği gibi desteklemek ve yüceltmek gereklidir; eleştiriyi hoş karşılamalı ve sıradan komünistlerden, alt kademeden veya emekçi halkımızdan gelen eleştirilere sırt çevirmemeliyiz. Parti ve ekonominin yöneticileri samimi özeleştiri duygularını geliştirmeli ve yönetimin kitleler tarafından kontrolü için gerekli koşulları yaratmalıdırlar; ülkenin sosyalist inşasına olabildiğince çok insanı katmalıyız. Bunlar günün sloganları olmalıdır.

Komünistler ve ülkemizin tüm emekçi halkı, ihmal ve hataların düzeltilmesiyle, herbiri Partimiz ve devlet için tehlikeli belirtiler olan bürokrasi, kayıtsızlık ve tutuculuğun yok edilmesiyle doğrudan doğruya ilgilenmektedirler. İhmal ve hatalarımıza karşı doğru tavır, Partimizin gerçek karakterinden ve demokratik halk sistemimizden kaynaklanır. İlerlemek, devlet plânını başarmak ve Parti ve hükümetin talimatlarını yerine getirmek için çalışıyor ve mücadele ediyoruz. Ekonomimizin ilerlemesi, ülkenin savunma potansiyelinin güçlenmesi ve devlet ve Partinin pekiştirilmesi herkesi ilgilendirmektedir. Parti ve devletin yönetici ve görevleri kitlelerin sesine kulak vererek ve değerli önerilerini yerine getirmeğe çalışarak onların bu canlı arzularını yerine getirmelidirler. Eksiksiz eleştiri ve özeleştiri Parti üyelerini ve emekçi halkı kötü alışkanlık-

lara karşı koruyan, Parti ve devlet saflarının temizliğini koruyan ve kariyerizmi, megalomanlığı, hizipçiliği, gurursuzluğu, azla yetinmeyi vs. ortadan kaldırarak çalışmamızı geliştiren silahlardır. Yalnızca parti içi demokrasiyi güçlendirerek Partiyi ve saflarının birliğini kuvvetlendirebiliriz.

III

PARTİNİN BİRLİĞİNİN VE SAFLARINDAKİ DEVRİMCİ DİSİPLİN VE UYANIKLIĞIN GÜÇLENDİRİLMESİ ÜZERİNE

1. Parti saflarında birliğin güçlendirilmesi

Emek Partimiz, Leninist-Stalinist örgüt ilkeleri üzerine, SBKP'nin pekçok yıllık deneyi temeline göre kurulduğu ve tüm çalışmalarında bu öğretilere göre yönetildiği için, güçlü ve yenilmez bir Partidir. Güçlü ve yenilmezdir, çünkü saflarının birliğini, çelikten disiplinini korumak için, gelişmesinde ve yaşantısında temel yasa olan yeni tip bir partinin ana örgütsel ilkesi, parti içi demokrasiyi derinleştirmek için durmadan savaşmıştır. Fakat 5 yıllık planın ve sosyalizmin inşası için karşılaştığımız görevler bütün ülkenin yönetici ve yöneltici gücü olan Partinin daha da güçlendirilmesini gerekli kılmaktadır. Bu görevler herşeyden önce örgütümüzü olabildiğince sağlam ve militan kılabilmek için, gözbebeğimiz gibi korumamız gereken Parti saflarının birliğinin güçlendirilmesini gerektirir.

...Parti saflarının birliği; düşünce ve eylem birliğini, söz ve eylem birliğini, tüm komünistlerin; Parti program, taktik ve örgütsel kurallarının sadakatle uygulanması şek-

lindeki tek amaca seferber edilmesini kapsar. Stalin Yoldaş «Parti sadece görüş birliğinde olan insanların oluşturduğu bir birlik değil, aynı zamanda bir amaç uğruna hareket eden insanların birliği, artık bir ideolojik temele göre hareket eden ve savaşan insanların militan bir birliğidir»[32]der.

Stalin'in öğretisi yeni tür partilerde tam ideolojik ilkeler üzerine kurulmamış düzensiz mücadelenin yaşayamayacağını ve parti içi demokrasinin çelikten parti disiplininden ayrı tutulamayacağını gösterir. Tam tersine, bir yandan Parti içi demokrasi, diğer yanda çelikten ve bilinçli disiplin, demokratik merkeziyetçilik denilen, partimizin yönetici ilkesi ve örgütsel yapısı olan zorunlu birliği oluşturur.

2. Disiplinin güçlendirilmesi üzerine

Parti talimat ve siyasetinin ve devlet plânı görevlerinin başarıyla tamamlanması için ülkenin sosyalist inşasının ilerlemesinde zorunlu bir şart olan çelikten, bilinçli disipline gerek vardır. Parti saflarında böylebir disiplin kurabilmek için yetersiz çabalar sarfedildiği doğrudur. Hemen her bölgede çoğu zaman parti üyelerinin temel örgütlerin toplantılarına düzenli olarak katılmadıkları, aidatlarını düzenli olarak ödemedikleri, parti eylemcilerinin toplantılarında yer almadıkları ve bu toplantıları izinsiz terkettikleri görülmüştür. Tabii ki bu belirtiler disiplinin zayıf olduğunu ve bölgelerdeki temel örgütler ve parti komitesinin bu çok önemli soruna özel dikkat göstermediğini, komünistleri sürekli eğitmediğini veya islah olmayanlara karşı disiplinle ilgili önlemler almadığını gösterir. Merkez Komitesi üyeleri arasında bile Partinin, halkın Marksist-Leninist ideolojiyle eğitilmesi için her olanağı yarattığı Parti okuluna, ideolojik ve siyasi kurs ve seminerlere katılmada di-

siplinsizlik görülmüştür. Bu güçlü, bilinçli disiplin eksikliği belirtilerine bir son verilmelidir.

Ülkemizde Parti ve devlet disiplini ayrılmaz bir bütündür, Pratikte, parti ve devlet disiplini arasında yapay bir ayrılığın görüldüğü olmuştur. Devlet organlarında, birçok durumlarda komünistlere karşı hata ve ihmalleri nedeniyle çeşitli önlemler alındığı bir gerçektir, fakat bu yoldaşlar üyesi oldukları parti örgütlerinde eleştirilmemişler ve onlara karşı hiç bir önlem alınmamıştır. Burada kötü olan, devlet disiplininin, plân disiplininin ihlal edilmesinin parti disiplininin ihlâli olarak yeterince nitelendirilmemesidir. Şurası anlaşılmalıdır ki devlet disiplininin ihlali, maden, fabrika, köy ve heryerde plânın uygulanmaması, aynı zadevlet disiplininin, plân disiplininin ihlal edilmesinin, parti siyasi ve ekonomik görevlerinin yerine getirilip getirilmemesine, parti çizgisi, siyaseti ve programının uygulanıp uygulanmamasına bağlıdır.

Partimiz ve Tüzüğü, sorumlu görevlerdeki yoldaşlar ve sıradan komünistler için sadece birtek disiplini öngörür.

İşkodra taşıt deposu yönetiminin 130 işçiyi kovmaya hazırlanırken, İşkodra Parti Komitesinin ve bu deponun temel parti örgütünün umursamazlığı akıl almaz birşeydi. Sözde, personeli azaltmak için işten atılan bu işçiler kimdi? Bunlar Partinin uzun süre kursta yetiştirdiği, eğittiği ve kadrolarına aldığı genç işçilerdi ve bütün bunlardan sonra oldukça ilgisiz bir şekilde sokağa atıldılar çünkü sözde mali disiplin bunu gerektiriyordu. Bu önlendi, fakat bölge ve işyerlerindeki parti yöneticileri bu tür hareketlere bakanlıkça yapılsa bile uyanık olmalı ve izin vermemeliydiler. İşyerleri, köy, kültür ve eğitim kurumlarında vs, olan herşeyden parti örgütü Partiye sorumludur, bu nedenle tabandaki üyelerinden ve yöneticilerinden bulundukları

mevkiye bakmaksızın parti ve devlet kararlarının uygulanması, çelikten disiplinin kurulması için hesap vermelerini istemelidir.

Deneyler Parti ve devlet disiplininin azda olsa zayıfladığı, halk ve yöneticilerin bürokrasi pasıyla örtüldükleri ve azla yetindikleri, disiplinin olmadığı, göreve karşı kişisel sorumluluğun duyulmadığı yerde, bunun sonucu olarak sahtekarlık, hırsızlık ve fesat yolunun açıldığı yerde, düşmanın parmağı olduğunu gösterir. Örneğin bu işyeri idarecilerinin, Parti örgütünün ve bakanlık yönetiminin düzensizlik ve fesatlara göz yumduğu Tiran taşıt deposunda görülmüştü, çünkü küçük burjuva rahatlığı olan mevkideydiler, hırsızlık ve suistimal yolu açılmıştı. Böyle bir duruma razı olan veya izin verenler, yöneticiden başka herşeydirler. Onlara karşı en sert önlemler alınmalıdır, aksi halde plân disiplini, Parti çizgisi ve programı ciddi şekilde tehlikeye düşer.

Bazı komünistlerin, üretimde çalışmaya gitmesi söz konusu olduğunda, bölge parti komitelerinin emirleri yerine getirmemeleri de Parti üyeleri arasında bilinçli disiplin olmadığını gösterir. Bölge Parti komiteleri, Parti güçlerinin daha doğru bir şekilde dağıtılmasına çalışıyor fakat bu komiteler bazı komünistlerin idari işlerden ayrılıp üretici çalışmaya gitmemek için gösterdikleri direnişi küçümsememelidirler. Büro ve kırtasiye işlerini yeğ tutan ve üretim işlerinden şeytan görmüş gibi kaçan pekçok komünist vardır. Bu yoldaşlar arasında küçük burjuva rahatlığı tutkusu üstün gelir, işe atılma, insiyatif ve cesaretten yoksundurlar, bürokrasinin sıcaklığını partimize ve devlet organlarına getirip orada geliştirirler. Bu komünist bürokratlar küçük burjuva etkisi ve baskısıyla ve partili olmayanlarla savaşıp başa çıkmağa, çelikten Parti disiplinini yerine getirmeğe hazır değildirler. Komünistler, Parti-

malıdırlar. Parti disiplinini bu şekilde anlamalıyız. Parti içi demokrasi güçlendirilmeden böyle bir anlayışa varılamaz ve böyle bir disiplin gerçekleştirilemez. Disiplin ve Parti içi demokrasi bir bütünü oluşturan iki konudur. Partinin üzerine kurulmuş olduğu temel örgütsel ilke olan demokratik merkeziyetçiliğin iki yüzüdür.

Enver Hoca, Eserleri, Cilt 10,
Sy. 333, 351-365

KIRSAL BÖLGEDE PARTİ ÇALIŞMA YÖNTEMİNİN DAHA GELİŞTİRİLMESİ ÜZERİNE

AEP Merkez Komitesi Sekreterliğinin
Toplantısındaki bir söylevden [33]

22 Eylül, 1954

Partinin tüm siyaseti kırsal kesimdeki komünistlerce çok iyi anlaşılmalıdır ki partinin çalışma yöntemine uyabilsinler. Tüm yoldaşlar gibi ben de bürokratik ve dogmatik yöntemlere karşıyım. Burada birçok çalışma yönteminin günümüz şartlarına uymadığı ve gözden geçirilmesi gerektiği hakkında söylenenlere katılıyorum. Fakat bunun yapılması sadece yüksek organlara, Merkez Komitesine ve kollarına bağlı değildir. Parti Komiteleri ve temel örgütler de çaba göstermelidirler. Bu iyi anlaşılmalıdır, Partinin günlük deneyi bizi bu sözleri dinlemeğe, onları ayrıntılarıyla görmeğe ve her yönden uygun yöntemleri

uygulamağa yöneltmelidir. Aksi halde, uygunsuz yöntemler ilerlememize engel olabilir.

Bölgesel ve Mahalli parti komiteleri ve sekreterler, bütün temel örgüt sekreterlerini şahsen tanımalı; onlarla sıkı ilişkilerini korumalı, onlarla resmi bir şekilde değil fakat komünistlerin birbirleriyle konuştukları gibi herşeyden, köyle ilgili her konudan söz etmelidirler. Temel örgüt sekreterlerinin sorunları gerçeğe uygun bir biçimde koymaktan korkmayacakları bir ortam yaratılmalıdır. Bütün bunlar durumu bilmelerine ve somut önlemleri almalarına yardım edecektir. Parti yöneticilerinin tabanla olan yakın ilişkileri çeşitli olayları dış görünüşleriyle değil, iç nedenlerine göre anlama ve böylece doğru sonuçlara varmalarına yardımcı olur...

Enver Hoca, Eserleri. Cilt 12: Sy 26, 29-30

AEP 3. KONGRESİNE SUNULAN «AEP MERKEZ KOMİTESİNİN ÇALIŞMALARI'NA» İLİŞKİN RAPORDAN

25 Mayıs, 1956

1. Partinin bileşimini geliştirme.

Marksizm-Leninizmin ve Partimizin deneylerinin bize öğrettiği gibi, Partinin gücü ve saflarındaki çelikten birlik, herşeyden önce Partinin sosyal bileşiminde ve saflarının arılığı ile niteliğinde yatar. Bu nedenledir ki partimizin bileşiminin geliştirilmesi, herzaman büyük sorunlarımızdan biri olmuştur.

2. Kongreden bu yana parti örgütleri, Parti saflarına öncelikle işçi sınıfından, emekçi köylülerden ve aydın halktan en iyi, Partiye en bağlı ve yiğit kimseleri getirmek için daha dikkatli çalışmışlardır. Bu çalışmanın sonucu olarak Partinin bileşiminin gelişmesinde bazı başarılar kazanılmıştır. İkinci Parti Kongresinde parti üye sayısı-

nin yalnızca % 11.5'u işçi konumunda iken, bugün bu oran % 17.7'ye ulaşmıştır. Yani, % 6.2lik bir artış söz konusudur. Bu süre içinde partiye alınanlar arasında işçiler % 23.55, tarım kooperatiflerinden üyeler % 6.18'i, el sanatları kooperatiflerinden gelenler % 2.61'i, yoksul ve orta köylüler % 37.5'i, ve memur, öğrenci vs. % 30.15'i oluşturmaktadırlar.

Bu rakkamlar, geçmişe kıyasla belli bir ilerleme gösterilmiş olmasına rağmen, özellikle saflarındaki işçilerin hızlı bir artış göstermesiyle ilgili olarak Partinin bileşimini düzenlemede hâlâ yeterli bir çalışma yapamadığımızı göstermektedir.

Ülkemizde parti bileşiminin geliştirilmesi için her olanak yaratılmıştır, zira endüstrimiz kurulmuş ve genişletilmiştir. Parti saflarının işçi sınıfından gelen unsurlarla çoğaltılması, Partinin hayati bir sorunudur. Fakat bazı parti komiteleri ve örgütlerinin işçi sınıfından gelen unsurları partiye hazırlama konusuyla uğraşmadıkları, bunun yerine çoğu kez memurların dilekçelerini kabul ettikleri ve daha iyi konuşup daha ustaca davrandıkları için onların söz ve davranışlarına aldandıkları görülmüştür. Parti örgütleri, toplam parti üye sayısındaki işçi yüzdesini görülebilir şekilde arttırmanın ve işçi sınıfından unsurların faal görevle eğitilmesi zamanının geldiğini, iyi anlamalıdırlar. Tabii ki bu, parti kapılarını, katılmak isteyen her işçiye dikkatsizce açacağız demek değildir. Partiye kabul her zaman tek tek yapılır ve bu, katılmak isteyen her kişinin tüm niteliklerini dikkatle değerlendirdikten sonra yapılmalıdır. İşçi sınıfının, diğer sınıflardan ve halk tabakalarından ayrı yaşamadığı hiçbir zaman unutulmamalıdır. Saflarını hergün, kendileriyle birlikte küçük burjuva mantığı olan özel mülkiyet psikolojisini vs. getiren emekçi köylü ve şehir tabakalarından gelen unsurlarla doldurur. Bu nedenle, işçi sınıfı saflarından, sürekli çabalarla, endüst-

ri ve madenlerde az çok uzun süre çalışarak ve eğitimleri için örgütlü bir çalışma yaparak kendilerini öncü sınıfın bilinçli üyeleri olarak önceden güçlendirmiş başlıca unsurlar partiye seçilmelidir. Hiç kuşkusuz, işçilerin Parti saflarına kabulü için azami dikkat gösterilmesi istenirken, Parti diğer tabakalardan gelen emekçileri, özellikle, tarım kooperatifi mensuplarını ve yoksul tabakadan gelen sadık ve denenmiş, temiz sicilli, Parti için savaşmaya hazır diğer unsurları da, saflarına kabul etmekten, tamamiyle vazgeçmemelidir. Fakat kabul edilenlerin büyük yüzdesinin işçiler olması gerektiği, ve memur, orta köylü, vs'nin kabulü için parti örgütlerinin standartlarının daha da yükseltilmesi, böylece bürokrasinin Partiye sızmasının denetlenmesi gerektiği de akıldan çıkarılmamalıdır.

1. Eleştiri ve özeleştirinin geliştirilmesi, parti ve devlet disiplininin güçlendirilmesi,

2. Parti kongresinden bu yana partide eleştiri ve özeleştirinin gelişmesinde başarı kaydedildi. Sıcak bir ortam yaratılarak, parti üyeleri ve partili olmayanların görüş ve önerilerine daha fazla dikkat gösterilerek, komünistlerin eğitimini geliştirerek tabandan gelen eleştirinin daha geniş ve doğru bir şekilde gelişmesi olanakları yaratıldı. Bu parti üyeleri ve parti örgütlerinin çalışmalarını yoğunlaştırmağa ve insiyatiflerini arttırmağa yardım etti, aynı zamanda partili ve partili olmayan kitlelerin seçilmiş organlar üzerindeki kontrollerini arttırdı. Partideki önemli sorunların tartışılmasında temel örgütler, Plenumlar, parti eylemcilerinin toplantıları, konferanslar ve özellikle hesap vermek için yapılan toplantılar ve seçim toplantıları eleştiri ve özeleştirinin daha geniş biçimde gelişmesi için gerçek bir platform haline geldiler. Geçen yılın seçimlerinde toplantılardaki tartışmalarda yer alanların % 59'undan çoğunun, parti büro ve komitelerindeki çalışmalara ilişkin önerilerini yaptıktan sonra genel organları seç-

tiklerini söylemek yeter. Bazı bölgelerde, Sirakostra'da olduğu gibi, bu sayı % 80'in üzerindeydi. Bu gerçekler sadece, komünistlerin, korkmadan eleştiri yapma cesaretlerinin arttığını değil, fakat çalışmanın ayrıntılarıyla gelişmesi, hataların düzeltilmesi ve çalışmada zayıflığın giderilmesine karşı duydukları sorumluluk hissinin de yükseldiğini gösterir. Bu, partinin militan ruhunu gösteren önemli bir gerçektir.

Fakat eleştiri ve özeleştirinin, özellikle de tabandan gelen eleştirinin geniş çapta gelişmesi, zaman kaybetmeden yok etmemiz gereken engellerle karşılaşmaktadır.

Herşeyden önce, tüm komünistlerin sorumluluklarını daha da güçlendirmek gerekir. Ve seçilen organlar seçmenlerine açık ve somut bir şekilde hesap vermelidirler. Çünkü, seçilen organların raporlarında ihmal ve hataların hafifçe geçiştirildiği ve onlardan yönetici yoldaşların çalışmadaki eksikliklerdeki sorumluluklarının en aza indirilerek genel anlamda söz edildiğine sık sık rastlanmaktadır. Bunun sonucunda bütün yük tabandakilerin üzerine düşmektedir. Bu tür yöntemler kuşkusuz, tabandan gelen eleştiriyi bastırır ve büroları, parti komitelerinin sekreterlerini ve diğer sorumlu yoldaşları ayrıcalıklı duruma getirir. Parti üyeleri ve emekçi halk, sorumlu yoldaşları özeleştiride örnek bir tavır içinde görmek isterler. Hataların samimi olarak kabulü, kadroların ve çalışmanın ilerlemesiyle sonuçlanır. Özeleştiri biçimsel olursa bunun tam tersi olur; ve maalesef «özeleştiri» yapmayı alışkanlık haline getiren fakat aynı şeylerde aynı hataları tekrarlayan pekçok yoldaş var. Açıkça görülüyor ki bu tür «Özeleştiri» yapıcı değildir, ve ne kadroların ne de çalışmanın ilerlemesine yardım eder; derhal terkedilmelidir.

Marksist-Leninist partilerin güçlü silahı olan eleştiri ve özeleştiri boş ve anlamsız sloganlar değildir. Görev sırasında komünistler de hata yapar; onlar hata yapmaz

denilemez, fakat onlar diğer insanlardan daha az hata yapmalıdır, çünkü Parti onları mücadele ve çalışma süreci içinde eğitir. Sadık ve sıradan komünistler, hatalarını kabul etmekten korkmazlar, gerçeği insanların yüzüne söyleme cesaretleri vardır. Fakat megalomanlar, kendini övenler, yalancılar, sahtekarlar vs. gibi Partiye yanlışlıkla kabul edilenler veya bu kusurlardan kurtulmak için Parti öğreti ve mücadelesinden yararlanmağa çaba göstermeyen küçük burjuva artıklarına sığınmış unsurlar için, bu geçerli değildir. Hata ve ihmalleri, Parti ve kitleler önünde derinlemesine araştırmak ve görevleri yapmada ve kararları uygulamada başarısızlıktan sorumlu olan herkesi, kim olursa olsun, açığa çıkarmak gerekir...

Parti Merkez Komitesi de, Halk Ordusunun parti örgütlerinde ve sınır koruma birliklerinde eleştiri ve özeleştirinin derinleştirilmesine önem vermiş ve bu şekilde sayısız başarılar kazanılmıştır, fakat Parti Merkez Komitesinin eleştirinin gelişmesi için tespit ettiği standardların titizlikle yerine getirileceği de herzaman akılda tutulmalıdır.

Parti komitelerinin ve devlet organlarının en temel görevlerinden biri, tabandan gelen sese, tabandan gelen her eleştiriye, ne kadar önemsiz olursa olsun, sürekli ilgi göstermektir. Bunu dikkatle değerlendirmek, sorunları herzaman doğru çözümlemek, sorunların çözümlenmesi için alınan önlemleri eleştiren örgüt veya şahıslara düzenli bilgi vermek, tabandan gelen eleştirinin daha da gelişmesinin temel şartlarından biridir.

Ve nihayet, eleştirene, sorumlu kimse tarafından baskı yapılması da tabandan gelen eleştirlyi ciddi şekilde engeller. Yoldaşlar, bu ciddi bir konudur, fakat maalesef hâlâ kendilerini eleştirenlerden öç alanlar vardır.

Parti örgütlerinin görevi, sorumluluğu ne olursa

olsun her komünistin faaliyetini parti eleştirisine tabi kılmaktır. İstisnasız herkes temel Parti örgütlerinin örsüyle çelikleştirilmelidir. Bazı sorumlu yoldaşlar, temel örgüt kendilerini eleştirdiği zaman sadece büyüklük kuruntusundan itiraz ederler fakat daha yüksek organlarının önüne çağrıldıklarında yüzlerce defa «evet» diyerek hatalarını kabul ederler. Böylece bu çürük insanlar, kibiri, gurursuzlukla birleştirirler.

Eleştirinin çok yönlü gelişmesi yolunu açmak, tüm Partinin görevidir. Partinin, devlet ve ekonomik örgütlerin ve diğer bölgelerin tüm çalışmalarındaki ihmal ve hatalara karşı sürekli mücadele, başarımızın garantisidir. Her komünist, Cumhuriyetin her işçisi, her kimin hatasını, nerede görürse, Parti Merkez Komitesine sesini yükseltmenin görevi olduğunu bilmelidir. Ancak, eğer herkeş tüm konularla ilgilenirse Partinin tanımladığı yolda ülkenin hızlı kalkınması gerçekleşecektir...

Enver Hoca, Eserleri Cilt 3
Sy. 271, 417-419, 421-431

AEP MERKEZ KOMİTESİ SİYASİ BÜROSUNUN «PARTİNİN DAHA DA GÜÇLENDİRİLMESİ ÜZERİNE» ADLI RAPORUNDAN

13, Aralık, 1963

IV

PARTİNİN DAHA DA GÜÇLENDİRİLMESİ İÇİN ÖNEMLİ BİR GÖREV, ÖRGÜTLERİNİN İÇ YAŞANTISININ CANLANDIRILMASI VE KOMÜNİSTLERİN FAALİYETLERİNİN YOĞUNLAŞTIRILMASIDIR.

Bütün çalışmalarımızda, Partinin gücünün, üyelerinin çalışmasında yattığını her zaman aklımızda tutmalıyız. Onların gayretli çalışması olmadan parti üyeleri sorunların tartışma ve çözümüne, tam, serbest, verimli ve yaratıcı bir biçimde katılmadan, partinin büyük devrimci görevleri yerine getirilemez ve yaşantısı zayıflayarak yok olur. Enver Hoca Yoldaş: «Komünistler uzak görüşlü, gelişmiş, ileri ve yeni düşünceleri olan devrimcilerdir ve bu, Parti-

nin gerçek gücünü oluşturur. Eğer Partinin bu büyük gücü, partili yığınların Bolşevik dinamizmine aldırmazsa Parti gücünü yitirir, çöker; komünistler ve yöneticiler değersiz bürokratlar olarak kalırlar» [34] der.

Partimizin bu öğretilerinin istikrarlı bir biçimde uygulanması, tüm parti örgütlerinde hakim olan militan ve sağlıklı ruh, komünistlerin ve emekçi yığınların devrimci çabalarıyla kanıtlanmıştır. Eğer partimiz, partili yığınlara ve halka güvenmeseydi, tüm sorunları açıkça ortaya koyup onlarla birlikte çözümlemese ve onların öğütlerini dinlemeseydi, böylesine sonuçları, çelikten birliği, militan ve sıkı disiplini, seferberliği ve mükemmel insiyatifi tasavvur edebilir miydik? Fakat diğer bütün konularda olduğu gibi bu alanda da, alınan sonuçlarla yetinmememiz, kazandığımız başarıların yeni başarılar için sıçrama tahtası olması gerektiği de açıktır. Parti demokrasisini sağlamak için daha fazla çaba göstermeliyiz, eleştiri ve özeleştirinin keskin silahı, her yerde ve her zaman ilerlememiz için emin bir temel teşkil eder, yabancı ve eski olan herşeyi bir tarafa atmamızı ve her engelin üstesinden gelmemizi sağlar. Bu nedenle, burada Parti içi demokrasinin daha da güçlendirilmesine bağlı bazı sorunları ele almayı uygun buluyoruz..

1) **Tüm komünistlerin, parti sorunlarının tartışma ve çözümüne canlı ve mümkün olan en geniş biçimde katılmasına israr etmeliyiz.**

Bu, Parti için çok önemli bir meseledir. Genel olarak bu konuda iyi çalışma yaptığımız doğrudur. Partimizde hiçbir umursamazlık yoktur. Fakat genel olarak tatminkar olan bu durumun ardında bazı hoş olmayan olaylar saklıdır.

Temel Parti örgütlerinde, ve hattâ Parti yüksek organlarında çok az konuşan veya hiç konuşmayan yoldaş-

lar vardır. Tabii ki bütün komünistlerin veya yüksek organ üyelerinin her konuda herzaman konuşmalarını istemek yanlış olur. Bu aşırı bir istektir. Fakat temel örgüt toplantılarında veya Plenumlarda ağızlarını hiç açmamalarına da izin verilemez...

Bu nedenle özellikle şunları aklımızdan çıkarmamalıyız :

a) **Temel örgüt toplantılarını veya Plenumları iyi hazırlayıp örgütlemeliyiz.** Herşeyden önce toplantıda tartışmaya açılacak konuların seçilmesine önem verilmelidir. Bir çok kereler tartışılmış, Komünistlerin özel ilgisini çekmeyen alelade bir konu, tartışmayı teşvik edip toplantıyı heyecanlandırmaz, fakat sıkıcı yapar. Örneğin Tiran şehri parti komitesi Plenumu, son iki yıl içinde, buluşlar, modernleşmeler ve yeni ürünler konularını aynı şekilde birçok kereler tartışmaya açtı. Konu kuşkusuz ilginçtir, fakat birbiri arkasından buluşları ve yeni ürünlerin çeşitlerini sıralarsanız ve aynı şekilde bu konu üzerinden defalarca geçerseniz, tartışma ilginçliğini kaybedecek ve böylece tartışma olmayacak, veya olsa bile çok değersiz bir tartışma olacaktır.

Gerçekten en önemli, en çok zihni meşgul eden ve en ilginç sorunların seçilmesi, yalnızca yönetici yoldaşları, sekreterleri veya büro üyelerini değil, fakat tüm temel örgüt veya Plenumu ilgilendirmelidir. Heryerde olduğu gibi burada da ortak görüş ve fikir alışverişi zorunlu ve çok değerlidir. Bunu, bugüne dek yaptıklarımızdan daha iyi yapmalıyız. Bu, partinin daha militan bir yaşantıya sahip olmasına yardım edecektir. O halde toplantıyı daha iyi örgütlemek için rapor ve karar taslaklarının hazırlanmasına veya ortaya konacak görevlere daha fazla dikkat sarfedilmelidir. İyi hazırlanmış Parti toplantıları daha güçlü bir yaşantının gelişmesine ve komünistlerin parti yaşantısına daha çok katılmalarına yardım eder.

b) **Komünistlerin Parti faaliyetlerine gösterdikleri ilgi genel olarak tartışmalara daha çok katılmalarını etkiler.** Bir komünistin, bir parti forumu üyesinin görevlerinin sadece görevli olduğu bölgede iyi çalışması gerekirmiş ya da sadece tayin edildiği görevden sorunluymuş gibi dar bir anlayışla ele alındığı bir gerçektir. Bu nedenle sadece temel örgütlerde değil fakat Plenumlarda da insanların yalnızca «kendi görevlerinden» veya «kendi bölgeleriyle ilgili konulardan» söz ettiklerini duyarsınız. Bu, bir komünist için, özellikle yönetici kadrolar için yeterli değildir. Her parti üyesi Parti çalışmasının sorumluluğunu duymalıdır. Parti örgütlerinin toplantılarına hattâ yüksek organlarınkine bile kitlelerin sesini, deneyini, taleplerini getirmelidirler. Eğer bu bilinci yaratırsak, her komünist, parti toplantısında ortaya çıkan sorunlar için konuşup tartışacaktır. Her komünistin belli toplantıda tartışılacak konuyla ilgili görüşünü verebilecek şekilde tartışmalara herzaman hazırlıklı gelmesine çalışmalıyız.

c) **Parti toplantılarını, komünistlerin çalışmalardaki insiyatiflerini yüceltecek şekilde mümkün olduğu kadar militan ve etkili bir hale getirmeliyiz.** Bilindiği gibi parti toplantıları en önemli sorunları, çalışmanın ilerlemesiyle ilgili olan, bu nedenle, bütün komünistlerin görüşlerini alarak ve topluluğun enerjik bir biçimde ilgilenmesini sağlayarak, toplu olarak tartışılması gerekli ana sorunları tartışır. Parti toplantılarının yapılış biçimi, parti demokrasisinin asıl ifadesi partili yığınların, sorunların tartışma ve çözümüne canlı şekilde katılmasının somut bir ifadesidir. Parti toplantılarının buradaki rolü çok büyüktür; parti toplantıları parti güçlerinin geliştirilmesinin, onların uyanık tutulmasının ve bu güçlere taze enerji verilmesinin yeri doldurulamayacak bir biçimidir. Böylece yalnızca tartışılan sorunu fazlaca etkilemekle kalmayıp, tüm parti çalışmasını da canlandırırlar.

Yine de, günlük çalışmada bu önemli görüş çoğu kez unutulur. Ve bu sadece temel örgütler için değil, fakat Plenumlar, eylemcilerin toplantıları vs. için de geçerlidir. Bunun sonucu olarak da bazen bir Parti toplantısını devlet veya ekonomik organlarınkinden ayırmak güçleşir. Fakat hepsi, sözetmek istediğimiz herşey bu kadar değildir. Bazen serbest tartışmayı teşvik etmeyen, fakat komünistleri, onların düşüncelerini kısıtlayan çok resmi ve cansız toplantıların yapılması endişe vericidir. Bu şekilde, parti çalışmalarında düzenli ve doğru olan fakat Partimizin kullandığı örgütsel yöntemlerin önemini, tam olarak anlayamamış bazı yoldaşlar kendilerini sık sık çok gayretli gösterirler. Kuşkusuz bu parti toplantılarının değerini ve yararını büyük ölçüde düşürür, bu uygulamayı partimizin iç yaşantısına yabancı birşey olarak tasfiye etmeliyiz.

2) **Partide eleştiri ve özeleştiriyi Parti demokrasisinin gelişmesi ve iç yaşantısının daha da canlanmasında ana silah olarak daha da geliştirmeliyiz.**

Partimiz bu gelişme ve büyüme yasasını herzaman akılda tutmuş ve saflarında kötü olan herşeye, her yabancı belirtiye, hertürlü hata ve zaafa karşı sürekli mücadele yürütmüştür. Parti çalışmasının genel olarak sürekli ilerleme kaydetmesi tamamen buna bağlıdır. Partl hiçbir zaman paslanmamış veya canlılığını yetirmemiştir.

Hiç hata olmayacağını düşünen bir kimse yanılır. Mesele hataları derhal keşfetmek, onları tekrarlamamız için eleştirmek ve onlardan ders çıkartmaktır. Çalışmalarımızda hatalar olduğu ve sürekli de olacağı için, onlarla daima mücadele etmeliyiz. Eleştiri ve özeleştiri Partinin iç yaşantısında alışkanlık ve günlük yaşantımızda bir yöntem haline gelmelidir.

Bu amaca ulaşmak için sorumlu kimselerln, yönetici

organların ve seçilmiş organların Partili yığınlara hesap vermelerine dikkat gösterilmelidir.

Temel Parti örgütlerinde, parti konferanslarında, parti Plenumlarında hesap verme ve seçim için yapılan toplantılar ve eylemcilerin toplantıları parti yaşantısının canlanması, eleştiri ve özeleştirinin derinleşmesi için birinci dereceden önem taşırlar. Bu toplantıların ruhu, parti örgütlerinin tüm yaşantısını etkiler ve onların yaşantısını sarar. Diğer parti toplantılarının fonksiyonu gibi, bu toplantıların da Parti yaşantısındaki fonksiyonu, söz konusu bu toplantıların, hesap verme ruhuyla, en sorumlu yoldaşların ve parti yüksek organları üyelerinin tavrıyla yakından ilgilidir. Fakat hesap verme ve zaaflar için özeleştirinin bazı yoldaşlar tarafından şimdi çok iyi bilinen formüllerle yer değiştirdiği görülmüştür. Genellikle usulüne uydurmak için sorunlardan söz ettikten, diğerlerini ateşe tuttuktan sonra «Falanca bölgeyi yönettiğim için bu zayıflıklardan ben de suçlanmalıyım» diye eklerler. Yüksek organların ve yönetici kadroların, yönettikleri bölgelerden Partiye sorumlu oldukları bilinen bir gerçektir. Ve bu, işin alfabesidir. Fakat parti için, parti çalışması ve kadrolar için, sorumluluğun nerede yattığını, hataların nerelerde olduğunu ve nedenlerini anlatmak yararlı ve etkilidir. Bu eleştiri ve özeleştirinin gelişmesinde esastır. Hatalar ancak bu şekilde düzeltilebilir. Bu nedenle Plenumların daha fazla toplanmasını istemeliyiz. Parti eylemcilerinin toplantılarında özellikle pekçok hatalar vardır. Bunların kazanılan sonuçların gösterisi veya talimatların verildiği sıradan toplantılar haline dönüştüğü durumlar olmuştur. Bazen, genişletilmiş toplantılarda ortaya çıkan aşırılıklarla, bölgelerde ve plenumlarda hesap vermenin, eleştiri ve özeleştirinin düzeyi düşürülmüştür.

İlk ve son olarak anlaşılmalıdır ki, yönetici kadrolar

somut bir örnek teşkil etmeden, serbestçe tartışma, korkusuzca eleştiride bulunma çağrıları parti üyeleri için boş laflardır. Kadrolar, eleştirinin gelişmesini sağlamak için özeleştiri yapmalıdırlar. Her parti forumunda, eleştiriyi, herşeyden önce forum üyeleri kendileri başlatmalıdırlar. Fakat bunun herzaman yapılmadığını açıkça kabul edelim, bazı durumlarda, yüksek sorumluluğu olan yoldaşlar bile bunu yapmıyorlar. Kimi sorumlu yoldaşlar eleştiriye şöyle tavır alıyorlar: işler iyi gittiği zaman bu ortak çabanın sonucudur, fakat onlar bunu esas olarak kendi çalışmalarının sonucu olarak görürler; işler iyi gitmediğinde onlara göre, diğerlerinin suçlanması gerekir ve bu durumlarda yaptıkları özeleştiri esas olarak suçun diğerlerine, kendi astlarına yüklenmesidi. Bu durumu, bölgelerdeki parti komiteleri büroları için malzeme hazırlanması kadar basit fakat önemli bir konuda görebiliriz. Bu materyallerin sorumluluğu sekreterlere dayanır, ve bunları yükümlü oldukları bölgeye göre imzalarlar; fakat iş eleştiriye geldimi, çoğu zaman eğitmenlere yöneltilir.

Sorumlu yoldaşların eleştiriye karşı tavırları temel Parti örgütlerinde fevkalâde önem taşır. Bazen buradaki hatalar daha geniş ve şiddetli niteliktedir. Sorumlu görevlerdeki kimselerin eleştirilmesi çok ender bir hadisedir. Bazı müdürler, tarım kooperatiflerinin başkanları, idari kuruluşlardan yükümlü olanlar vs. özellikle ayrıcalıklı bir durumda olduklarında, görevlerini yaparken hemen hemen temel örgütlerdeki tavırlarını sürüdürürler' «Suçu» diğerleri arasında «bölüştürme» ve göreve atama rolünü oynarlar. Bu kimselere nereye ait oldukları anlatılmalı, ve onlar da parti disiplinine tam olarak uymalıdırlar. Temel örgütlerde, komünistler arasında hiçbir ayırım yoktur, onlar Partide tamamen eşit haklara sahip olan parti üyeleridir.

Zaaf ve hataların açığa çıkarılması ve doğru olarak eleştirilmesi, parti üyelerinin temel görevlerinden biridir. Eleştiri tavrı komünist ilerlemenin, kadroların ve parti üyelerinin sosyalizm ve komünizm davasına bağlılıklarının en önemli belirtisi olarak görülmelidir. Bunlardan anlaşılacağı üzere eleştiri ve özeleştiri sürekli bir çalışma yöntemimizdir, onlar olmadan Parti var olamaz, sorunları tam olarak ele alıp çözümleyemez ve ilerlemek için ve sorunları çözmede başa geçemez. Bu nedenle sürekli olarak ve korkmadan eleştiri ve özeleştiri yapmalıdır. İlgisizlik, sessizlik, sağlıksız dostluklar vs. sadece birtek şeyi, ortak çıkarlarla, Partinin çıkarlarıyla esas olarak ilgilenilmediğini gösterir. Parti çalışmasının pürüzsüz yürümesi için eleştirinin doğru, temelli ve içten olması çok önemlidir ve her zaman Parti çalışmasını ilerletme amacından kaynaklanmalıdır. Her ne kadar ciddi olursa olsun, böylesine her eleştiriden sonra, halkımız, bütün enerjinin ve özel çıkarların tabi olacağı yüce bir amaçta birleşen kardeşler ve yoldaşlar olarak daha güçlü ve eksiksiz bir hale gelmelidir.

3) **Tüm görevlerin yerine getirilmesinde bilinçli ve sürekli bir mücadele — Parti örgütlerinin yaşantısının canlandırılması ve rollerinin güçlendirilmesinin zorunlu bir faktörüdür.**

Temel parti örgütlerinin yaşamında bazen göze çarpan bir gerçekle karşılaşırız: Sadece bazı yoldaşlar tartışır, yorum, eleştiri yapar, önerilerde bulunurlar ve görevlere atanırlar. Bu, temel örgütlerin, çok sayıda komünistin bulunduğu genel toplantılarında daha belirgindir. Fakat diğerlerinin faal kılınmaları için ne tür bir ilgi gösterilmiştir? Çoğu kez bu soruya genel anlamda bir cevap verirler ve tabii ki bu cevap, nedeni açıklamaz. Bu ciddi ha-

tadan sık sık söz edilir, fakat kişiler bu hatanın düzeltilmesi için gerekli örgütsel önlemlerin alınmasında söz konusu hatayı işlemekten vazgeçmezler...

Bütün komünistlerin bilinçli disiplin ruhunu geliştirmek özellikle önemlidir. Alınan kararlar, verilen görevler mutlaka yerine getirilmeli ve Partide eleştiri ve özeleştiri kesinlikle bu sorun üzerine yapılmalıdır.

Bütün bu konularda disiplinin güçlendirilmesi hâlâ bir sorun teşkil etmektedir. Verilen görevlerin mutlaka yerine getirilmesini parti örgütlerinin yaşantısına derinlemesine yerleştirmeliyiz. Eğer yerine getirilmezlerse tüm örgüt uyarılmalıdır.

Bunun gibi, komünistlerin kişisel örnekleri de ilgiyle izlenmeli, ve her yönden zamanın taleplerine uyacak şekilde geliştirilmelidir. Bu sorunun, sadece partili olmayan emekçi halkı değil fakat parti üyelerini de etkileyen büyük bir güç oluşturduğunu özellikle anlamak gerekir. Hayat göstermiştir ki, bizzat kendileri başka türlü davranan bazı yoldaşlar sadece kararların, parti disiplininin yerine getirilmesinden sözederlerken, kararlar ve verilen görevler yarı yolda bırakılmıştır...

Parti demokrasimiz çelikten fakat bilinçli disiplin olmadan anlaşılamaz. Bu nedenle, temel örgütlerin rolünü arttırmaktan, iç yaşantılarını canlandırmaktan sözederken, ilk başta ve herşeyin ötesinde disiplinin güçlendirilmesini hesaba katlamayız. Temel örgüte yardımımızda bu, esas yeri tutmalıdır. Tüm komünistler ve tüm kadrolarımız çelikten disiplin ruhu ile tanınmalıdır. Pratik, disiplinin ihlal edildiği yerde, sadece görevlerin yerine getirilmediğini değil fakat canlı ve militan bir parti yaşantısının da olmadığını göstermiştir. Bu nedenle kararların kontrol ve uygulamasını parti örgütlerinin daha sıkı

bir şekilde ele almalarını sağlamalıyız. Her parti toplantısında önceden verilmiş görevlerin yerine getirilmesine ilişkin raporlar olmalı ve eğer gerekirse, temel örgütler başarısızlığın nedenini bulmağa çalışmalı, sorumluları eleştirmeli ve derhal çözüm için önlemler almalıdırlar.

AEP Temel Belgeleri. Cilt 4
Sy 338, 426-433

AEP MERKEZ KOMİTESİNİN, EMEKÇİ HALKIN EĞİTİMİ İÇİN PARTİNİN İDEOLOJİK ÇALIŞMASININ DAHA DA GÜÇLENDİRİLMESİ ÜZERİNE YAPTIĞI PLENUMUN KAPANIŞ KONUŞMASINDAN

7-9 Temmuz, 1964

ELEŞTİRİ VE ÖZELEŞTİRİYİ NASIL ANLAYIP UYGULAMALIYIZ?

Eleştiri ve özeleştiriyi nasıl anlayıp uygulamamız gerektiğine ilişkin birkaç söz söylemek istiyorum.

Diğer silahlardan farklı olarak eleştiri ve özeleştiri silahı sizi sadece öldürmez (asla bu şekilde kulanmamalıyız) fakat iyileştirebilir, kötülüklerden koruyabilir (bu şekilde ve sadece bu amaç için kulanmalıyız).

İyi hedeflere varılması herkesin bu silahı nasıl kullandığına bağlıdır. Bu çok kolay değildir, onu nasıl kullanacağımızı ve bunun en iyi kullanılış biçimini öğrenmeliyiz. Eleştiri ve özeleştiri omuzlamasını, nişan almasını, doldurup tetiğini çekmesini öğrendiğimiz tüfek gibi maddi bir silah değildir. Hayır. Marksist-Leninist eleştiri ve özeleştiri bir tü-

fekten oldukça farklı, çok karmaşık olan daha başka birşeydir. Marksist-Leninist eleştiri ve özeleştiri birbirleriyle yakından iç içe geçmiş bulunan birçok manevi, psikolojik, siyasi ve ekonomik faktörle ilişkilidir ve bunlar da çeşitli dönem ve farklı anlarda, vs. de birbirleriyle bağıntılıdırlar. Çoğu kez maddi olmayan, bazen olaylara dayanan bazen dayanmayan bu faktörlerin, şartların ve anların arasından, bu labirentin içinden uygun bir tavra sahip olarak çıkabilmelisiniz. Ancak bundan sonra tetiği çekebilirsiniz. Tetiği çekebilmek için bir çift öküze ihtiyaç olduğu söylenir. Eleştiri ve özeleştiri sorununun biz Marksistler için ne denli ciddi olduğunu aklımızdan çıkarmayalım. Bu konuda karşılaşılan güçlükler aşılamayacak engeller değildir; bu güçlüklerin üstesinden gelinebilir ve gelinmelidir de, ve bunun birçok yolu vardır. Burada bize, bu güçlü silahı geliştirmede, Parti yaşantısı deneyinden yardımcı olan bazılarını sıralayacağım.

Eleştirinin eğitimsel özünü korumada herzaman dikkatli olmalıyız. Eleştirinin asla yıkıcı, kinci karakteri olmamalı, insanlara iki yüzlülük veya çamur atma ve kızdırma amacıyla yöneltilmemeli, özellikle de yalan ve iftiraya dayandırılmamalıdır. Eleştiri yalnızca konu itibariyle değil fakat kapsam ve nedenleri itibariyle de herzaman yoldaşça olmalıdır.

Eleştiri, eleştirilen kimseye ve bu eleştiriyle eğitilecek bütün topluluğa etkili olabilmesi için, iyi tartılmalıdır. Somut, inandırıcı ve doğru gerçeklerle desteklenmeli ve her zaman terbiye edici, ahlâki, siyasi ve ideolojik sonuçlarla birlikte götürülmelidir.

Eleştirilen kimse toplantıdan kederli, küçümsenmiş ve tamamen hayal kırıklığına uğramış duygularla değil, fakat daha güçlü ve eleştirinin ana yanlışlarını düzeltmede yardımcı olduğunun sıcaklığı ve bilinciyle, kafası açık-

lığa kavuşmuş bir biçimde çıkmalıdır. Bir yoldaşa karşı yöneltilen eleştiri, hepsi üzerinde etkili olmalıdır. Eleştiri, hata yapmış olup eleştirinin doğrudan hedefi olmayan kimselerin dürüst Marksist özeleştiri yapmalarına fırsat vererek, bu kişiler üzerinde de dolaylı eleştiri hizmetini görmelidir. Bu şekilde bir kimsenin eleştirilmesi özellikle sosyal ve ahlâki bir karakter taşımalıdır. Bunun gibi, doğru, yoldaşça eleştiri biçimi (ve bunun gösteriş olsun diye yapılan belirsiz, ılımlı eleştiriyle ilgisi yoktur) Partiye, gerçekten çocuklarını çok seven ciddi fakat iyi kalpli bir ana rolünü kazandırır.

Eleştirisinde, eleştirmene parti veya devlet organlarında bulunduğu görev değil fakat parti ilkeleri yol göstermelidir; kendisinin herşey ve yanılmaz olduğunu düşünerek, kibir ve entellektüel üstünlük duygusuyla davranmamalıdır. Eleştirmen, eleştirisinde Partizanlığı koruyabilmeli, komünist alçak gönüllülüğü unutmamalı, serinkanlı kalmalı, aceleciği önlemeli, olgunluk ve deneyle gerçeklere dayalı güçlü Marksist bir mantık kullanmalıdır; gerçekleri, eleştirisini hem kapsam hemde şekil yönünden Marksist ve gerçekten eğitici yapacak şekilde iyi kullanabilmelidir;

Yerli yersiz eleştiride bulunulması, sert bir eleştiri gerekirken belirsiz bir eleştiride bulunulması, eğitici olması gerekirken sert bir eleştiriye başvurulması, çoğu kez ters sonuç verir. İnsanları eğitmede bu, dikkatle kullanılmalıdır. Asla dikkatsizce ve sorumsuzca kullanılmamalıdır. Biteviye, zarar verici, moral bozucu, insanları baskı altına alan veya korku veren bir hale gelmemeli, fakat partinin, en devrimci açıdan eğiten ve seferber eden silahlarından biri olmalıdır.

Dillerinin ucunda «eleştiri» olan, bunu yetersiz kullanan marazi eleştirmenlere veya iftiraya başvuranlara kar-

şı önlemler, parti önlemleri, güçlü eleştirisel önlemler alınmalıdır; bu silahı kötüye kullananlar sert bir eleştiriye tabi tutulmalıdırlar.

Doğru özeleştiri anlayışı da çok önemlidir. Marksist-Leninist özeleştirinin, günah çıkarmaya benzer hiçbir yanı yoktur. Hayatta hata yapabilen ve yapan (ve kimse bundan muaf değildir) komünist veya partili olmayan dürüst kimseler, eğer topluluğun adaletinden, partinin adaletinden, devlet yasalarının adaletinden emin olurlarsa, yoldaşlarının veya parti forumlarının yargılamasından, parti forumlarının sürekli sevgi ve ilgisinden emin olurlarsa ve çalıştıkları, yaşadıkları, dövüştükleri yerde yanlışlarından serbestçe sözedebilecekleri şartlar yaratılırsa, hatalarını kabul etmekten korkmazlar. Eğer özeleştirinin halk için güçlü bir eğitici silah olmasını istiyorsak bu şartlar zorunludur. Parti bu şartları genel olarak yaratmıştır, fakat biz bunları her yerde, örgütlerinde, yönetici organlarında iş ve üretim merkezlerinde, idarede vs. eleştirip mükemmelleştirmeliyiz.

Bolşevik özeleştiri, bolşevik eleştirinin olduğu yerde yapılır. Birbirlerini hem iyi fakat bolşevik olmadıkları zaman da, kötü yönde etkilerler.

Eğer eleştiri inandırıcı olmayan gerçekler veya iftiralara dayanırsa ,eğer eleştiri bir kimsenin otoritesinden veya kötü huyundan vs. çıkıyorsa, o zaman özeleştiri yapmak üzere olan kimse ya şaşkınlıktan kısa kesecek veya hiddetlenip sabrını kaybedecek ya da insiyaki olarak, üzüntü, prestijini koruma gibi küçük burjuva kalıntılardan giderek, kendi kendini savunmağa çalışacaktır; bu, bu tür kalıntılar yüzünden yasayı ve komünist ahlâkı ihlal ettiği gerçeğinden kaynaklanır. Eğer bir kimse hata yapmışsa, bilincinde, dünya görüşünde bir terslik vardır ve bunu düzeltmek, bu tersliği yok etmek için aynı yanlış yolda dav-

ranamayız, ve davranmamalıyız; onu hatalara sürüklemiş olan aynı duruma biz de düşmemeliyiz.

Bir kimsenin eleştirilmesinden ve bu kişinin özeleştirisini yapmasından sonra partinin ve herkesin ona her zamankinden daha yakın davranması gerekir, çünkü bu kişi partinin dikkatini ve sıcaklığını, adaletini, onun adil eleştirisini üzerinde hissetme gereğini duyar. Buna her zamankinden daha çok gereksinme duyar; onun düzelme döneminde olduğunu unutmamalıyız. Eleştiri ve özeleştiri onun iyileşmesinde atılan ilk adımdır fakat tam tedavi değildir, ve eğer onu bu kadarla bırakır veya kaderine terkedersek, eğer yalnızca bu gerçekleri parti siciline işlemekle yetinerek işi bitirdiğimizi düşünürsek, doğru davranmadığımızı ve daha acı sonuçların doğabileceğini anlamalıyız.

Parti ve bütün komünistler yoldaşların tabiatını, duygularını, karakterlerini ve yeteneklerini bilmek zorundadır çünkü bunlar eleştiri ve özeleştirinin doğru kullanılmasında büyük rol oynar. Her tip insanla karşılaşabiliriz ve karşılaşacağız, çünkü aynı kalıptan dökülmüş değiliz. Örneğin hata yapmış dürüst bir kimseyi düşünün; hatasını derinlemesine araştırabilecek durumda olmasın, uzun ve akıcı konuşamasın, fakat eleştiriyi derinlemesine anlasın, hatasını, açık, dürüst ve sade bir biçimde kabullensin. Hatalarına derinlemesine gömüldüğünde, veya böyle birşey yapmadığı halde hatalarını örtbas ettiğinde ısrar eden kimseler az değildir. Veya hatalarını nasıl saklayacağını bilen, suçüstü yakalandığı zaman bile, gevezeliğiyle uzun, ustaca ve şeytanca özeleştiri yapan, fakat söylediklerinin hiçbirine inanmayan bir saktekarı düşünün, «Parlak» özeleştirisiyle yetinen aldatıcılar yok değildir. Ve böylece ilk sözü edilen kimse kuşkuyla bakılmaya, az destek almaya devam ederken ikincisi zarar verici güvenden yararlanır.

Kişiler onun, gelecekte de sürmeye mahkum olan bu kötü davranışlarına karşı, ilgisizdirler.

Bu nedenle, eleştiri ve özeleştiri basit konular değildir ve dar bir şekilde anlaşılmamalıdır. Bununla, insanlar yalnızca hata yaptıklarında veya özel toplantılarda, eleştirilmeli veya özeleştiri yapmamalıdır demek istiyorum. Bu eleştiri ve özeleştirinin bir yüzüdür fakat tamamı değildir.

Hataların önüne geçilmelidir. Bu temel bir konudur; hataların önüne geçmek için insanlara eleştiri ve özeleştiri silahını nasıl kullanacakları öğretilmeli; eleştiri ve özeleştiri çalışmada, çalışma sırasında, çeşitli şekillerde geliştirilmelidir. Bu eğitim geniş çapta olmalıdır. Bu nasıl yapılabilir? Çalışma sırasında, insanların çalıştığı ve mücadele ettiği heryerde, komünistler ve partili olmayanlar hata yapabilirler. Bu nedenle, hepsi çalışmada ve çalışma yararına eleştirisel görüşlerini, serbestçe, cesaretle, korkmadan belirtmelidir; herkesin önünde, üstlerin ve astların önünde, doğru veya yanlış fikir yürütebilmeli, hataları eleştirmeli ve toplantıya kadar beklemeden görüşlerini, görev yerine getirilmeden önce ve sonra söylemelidirler. Üstler bu eleştirileri, kibirsiz, kendilerinin herşeyi bildiklerini düşünmeden, dikkatle dinlemeli, ve astlarının öneri ve öğütlerini yalnızca dikkatle dinlemekle kalmayıp, astlar haklı, kendi görüşleri de yanlışsa, derhal kabul etmelidirler (üstler burada özeleştiri yapar).

Bu şekilde eleştiri ve özeleştiri birbirini tamamlar. Bu şekilde hatalar önlenir, insanlar çalışma sırasında düzeltilip eğitilir, zararlı alışkanlıklar, gurursuzluk, üstlerinden korkma, birinin öç alacağından veya yorum yapmağa cesaret ettiklerinde tasvip edilmeyeceklerinden korkmaya ve kibir, kendini beğenmişlik, bürokratizm vs. karşı da mücadele edilecektir. Bütün bu alışkanlıklar komünistlere yabancıdır ve kötülüklerin kaynağıdır.

Ancak bu şekilde, eleştiri ve özeleştiri silahının uygun bir biçimde kullanılmasında biz komünistler için eksiksiz eğitimi sağlayabilir ve bu şekilde çalışmada ve halk arasında görülen birçok hata ve kusurlardan kurtulabiliriz.

Fakat birçok durumlarda olduğu gibi suistimallerin eleştiri ve özeleştiri kisvesi altında devamına izin verilemez. Birçok kimse, ciddi suçlarının ve ekonomiye verdikleri ciddi zararların, devlet kanunlarını, toplumun kurallarını ve komünist ahlakın değerlerini ihlâlin sorumluluğundan baştansavma bir özeleştiri yaparak kaçmak isterler. Bu durumlarda suçluları hak ettikleri cezanın verileceği mahkeme önüne çıkarmakta tereddüt etmemeliyiz. Hiçbir yumuşaklığa izin verilmemeli; hırsızlara binlerce olanak yaratanları, sosyalist mülkiyeti tahrip ve suistimal eden, bilinçli veya bilinçsiz olarak karşı devrimcilerin işini yapan, iç ve dış düşmanları destekleyen, düşman sınıfların artıklarına ve bizim karşısında sınıf mücadelesi yürüttüğümüz ve proletarya diktatörlüğü silahlarını harekete geçirdiğimiz ideolojiye hizmet edenleri de mahkûm etmek gerek.

Enver Hoca, AEP. MK.'nin Emekçi Halkın komünist eğitimi için Partinin ideolojik çalışmasının daha da güçlendirilmesi üzerine yaptığı plenumun kapanış konuşmasından

Tiran, 1964
Sy 34-39

PARTİ ÖRGÜTLERİNİN DEVRİMCİLEŞTİRİLMESİNDE BAZI SORUNLAR

AEP Merkez Komitesinin 17. Plenumuna sunulan söylevden

13, Temmuz 1966

...Hem Parti Tüzüğünde, hem de Merkez Komitesince yayınlanan talimatlarda partiye alınanlar için kanunlar yaptık. Bunlar temelde doğrudur ve iyi uygulanırsa ve adaylardan istenilen nitelikler uygunsa, sonuçlar da iyidir. Fakat çoğu kez böyle olmamakta, bu nedenle, henüz parti üyesi olmayı haketmemiş veya hiçbir zaman etmeyecek olan kimseler partiye girmektedirler.

Bu neden olur? Çünkü tavsiyeler, sürekli uyarılara rağmen, biçimsel ve çoğu kez kişisel dostluk ve akraba kayırma ruhuyla yapılmakta, üyelerin eğitimi ya tamamen

biçimsel bir tarzda yapılmakta ya da hiç yapılmamaktadır çünkü eğitimi ne tam ve yeterli, ne de devrimcidir. Partiye başvuranlar gerekli çalışma koşullarını yerine getiriyorlarsa bunu yerine getiren ya da aşan binlerce işçi olduğuna göre veya başvuran teknik bir eğitimden geçmişse, gene bu tür eğitime sahip binlerce işçi bulunduğuna göre, çoğu kez olduğu gibi partiye kabulde aranılan şeyler hususunda tam bir titizlik gösterildiği söylenemez. Herşeyden önce, adayın karakterini, tavrını, ahlâkını, fedakarlık ruhunu, siyasi ve ideolojik açıklığını (siyasi olgunluğunu), devrimci ruhunu ve kitlelerle olan bağını yoklamak gerektiği, yeterince akıllara girmemiştir.

Partiye taze kan sağlayan adayın, ciddi bir şekilde değerlendirilmesi ve bu deneme devresindeki resmi eğitimi, bir veya iki kişinin sorumluluğuna havale edilmiştir. Aslında aday, bu şekilde kabul edilir edilmez kendini bir parti üyesi olarak görür, deneme süresi yalnızca laftadır ve yalnızca parti kartının kapak rengi parti üyesininkinden farklıdır. Adayın parti üyeliğine yükselmesi çoğu kez ona gazeteleri nasıl okuduğu vs. gibi birkaç soru sorarak, yapılmaktadır. Bu «alışılmış» işlemin, ne ruhta ne de uygulamada devrimci olmadığını kabul etmek zorundayız. Herkes partiye katılmayı amaçlayabilir ve katılabilir çünkü binlerce iyi insan vardır, ancak biz onların en iyilerini seçmeliyiz.

En iyiyi nasıl seçmeliyiz? Tabii ki kendilerini öne çıkaranları ayırdetmeliyiz, ama bu yeterli değildir. Bu kimseler kanımca şimdikinden değişik olması gereken bir deneme süresi geçirmelidirler ki adayın iyi nitelikleri sağlamlaşsın ve bu niteliklere gerçekten sahip olup olmadığı ve daha ciddi sınavlarda bu niteliklerini koruyup koruyamayacağı ve güçlendirip güçlendiremeyeceği görülsün.

Özellikle aydın, şehirli, meslekten veya kökenden bü-

ro memuru olan adayın deneme süresi Partinin (temel örgüt ve komitenin) kararlaştırdığı yerde geçmelidir, fakat bu, diğer adaylar bu kuralın dışında kalırlar demek değildir. Deneme süresi esas olarak kendi mesleğinde veya onun dışında, adayın ailesinin veya kendinin yaşadığı yerden uzakta, güç bir çalışmada geçmelidir.

Deneme süresinde ikinci önemli görev adayın yoğun ideolojik eğitimidir. Aday, partiye katılmadan önce sınava tabi tutulur. Tavsiyelerden bağımsız olarak deneme süresi, örgütün veya adayın çalışmaya gönderileceği toplu çalışmanın rehberliğine bırakılmalı ve herkes bu kişinin partiye katılmaya hazırlandığını bilmeli, bu nedenle çalışmanın en önünde olmalı, çalışmasında yiğitçe ve cesaretle davranmalıdır; disipline alınmalı ve fedakarlıklar yapmağa hazır olmalı, doğruluk ve parti çizgisini desteklemede ihtimamlı, kendine ve eğer tam değilse bilincine karşı titiz olmalıdır vs. Bu şekilde partimizde devrimci kana sahip oluruz ve gözüpek yiğitler fedakarlıklarda bulunmağa hazır olurlar.

Deneme süresinde «anneme bakmam gerek» veya «karım ve çocuklarım var» «maaşım yeterli değil» «iyi değilim» veya bu gibi binlerce bahane, neden veya özürler hesaba katılmamalıdır. Eğer bu şeyler adaya engel teşkil ediyorsa o halde partiye girmesine bir neden yok, dışında kalsın daha iyi.

Partimizde hâlâ olağan küçük burjuva yaşantısını sürdüren ,işe gidip gelen, yeknesak bir iş yapan ve, herkesin ki gibi alelade bir iş olduğu halde buna «devrimci» iş diyenler var. Silkinmelerini, uyanmalarını söylediğiniz zaman veya yerini değiştirdiğinizde «haksızlık» yapıldığını söyleyerek itiraz edenler var ve «büyük fedakarlıklar» yaptıklarını çünkü eğitilmek için kendi maaşlarıyla partinin kendilerini parti okuluna gönderdiğini söyleyecek ka-

dar ileri giderler. Bunlar iyi insanlar olabilir fakat bu partiII olmalarına yetmez.

Parti üyeleri başka hamurdan yapılmış olmalıdır, bu nedenle onlara iyi şekil vermeli ve iyi şekil almayanları bir kenara koymalıyız zira iyi çamuru da berbat edebilirler.

Adayların devrimci deneme süreleri kısa olmamalıdır. Kanımca 3 yıldan az olmamalı ki aday yorucu görevin, fedakârlığın ve çalışmanın ne olduğunu anlasın, ancak ondan sonra titiz, katı, olgun ve yolunda durmadan ilerleyen partili yoldaşlarına daha yakın olacaktır.

Tabii ki, bu şekilde partiye girmek için kendiliğinden talep, bugünkünden daha az olacaktır, partiye katılmak için başvuranlar partinin ne büyük olduğunu gerçekten anlayacaklar ve parti üyesi olmanın bir şeref olduğunu görecekler; eminiz ki böyle yoldaşlar sınavları verecekleridir.

Partiye yeni saf kanı sağlamalıyız. Partinin yapısı tamamen devrimci olmalıdır.

Herşeyden önce, nitelik bakımından güçlü ve sağlam bir partimiz olmalı ve sayı peşinde koşmamalı. Yayımlanan kararlar çok önemlidir, çok olamaz fakat basmakalıp bir şekilde uygulanırsa ,eğer partiye alınma plânları, neden, kaç adet, nerede gibi sorunlara derinlemesine inmeden, peşin olarak yapılırsa, sonuçlar tatminkar olmayacaktır. Kendimizi, «niye bu kadar çok kabul ettik» veya «niye çok az kabul ettik» veya «hiç etmedik» diye uzun süre eleştirebiliriz; «niye az işçi» ya da «az kooperatifçi» veya «çok şehirli» aldık diye eleştirebiliriz, fakat kanımca partinin yapısı, saflarının çoğalması ve sağlamlaştırılmasının, hepimizi cidden ilgilendirmesi gerektiği bir gerçektir.

Kalıpların kölesi olmamalıyız fakat mücadele ve de-

neyle yeniden kuvvetlendirilip canlandırılmış doğru devrimci yöntemler olmadan da yapamayız; bazı yoldaşların düşündüğü gibi bütün bu kalıpları tamamen yok edip istedikleri kadar ve istedikleri kimseyi istedikleri şekilde ve istedikleri zaman kabul etmede serbest bırakamayız. Hayır, Partimizde böyle bir şeye izin veremeyiz. Parti çalışması, büyük sorumluluk ister ve çok naziktir, siyasi, ideolojik, örgütsel, insani, fiziksel, zihinsel, ruhi ve ekonomik şartlar gibi pekçok şeyin hesaba katılması gereken, bilimsel çalışmadır. Böyle nazik ve önemli çalışmada amaçsız, anarşik veya kendi kendine yol almaya izin verilemez, fakat her davranış, her adım, her kalıp ve yöntem parti inşasının temel örgütsel ilkelerinden bir an bile sapmadan incelenmeli, denenmeli, düzeltilmeli veya gözden geçirilmelidir.

Parti çok büyük görevleri omuzlar. Tartıştığımız büyük ekonomik plân başarılı bir şekilde yerine getirilmeli ve çok iyi biliyoruz ki bu yerine getirme yalnızca sayıları ve yüzdeleri kâğıt üzerine sıralamak değildir. Fakat herşeyden önce partiyi ve halkı tamamen harekete geçireceği için çok karışıktır. Yığınlar devrim içinde yükseldiler, ülkenin tüm yaşantısını, tarımı, endüstriyi, kültürü ve halkın ruhunu devrimcileştiriyorlar. Kuşkusuz, bu, Partinin büyük başarısıdır, fakat partide hâlâ, yığınların devrimci atılımına ayak uyduramayan fakat onların gerisinde kalanlar vardır. Çelişki buradadır; bu kişiler engelleyici faktörler haline gelirler çünkü kendi hatalarını saklamak isteyerek diğerlerinin ilerlemesini engellemeğe çalışırlar. Bunların birçoğu sıcak köşeleri ve rahat görevleri tutmuşlardır, geçmişin hayaliyle ve onun övüncüyle yaşarlar ve tabii ki ayrıcalıklarını korumaya, diğerlerini eleştirmeğe ve eleştirilmemeye bakarlar; partiye akıtılması gereken taze kana karşı tutucu tavır alarak başta olmaya çalışırlar. Burada, çalan, proleter ahlâk kurallarını ihlâl eden ve gizlice

sızdıkları için partiden tereddütsüz atılması gereken diğer kötü kimselerden söz etmiyorum.

Bazı temel örgütler, çizgide hatalarını tekrarlamış, parti tarafından iki, üç, dört hattâ beş kere mahkûm edilmiş, islâh olmaz parti üyelerine karşı, fazlasıyla alicenap veya daha açıkçası oportünistçe davranmaktalar. Bu tip üyeye karşı böyle bir tavır, Partinin, kendi eğitilmek istemediği halde onu eğitmek için çok şey yaptığını düşünmeden, «eğitilmesi gerek» bahanesiyle haklı çıkarılmakta. Bu kimseleri bir zamanlar iyi işler yaptılar diye veya «teknik olarak yetenekliler» gerekçesiyle partide tutmamalıyız. Bu kimseler Partiden ihraç edildikleri zaman düşman olmazlar. Ama çalışmalarını sürdürmeli ve bunu da iyi yapmalı, yüzlerce ve binlercesi gibi katkıda bulunmalıdırlar. Fakat parti üyesi olmayı hak etmezler, bu ahlâki karar onlara hayatta da yardımcı olmalıdır.

Bazen insanlar, «eğer bu kimseleri partiden ihraç edersek, ihraç edilenlerin sayısı artar» düşüncesinden hareket ederler. İyi, o halde? Diğerlerini de etkilesinler diye bunları, böyle zararlı alışkanlıklarıyla partide mi tutalım? Tabii ki insanları ihraç etmek iyi birşey değil, fakat azı zorunludur ve Partiye kabul edilecekler seçilmeli ve peşin olarak iyi bir şekilde eğitilmelidirler. Parti üyeleri kendi hatalarına karşı hergün devrimci bir mücadele içinde olmalı, partinin ellerine verdiği silahları yoldaşlarının hatalarına karşı iyi kullanmalı, çalışmada, yaşamda ve herşeyde örnek olmalıdırlar.

Partinin kati görevlerinden biri de üyelerini sistemli Marksist-Leninist bir tarzda, hergün ve durmaksızın eğitmektir. Kanaatimce parti üyelerini eğitme kampanyaları uygun değildir, zira kampanya zayıflayınca insanların bilincinde çeşitli derecelerde hata ve yabancı tavırlar yeniden ortaya çıkmakta.

Gene bu şekilde bizimkisi gibi saf ve yekpare bir partide, ihraç kampanyaları ve adam alma kampanyası da uygun değildir. Bence Parti ancak düşmanca hizip faaliyetlerinden ötürü bir krizin içine girdiğinde bu tür hareketlere izin verilebilir. Partimizin, üyelerini sağlamlaştırmada doğru Marksist-Leninist yolu, devrimci çizgi ve çalışma şekli ve üyelerinin kararlı eğitimsel, siyasi, ve ideolojik çabalarıdır. Burada iyiler, tembellerden ve geri kalan kötülerden ayrılır. Böylelikle parti iyiler tarafından fakat aynı zamanda yolun kenarında düşen kötüler tarafından da eğitilmiş olur. Olumsuzluklardan ders alınmış olur.

Partimizin uzun bir mücadele vermiş, uzun deneyi olan üyelerine büyük özen göstermesini, özeliikle vurgulamak istiyorum. Bunlar Partinin, göz bebeğimiz gibi el sürmeden ve bozmadan korunması gerekli varlıklarıdır. Fakat Parti onları da o şekilde eğitmeli ki, ölene dek devrimci ve tutarlı bir şekilde kalsınlar, kahramanca dövüşerek ölsünler, çünkü insanlar fizikman yaşlanırlar ve yaşlanacaklardır, bu bir yasadır, fakat biz komünistler için de ölenedek ruhen devrimci kalma yasası vardır. Parti bu yoldaşları pohpohlamamalı fakat onlara sürekli devrimci görevler vererek korumalıdır. Bu, parti onlara mücadelelerinden ötürü saygı ve sevgi göstermemeli demek değildir, fakat parti bu yoldaşların Parti içinde iyi bir geçmişe sahip parazitler, kibirli ve kendini beğenmiş kimseler olmalarına, kendileri ve akrabaları için imtiyazlar ve gayrimeşru ayrıcalıklar aramalarına, kendilerini partinin üzerinde tutmalarına veya onu engellemelerine de asla izin vermemelidir. Bu çok tehlikelidir, çünkü bu Partide küçük burjuva sınıf düşmanı kalıntılar şeklinde ayrıcalıklı bir tabaka yaratır.

Bunları niye bugün, Parti ve yönetiminin hepsinin farkında olduğu, ve bunlara en büyük dikkati sarfettiği ve büyük başarılar kazandığımız bir sırada tekrarlıyorum?

Partinin halkımıza karşı büyük sorumluluğu olduğundan, başarıyla tamamlanması gereken esas ağır görevleri omuzladığından ve çalışmamızda cesaretle, devrimci çalışma ve atılımla yok etmemiz gereken hata ve ihmaller olduğundan bunları tekrarlıyorum ve bunun da zararlı birşey olmadığını sanıyorum.

Merkez Komitesi ve hükümet çok çalışmalı, Partinin ve halkın nabzını sürekli elinde tutmalı, etkili, doğru ve acil önlemleri almalıdır. Hepsi bu kadar değil. Parti ve devlet yönetimi de tabanda aynı şekilde çalışmalıdır. Fakat, eğer bütün Parti ve tüm emekçi halkın bu oranda ilerlemesine çalışmazsak bu da yeterli olmayacaktır.

Enver Hoca, Söylevler, 1965-1966
Sy 484, 486-489

AEP MERKEZ KOMİTESİNİN ÇALIŞMA RAPORUNDAN

AEP 5. Kongresine Sunulmuştur

1 Kasım, 1966

III

PARTİNİN VE YÖNETİCİ ROLÜNÜN DAHA DA PEKİŞTİRİLMESİ

Partimizin tarihi deneyi, proletaryanın burjuvaziye karşı zaferinin, sosyalizm ve komünizmin inşasının, işçi sınıfının Marksizm - Leninizme bağlı, emekçi yığınları mücadelede ve çalışmada yönetip yöneltebilecek örgütlü bir partisi olmadan gerçekleşemeyeceği şeklindeki Leninist düşünceyi doğrulamıştır. Bu devrimin ve sosyalizmin inşasının evrensel bir yasasıdır. Partinin rolünün ne derecede olursa olsun zayıflaması ve Marksist-Leninist ilkeler-

den her ayrılma, işçi sınıfı için sınıf düşmanları önünde örgütsüz ve silahsız kalma tehlikesini yaratır, ideolojik ve örgütsel yozlaşma kaynağı oluşturur, halihazırda kazanılmış zaferleri kaybetme ve Partinin tasfiyesi tehlikesini, devrimci bir partiyken revizyonist, reformist ve burjuva bir partiye dönüşme tehlikesini doğurur.

Partimiz Merkez Komitesi bu öğretilere gösterdiği dikkati asla azaltmadı ve her zaman Partiyi güçlendirmek için önlemler aldı. Partimizin 25 yıllık deneyi bundan söz eder.

Tüm yaşantısı boyunca Partimiz Marksizm-Leninizmin ideolojik, siyasi, örgütsel ve temel ilkelerine sadık kalmış, bu ilkeleri genel olarak, koşullara ve gelişme dinamizmine uyarak, daha ileri yeni devrimci durum ve çalışma yöntemlerinden yararlanarak, doğru bir biçimde uygulamıştır. Bu, partimizi enerjik ve dövüşken, herzaman halka bağlı, içine aldığı, mücadele de yol gösterip eğittiği, birlikte güçlüklerin üstesinden gelip kazandığı, emekçi yığınların önderi olan bir parti yapmıştır. Gelecekte de büyük dikkatimizi, kalplerimizi ve akıllarımızı Partimizin sürekli sağlamlaşmasına, dövüşçü ve devrimci ruhun gelişmesi ve derinleşmesine, sosyalist inşadaki önder rolünün her bakımdan pekişmesine adayacağız.

Revizyonistlerin iktidara geldiği Sovyetler Birliğinde ve diğer perçok sosyalist ülkede yeralan gerici, bürokratik ve karşı devrimci sürecin temelleri, partinin ve devlet mekanizmasının bürokratlaşmasının, partiyi azar azar yıpratan ve onun ruhunu ve devrimci gücünü boğan tehlikeli ve yeknesak şekilciliğin sonucu olarak, partinin tedricen yozlaşmasına dayanmaktadır. Bolşevik partisi yönetiminin ve Stalin'in, sözlerinde haklı ve devrimci olan siyasi, ideolojik ve örgütsel talimatları, örgütler ve görevlilerce gittikçe daha boş formüller halinde kullanılmağa başlan-

mıştı. Bu şekilde, özellikle büyük yurtsever savaşın muzaffer sonucundan ve Stalin'in ölümünden sonraki süre içinde, Bolşevik Partisi yavaş yavaş eski canlılığını yitirmeğe başladı. Demokratik merkeziyetçiliğin yerini bürokratik merkeziyetçilik aldı, idari önlemler, devrimci olanlara üstün geldi ,eleştiri ve özeleştiri, Bolşevik özelliklerini kaybettiler, devrimci uyanıklık, bürokratik mekanizmanın uyanıklığı haline dönüştü.

Bu koşullar altında, SBKP'de Komünist saflarda proleter olmayan duygu ve görüşler oluştu ve kök saldı. Mümkün olduğu kadar az çalışarak elde edilmiş ayrıcalıklar ve kişisel yararlar üzerine kurulan, kolay ve rahat bir yaşam peşinde koşan kariyerizm ve gurursuzluk, adam kayırma ve ahlâki yozlaşma gelişti. Böylece Sovyetler Birliğinde, ayrıcalıklı, halktan ve onun yaşantısından ayrılmış, sınıf duygusu olmayan ve sınıf mücadelesi vermeyen fakat burjuva ideoloji ve burjuva yaşam tarzından esinlenmiş bürokrat kadroların bir işçi aristokrasisi oluştu. Esas olarak parti, devlet, ekonomi ve aydın kadrolarından oluşan bu sınıf, revizyonizmin sosyal temelini oluşturdu. Tamamen bu tabakaya güvenerek Kruşçef revizyonistleri Sovyetler Birliğinde iktidarı ele geçirdiler, Proletarya diktatörlüğünü tasfiye edip revizyonist diktatörlüğü kurdular ve kapitalizme geri dönüşün yolunu açtılar. Bu acı deney bütün gerçek Marksist-Leninistlere büyük bir ders olmalıdır.

Kuruluşundan bu yana Partimiz büyüdü, gelişti ve Leninist tarzda devrimci bir parti olarak güçlendi. Herzaman, her şartla Marksizm-Leninizmin temel ilkelerinin saflığını korumak için cesaretle savaşmıştır ve savaşmaktadır. Partimiz ne saflarında, ne de uluslararası plânda asla devrimci ilkeler üzerinde pazarlığa girişmemiştir. Marksizm-Leninizme yabancı kavramlarla ideolojik ola-

rak bir arada bulunmaya izin vermemiştir. Bu ilkelerin yerine getirilmesi ve pratikte uygulanması, partimizi güçlendirmiş ve devrimci bir ruhla, saflarındaki çelikten birlikle tanımlamış, halkla kırılmaz bir birlik içinde duran, geçmişteki özgürlük mücadelesinde olduğu gibi günümüzde de sosyalizmin inşası mücadelesindeki yönetici ve örgütsel rolünü şerefe yerine getirebilen bir Parti yapmıştır.

Bu inkâr edilemez gerçek bizi rehavete götürmemeli. Parti örgütleri ve yönetici organlar boşverip Partinin pekişmesi için daha başka yapacak birşeyleri olmadığı sonucuna varmamalıdır. Böyle bir görüş ortaya çıktığı heryerde tehlikeli bir görüş olarak red edilmelidir. Çünkü birincisi mücadele ve devrim içindeyiz, bu nedenle Parti ve her komünist her zaman tetikte, uyanık, hareketli ve dövüşken olmalıdır. Bu, hem ülkemizin içinde bulunduğu somut durumla ve Partimizin, tüm ülkelerin yaşantısını daha da devrimci kılmak için yürüttüğü büyük mücadeleyle, hem de uluslararası alanda yer alan şiddetli sınıf mücadelesiyle ilgili olarak çok önemlidir. Partinin ve Arnavutluk komünistlerin özgürlük mücadelesinde ortaya çıkan şanlı devrimci gelenekleri hayatın tüm belirtilerinden, bütün parti kararlarının uygulanması için yapılan çalışmada canlılığını herzamankinden daha çok korumalıdır. İkincisi, parti saflarındaki mükemmel duruma rağmen, hâlâ parti kararlarına pasif ve biçimsel tavır takınan komünistler vardır. Parti içinde, devrimci niteliklerini kaybetmiş, «yorgun» düşmüş, yalnızca kişisel rahatını gözeten, kendi hesabına bazı ayrıcalıkları garanti altına almak için, parti üyeliğini istismar eden bazılarının sözünü etmeyen komünistlere de rastlayabilirsiniz. Üçüncüsü, birçok parti çalışma biçim ve yöntemleri yaşamakta, zaman zaman, örgütünün faaliyetlerinde, Partinin daha da sağlamlaşmasının, onun uygun bir hızla devrimcileşmesini gevşeten

hiçbir siyasi karakteri olmayan fakat partinin birliğini ve halkla olan beraberliğini bozacak kadar zararlı kavga ve gruplaşmalar ortaya çıkmakta. Durum çerçevesinde ve partinin çok yönlü devrimci mücadelesinde, bu belirtiler herhangi bir tehlikeli engeli temsil etmemektedir. Fakat hiçbir zaman ve hiç bir şekilde partinin silahsızlanmasına, başarılardan başının dönmesine, tembelleşmesine, pisliğe, yeknesaklığa, bürokratizme batmasına, sınıf düşmanlarının fikir ve baskılarının, bizleri tek bir devrimci olarak dahi engellemesine, izin vermemeliyiz.

Bu nedenle, esas görevimiz Partiyi sürekli güçlendirmek ve sağlamlaştırmak, ülkenin tüm yaşantısındaki yönetici rolünü arttırmaktır. Bu, yaşantımızı büyük ölçüde değiştirmede, kazanılmış zaferleri garanti etme ve sosyalizm ve komünizm mücadelemizde daha büyük zaferlere ulaşmamızda da son derece önemli bir koşuldur.

1. **Parti Saflarının Temizliğini Korumak İçin Partinin Bileşimini ve Partinin Büyümesini Sürekli Olarak Geliştirelim.**

Partimiz saflarında 66.327 komünist vardır, bunların 3.314'ü aday üyedir. 4. Kongreye kıyasla Partimiz 12.668 komünistlik etkin bir artış göstermiştir. Bu, Partinin emekçi yığınlarla olan yakın bağlarının, Partinin doğru çizgisinin onlar tarafından hararetle onaylanmasının önemli bir göstergesidir. Aynı zamanda Parti örgütlerinin, saflarının yeni kanla sağlamlaşması için göstermiş oldukları özenli çalışmanın bir sonucudur.

Partinin sosyal bileşimi söyledir: işçiler toplam komünist sayısının % 32.90'ını oluşturmaktadır; bu rakam 4. Kongredekinden % 3.24 daha fazladır. Komünistler, tarım kooperatifleri üyeleri % 25.81'i oluşturmakta, ya da 4. Kongreye kıyasla % 2.19'luk bir artışı göstermektedir-

ler, tek tek köylüler % 3.14'ü, yani 1961'deki orandan % 0.01 daha azını oluşturmaktadırlar; devletin idari işlerinde çalışanlar, parti mekanizmasında ve kitle örgütlerindeki memurlarla birlikte askerler % 37.14'ü oluşturmaktadırlar, bu oran 1961dekinden % 4.80 daha azdır; çeşitli konumdakiler (ev kadınları ve öğrenciler) % 0.98'i oluşturmaktadır ki bu da 4. Kongredekinden % 0.64 daha azdır.

Görüldüğü gibi, Partinin büyüme dinamiği ve yapısal gelişme yönü genellikle tatmin edicidir. Fakat, Partiye alınmalarında ortaya konan kısıtlamalara rağmen iyi sosyal kökenleri ve uzun devrimci dönemleri hesaba katılmaksızın, işçi sosyal statüsünde olan komünistlerin hâlâ büyük bir yüzdeyi oluşturduklarına dikkati çekmek gerekmektedir.

Partinin bütün faal gücünde kadınlar, toplam komünistlerin % 12.474sini oluştururlar (4. Kongreden % 2.30 daha fazla). Bu 5 yıllık süre içinde kadınların partiye alınmasının hâlâ yetersiz olduğunu, bu kabul etme oranının, kadınların hızlı, canlı, aktif ve devrimci katılımlarına, ülkenin sosyalist inşasında bütün alanlarda bulundukları büyük katkılarını karşılamadığını gösteriyor. Kadın komünistlerin şehir ve kasabalarda çalışan toplam kadınların sayısının sadece % 3'ünü temsil ederken erkeklerin % 16'sını temsil ettiği gerçeği bunun iyi bir kanıtıdır.

Parti örgütleri, gelecekte de, esas olarak Partiye alınacakların büyük çoğunluğunun, üretim merkezlerinden, işçi sınıfı ve emekçi köylülük saflarından gelmesine yönelmelidir. Aynı zamanda, Parti saflarındaki kadınlar hâla azınlığı oluştururken 30 yaşın altındaki parti üyelerinin faal gücün yalnızca % 27.4'ünü oluşturduğu gerçeği gözönünde tutularak, onlara karşı sık sık kullanılan tutucu kavram ve tavırlara mücadele ederek, kahraman kadınların ve gençlerin Partiye alınmasına daha fazla dikkat sarfedilmelidir.

Partinin yapısı ve gelişmesi, saflarının büyümesi ve komünistlerin sağlamlaştırılması tüm parti örgütleri için en ciddi uğraşılardan biri olmalıdır. Genel olarak parti çalışması ve özel olarak yeni üyelerin kabul edilmesi ve Partinin gelişmesinin büyük sorumluluk isteyen bir çalışma olduğu herzaman hesaba katılmalıdır, siyasi, ideolojik, örgütsel, ekonomik ve manevi şartlar, vs. gibi birçok şey gözününde tutulmalıdır. Böyle nazik bir çalışmada kabul edilen karar veya yönetmeliklerin basmakalıp ve şekilci bir biçimde uygulanmasıyla birlikte, anarşi veya kendiliğindenci eğilim, yönetmelik ve kararların yok edilmesi de zararlıdır. Kendi yarattığımız şekillerin kölesi olmamalıyız, fakat aynı zamanda mücadele ve deneyle canlandırılmış, doğru, devrimci yenilenmiş şekiller olmadan yaşamayacağımızı da göz önünde tutmalıyız.

Örgütler ve parti komiteleri, yalnızca partiye kabul etme çalışmasına değil fakat halen partinin saflarında faal olan komünistlerin daha da işlenmeleri ve eğitilmeleri yönüne de, Parti saflarının arılığının korunması ve parti niteliğinin sağlamlaştırılması çalışmasına da dikkat göstermelidir.

Devrimci Partimizin üyeleri, Marksizm-Leninizmin öğretilerine, Partimize ve halka bağlı olmalıdırlar. Bu demektir ki onlar Marksizim-Leninizmin saflığının korunmasında her zaman devrimciler, bükülmez savaşçılar olmalı, her an ve her şartta Partiye ve halka, ölene dek yiğitçe hizmet etmeli, devrim ve sosyalizm adına gösterilebilecek her türlü fedakârlığa hazır olmalıdırlar.

Komünistler, çelikten, bilinçli bir disiplinle, parti çizgisinin devlet yasalarının uygulanması, halkın iyi niteliktei geleneklerinin gözönünde bulundurulması için güçlü bir arzuyla silahlanmalıdırlar. Fakat bu, onlar talimatların mekanik uygulayıcılarıdırlar demek değildir. Bu çalışma-

da komünist, yaratıcı olmalı, Parti kararları ve devlet yasasının somut ideolojik ve siyasi özüne inmeli, görevi başarıyla uygulanabilecek bir şekilde örgütlemelidir.

Marksist-Leninist partimizin üyeleri, parti üyesi olmanın, komünistlere en hafif bir kişisel ayrıcalık bile getirmediğinin ve getirmeyeceğinin bilincinde olmalıdırlar. Bu yalnızca büyük, zor ve sorumluluk isteyen görevleri getirir. Başka türlü düşünen, parti kartıyla kendine, ailesine veya bir başkasına maddi veya manevi ayrıcalıklar sağlamaya çalışan kimse, parti üyesi olma şerefini bir an bile hak etmemiştir.

Komünist, kitlelerle sıkı bağlar kurmalı, söylediklerini dikkat ve saygıyla dinlemeli, kitlelerle birlikte yaşayıp çalışmalı, nabzını elinde tutup ihtiyaçlarını bilmeli, onların başına geçip onlara yol göstermelidir. Kendini beğenmişliğe, kibire, buyrukçuluğa, kayırmacılığa, kitleleri ve çalışmalarını ihmal etme ve küçümsemeye karşı uzlaşmaz bir düşman olmalı, emekçi halkın, partinin ve sosyalist devletimizin çıkarlarına zararlı olan bu tip eğilimleri gösterenlere karşı mücadele etmelidir.

Partimizin iyi ve tutarlı bir üyesi, Parti saflarının dışında ve içinde, Marksizm-Leninizmin temel ilkelerine ve Parti çizgisine azimle güvenerek sınıf mücadelesini her zaman gözönünde tutan ve mücadele eden kimsedir. Doğru bir diyalektik tahlili izleyerek iyiyi kötüden, tehlikeliyi az tehlikeliden ayırdedebilmeli, eğitim ve inandırmanın en uygun yöntemlerinin nasıl kullanılacağını bilmeli, zorlamayı en sona bırakmalıdır. İyi ve devrimci bir partl üyesi çalışması ve davranışıyla halkın güven ve sevgisini kazanan, hata yapanları eğiten ve kurtaran, partimizin düşmanları olan ıslah olmaz ve toplumsal bakımdan tehlikeli kimselere en büyük nefretle, merhametsizce saldıran kimsedir.

Her komünist gerçek devrimci uyanıklıkla kendini, Parti çizgisinin ve ideallerinin saflığını korumağa adamalıdır. Parti üyesi bilincinde ve davranışında leke olmaksızın açık bir doğrulukla tanımlanmalı, prensip sahibi olmalı ve ihmal ve hatalarını asla gizlememeli fakat diğerlerinin eleştirmesini beklemeden onları kendisi eleştirmelidir. Ancak bu şeklide yoldaşlarının hatalarını daha iyi eleştirebilecek, uyanıklığı canlı tutacak ve diğerlerini kendi örneği, kendi saflığı, kendi doğru mücadelesiyle düzeltecek duruma gelir.

Devrimci, komünist Partisinin, onu görevlendirdiği yerde veya ona gerek duyduğu yerde genel çıkarları herşeyin üstesinde tutarak, yüksek bir bilinçle çalışmalıdır. Herhangi bir parti veya devlet organının yanlış sonuç ve kararlarının yarattığı sağlıksız durumu, ne de herhangi bir görevlinin hata veya keyfiliğini asla kabullenmemelidir.

Parti üyelerimizin büyük çoğunluğunda var olan bu nitelikleri tüm Arnavutluk komünistleri alışkanlık haline getirmelidirler. Bu olmadan, partinin devrimci ruhu canlı bir biçimde korunamaz, bu olmadan ülke yaşantımızın değiştirilmesinden bile söz edemeyiz. Bu nedenle, parti komitelerinin ve temel örgütlerin tüm dikkatleri, komünistlerin sürekli işlenmesinde yoğunlaşmalıdır. Örgütler bu konuda çok kararlı olmalıdır. Saflarında bilinçli devrimciler, AEP üyeliğinin büyük şerefini tamamen hak eden kararlı komünistler yetiştirmelidir.

Parti üyelerini sağlamlaştırmanın en doğru yolu, onların yapıcı çalışmaya daha aktif olarak katılmaları, siyasi ve ideolojik eğitimde kararlı ve sürekli çalışmalarıdır. Bilinçli devrimciler günlük çalışma ve mücadelede yığınların devrimci gücünde parti çizgisinin uygulanması ve korunması çabasında kendilerini ayıracaklar ve

büyüyecekler, kolay görevleri üstlenen ve geçmişin hayaliyle yaşayan tembel kimseler açığa çıkacaklar, yanlışlıkla parti saflarına alınmış kötü maksatlı kişiler Partiden atılacaklardır. Parti herkese hakkını vermelidir. Birincileri desteklemeli, cesaretlendirmeli ve ileriye doğru yürümeleri için durmaksızın eğitmelidir. İkincilere yardım etmeli, gözlerini açıp içine battıkları tatsız durumu göstermeli, bu durumun bir devrimcinin görev ve rolüyle bağdaşmadığını anlatmalı, böylece onlar da derhal pislik yuvalarını terkedip genel devrimci güçle bütünleşmeli ve seçkin savaşçıların ön saflarına katılmalıdırlar. En sonuncular, Parti saflarında kalmağa değmez kimseler olarak partiden atılmalıdırlar.

Parti örgütleri saflarının niteliğini geliştirme mücadelesinde, parti saflarında uzun süre çalışmış veya mücadelede büyük deneyi olan parti üyelerine büyük önem göstermelidir. Onlar partinin hazineleridir ve göz bebeğimiz gibi el sürülmeden ve saf olarak korunmalıdırlar. Parti, aynı zamanda onlarla birlikte çalışmalıdır ki ölene dek devrimciler olarak kalsınlar. Hayatlarının sonuna dek, olanaklarına göre parti için kahramanca mücadelelerini sürdürmelidirler çünkü kendileri gibi, fiziki bakımdan yaşlananlar vardır ve ilerde de olacaktır. Bu bir yasadır. Fakat biz komünistler için ruhen, ölene dek devrimciler gibi davranıp dövüşmemiz gerektiği gerçeği de bir yasadır. Parti bu yoldaşlara ilgisini, onları okşayarak değil fakat onları koruyarak ve sürekli devrimci çalışmada faal kılarak, göstermelidir. Parti, verdikleri mücadele için onları içten sayıp sevmeli fakat asla bu yoldaşların iyi bir sicile sahip parazitler, kendini beyenmişler ve kibirli kimseler haline gelmelerine veya kendileri ve akrabaları için yasa dışı ayrıcalıklar istemelerine izin vermemelidir. Bu çok tehlikelidir zira Partide sınıf ve proletarya ideolojisine ya-

bancı, küçük burjuva kalıntılardan oluşan ayrıcalıklı bir sınıf yaratır.

2. Temel Parti Örgütlerinin Yönetici Rolünün Arttırılması ve İç Yaşantılarının Daha da Canlandırılması.

4. Parti kongresinin parti yaşantısının pekiştirilmesi ve canlandırılması için verdiği kararlarla birlikte Merkez Komitesinin bunları pratiğe uygulamak için aldığı önemli kararlar, temel örgütlerin savaşçı ruhunu arttırdı, çalışma düzeylerini daha yüksek bir seviyeye çıkardı. Temel örgütlerin ülke yaşantısındaki farklı sorunları çözümlemedeki yönetici rolü sürekli bir artış gösterdi. Bugün 1.586'sı kentlerde, 1.266'sı kırsal alanda olmak üzere 2.852 temel Parti örgütüne sahibiz. Sonuç olarak henüz parti örgütü bulunmayan çok az köy ve kurum kalmıştır.

Temel Parti örgütlerinin yaşantısı ve çalışmasına ciddi bir şekilde dikkat gösterilmelidir. Bugün dek kazanılmış başarılara rağmen, hâlâ küçük gündelik sorunlarla ilgilenen ve bölgelerin esas sorunlarına inmeyen ve hattâ yalnız devletin ve ekonomik organların destekçileri olan ve bazen bunların kuyruğuna takılan örgütler vardır. Şurası iyice anlaşılmalı ve her bakımdan kavranmalıdır ki, ülkenin tüm yaşantısı ekonomi ve siyaset, kültür ve ideoloji, halkın ve de ordunun içindeki her alandaki çalışmalar, partinin önderliği altında yürütülmelidir. Bu, temel örgütlerin ve parti komitelerinin eylemlerini doğru bir yönde nasıl koordine edeceklerini, bölge ve sorunu özellik ve tabiatına göre, çalışmalarını nasıl örgütleyeceklerini bilmelerini, karışıklık ve sorumsuzluktan kaçınarak parti veya devlet, ekonomi, savunma, eğitim ve kültür organlarının olduğu kadar emekçi halkın da devrimci insiyatiflerini teşvik etmelerini gerektirir. Böylelikle parti örgütlerinin faaliyeti hiç bir şekilde yukardan gelen talimatların basit bir iletiçiliği veya uygulayıcılığı rolüne indirgenmemelidir.

Marksist-Leninist partimizin devrimci canlılığı ihmal ve hataları, cesaretle ortaya çıkartıp kararlı bir şekilde düzeltmesinde yatar. Temel örgütlerin ve parti komitelerinin çalışmalarında sık sık olan birşey, esas olarak üretim plânının yerine getirilmesine ilişkin, makina kullanımı veya tarım işlerinin rakkamlarına, sanatsal, kültürel ve siyasi faaliyetlere ilişkin rakkamlara ilgi gösterilmesi ve bu şekilde hareket edilmesiyle, söz konusu organların yönetici rollerini yerine getirdiklerini sanmalarıdır. Bu, derhal yok etmemiz gereken büyük bir hatadır. Birçok kötülüğün kaynağı, bu biçimsel tutumda aranmalıdır. Şu gerçeğe de işaret etmeliyiz ki, çoğu kez, halkla birlikte çalışma ihmal edilmiş, parti yönetmelikleri, çalışma ve eğitimin değişik şekilleri basmakalıp, ruhsuz ve cansız bir şekilde uygulanmış ve onları ortama ve şartlara uydurmaya hiç çaba gösterilmemiş, tam tersine yüksek organlardan gelen talimatlar herşey olarak kabul edilmiştir. Komiteler ve parti örgütleri çalışma yürüttükleri bölgelerde, yönetici, etkileyici ve örgütsel rollerini kazanmak için herşeyden önce dikkatlerini her yönüyle parti siyasetinde toplamalıdırlar. Sözkonusu olan parti siyasetinin doğru mu yanlış mı, yaratıcı bir şekilde mi, yoksa basmakalıp yöntemlerle mi, yani nasıl uygulandığı, bu siyasetin savunulması ve gerçekleşmesi için nasıl savaşıldığıdır. Komiteler ve parti örgütleri asıl dikkatlerini rakamlara değil fakat komünistlerin ve emekçi halkın eğitimine vermelidirler, çünkü maddi zenginlikleri yaratan ve parti çizgisini kahramanca uygulayan da halktır, yozlaşan, sosyalist mülkiyeti çalan veya ona zarar veren, devlet yasasını ihlal eden de gene insanoğludur.

Görevimiz Parti örgütlerini Marksist-Leninist yaratıcı düşüncenin hakim olacağı, ümit vaadetmeyen boş çalışmaların ve sekterliğin yok edileceği, insanlara kendi kafalarıyla düşünmenin, görüşlerini serbestçe açıklamanın

öğretileceği, gayretli ve verimli tartışmalarla doğru sonuç ve kararlara varılacağı devrimci merkezler haline dönüştürmektir. Bu amaçla gelecekte de yönetici parti organlarında olduğu gibi parti örgütlerinde de kollektif çalışmayı sürekli olarak pekiştirmemiz gerekir. Kollektif çalışma parti çalışmasında kitle çizgisinin uygulanmasının ana noktalarından birisidir ve bu yöntemin de ana ilkelerinden bir tanesidir. Yalnızca tartışmaya açarak ve birçok fikirlerin, zıtlarının da derinlemesine incelenip onaylanması için değil fakat sorunlara tam bir eylem ve düşünce birliği çerçevesinde doğru devrimci çözümler sağlanması için de tüm olanakları yaratır. Kollektif çalışanların ve temel parti örgütlerinin 4. Beş - Yıllık Plânın önde gelen rakamlarının tartışılması sırasında kazanılan deneyle olumlu olarak değerlendirilmelidir. Partimiz büyük devrimci gücü olan bir Partidir. Büyük bir deney kazanmıştır. Bu nedenle kararlı bir çalışmayla, çalışmasında ortaya çıkan tüm hatalardan kendini arındırma olanağına sahiptir.

Parti örgütlerinin daha da canlandırılması, yığınların siyasi önderi olarak, önemli bir eylemci olarak, her komünistin öncü rolünün artmasıyla, yakından ilgilidir. Birçok örgütlerde komünistlerin görevlendirilmesinde, yetenekli veya yeteneksiz olarak ayrılmalarında gösterilen sekterlik elbette vahim birşeydir. Örgütün önderlik etmedeki yeteneksizliğini gösterir. Önderlik bu sekterlikle mücadele etmelidir çünkü çalışmayı birkaç kişinin tekeline bırakmaya çabası kadroların ve kitlelerin insiyatiflerini bastırır, partiyi zayıflatıp çökertir. Partimizin yaşantısı ve çalışması, komünistin parti siyasetinin tasarlanması ve lafta ve eylemde pratiğe uygulanmasında aktif olarak yer alabilmesi tavrı üzerine kurulmuştur.

Lenin'in öğretilerine göre çalışıp, parti örgütlerinin merkezileştirilmesinin yanısıra her parti üyesine sorumlu-

luk vermeliyiz. Parti örgütü saflarında tembel ve parti görevlerini yerine getirmeyi zor bulan, ideolojik düzeylerini ve yeteneklerini sosyal eylemciler olarak yükseltmek için hiçbir çaba sarfetmeyen atıl komünistlerin kalmasına izin vermemelidir. Herkesin partinin örsünde sağlamlaşması, denemeye tutulması ve sürekli yardım ve kontrol edilmesi için bu komünistlere tek tek veya toplu olarak özel ilgi gösterilmelidir.

Parti örgütlerinin iç yaşantısının pekişmesi ve gelişmesi her komünistin parti çalışmasında tam sorumluluk almasını, hergün ve her saat parti çalışmasının iyiliğini düşünmesini, Partiye, önceden düşünülmüş somut fikirlerle gelmesini, orada başarılar ve zorluklardan sözedip rapor vermesini gerektirir. Temel örgütlerin canlanması, kollektif sorumluluğun, her komünistin bireysel sorumluluğuyla doğru bir biçimde birleştirilmesini gerektirir. Ancak bu şekilde örgütün mücadeleci ruhu canlandırılabilir, mükemmel bir duruma getirilebilir ve devrimci güç büyüyebilir. Her parti üyesinin mücadeleci gücü kesinlikle bu şekilde güçlenir, bu şekilde insanlar kendilerine verilen görev sırasında yoğun bir biçimde öğrenmeye çaba gösterir ve böylece çalışmasının, örgütün ve yönettiği kollektif ekibin değerini arttırır.

Aynı zamanda, temel örgütlerin yönetici organları, çalışmalarının düzeyini yükseltmek, örgüte yararlı ve mantıklı fikir ve önerileri sunmak, komünistlerin ve yığınların görüşlerini doğru değerlendirmek, yararlı deneylerini iyice öğrenip yaymak, elde edilenleri sağlamlaştırmak için her bir kararın uygulanması üzerindeki denetimi sıkı bir biçimde örgütlemek, komünistlere ve kitlelere mümkün olduğu kadar yakın olabilmek için yapılan kontrolün, objektif ve subjektif güçlük ve engellerin üstesinden gelmede, çelikten bir arzunun geliştirilmesinde gerçek bir

okul olarak hizmet etmesi için daha çok çaba göstermelidir. Yönetici kadrolar dahil her komünistin ve emekçi halkın yaptığı işin kontrolü hususu, her parti örgütünün mutlak çalışma yöntemi olamlıdır, onsuz, sorunlar doğru biçimde, kesin olarak ve zamanında halledilemez.

Parti yapımızın temel ilkelerinden birini oluşturan demokratik merkeziyetçiliğin korunmasına ve doğru uygulanmasına özel dikkat gösterilmelidir. Azınlığın çoğunluğa, alt organların üst organlara itaat etmesi gibi bu ilkeye dayanan talepler, basit bir örgütsel mekanizma olarak değil, fakat bilinçli ve sağlam disiplinin tam demokrasiyle birlik sağladığı, kararların başarıyla uygulanmasını sağlayan, komünistlerin devrimci biçimde yoğrulup sağlamlaşmasına ve çeşitli parti örgütlerinin yönetici yeteneklerinin artmasına yardım eden derin ilkeli bir sorun olarak kabul edilmelidir. Demokratik merkeziyetçilik ilkelerinin doğru uygulanması, alınan kararların pratikte gerçekleştirilmesini gerektirir, böylece azınlığın olduğu kadar çoğunluğun da yoğrulmasına hizmet eder. Eğer kararların doğruluğu gerçekle kanıtlanmışsa bu, kararın uygulanmasına karşı çıkan azınlığın eğitilmesine hizmet etmelidir. Eğer pratik bunun aksini gösterirse, karar için oy kullanan çoğunluk özeleştiri yapmalıdır.

Partimiz hata ve ihmallerini asla gizlememiştir. Onları yiğitçe ve alenen ortaya çıkarıp eleştirmiştir. Parti Merkez Komitesinin Açık Mektubu herkes için taze bir örnektir. Bu, halkın partiye olan inancını hiç sarsmış mıdır? Partinin, kadroların, emekçi halkın savaşçı ruhunu gevşetmiş midir? Tam tersine insanlar partiye daha çok bağlanmışlar, Partiye olan sevgi ve bağlılıkları on kat daha artmıştır; komünistler, kadrolar ve emekçi halk benzeri görülmemiş bir devrimci güçle çalışmakta. Pratiğimiz devrimci bir partinin ciddiyetinin, hata ve ihmallere karşı tavrında yattığı Leninist öğretiyi kanıtlamıştır.

Bu nedenle hiçbir parti örgütü, kadro veya komünist eleştiri ve özeleştiriden korkmamalıdır. Partinin ve biz komünistlerin yapıcı, içten ve ilkeli eleştiri ve özeleştiriye ihtiyacımız var. Kimse ait olursa olsun, kim yapmış olursa olsun, çeşitli hata ve ihmallere karşı bürokratik ve liberal bir tavır takınmak çok yanlıştır. Bir yoldaşın hatasına karşı en doğru tavır, ona olan ilgimizle, ona yardım etme isteğimizle, Parti veya devlet görevinin düzeltilmesi arzusu ile birlikte ona karşı en yardım edici ve ilkeli olan tavır! onu açıkça kınayıp eleştirmek, ona yardım etme isteğimizle harekete geçirmektir.

Eleştiri ve özeleştiri kapalı kapılar ardında, parti örgütleri içinde kalmamalı fakat çeşitli vasilelerle emekçi yığınların önünde de yapılmalıdır. Parti örgütleri ve komünistler emekçi kitlelerden ayrı çalışıp savaşmadıkları için, ihmal ve hataların kitlelerce önemi vardır ve onlarca bilinir. Hatalar yapan komünist ve kadroların eleştirisini, çeşitli vesilelerle kollektifin önüne getirmek, emekçi halkın savaşçı ruhunun artmasını doğrudan etkiler, hata yapanların düzeltilmesine de büyük etkisi vardır.

Partimizin kararla izlediği kitle çizgisi, sekterlik, kuşku, temelsiz ve zararlı korku yok edilmeden, ve komünistlerin ve partinin, çalışmalarını, kitlenin kontrolü altına sokmadan, anlaşılamaz ve uygulanamaz. Bazı Parti komiteleri ve örgütleri günlük çalışmalarını yeterince derinleştirmeden, Parti sorunlarının yalnızca komünistlerce ele alınması gerekirmiş gibi «kapalı» bir yaşantı sürdürmektedirler. Bu büyük bir hatadır. Böyle bir görüşten giderek, parti örgütlerinin veya bölgelerdeki parti konferanslarının seçiminin sanki parti illegal bir örgütmüş gibi, kimsenin haberi olmadan yapıldığı da görülmektedir. Kuşkusuz, parti yöneticilerini temel örgütlerdeki komünistler ve parti konferansları seçer. Fakat emekçi halk, komünistlerce

tartışılan sorunlara, onların yaptığı gözlem ve eleştirilere, seçtikleri yöneticilere, verdikleri görevlere karşı ilgisiz değildir. Halk gözünü partiye dikmiştir, en iyi komünistlerin parti organlarına seçilmesini ister. O halde böyle kapalı bir yaşantıyı, böyle zararlı bir sekterliği kim ister? Deneyler, komünistler arasındaki, emekçi halkın da haberdar olduğu, kavgalar ve yakın dostluk grupları «iç» sorunların, emekçilerin veya köylülerin görüşleri alındığında, doğru bir şekilde çözümlendiğini ve yok edildiğini gösterir. Bu nedenle Parti örgütleri kitlelere danışmaktan «korkmamalı» aksine, emekçi halkla olan bağlarını daha güçlendirmeli, genişletmeli ve örgütlemelidir.

Parti örgütlerinin rolü ve çalışması sürekli güçlenip canlandığı ve sorunlardan ve talimatların ayrıntılarından haberdar edilme insiyatifi daha da geliştiği halde parti komitelerinin sürekli ilgi ve yardımına gerek duyacaklardır. Parti komitelerinin insiyatif kazanmaları veya büyüme talebi, temel örgütlerin kendi kendilerine hareket etmesi, asla tabana olan yardımımızı kısalım ya da onlarla olan bağlarımızı koparalım demek değildir. Bölgelerdeki parti komiteleri, parti organlarını seçtikleri için, onların güvencesi altındaki temel örgütlerden her zaman sorumludur, yönetim bunun için yardım ve tabanı kontrol etme yöntemlerini, temel Parti örgütleriyle, onların çalışma düzeyini yükseltmek için daha derinlemesine ve sürekli ilgilenerek geliştirmelidir. Parti komiteleri, temel örgütlerle olan bağlarını daha güçlendirmeli, onları birçok günlük sorunlarla ilgilenmeye götüren, çok yönlü çalışmayı yönetmekten, tabanın çok değerli deneyini inceleyip değerlendirmekten alakoyan aşırı pratikçilikten kurtulmalıdırlar. Bu deney, doğru kararların verilmesi, mantıklı önlemlerin alınıp uygulanması, tüm çalışmada genel başarı sağlanması için, partinin bütün çalışmalarına yansımalıdır.

Parti komiteleri partinin örgütsel sorunlarına veya daha iyisi örgüt siyasetinin uygulanmasına daha fazla özen göstermelidirler. Bu yolda yapılacak çalışmaların gelişmesi için etkili önlemleri almalıdırlar ki, parti örgütleri, her yerde, her alanda, ülkenin tüm yaşantısında yönetici ve örgütleyici rollerini oynayabilecek bir durumda olsunlar.

Enver Hoca,
AEP Merkez Komitesinin çalışmasına ilişkin Rapor
Tiran, 1966 2. Baskı, Sy. 80-82, 84-89, 92-103

AEP TÜZÜĞÜNDEN

AEP 4. ve 5. Kongrelerinin Kısmî Tashihi ile AEP 3. Kongresince onaylanmıştır.

I.

PARTİ

AEP, Arnavutluk işçi sınıfının örgütlü öncü müfrezesi, onun en yüksek örgüt biçimidir. Halk ve sosyalizm davasındaki mücadelesinde denenmiş, bilinçli devrimcilerden, genel çizgisinin uygulanması için, işçi sınıfından, emekçi köylülükten veya aydın çevreden gelen öncü savaşçılardan oluşmuştur.

AEP, komünistlerin devrimci militan birliğinin, hiçbir bölücü veya hizipçi faaliyete veya, genel çizgisinden, Marksizm-Leninizm'den sapmaya izin vermeyen, yekpare bir ideolojik ve örgütsel birliğidir.

AEP, ülke yaşantısının siyasi, ekonomik, kültürel ve askeri meselelerinde tüm yönetimi işçi sınıfına verir. Ar-

mavutluk halkının önder gücüdür, halkın ve sosyalizmin hayati çıkarlarını ulusal ve uluslararası ölçülerde korur.

Siyasetinin belirlenmesinde ve bütün faaliyetinde AEP'ne Marksizm-Leninizm yol gösterir. Marksist-Leninist ilkelere bağlılık, onların ülkenin iç şartlarına ve somut uluslararası duruma yaratıcı bir biçimde uygulanması, onun gücünün, çelikten birliğinin ve tarihi zaferinin kaynağıdır.

AEP, Arnavutluk halkının, parlak devrimci yurtsever ve demokratik geleneklerinin mirasçısıdır.

AEP, AKP'nin kesintisiz devamıdır. 8 Kasım, 1941'de Arnavutluk komünistleri tarafından komünist grupları Arnavutluk işçi ve komünist hareketi temelinde işçi sınıfının Marksist-Leninist ideolojik ve örgütsel ilkeler üzerine kurulmuş tek bir devrimci parti içinde birleştirerek kurulmuştu. İşçi hareketinin bilimsel sosyalizmle, Büyük Sosyalist Ekim Devriminden sonra Arnavutluk'a yayılan komünist fikirlerle birleşmesinden meydana gelmiştir.

AEP, faşist işgalcilere, yerli gerici sömürücü sınıfa, emperyalistlere ve maşalarına, saflarının içindeki ve dışındaki Marksizm-Leninizmin ve Partinin düşmanları olan hizipçilere, Troçkistlere, oportünistlere ve revizyonistlere karşı verilen sıcak savaş içinde devrimci bir Marksist-Leninist parti olarak ortaya çıkmış ve güçlenmişti.

AEP, Arnavutluk halkının, faşist işgalcilere ve vatan hainlerine karşı verdiği Ulusal Kurtuluş Savaşının önderi ve tarihi zaferinin örgütleyicisidir. 29 Kasım, 1944'de Arnavutluk halkı özgürlüğünü ve tam ulusal bağımsızlığını kazanmış, burjuva ve feodal sömürücü sınıfların iktidarını yıkıp halk iktidarını kurmuştur. Arnavutluk, dünya kapitalist sisteminden temelli kopmuş ve sosyalizm yoluna girmiştir.

AEP önderliğinde halk devrimi, kesintisiz olarak anti-emperyalist, demokratik bir devrimden, sosyalist devrime geçti, Arnavutluk Halk Cumhuriyeti kuruldu. Ulusal Kurtuluş Savaşı sırasında doğan halk iktidarı, demokratik halk devleti şeklinde bir proletarya diktatörlüğüne dönüştü. Bu devlet gücü, siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel alanlardaki derin devrimci dönüşümün başarılmasında etkin bir silah olarak görev yaptı. Toprak reformu yapıldı, yabancı sermaye ulusallaştırıldı, ülkedeki sömürücü sınıflar tasfiye edildi, sosyalist endüstri kuruldu, tarım kollektifleştirildi ve sosyalist ekonomi sistemi oluşturuldu. Bu şekilde sosyalizmin ekonomik temeli atıldı ve «herkesten yeneteğine göre, herkese çalışmasına göre» ilkesi, hem şehirde, hem kırsal alanda uygulanmış oldu. Arnavutluk geri bir tarım ülkesi olmaktan çıkıp bir tarım-endüstri ülkesi haline geldi.

Halkın Parti etrafında birleşmesi, Ulusal Kurtuluş Savaşı sırasında geniş halk kitlelerinin siyasi örgütü olarak parti tarafından kurulan Ulusal Kurtuluş Cephesinin bir devamı olan Demokratik Arnavutluk Cephesini oluşturdu. Parti bu temel üzerinde, işçi sınıfının önderliği altında, işçi sınıfı ile emekçi köylülüğün ittifakına dayanır.

AEP'nin yakın hedefi sosyalist toplumun inşasının tamamlanmasıdır. Bu hedefe varabilmek için kendine şu ana görevleri saptamıştır.

— Kesintisiz olarak sosyalist devrimi geliştirmek ve, ekonomik, siyasi ve ideolojik cephelerde bunu sonuna dek götürmek,

— Arnavutluk'un, bir tarım-endüstri ülkesi olmaktan çıkıp bir endüstri-tarım ülkesi ve daha sonra ileri tarımı olan bir endüstri ülkesi olması için üretici güçleri süratle geliştirerek sosyalizmin maddi ve teknik temelinin tam olarak inşasını sağlamak;

— Üretim araçları üzerindeki sosyalist mülkiyet çoğaltıp güçlendirerek, sosyalist ekonominin dağıtım biçimlerini durmaksızın geliştirerek üretimde sosyalist ilişkileri daha da geliştirmek ve sürekli ilerletmek; işçi sınıfı ile köylülük arasındaki, şehir ile kır arasındaki, endüstriyle tarım arasındaki ve kafa emeği ve kol emeği arasındaki farkı tedricen azaltmaya çalışmak;

— Üretici güçlerin kalkınması ve üretim ilişkilerinin ilerlemesi temeli üzerinde, halkın maddi refahının ve kültür düzeyinin artmasını sağlamak;

— Sosyalist toplumun inşasının tamamlanması ve komünizme tedricen geçişin başlıca silahı olan proletarya diktatörlüğünü durmaksızın güçlendirmek ve geliştirmek;

Ülkenin sosyalist inşası sırasında, Partiye, kendine güven ilkesi yol göstermiştir.

Arnavutluk'ta sosyalist toplumun inşasının tamamlanması için, Partinin, kendi örgütünü, Marksist-Leninist demokratik merkeziyetçilik ilkesi temelinde sürekli geliştirmesi, birlik ve disiplini gözbebeği gibi koruması, iç demokrasiyi daha da geliştirmesi, tüm komünistleri ve parti örgütlerini faal hale getirmesi ve yaratıcı insiyatiflerini geliştirmesi, Partinin en üstten en alt kademelere kadar yönetici görevi ve kontrolünün en yüksek ilkesi olan kollektif yönetimi, eleştiri ve özeleştiriyi güçlendirmesi, ihmal ve hataları bulup yok etmesi, bileşimini, Parti, halk ve sosyalizm için savaşan, kararlı, bilinçli öncü savaşçılarla geliştirmesi ve komünistlerin ideolojik sağlamlıklarını arttırması gerekir.

AEP, Marks, Engels, Lenin ve Stalin'in büyük fikirlerinin muzaffer bayrağını yücelten uluslararası komünist hareketin devrimci bir müfrezesidir; görevleri

— Marksizm-Leninizm devrimci doktrininin saflığını korumak ve modern revizyonizmle dünya komünist hareketinin baş düşmanı olan Sovyet revizyonist yönetici gru-

bu merkezinde tamamen yok edene ve ideolojik ve siyasi olarak parçalayana dek ilkeli ve uzlaşmaz bir mücadele yürütmek ve doğmatizm ve diğer anti-Marksist eğilimlerle mücadele etmek;

— Özgürlük ve ulusal bağımsızlığın, sosyalizmin dünya çapında zaferini ve barışın korunmasını sağlamak için herşeyden önce, dünya halkının ortak baş düşmanı olan Amerikan emperyalizmine yönelik devrimci anti-emperyalist cepheyi güçlendirerek, emperyalizme karşı kararlı bir mücadele vermek;

— Tüm Marksist-Leninist partileri ve diğer devrimci güçleri emperyalizm ve revizyonizme karşı mücadelede destekleyip yardım etmek, devrimci proletarya hareketini ve ezilen ulusları var gücüyle desteklemek;

— Proleter enternasyonalizmi temelinde sosyalist hareketin ve dünya komünist hareketinin birliğine çalışmak, sosyalist ülkelerin halklarının dostluğu ve yakın kardeşçe işbirliği ve tüm dünya halklarının dostluğu için mücadele etmek;

Kardeş sosyalist ülkelerle ve kardeş komünist ve işçi partileriyle olan ilişkiler içersinde partimiz, bağımsızlık, tam eşitlik, içişlere karışmama ve karşılıklı kardeşçe enternasyonalist işbirliği ve yardımlaşma ilkelerine bağlıdır.

AEP'nin nihai amacı, Arnavutluk'ta «herkesten yeteneğine göre, herkese ihtiyacına göre» ilkesinin uygulandığı komünist toplumu kurmaktır.

IV
PARTİNİN İNŞASI, PARTİ İÇİ DEMOKRASİ

20. Partinin örgütsel yapısının yol gösterici ilkesi, demokratik merkeziyetçiliktir. Bu şu demektir:

a) Bütün parti yönetici organları, temel örgütlerin

toplantılarında, komünistlerin genel toplantılarında, konferans ve kongrelerde, aşağıdan yukarıya doğru seçilir;

b) Yönetici organlar parti örgütlerine düzenli hesap vermekle yükümlüdürler;

c) Bütün parti yönetici organları, alt parti örgütlerinin ve parti üyelerinin fikirlerini sürekli dinlemeli, deneylerini inceleyip sorunlarını zamanında çözmelidirler;

d) Alt parti örgütleri yüksek parti örgütlerine çalışmaları hakkında hesap vermelidirler;

e) Kararlar serbest tartışmalar sonucunda alınır fakat ittifakla veya oy çoğunluğuyla bir karar alındığı andan itibaren, tüm parti üyeleri, daha fazla tartışmadan ona uymakla yükümlüdürler;

f) Yüksek parti organlarının kararları alt organları bağlar.

21. Kollektif yöntem partinin yönetici çalışmasının en yüksek ilkesidir; bütün parti örgütleri kollektif önderliği kişisel sorumlulukla birleştirme ilkesini uygularlar. Her önemli sorun doğru biçimde çözümlenir. Aynı zamanda fertlerin de rollerini verilen görev çerçevesinde, kollektif çalışma kurallarıyla uyum halinde tam olarak yapmaları zorunludur.

22. AEP bir üretim ve bölge temeli üzerine kurulmuştur. Bu şu demektir :

a) Temel parti örgütleri üretim alanlarında, kurumlarda, iş merkezlerinde ve diğer çalışma alanlarında kurulurlar;

b) Belirli bir bölgedeki (kaza, şehir veya Cumhuriyetin tamamında) parti örgütleri tek bir parti örgütü halinde birleşirler ve tek bir yönetici organları vardır; sözkonusu

bölgedeki parti örgütleri ve onun yönetici organları, bölgenin bir kısmında veya belli bir iş merkezinde faaliyet gösteren bütün parti örgüt ve organlarının üzerindedir;

c) Bir üretim merkezi veya çalışma alanında görev yapan parti örgütü ve yönetici organı, üretim merkezi veya çalışma alanının bir kısmında görev yapan parti örgütlerinin üzerindedir.

23. Bütün parti örgütleri, kendi yerel sorunlarını, çözüm ve kararları parti kararları ve çizgisine ters düşmemek kaydıyla, bağımsız olarak çözümlerler.

24. Bütün parti örgütlerinin en yüksek yönetici organı, parti toplantısı (temel örgütler için), konferans (bölge veya şehir parti örgütleri için) ve kongre (tüm parti için) dir.

25. Temel örgüt toplantısı, parti konferansı veya kongresi, kendisinin icra organı olan ve örgütün günlük çalışmasını yöneten bir büro veya komiteyi seçer;

26. Parti organlarının seçiminde liste halinde oylama yasaklanmıştır. Oylama gizlidir ve temel parti örgütlerinden başlayarak her üye için ayrıdır. Her üyenin, adayları önerme ve eleştirme, öne sürülen adayın geri çekilmesini isteme hakkı sağlanmıştır. Oyların çoğunluğunu ve toplantı, konferans veya kongreye katılanların oylarının yarıdan çoğunu alan aday, seçilmiş kabul edilir.

Eğer AEP Merkez Komitesi üyeleri ve Merkezi Kontrol ve Teftiş Komisyonları üyeleri parti kongresine delege olarak seçilmemişlerse istişari oy hakkıyla kongreye katılırlar. Parti komitelerinin veya belli kaza veya kentin kontrol ve Teftiş Komisyonu üyeleri adı geçen kaza veya kent konferanslarına delege seçilmemişlerse de istişari oy hakkıyla bu konferanslara katılırlar.

27. Kaza veya kentlerde ilgili parti komiteleri, kendi parti örgütlerinin eylemcilerini önemli parti kararlarını, kaza ve kent parti örgütünün önemli sorunlarını tartışmak üzere ayrı ayrı toplantıya çağırır. Parti eylemcilerinin toplantılarında komiteler parti örgütlerine çalışmaları hakkında düzenli bilgi verirler, onun için yalnızca kararları veya görüşülmekte olan konuyu şeklen onaylamak için değil fakat onları eleştiri ve özeleştiri temelinde gerçekten tartışmak ve değerlendirmek ve kararların pratikte de uygulanmasını sağlamak için toplanmalıdırlar.

28. Çeşitli örgütlerde veya Parti çapında parti sorunlarını özgürce ve eksiksiz olarak tartışmak her Parti üyesinin iç demokrasiden çıkan vazgeçilmez hakkıdır. Yalnızca parti içi demokrasi temelinde, eleştiri ve özeleştiri gelişebilir, komünistlerin çalışma ve insiyatifleri artar, ve mekanik olmayan bilinçli parti disiplini güçlendirilir.

Yine de parti siyaseti sorunlarının geniş bir tartışması, Parti çapında bir tartışma, azınlığın, istediğini partinin çoğunluğuna kabul ettirme girişimini önleyecek, Parti birliğini yıkma amacı taşıyan hizipçi gruplar kurma girişimine veya partinin gücünü ve sağlamlığını sarsacak girişimlere izin vermeyecek şekilde örgütlendirilmelidir.

Parti çapında geniş bir tartışma yalnızca şu şartlar altında gerekli sayılabilir :

2. Bazı kaza veya şehirlerin parti örgütlerince gerek duyulduğunda;

b) AEP Merkez Komitesinde parti siyasetinin başlıca sorunları üzerine istikrarlı bir çoğunluk yoksa,

c) Merkez Komitesi belirli bir görüşü olan çoğunluğa sahip olduğu halde, parti siyasetinin doğruluğunun parti çapında tartışılarak kesinleşmesini gerekli görürse.

Ancak bu şartların yerine getirilmesiyle parti içi demokrasinin etkinliği ve parti içi demokrasinin partiye düşman unsurlarca istismar edilmemesi veya parti ve işçi sınıfı aleyhine kullanılmaması güvence altına alınabilir.

VII
TEMEL PARTİ ÖRGÜTLERİ

45. Partinin temeli temel Parti örgütleridir.

Temel Parti örgütleri fabrikalarda, atelyelerde, devlet tarım alanlarında, makine ve traktör istasyonlarında ve bütün ekonomik işletmelerde, tarım kooperatiflerinde, köylerde, silahlı kuvvetlerin müfrezelerinde, idare ve çeşitli kurumlarla 3'den az parti üyesi olmayan iş merkezlerinde kurulur.

Gerekli görüldüğünde, 3'den az parti üyesi olan yerlerde aday grupları veya Parti ve Arnavutluk Emekçi Gençlik Birliğinin birleşik grupları, veya, parti üyeleri ve aday üyelerle AEGB üyeleri yada sendika örgütleri üyelerinin de yer aldığı Parti ve sendika birlikleri kurulabilir. Bu gruplar bölge veya şehir komitesinin görevlendirdiği bir parti üyesi tarafından yönetilir.

Temel Parti örgütleri, aday grupları, Parti ve AEGB veya sendika birlikleri bağlı oldukları bölge veya şehir komitelerince onaylanırlar.

Temel örgüt toplantısı ayda bir kereden az olmayacak şekilde yapılır.

46. Çok sayıda üyesi ve parti üyesi adayı olan temel parti örgütlerinde gerekli görülürse, bölge veya şehir parti komitesinin kararıyla, bir temel parti örgütünün görev

ve haklarına sahip bölgelerin parti örgütleri kurulabilir. Bu şartlarda temel örgütün toplantısı 4 ayda 1 kereden az olmayacak şekilde ne zaman gerekli görülürse o zaman yapılır.

Çok sayıda komüniste sahip temel örgüt ve bölge örgütünde, gerekli görülürse temel örgütün kararıyla, atölyelerde, ekiplerde, vs. parti grupları kurulabilir.

Parti grubunun görevi temel parti örgütünün aldığı kararların görevli olduğu bölgede pratiğe uygulanması için çalışmak, yanlışlara zamanında müdahale etmek, çalışmayı ilerletmek ve komünistlerin parti görevlerinin yapılmasına aktif olarak katılmalarını sağlamaktır.

47. Özel durumlarda, geniş çalışma alanları ve çok sayıda Parti üye ve aday üyesiyle birlikte işletmeler, tarım kooperatifleri, kurumlar ve diğerleri geniş bir alana yayılmışlarsa, bölge veya şehir parti komitesinin kararıyla birden fazla parti temel örgütü kurulabilir. Bu örgütler 150'den fazla üye veya aday üyeye sahipse Merkez Komitesinin onayıyla onları yönetmek için parti komiteleri kurulabilir.

Bu tür komiteler özel durumlarda, 150'den az üye veya aday üyesi olan örgütlerde de kurulur, fakat her zaman için Merkez Komitesinin onayı gerekir.

Devlet işletmelerinde, tarım kooperatiflerinde ve kurumlarda parti komiteleri en fazla 11 üyeden oluşur.

500'den fazla üye veya aday üyesi olan devlet işletmelerinin, tarım kooperatiflerinin ve kurumların parti komitelerine, AEP Merkez Komitesinin onayıyla, komünistlerin özel durumlarına göre bölge veya şehir parti komitesinin, komünistlerin kaydını ve partiye kabulünü yapma hakkı verilebilir.

48. Temel Parti örgütleri şehir ve kırın emekçi yı-

ğınlarıyla parti yönetici organları arasında bağlar kurar. Görevleri :

a) Parti çizgisinin, kararlarının ve talimatlarının uygulanması, emekçi yığınların eğitimiyle beraber üretim merkezlerindeki veya çalışma yerlerindeki basım işini (duvar gazeteleri vs). yönetmek için siyasi, ideolojik, propagandif ve örgütsel çalışma yapmak;

b) Parti saflarını güçlendirmek, saflığını, birlik ve beraberliğini korumak için çalışmak, partiye yeni üyeler alıp yeni komünistlerin eğitimlerini sağlamak, parti üyelerinin haklarını koruyup saygı göstermek;

c) Parti üyelerinin ve aday üyelerin siyasi, ideolojik, eğitimsel, kültürel ve mesleki eğitimlerini örgütlemek, partinin ideolojik ve siyasi çizgisini, ve Marksizm-Leninizmin gereklerini yerine getirip getirmediklerini kontrol etmek; temel örgütler komünistlerin gerçek kalbi ve komünist sağlamlığın ve eğitimin büyük okulları haline gelmelidir;

d) Örgütte yer alan bütün parti üyelerinin ve aday üyelerin kayıt işlerini örgütlemek ve bölge veya şehir parti komitelerini hareketlerinden ve değişikliklerden, düzenli haberdar etmek;

e) Bölge veya şehir komitesine, çalışmasında yardımcı olmak; yaratıcı kendine güven duygusunu güçlendirmek ve parti çizgisi ve kararlarının uygulanmasına öncülük etmek ve her komünistin belli parti görevlerinde yer almasını sağlamak;

f) Yığınların ülkenin siyasi yaşantısında aktif olarak yer almalarını yönetmek, bütün üretim merkezlerinde ve iş yerlerinde üretim plânının hem nicel ve hem de nitel olarak başarılması için onları harekete geçirmek, çalışma disiplinini güçlendirmek, sosyalist rekabeti geliştirmek,

üretim merkezleri ve iş yerlerindeki bütün güçlerin, olanakların ve rezervelerin rasyonal bir şekilde kullanımı için her çabayı sarfetmek, ilerleyen tecrübeleri tahlil edip geniş çapta yaymak;

g) İktisadi devlet işletmelerindeki, tarım kooperatiflerindeki ve diğer iş merkezlerindeki düzensizlik ve kötü idareye ve devlet mekanizmasındaki tembellik ve bürokratizme karşı mücadele etmek;

h) Ortak sosyalist mülkiyetin korunması ve onu bozmağa çalışan düşmanların açığa çıkarılmasına çalışmak, ülke ekonomisinin durmaksızın büyümesini sağlamak amacıyla mümkün olduğu kadar ekonomik olmaya çalışmak;

i) Kırda, tarımın daha gelişmesi ve kalkınması, ve tarımın sosyalist temelinin daha güçlenmesi için gericiliğe karşı mücadele etmek; kırın ekonomik, kültürel ve sosyal ilerlemesini engelleyen sınıf düşmanının her girişimini ortaya çıkarıp bastırmak;

j) Yığınların görüş ve taleplerini dikkatle dinlemek, onları pratikte anlamağa çalışmak ve yüksek organlara önemli sorunlara ilişkin bilgi vermek; emekçi yığınların maddi ve kültürel şartlarını geliştirmek ve günlük gereksinmelerini karşılamak;

k) Ülkeyi savunmak ve güçlendirmek için nüfusun askeri eğitimi ve fiziksel güçlendirilmesinde tam sorumluluk almak;

l) Eleştiri ve özeleştiriyi geliştirmek ve komünistleri hatalara karşı, onları ortaya çıkarıp yok etmeleri için uzlaşmaz bir ruhla getiştirmek, yasaların ve disiplinin ihlaliyle mücadele etmek;

m) Parti üyelerini ve emekçi yığınları, parti ve devletin çıkarlarını sürekli korumaları için devrimci uyanıklık ruhuyla, ülkenin sosyalist inşasını bastırmaya çalışan

düşmana karşı işçi sınıfının uzlaşmaz mücadelesi ruhuyla eğitmek;

n) İşçilerin, ve diğer emekçi yığınların ve özellikle genç kuşağın devrimci eğitimini örgütleyip yönetmek; üretim merkezleri ve iş yerlerinde kurulmuş kitle örgütlerinin çalışmasını yönetmek ve denetlemek; onların rolünü ve insiyatiflerini geliştirmek ve onlara hakim olup yerlerini almağa çalışanlara karşı mücadele etmek.

49. Parti örgütlerinin üretim ve hizmet kurumlarındaki, kültür ve eğitim kurumlarındaki ve tarım kooperatiflerindeki rolünü arttırmak, iş yerindeki çalışmanın durumuna olan sorumluluklarını arttırmak için, bu temel örgütlere idarenin çalışmasını kontrol etme hakkı verilir.

Kendi özel durumları nedeniyle kontrol görevi yapamayan bakanlıkların parti örgütleri ve merkezdeki, bölgelerdeki ve kentteki diğer idari sektörler, devlet cihazını, daha az görkemli, daha çok esnek yapmak için güçlendirmeğe çalışmalı, tabanın ve işçilerin sorun ve taleplerine daha iyi eğilebilmeli; sorunları ve çalışmada kazanılmış deneyleri incelemede devlet cihazının düzeyini yükseltmeli, bürokratizm, kişisel rahatlık isteği, devlet cihazındaki çalışmada ağırlık ve ertelemeye karşı, dar görüşlülük ruhuna, sağlıksız dostluk ve adam kayırmağa ve hertürlü zararlı belirtiye karşı mücadele etmelidirler.

50. 15'den az parti üye ve aday üyesi olan bir örgütün, günlük çalışmasını yönetmek ve denetlemek için 1 sekreter ve 1 veya 2 yardımcı sekreter seçilir. 15'den fazla parti üyesi ve aday üyesi olan temel örgütlerde, 3-9 üyesi 1 sekreteri ve 1 veya 2 yardımcı sekreteri olan bir büro seçilir.

Bölgelerin, 25'den fazla parti üyesi ve aday üyesi olan parti örgütleri, 3-7 üyesi, bir sekreteri ve 1 veya 2 yardımcı sekreteri olan bir büro seçerler.

Parti grubunu yönetmek için bir sekreter seçilir ve çok sayıda üye ve aday üyesi olan gruplarda, bir de yardımcı sekreter seçilir.

Hesap verme ve parti gruplarında, bölge örgütlerinde ve temel örgütlerde sekreter, yardımcı sekreter ve büro seçme toplantılarıyla, işletmelerde, kooperatiflerde ve kurumlarda parti komitelerini seçme toplantıları yılda 1 kez yapılır.

İş merkezlerindeki, kooperatif veya kurumlardaki temel örgütlerin sekreterleri bölge veya şehir parti komitesince onaylanır. Bölge örgütlerinin sekreterleri, parti gruplarının sekreterleri gibi temel örgüt toplantılarınca onaylanırken, bölge örgütü içinde kurulan parti gruplarının sekreterleri bölge örgütü toplantısınca onaylanır.

Temel örgütlerin sekreterleri, bölgelerdeki parti örgütlerinin sekreterleri ve parti gruplarının sekreterleri 1 yıldan az olmamak üzere parti üyesi olmalıdırlar.

AEP Tüzüğü, Tiran 1966
Sy. 1-12, 63-76, 98-119

PARTİNİN VE HÜKÜMETİN DAHA DA DEVRİMCİLEŞTİRİLMESİ

Krabba kömür madeni, «Enver» makine atölyesi, «Wilhelm Pieck» tarım kooperatifi, 5009 no. lu ordu birliği ve Tiran Devlet Üniversitesi örgütlerinin birleşik toplantısında verilen söylevden.

6 Şubat, 1967

Komünist Yoldaşlar!

Parti örgütlerimizi önemli bir olay bekliyor. Önümüzdeki 2 ayda her yerde, kent veya kırın yerel örgütlerinde, çeşitli kurum ve ordu birliklerinde, hesap vermek ve yerel parti örgütlerinin ve bölge ve uzak mahallelerin yöneticilerini seçmek için, toplantılar yapılacak.

Hesap verme ve seçimler partinin pekişmesi için çok önemli olaylardır. Bu amaçla yapılan toplantılarda her komünist, kendi çalışmasının ve örgütün çalışmasının bilançosunu çıkarmağa, eleştiri ve özeleştiri ruhuyla başarı ve hataları değerlendirmeğe, önündeki günlerde kazanacağı

başarıların hedefini formüle etmeğe daha iyi çalışan, parti çizgisini yerine getirmek ile belirlenen örgütsel yetenekleri olduğunu ortaya koyan yoldaşlar arasından sekreter, büro veya komite seçmeğe çağrılır.

Yerel örgütlerin hesap verme ve seçim toplantıları, her şartta amaçlarını doğrulamalıdır. Demek istediğim şu ki, herkesten, görevlerimizi genel olarak nasıl yaptığımızın değil, kendi görevini bir komünist olarak yalnızca tarlada, fabrikada veya büroda değil fakat toplumda nasıl yaptığının, sosyal, siyasi ve ailevi sorunları çözümlemek için (ailevi sorunlar derken ailenin iç işlerini değil Arnavutluk ailelerini ilgilendiren sosyal ve siyasi sorunları kastediyorum) nasıl hareket ettiğinin hesabını vermesi istenmelidir.

Yerel örgütlerde bir devrimci komünist, devrimci yoldaşlarından tartışılan, özel, kişisel olmayan fakat partinin siyasi ve örgütsel sorunları, kollektifin, yığınların ortak sorunları hakkında hesap vermesini ister; bu nedenle biz komünistler parti topluluğu ve bu topluluğun komünist üyeleri olarak büyük sorumluluk taşıyoruz.

Bizler partiyi daha da devrimcileştirmek için sürekli mücadele yürütüyoruz ve iyi, çok iyi sonuçlar almış bulunuyoruz. Partiyi devrimcileştirmek, komünistleri devrimcileştirmek demektir. Komünistler, siyasi bakımdan aydınlanmış, cesur, kibar, doğru sözlü, samimi ve gerekince de ciddi de olabilen çelik gibi askerler olmalıdır. Yanlış ve eskimiş olan herşeyi yıkmalı, yeni ve ilerici olanı desteklemek için en ön safta çarpışmalı. Eğer söylediklerim genel ilkeler olarak belirlenirse o zaman daha da memnun olacağım.

En basitinden başlıyorum. Apartmanın merdivenlerini kaplayan kir üzerinden günde 6 kez geçen ve bu duru-

ma bir çare bulmağa ve tüm apartman sakinlerini eğitmeğe çalışmayan bir komüniste, nasıl devrimci denilebilir?

Bölgenin, cephenin ya da sendika örgütünün toplantılarında, yalnızca çağırıldığı zaman yer alan ve ondan da kaçmağa çalışan, ya da sadece katılmış olmak için katılan ve orada olduğu zaman tartışmalarda hiçbir sorumluluk almamak için sessiz kalan, diğerlerini, tartışmalarında öne çıkardıklarını uygulamada yalnız bırakan bir komüniste nasıl devrimci denilebilir?

Durres rıhtımlarının yerel parti örgütü nasıl öncü sayılır veya bu rıhtımların gündüzleri çok iyi çalışan ve hattâ çalışmasından dolayı ödüllendirilen, fakat akşamları kilise resimleri yapıp bunları inanmışlara satan işçisi nasıl bir devrimci sayılabilir?

13-14 ve daha aşağı yaştaki hemen bütün kızların nişanlı olduğu, hattâ bazılarının yasaya aykırı olarak ebeveynlerince evlendirildiği Zgan dağ köyündeki, Luşniya bölgesinin Hysgjokaj mahallindeki yerel parti örgütü nasıl devrimci sayılabilir?

Kızların evlenirken satılmaları adetinin sözsüz bir yasa haline geldiği, Lezha bölgesindeki bütün parti örgütü nasıl devrimci sayılabilir? Bütün parti ve ülke uyanmalı, ve Partinin kadınların ve kızların haklarını koruyan kutsal yasasını ayaklar altına alanı ateşe atmalı, boynunu kırmalıdır.

Komünistleri göreve çağırmak önemlidir fakat bayağı bir ruhla, değersiz, siyaset dışı konular için, bir soruşturma şeklinde, uydurulmuş sorumluluklar veya kinci kişisel girişimler için değil devrimci bir ruhla yapılmalıdır. Bütün bu türden görev vermeler, küçük burjuva görüşünden etkilendiği için partiye yabancıdır ve parti tarafından cezalandırılır.

Bu nedenle, hiçbir sonuç vermeyen bu tür genel hesap vermelerden, veya hiçbir etkisi olmayan, yoldaşları siyasi bakımdan eğitmeyen ve sorunları doğru çözümlemelerine yardım etmeyen bayat eleştiri ve özeleştiriye başvurmaktan kaçınmalıyız sanırım.

Partinin devrimciliğini en üst düzeye çıkartmak için her komünist görevini sonuna kadar yapma ve çalışması hakkında harfiyen hesap verme sorumluluğunu üstlenip bunu yerine getirmelidir. Düzenli hesap verilememektedir, çünkü yükümlülükler, hepsinden önemlisi siyasi yükümlülükler herkes tarafından gereğince kavranmamıştır.

Örneğin, parti komiteleri üyelerini, büro veya yerel örgütlerin üyelerini, hattâ temel örgütlerdeki komünistleri ele alalım. Genellikle, partinin çeşitli işleri için, gereğince harekete geçirilmedikleri öne sürülür; parti komite bürosu, temel örgüt sekreterleri veya sekreteri, onlarla olan çalışmayı örgütleyemedikleri vs. vs. için eleştirilir. Bunlar doğru ve yerinde eleştirilerdir. Şöyle böyle örgütlü oldukça ve Parti komiteleri ile sekreterlerin plânlı çalışmaları, komite yöneticilerince, hiyerarşik insanlarca, ara sıra düzenlenen toplantılarda temel örgütlerin sekreterlerince yerine getirildiği sürece, bu eleştiriler daha da şiddetlendirilmelidir. Bu şekilde bakılıp ele alındığında, söz konusu çalışma, bürokratik resmiyetçilik kokar.

Fakat suç yalnızca bu yoldaşlara değil, ancak bir davranıştan sonra eleştirilen ya da hiç eleştirilmeyen ve iş, görevleri hakkında hesap vermeye gelince bundan kaçınan ve seçimlere gidildiğinde, yenlden seçilen yoldaşlara da aittir. Öncelikle parti komiteleri plenumlarının ve temel örgüt bürolarının üyelerini ima ediyorum. Parti tarafından, yönetmek, örgütlemek, harekete geçirmek ve devrimciler gibi dövüşmek için seçildiler, yılda 2-3 kez

parti komitesi toplantısını beklemek ve kendilerinden beklenen tüm görevin o olduğunu sanmak için değil. Bu toplantılar, görevlerinin henüz başlangıcıdır.

«Sekreterler bizi bir araya toplamıyor, bizi harekete geçirmiyorlar» vs. diyebilirler. Bu yoldaşların, sekreterleri bu göreve davet ettiklerini ve sonunda, görevlerini düzenli yapmadıkları zaman onları değiştirdiklerini hiç görmedik. Bundan bürolar ve sekreterler sorumludur diyelim, fakat partinin kendilerine verdiği haktan yararlanan ve bu hakları devrimci bir biçimde kullanan parti komitesi üyelerini nadiren görmüşüzdür. Kendininkinin yanında diğer temel örgütlere de kontrol, yardım, yol gösterme ve önlem almak için giden ya da direk olarak bağlı olduğu ekonomik örgütlerin yanında, diğerlerini de, görevlendirilmeden ziyaret edip onlara yol gösterenler çok enderdir. Sekretere danışmadan ve onayını almadan parmak bile kaldırmaz. Bir parti komitesi üyesi bu çalışmayı sekreterlerinkiyle birleştirmeli, parti örgütlerinden gerçekleri öğrenmeyi istemeli, sekreterlerle, gördüklerini, yaptıklarını ve yapılmasını önerdiklerini tartışmalıdır. Kendi yetkileri ölçüsünde hiçbir sıkıntı, insiyatif almamak, fakat yalnız kendi temel örgütünün yetkisindeki basit görevlere katılmak, devrimci bir çalışma şekli değildir. Bu, yerel çıkarlarla basitçe ilgilenmektir.

Bütün yetki ve görevlerin tabandaki veya Parti yönetici organlarına seçilmiş komünistler tarafından layıkıyle yerine getirilmesi Parti kuralarını (ki buna daha sonra değineceğim) ihlal etmek değil fakat aksine onları sağlamlaştırmaya çalışmak demektir. Eğer bu haklar kullanılmazsa, parti mekanizmasındaki çalışmada bürokratik ruhun şiddetini arttıran ve parti örgütlerinde görev alanların tamamen güçlü çıktıkları bir duruma götüren çalışma yöntemine izin verir, «uzmanlar yanılmaz parti üyele-

ridir» anlayışına yol açılır ve onlar için «örgüt işlerini parmaklarında çeviriyorlar» denilir. Bu, sıradan parti üyeleri için de geçerlidir.

Kuşkusuz, temel örgütün çalışması organize edilmeli komünistler arasında iyi bir iş bölümü yapılmalıdır. Bazı durumlarda bu iyi yapılmakta, bazen de yapılmamaktadır; bunu geliştirmeliyiz fakat bir komünist, kendisine belirli bir görev verilmediği zaman hiçbir şekilde zamanı boşa geçirmemelidir. Yapılmayı bekleyen sayısız iş var. Kendisine bir iş verilmesini bekleyen komünist, ne biçim bir devrimcidir?

Hayır, böyle bir komüniste enerjik, insiyatifi olan uyanık bir devrimci denilemez. Partinin böyle üyelere ihtiyacı yok; onun üyeleri, ancak devrimci mücadele içinde, yiğit-komünistlerin yaratılıp güçleneceğini bilebilmelidirler.

Bu nedenle bütün parti toplantıları, özellikle hesap verilen ve seçim yapılanlar, Parti kadrolarının devrimcileştirildiği büyük bir okuldur.

Hesap verme ve seçimler; günü geldiğinde parti örgütünün onlara da görev vereceğinden ya da Parti örgütünün yönetimine seçilebileceklerinden, çalışmadaki başarı ve hatalardan ayrı düşünülemeyecek olan bütün partili olmayan işçilerin de harekete geçirilmesi temelinde yapılmalıdır. Bu nedenle hesap verme toplantılarına gitmeğe ve seçimlerde yer almağa hazırlanan komünistler, işçilerle konuşmalı, onlarla, düşüncelerini, görüşlerini, eleştirilerini ve önerilerini tartışmalı ve bunları Parti toplantılarına yalnızca komünistlerin değil fakat partili olmayan kitlelerin de görüşü olarak getirebilecek şekilde, dikkatle incelemelidirler. Bu tür bir hazırlık, bu toplantıları militan devrimci bir ruha dönüştürmeye doğru gidecektir.

Parti Merkez Komitesi, taşra örgütlerinin, çalışmalarında daha fazla insiyatif kullanmaları gerektiğini sü-

rekli vurgulamıştır. Fakat bu konu zaman zaman doğru yorumlanmamıştır. Böylece, temel örgütlerdeki parti komitelerinin kararlarını incelemenin, temel örgütlere ağır sorumluluk yükleyip insiyatiflerini kısıtladığı düşüncesi ortaya çıkmaktadır. yüksek organlardan gönderilen kararları incelemek gereksiz birşey olarak görülmemelidir. Bütün olarak partiye bir bilgi verilmemesi, ona nasıl hareket edeceği ve düşüneceği ya da talimatların ve kazanılan deneylerin genelleştirilmesinin nasıl değerlendirileceği hususunda yol gösterilmemesi gerektiği düşüncesini de beraberinde getireceğinden, böyle bir düşünce hatalıdır.

Demokratik merkeziyetçiliğin, partinin temelinde yattığı gerçeğini bir an bile unutmamalıyız. Yani, partinin demokratik yaşantısı, demokratik faaaliyeti, bütün partinin en demokratik yöntemlerle seçtiği, merkezileştirilmiş bir yönetim altında yürütülmektedir. Bu nedenle, bu demokratik merkeziyetçilik temelinde, parti yüksek organlarının önemli kararları yalnızca herkese, bütün alt organlara ve tüm Partiye bildirilmekle kalmamalı, fakat alt organlar bunları daha derinlemesine incelemeli ve bunları yerine getirmek, pratiğe uygulamak için en iyi yol ve yöntemleri bulmalıdırlar.

Partinin bu hayatl kararları, Partide liberal, küçük burjuva ruh hakimken, tehlikeli bir tavır olan «nemelâzımcılık» yaşarken, yerine getirilemez. Hayır, Marksist-Leninist partimizde, bir militan proletarya partisinde liberal siyasi ve örgütsel danığınıklığa, yapmacık demokrasiye yer yoktur.

Partimiz halkın büyük proletarya mücadelesini yönetmektedir ve her savaşı kazanmak için, çelikten disiplin uygular. Çünkü o bilinçli bir partidir. Partinin bu değerleri ve daha sonra sözünü edeceklerim korunmalı ve güçlendirilmeli ve hiçkimse Parti iktidarda olduğu için, sos-

yalizmi başarıyla kurmakta olduğumuz için, Parti değerlerini harfi harfine uygulamadaki gevşekliği kaldırabileceğimizi hiçbir şekilde düşünmemelidir. Bu değerler partiyi pekiştirir, onu öncü ve yenilmez bir parti yapar.

Yüksek organlardan gelen çalışma, çalışma şekli ve görevlerle ilgili karar veya önerilerin incelenmesi son derece önemlidir. Böyle birşey ufkumuzu daraltmaz, herhangi bir temel örgütün insiyatifini kısıtlamaz. Fakat mesele, temel örgütlerin varlıklarını sürdürdükleri doğal şartlar altında bu kararları kavrayıp yerine getirmek için hangi belirli yardımın yapıldığıdır. Bu konuda büyük eksikliklerimiz var.

Her taşra örgütünün çalışma alanı buna benzer fakat tamamen aynı değildir. Bu nedenle, bir kararın, kentte, kırsal bölgede, atelyede ve bir kooperatif ekibinde yada bir okulda, benzer biçimde anlaşılmasını öğütleyemeyiz. Her örgütün, bütün sorunları tek tip bir karar alınacak şekilde ele almasında ısrar etmemeliyiz.

Bir örgüt ilişkilerini sağlamalı, iyi bilgi vermeli ve kararların özünü bütün olarak kavramalı ve ondan sonra kendi acil ve gerçek sorunlarıyla ilgili belli kısımlarını ele alıp uğraşmalıdır. Fakat bazen ne gibi bir durum ortaya çıkıyor? Bu çalışmayla ilgili talimatlar zaman zaman baştan savma verilmekte, seminerler genel bir biçimde yapılmakta ve bu, bazı temel örgüt sekreterlerinin, temel örgütlerin seminerlerinde alınan talimat veya bilgilere uymamalarına neden olmaktadır.

Bu neden böyle oluyor? Ya sekreterlere söylenenler sıradan şeylerdir ve temel örgüt sekreterleri örgütlerdeki yoldaşlara iletecek hiçbirşey olmadığı hissine kapılırlar, ya da söylenenler iyi, yeni şeylerdir fakat temel örgüt sekreterleri ciddi not almayı ihmal ederler veya bunları iyice

anlayamazlar ve alınan notlar o kadar zayıf olur ki temel örgüte getirildiğinde yüzlerce defa duyulmuş bayat, basmakalıp formüller haline gelirler.

Bu nedenle, parti komiteleri ve temel örgüt sekreterleri bu çalışma için ön hazırlıklar yapmaya büyük dikkat sarfetmelidirler. Parti komiteleri, kırsal alanda yapılan çalışmanın çoğu kez ve özellikle somut şartlarda, kentteki parti örgütlerinde yapılan çalışmadan oldukça farklı, kendine has bir özelliği olduğunu bilmelidirler..

Kent ve kır arasındaki yaşam ve gelenek farklarını unutmak veya önemsememek, aynı çalışma yöntemini hem kentte hem de kırda basmakalıp ve düşünmeden kullanmak, yetersiz sonuçlar almağa götürür. Parti komitelerinin sekreter ve eğitmenleri bu konuya yeterince dikkat etmiyorlar. Örneğin, basın organlarımızın çeşitli nedenlerden ötürü gereken yerlere gitmemelerini veya kırsal bölgede, gitmeleri gereken yere kentte olduğu gibi çabucak gitmemelerini, bir kooperatifteki kültür merkezinin bir fabrika veya kentin olduğu gibi göreyini yerine getirmemesi ve bu merkeze sık sık gidilmemesini, köylünün bilincindeki gerici izin, işçininkinden daha fazla inatla korunmasını, köylünün kültür düzeyinin hâlâ kent halkınınkinden daha düşük olmasını yeterince hesaba katmıyorlar. O halde sekreter ve eğitmenlere yapacak ne kalıyor? 2 yol var; ya sütçü beygirleri gibi zorla iş yapmak, ya da uygun bir yol bulmak için kafa patlatmak. Daha önce de söylediğim gibi, her köy veya köy grubunun çevre ve koşullarla ilgili, kendine has yolları olabileceğinden, bir reçete verilemez. Fakat bir reçete yanılmazdır ve çalışmayı düzeltip onu ayakları üzerine doğrultabilir. Bu da: kırsal alanda hakim olan durumu iyice bilmek, köydeki kişi ve kadroları şahsen tanımak, kapasitelerini, eğilimlerini arzularını ve yüreklerinden geçenleri bilmektir. Bu şehir örgütleri için de geçerlidir. Ancak bu şekilde temel örgütler insiya-

tiflerini kullanabilir ve kendi başlarına hareket edebilirler, gene ancak bu temel üzerinde parti komiteleri ve eğitmenler, değerli yardımda bulunabilirler. Komitelerin ve temel örgütlerin çalışma yöntemlerindeki bu hataların düzelmesi, parti örgütlerinin daha savaşçı olmasına ve karşılaşılan büyük görevlerin daha iyi başarılmasına yol göstermesine yardım edecektir.

Şimdi parti örgütleri hesap verme ve seçim toplantılarına gitmeğe hazırlandıkları için, hatalarıyla birlikte kendilerine has özellikleri de akıllarından çıkarmamalı ve tartışmalar, özellikle hatalar üzerinde toplanmalıdır, zira seçimler gündemdedir.

Seçimlerle ilgili olarak Parti komitelerinin, verimsiz ve modası geçmiş biçimlerden kurtarılması gereken bir tarz yarattıklarını söylemek gerekir. Bunlardan biri hesap verirken veya seçimlere hazırlanırken bütün sorunlar hakkında konuşma alışkanlığıdır. Bana öyle geliyor ki yoldaşlar bu meseleyi daha derinlemesine incelemelidirler. Bu toplantılardaki raporları bir veya iki esas konuya, diyelim ki üretime veya yalnızca kültür ve eğitim konularına, zaaf ve eksikliğin ençok görüldüğü konulara hasredilmesini, her komünistin hesap vermesini, bunlar üzerinde eleştiri ve özeleştiri yapmasını pratiğe uygulayabiliriz. Hangi sorunlar üzerinde durulacağı temel örgütlerin özelliklerine, spesifikasyonlarına, zaaf ve eksiklerine bağlıdır.

Görevimiz Partinin her zaman militan ve dinamik olabilmesini, eksik ve zaaflarla altedilememesini sağlamak için partiyi sürekli sağlamlaştırmaktır. Bunu başarabilmek için parti saflarına taze kan aşılamak, işçi sınıfı, kooperatif çiftçileri saflarında, aydınlarımızın en göze çarpan ve devrimci unsurlarından yeni üyeler edinmek gerekir. 5. Parti Kongresinde kabul edilen Tüzük, Partiye alınmada gereken şartları ve adayların eğitilmesinde alına-

cak önlemleri açıkça belirtir. Temel örgütün görevi, bu gerekleri ve bunların amacını doğru anlaşılacak bir biçimde anlatmaktır. Eğer Partinin talimatları iyi açıklanır ve doğru anlaşılırsa, yasanın yeni gereklerinin Parti kapılarını kapamayacağı, tersine sonuna kadar açacağı açıktır. Fakat kime? Dürüst, devrimci kimselere. Oysa haketmeyene kapıları kapatırlar.

Neden bazı yoldaşlar yeni koşulların partiye taze kan aşılanmasını engelleyebileceğini düşünüyor? Çünkü, şimdiye dek, parti üyeleri ve örgütler, kişileri partiye önerirken ve kabul ederken, onları iyice denemeden, doğru kriteri izlememişlerdir.

Şimdi kıstaslar tamdır ve deneyler farklılaştırılmıştır, insanlar bu yeni biçimlere alışmak zorundadırlar ve Parti kapılarının kapandığını düşünmek için hiç bir neden yoktur. Eğer kapılar kapalı olsaydı, bu kapıların, canı isteyen herkesin partiye girebileceği gibi açık olması kadar kötü olurdu. İşçiler, kooperatif üyeleri, aydınlar ve memurlar için çeşitli derecelerde farklılıklar gösteren parti talimatını bazıları bir bütün olarak ele almaktadırlar. Eğer çeşitli mesleklerdeki insanlar için saptanan bu derece ve imtiyazlar hesaba katılmaz ve aydınlar ve büro memurları gibi, madenciler ve kooperatif üyeleri de deneme süresi geçiren adaylar olarak gelişigüzel ele alınırlarsa, bu Parti talimatlarının kavranılmaması demektir ve beraberinde bir sürü riski de getirir.

Bir adayı Parti üyeliğine tavsiye eden birini ele alalım. Merkez Komitesinin, düşünmeden tavsiyelerde bulunanlara karşı «tavır alınması» gerektiği şeklinde talimatı vardır. Bu doğru biçimde yorumlanmalıdır. Partiye tavsiyelerde bulunulmalıdır ve tavsiyelerde bulunan, partiye karşı, tavsiye ettiği kişiden sorumlu olmalıdır. Fakat bu, tavsiye edilen kişinin Parti saflarındaki üyeliği sırasında yaptığı hata ve işlediği kusurlardan artık bir daha partiye

başkalarını tavsiye edemeyeceği şeklinde cezai önlemlere başvurulmasını mutlaka gerektirmez. Konuya olayların diyalektik gelişimine uygun olarak yaklaşılmalıdır. Ya da Tüzük gereğince aday, deneme devresinde sahip olduğu meslekte değişiklik yapabilir. Bu kural olarak değil, ilke olarak yapılabilir, zira böyle bir işlem hem adayın, hem de iş merkezinin zararınadır.

Bir aday kendi bölgesinden alınabilir fakat bu kural haline gelmemelidir. Aday bekar olduğu zaman bu daha kolay yapılabilmektedir. Ve her bölgede adayların atanabileceği pekçok değişik ve zor iş alanları vardır. Merkezlerdeki zıt çalışma koşullarının eğitim sorununu da işçiler ve kooperatif üyeleriyle ilgili olarak incelenmelidir, kadınları ele alırken, bu kadınlar evli olup çocuk yetiştiriyorlarsa bunlara özel bir dikkat gösterilmelidir. Fakat memurlara ve aydınlara karşı çok daha titiz olmalıyız. Bunun için Parti talimatları doğru yorumlanmalı ve Partiyi taze kanla güçlendirmek için bu yeni koşullarda partiye üye alma sorunu büyük dikkatle ve durmaksızın izlenmelidir, zira bu, Parti için hayati önemi olan bir konudur.

Sözü edilen konular parti çalışmasının ilerlemesinde büyük önem taşırlar. Fakat hesap verme ve seçim kampanyalarıyla ilgili olarak akılda tutulacak olan şeyler yalnızca bunlar değildir. Parti ve devlet organlarının daha devrimcileştirilmesi, Parti ve hükümetin sorunların karmaşıklığına göre güçlendirilmesi... Size ilkelere ilişkin iki sorundan söz etmek istiyorum.

PARTİ DEĞERLERİNİN YERİNE GETİRİLMESİ ÜZERİNE

Kurulduğundan bu yana Marksist - Leninist partimiz, **demokratik merkeziyetçiliğe, eleştiri ve özeleştiriye, pro-**

leter demokrasisine, sorun ve olayların eleştirisel tahliline, tam gizlilğe, çelikten ve bilinçli disipline, kitle çizgisine, sınıf mücadelesine vs. vs. birinci dereceden önem vermiştir. Buna ilişkin elde edilen sonuçlar: Partideki ahlâki ve siyasi durumla, ideolojik düzeyin yükselmesiyle ve partinin ve kitlelerin arasındaki devrimci ruhun gelişmesiyle, parti çizgisinin ve plânlarının hatasız olarak kavranılmasıyla çekişmiştir.

Eğer kendimizi tatmin olmuş hissedip herşeyin doruğuna ulaştığını ve mükemmelen yerine getirildiğini söyleseydik, bu bizim hesabımıza bir hata ve kısa görüşlülük olurdu. Kendi kendine tatmin olmak, sonuçtan memnun olarak işten çekilmek; hataların sürmesi ve «başarılar kazandık», «şimdi herşey iyi gider», «kazara düşünülebilecek bazı tehlikeli belirtilere kafa yormamız gerekmez» düşüncesiyle örtbas edilen hatalara yol açan tembelliğin koşullarını yaratır.

Alınan doğru kararlarla yetinme ve buradan giderek partinin ve devletin deneylerinin yanılmazlığı temelinde, bunları formüle edenlerin yanılmaz olduğu fikri, bunları, idealistik, mistik, karşı devrimci, anti-Marksist-Leninist diyalektik bir tavırla koruma, ayıptan öte, yanlış bir düşünce, yanlış bir kavramdır. İnanma ve kontrol etme ilkesinden hareket etmeli, doğru biçimde ve azimle, parti çizgisini izleyerek çalışan ve uğraşanlara değer vermeli ve saygı göstermeli, fakat kim olursa olsun hata yaptığında o kişi, kınanmadan ve hatası düzeltilmeden bırakılmamalı, Partiye, halka ve sosyalizme karşı düşman tavır alanları açığa çıkarmada ve onlara şiddetli ve acımasız saldırıya geçmede tereddüte düşülmemelidir.

Partiyi devrimcileştirmeyi azimle sürdürmeliyiz - bu bizim en büyük meselemiz olmalıdır. Eksiksiz bir bilgi, derinlemesine felsefi bir kavrayış, Partiye yol gösteren

Marksist-Leninist ilkeler, devrimci bir biçimde harfiyen uygulanmadan, partinin ve komünistlerin yaşantısını düzenleyen Leninist değerler olmadan, parti devrimcileştirilemez.

Bu büyük hayati sorun biçimsel olarak anlaşılamaz ve biz bu ilkelerin mekanik bir biçimde uygulanmasına, önceden hazırlanmış, cansız formüller olarak öğrenilmesine izin vermemeliyiz Esas görevlerimizden biri, bu ilke ve değerleri iyice öğrenip uygularken, aynı zamanda bu değerlerin şu veya bu temel örgütte, şu veya bu komünist tarafından neden genel olarak ya da kısmen anlaşılmadığının gerçek ve derin nedenlerini bulup çıkarmaktır.

Partinin emekçileri artık çalışmaları için gerekli tespitlerde bulunabilecek kapasitededirler, bu bakımdan, tek tek komünistler için olduğu kadar, bütün olarak Parti için genel bir düzey üzerine de gerekli çözümleri salık verebilmelidirler. Parti değerlerini kavramayan, uygun bir biçimde yerine getirmeyen ya da ihlâl eden komünistler için çare, Marksist-Leninist teoriyi incelemek ve devrimci mücadelenin içine atılmaktır, bu, Partinin bu yönlerdeki genel eğitiminin bir parçasıdır.

Parti deneyinin bize verdiği bazı derslere bir göz atalım. Kaydedilen büyük gelişmelere rağmen temel Parti örgütlerinde, yoğun bir canlılığın, yoldaşların öğrenip doğru sonuçlar çıkartabilecekleri ve komünistlerin kişiliğini geliştirecek yerinde önlemlerin alınmasını sağlayacak, onların uyanıklığını arttıracak, onların partinin talimat ve çizgisini doğru bir biçimde yerine getirmelerini kolaylaştıracak canlı tartışmaların ve karşıt görüştekiler arasındaki fikir alışverişinin eksikliği hissedilmektedir.

Bu soruna özel bir önem vermeli ve temel örgütleri devrimciliğin doruğuna ulaşmaktan alakoyan gerçek nedenleri ortaya çıkarmalımıyız? Elbette! Mutlaka! Yoksa

aldığımız sonuçla yetinmeli ve birçok komünistin tartışmalarda aktif olarak yer almamasını hesaba katmamalımıyız? Onların «bilgisiz» olduklarını söylemekle yetinmeli veya eleştiriye uğrayan komünistin hatalarını tamamen subjektif bir biçimde, meselenin derinliğine inmeden ele almalı ve hata işleyen şu veya bu komünistin, işlediği hatadan ötürü suçlanması gerekmesine rağmen, ona yardım edemeyen temel örgütün de sorumlulukta payı olduğu sonucuna mı varmalıyız? Ya da bir komünist veya komünist grubu görevlerini yapamaz veya plânları başaramazlarsa, yalnızca bunun onların hatası olduğunu mu söylemeliyiz, yoksa biz, temel örgüt olarak işler kötü giderse herhangi bir sorumluluğu reddetmeli, iyi giderse onlarla tam bir birlik halinde mi olmalıyız? Hayır, kesinlikle hayır.

Fakat neden temel örgütlerde, komünistler arasında böyle şeyler olur? Bu tür şeyleri bazen yüzeysel, bazen de daha ayrıntılı olarak ilk defa araştırmış olmuyoruz; böyle şeylere ilk kez dikkat çekmiyoruz ve örgütsel, eğitici önlemlerin alınmış olmasına ve hâlâ alınmakta olmasına rağmen bu gibi durumlar yine de ortaya çıkıyor.

Kanımca, hiçbir konuda hayal kurmamalı, kendi memnuniyetimiz içinde kaybolmamalı veya bu ölçüleri ele alarak görevimizi tamamladığımızı düşünmemeliyiz, ya da sonunda bazı sonuçlara ulaştığımızı (aslında elimizde bazı sonuçlar vardır) fakat «böyle şeylerin kaçınılmaz» olduğunu, bunun, hayatın ve mücadelenin diyalektiği olduğunu söylememeliyiz. Bu düşünceler bizi uykuya daldırmamalıdır bu nedenle sorunları daha derinlemesine tahlil etmeli ve aldığımız önlemleri daha iyi uygulamalı ve düzenlemeliyiz. Bu konu üzerine daha itinalı eğilmemiz gerektiğini sanıyorum.

Daha önceleri temel örgütün toplanmasının bir komünist için önemli bir olay olduğunu, ve gerekli hazırlıkların

yalnızca sekreterlik tarafından değil herkesçe yapılması gerektiğini, yalnızca iyi bir gündem oluşturarak değil, fakat temel örgütün araştırma ve tartışmaya açtığı sorunların en ufak ayrıntısına kadar çözümlenmesinde, tüm komünistlerin yer almasının gereğini, önemle belirtmiştim. Eğer bu yol izlenirse, temel örgütlerde görüşmelerin, tartışmaların, zıtlıkların, doğru veya yanlış yeni düşüncelerin eleştiri ve özeleştirinin olmaması, olanaksızdır. İstediğimiz işte böyle bir temel örgüttür. Her insiyatif buradan kaynaklandığı, doğru eğitim burada alındığı, komünistler doğru parti değerlerini burada öğrendikleri, siyasi ve ideolojik bilinç ve hattâ teknik ve örgütsel kalkınmayı burada kazandıklarından, çalışmanın örgütlenmesi, görevlerinin yerine getirilmesi, komünistlerin ve komünist olmayanların teknik düzeylerinin yükseltilmesi için ferdi ve kollektif çabalar, büyük ölçüde örgütteki devrimci tartışmalara bağlıdır.

Bir komünistten disiplinin korunması için hesap vermesini temel örgütte değil de nerede isteyeceğiz? Parti değerlerine göre düzenli bir biçimde eleştiri ve özeleştiri, temel örgütte yapılmayacak da nerede yapılacaktır? Eğer komünistin temel örgütte, görüşlerini açıklayacak cesareti yoksa, onları kitlelerle yaptığı toplantılarda açıklayabilir mi? Eğer komünist, proletarya diktatörlüğünü ve yaşamda, bilincinde ve çalışmasında ondan kaynaklanan tüm değerleri kavrayacak ve yürütecek şekilde eğitilmemişse, şu soru ortaya çıkar: Kitlelerin, proletarya diktatörlüğünün, onun siyasi, ideolojik, ahlâki, örgütsel ve bastırıcı değerlerinin ne olduğunu kavrayabilmelerini nasıl sağlar?

Geniş kitlelere serbestçe konuşmalarını, eğitmek ve düzeltmek amacıyla hataları ve kişileri eleştirmelerini öğretiyor ve bunu yapmalarını istiyoruz. Tabii ki böyle bir-

şey, bütünüyle parti ve tek tek komünistler tarafından doğru dürüst anlaşılıp yürütülmezse kitleler tarafından da layıkıyla yerine getirilemez.

Mesele, Partimiz ve komünistlerimizin bu değerleri bilmemeleri ve uygulamamaları meselesi değildir. Hayır, fakat bunda, şekilciliğin, düşünmeden hareket etmenin, yüzeyselliğin, anlayış ve uygulamalarından, ya da bunun tersinden ötürü iyi veya kötüyü iyice ayırdedememelerinin oldukça etkisi vardır.

Kanımca Parti yaşantısı ve mücadelesini ve dolayısıyla temel örgütün ve her komünistin yaşamını yöneten temel değerler, ideolojik ve siyasi yanları herkesçe bilinecek şekilde iyice ve derinlemesine öğrenilmelidir. Bunun üzerinde yeterince ve gerektiği gibi durmadık.

Bunu izah edebilmek için Parti Tüzüğünü, örnek olarak ele alalım. Tüzük, komünistin herzaman yanında taşıdığı, Partinin yaşantısını düzenleyen temel belgedir. Bu, Partinin esas talimatlarının, komünistin, onları iyice bilip yaşamda uygulamadan iyi bir komünist sayılamayacağı hak ve görevlerinin sentezini verir.

Eğer parti üyesi tüzüğün bu değerlerini ihlâl ederse partiden ihraca varabilecek cezai önlemlere hedef olur. Fakat garip birşey oluyor: Tüzük öğrenilmiyor, komünistler, sıradan veya yönetici üyeler tarafından temel bir materyal olarak kullanılmıyor. Yöneticilerden çoğu, daha tüzüğü hiç okumamışlar. Kimisi ise «tamam, Tüzük maddelerini iyice biliyoruz ve bunları onaylıyoruz» derler. Birçok şeyi bildiğimiz doğrudur, fakat o halde niye hata yapıyor, Tüzüğün maddelerini ihlâl ediyoruz? Bu, maddeleri iyi bilmediğimizi gösterir. Bazen bunlardan tamamen habersiziz ve bunlar bilincimizdeki yanlış şeyler için bir engel, her zaman devrimci bir şekilde ve doğru yolda yürümeyi ilham eden bir şey haline gelmemiştir.

Partimizin kurulmasından bu yana, her yıl, Tüzük üzerine sözlü eğitim yapıyoruz. Bu çalışma sonuçlar vermiştir ve vermektedir, fakat nedenleri araştırmaya devam etmeli ve her komünistin, attığı her adımda, tüzüğü gözönünde, aklında ve kalbinde tutmasını sağlamak için daha iyi yöntemler bulmalıyız.

Eğer bir işçiye kazancının miktarını, çalışmadaki hakkını, tatillerinin uzunluğunu sorarsanız, size en açık biçimde onların ne olduğunu, hangi yasalara dayandığını anlatacaktır. Çalışma hedeflerine ulaşmadaki eksikliklerin getirdiği sonuçları bilir, ama iş Tüzüğün maddelerine gelince bu konuda cahildir. Partinin devrimcileştirilmesinde istenmeyen sonuçlar ortaya çıkardığı için bu tür uygulamalara daha fazla izin vermemeliyiz.

Örgüt toplantılarında çeşitli sorunlara ilişkin tartışmalara hakkıyla katılmaktan kaçma konusunu ele alalım. Burada temel örgütün bütün üyelerinin mutlaka herşeyi tartışmaları gerektiği şeklindeki mekanik anlayışa değil, meselenin özüne değiniyorum. Neden tartışmıyorlar? Bizi en başta bu ilgilendirmelidir.

Tartışma yapılmamakta, ya da tartışmalar, konu iyi anlaşılmadığı, konularda derinlemesine inilmediği ve iyi seçilmiş gerekçelerle gelinmediği için, bu tartışmalar oldukça sönük geçmektedir.

Konu örgüte, önceden hazırlanmış bir biçimde ve son dakikada getirildiğinde, örgütün şaşkınlığa uğrayıp konuyu hiç tartışmama ya da baştansavma bir biçimde tartışma tavrını alması; aslında söz konusu sorunun hiç tartışılmadığı anlamına gelir. Gerçekte sorun yalnızca halledilmek için ortaya atılır. Sorunu ortaya atanın kendi fikirlerini örgüte benimsettirmesi amacıyla can sıkıcı bir biçimde ele alınır ve örgüt içinde de, ortaya çıkıp çoğu kez boş laflar eden kimselerin olduğu görülür.

Böyle birşeyin, çalışma üzerinde, eğitim üzerinde, ve yönetimle taban arasında kurulmuş ilişkiler üzerindeki olumsuz etkilerini görmek zor değildir.

Örgütü canlandıracak tek yol, sorunların tartışmaya açılması için hazırlanmaktır. Ancak konuyu kavrayan kimse tartışabilir, fikir verebilir, eleştirir, ileriyi görüp önerilerde bulunabilir, Eğer herkes konuya bu şekilde yaklaşırsa, iyi ve kötü görüşlerin konuda birleşeceği, ayrılacağı, en iyilerin seçileceği ve yoldaki engellerin hakkından gelecek önlemlerin alınacağı kesindir. Fakat bu tartışmalar sırasında insanların değerlerini de anlayabilmek gerekir.

Toplantılardaki işleyiş kuralları bu tartışmaları engelleyecek biçimde değil, teşvik edecek biçimde hazırlanmıştır. Dikkatli olmalı ve bu kural ve yönetmeliklerin bürokratik yanlarıyla mücadele etmeliyiz. Sözkonusu bu amaçlar için bu kurallara bağlanırken sekreterlik diğerlerinden büyük olma duygusuna kapılmamalı, ya da istediği sonuçları çıkarmamalı veya «allahmış gibi» son sözün kendisinde olduğunu, en iyi kendinin düşündüğünü, aksi taktirde kıyameti koparacağını, çünkü komitenin başında bulunduğunu ya da örgütteki tartışmalara ilişkin bilgi vermek ve ilişki kurmak için çok önemli olan toplantı tutanaklarını formüle ettiğini (ve bunları tamamen yanlış formüle eder) düşünmemelidir.

Bütün bunlar birçok insanı tartışmadan vazgeçirir. Birçoğu söz alır ve öneriler getirir, fakat fikir ve önerilerinin üzerinde durulmaz ve onlar da, ister istemez tartışmaya son verme zorunluluğunu duyarlar. Çalışmayı ve insanları eleştirmeğe çalışan, ama bunu yaparken de karşısındakilerin ağzını tıkayanlar da vardır. Böyle olunca da ister istemez örgüt içinde ağır bir eylemsizlik durumu yaratılmış olur. İnsanlar tartışacak veya eleştirecek hiçbirşey göremedikleri için tartışma ve eleştiriden kaçınırlar.

Bazıları da neyin eleştirileceğini bilir, fakat herhangi bir kimseyi gücendirmemek için bunu yumuşak bir biçimde yaparlar. Eleştirilecek şeyi gören, ancak korkudan bunun eleştirisini yapamayanlar da görülür.

Eleştiri ve özeleştirinin önemini çok iyi biliyoruz ve şunu kolaylıkla söyleyebiliriz: «Doğru eleştiri yapmaktan korkanlar ne biçim komünistlerdir. Parti bunu üyelerinden hergün istemektedir». İşte hepsi bu kadar. Fakat gerçekler ve olaylar şöyledir ki; belli koşullar altında (korkak olmayan ve olmaması gereken) bir komünistin neden ürkek olduğunun ve görüşlerinin serbestçe açıklamaktan korktuğunun nedenlerini bulmağa çalışmalıyız. Subjektif nedenleri, olabilir fakat komünistleri bu durumlara düşüren objektif nedenler de vardır.

Her durumun bir çaresi vardır. Bir komünisti yoğun bir ideolojik eğitime tabi tutmalı ve temel örgütün çalışma ve çabalarıyla, parti yönetmeliklerini yerine getirmek için kararlı bir mücadeleyle onu tedavi etmeli ve onları tam anlamıyla ve devrimci bir biçimde yerine getirmesini sağlamalıyız. Aynı zamanda bütün bunlar, yalnızca örgütte görevli kadroların değil, istisnasız tüm parti üyelerinin yetiştirilmesi için, herkesi içine alan geniş bir ideolojik ve örgütsel eğitim olarak görülmelidir.

Ne eleştirmekten ve bütün konular hakkında düşündüklerini açıkça söylemekten korkan, ne de yoldaşların fikir ve eleştirilerini boğan komünist bilinçli ve iyi bir komünisttir. Böylesine sadece kötü denilemez, zira bu takdirde daha fazla partide tutulmaması gerekir. Eğer bilinçlenmeyi ve düzelmeyi başaramazlarsa, kuşkusuz partiyi terketmelidirler, çünkü parti böyle kusurları olan, düzelmez kimseleri yalnızca listeyi doldurmak için saflarında barındıramaz.

Bir kimse partiye kabulü için başvurursa ve bu iste-

ği kabul edilirse, mutlaka bilmesi ve cesaretle yerine getirmesi gereken hak ve görevleri de üstlenmiş olur. Bir yandan Partimizin üyesi olup, diğer yandan bir korkak olamazsınız. Parti üyesi birçok şeyde usta olamayabilir veya birçok şeyi yarım yamalak bilebilir; Parti ona bunları çeşitli yollarla öğretecektir, fakat bir parti üyesi bildiği, öğrendiği şeyleri, bildiği, ve öğrendiği kadarıyla ifade etmeli ve bunları tartışmaya açmamalı, komünist gibi, yoldaşların eleştirilerini dinlemeli, yani Bolşevik eleştiriyi serinkanlılıkla kabul etmeli ve Bolşevik olmayan eleştiriyi cesaretle reddetmeli, hatalarını dürüstçe kabul etmeli ve ileriye doğru yürümelidir.

Herkes, «bunun doğru olduğunu» söyler, fakat maalesef «cesareti olmayan» vs. insanlar da vardır. Fakat bundan ötürü kimi suçlamak gerekir? Partiyi, onun yönetmeliklerini veya bu yönetmeliklerin, onları bir devrimciymişler gibi ön plâna çıkarmasını mı? Eğer böyle kimseler Partiyi, doğru fikirlerini bastıran, eleştirilerini boğan kişilerle birlikte yargılarlarsa suçlanacak olan ne Parti ne de yönetmelikleri değil, kendileridir. Böyle komünistler bu kimsenin Partinin kollektif gücünü gölgelemesine izin verirlerse partinin yasalarını anlamaktan uzaktırlar demektir. Fakat parti yönetmeliklerinin resmi yönünü iyi bilen kimseler de vardır ama onların kalbinde diğer küçük burjuva değerleri kaynamaktadır, bu durumda Parti, yabancı olan bu «değerleri» onlara göstermeli, onları eğitmeğe çalışmalıdır.

Hata yapan, müdürler, bölüm başkanları ve sekreterler olduğu için bu önemli soruna bütün açılardan bakmalıyız, fakat ne müdür ne de idareci olan, ama eleştirilmeye veya göreve çağırılmaya ya da disipline uymaya tahammül edemeyen ve kendileri için yapılan herhangi bir değerlendirme ve gözlemin, kişisel düşüncelerden hare-

ket ettiğini zannedenler de vardır. İdarecilere iftira eden, süslü cümleler kullanan kimseleri tanırız, (aynen kibirli idarecileri tanıdığımız gibi) fakat konu örgüte getirildiğinde bu, kollektif olarak doğru bir şekilde çözülür ve gerçeğin bulunabileceği yer ancak burasıdır.

Tek doğru ve tam yargı, durumu tetkik eden ve etmesi gereken kollektifin kontrolüdür. Bu «kitlelerin kontrolü» ve «kitlelerin siyaseti» demektir. Toplumda istisnasız herkes, kitlelerin, çalışmaları ve davranışlarına ilişkin yargılarına uymalıdır. Komünistler Parti ve kitlelerin olmak üzere iki yanlı bir kontrole tabi tutulmalıdırlar. Bu, toplumla sosyalist değerler ve Parti değerleriyle ilgiliyken, hiç kimse bunun kişisel ve özel bir olay olduğunu söyleyemez. Hiç kimse başkalarının kişisel işlerine karışmamalıdır, fakat örneğin bir kimse karısına kötü davranıyorsa, varlığının ve gelirinin ötesinde lüks bir yaşam sürdürüyorsa vs. vs., o zaman kollektif, eleştirmede tamamen haklı olur ve eğer bu değerlerin ve yasaların ihlal edilmesine dönüşürse, başka bir yol izlenir. Bu tür bir yöntem toplumumuzu zayıflatmaz, tersine güçlendirir. Öte yandan hayattaki insanı köle yapan, kişilik, hürriyet, ve insiyatiften yoksun bırakan, modası geçmiş değerlerdeki küçük burjuva görüşlerini zayıflatır.

Seçim ve hesap verme anları, Parti ve kadroların sağlamlaştırılmasında, onların daha devrimcileştirilmesinde büyük bir rol oynar. Bu önemli toplantılarda resmiyete son vermek, Parti yaşantısını idare eden değerleri tereddütsüz yerine getirmek, çok önemlidir. Önderlik bu toplantılarda hesap vermeli, görevini yaptığını, gerçeklere dayanarak doğrulamalı ve yalnızca başkalarının genel gözlem ve eleştirilerine uymamalıdır. Aynı şekilde bütün komünistler de böyle davranmalıdır.

Önderlik seçimleri, hiç kimse temel Parti örgütünde

önder veya önderleri empoze etmeden, saptanmış kurallara uygun olarak sağlıklı kıstaslarla yapılmalıdır. Adayları kendileri göstermeli, kendileri elemeli, ve kendi önderlerini kendileri seçmeli ve görevlerinde başarısız olduklarında onları demokratik bir biçimde görevlerinden gene kendileri almalıdırlar.

Adayları seçerken, izleyegeldiğimiz devrimci yoldan bir miktar ayrılmış görünüyoruz. Şimdi kadroların tanınan kişiler olduğu bahanesiyle onların biyografilerine ya hiç bakmıyoruz ya da sadece biçimsel olarak bakıyoruz. Yoldaşların önüne gelen ve kendisi hakkında hesap veren, kitleler tarafından bilinen geçmiş yararlılıklarıyla övünmeyen, fakat çalışmasındaki zayıflığın nerede yattığını veya kafasında taşıdığı yanlış düşünceleri somut olarak gösteren ve onları düzelteceğine söz veren adayı tanıyıp tanımadığımıza bakmadan, yukarıda belirtildiği gibi, meseleyi doğru bir biçimde ele almalıyız.

Bu değerler Parti içinde ve kitleler önünde, doğru olarak korunmalı ve geliştirilmelidir, ve kanımca devlet görevlerine atananlar, özellikle müdürler, yardımcı müdürler, plânlama başkanları, saymanlar, baş saymanlar vs. gibi temel kadrolar için az çok benzer bazı değerlendirmelerde bulunmalıyız. Bu kodralar atanmaktadır ve biz bugüne dek elde edilmeye çalışılan ilke ve değerlendirmelerdeki birçok şeyi değiştiremeyebiliriz, fakat ekonomik organlar ve diğer işletmeler kesinlikle böyle davranmamalı ve kendilerini yönetmeğe gelen yeni kişinin kim olduğunu bilmelidirler. Yeni atanmış görevliyi kitlelere yalnızca tanıtmamalı ve bunu biçimsel bir yolla yapmamalı fakat onun kitlelerin önüne gelip açıkça hesap vermesini sağlamalıyız, öyle ki kitleler onun için bir yargıya varabilsin ve ona şöyle diyebilsin: «Buraya bak kardeş, iyi yap, iyi davran, yönetmelik ve yasaları doğru biçimde uygula,

bizden harfiyen hesap vermemizi iste, çünkü bizde aynı şeyi senden isteyeceğiz, bizi dinle, çünkü eğer işini iyi yaparsan sana yardım da edeceğiz. Fakat unutma ki, eğer hata yaparsan kulaklarını çekeceğiz, hata yapmağa devam edersen seni işinden atacağız ve şunu aklından çıkarma ki sana yardım edecek kimse olmayacak Parti bizimdir rejim bizimdir, iktidarda olan biziz, hüküm süren diktatörlük proletaryanındır. Bu nedenle eğer suç işlersen boynunu kırarız, aksine eğer görevini iyi yaparsan seni sonsuz sayar ve severiz».

Eğer bu ölçülere bağlı kalırsak, görevin nasıl aksamadan yapılacağını ve hayatta amaçsız olarak dolaşan kişilerin ne kadar çabuk düzeleceğini görürüz.

Parti kurallarını doğru olarak bilmek ve uygulamak, neden bu kadar önemlidir ve neden bu kuralları bilmek ve onları hayatımızın düsturu yapmak üzerinde bu kadar çok durmalıyız?

Emek Partimizin, diğer gerçek Marksist-Leninist Partiler gibi, işçi sınıfının örgütlü bir müfrezesi olduğunu biliyoruz. Bu, partideki insanların, öncünün en iyi, en devrimci, en bükülmezleri olduğunu ifade eder. Böyle insanlar gökten zembille inmezler; bunlar, halkın saflarından çıkar ve kendilerini işte ve savaşta, faziletleri ve davranışlarıyla diğerlerinden ayırırlar. Parti üyeliğine kabul edilen kişiler toplumumuzun çeşitli sınıflarından, işçi sınıfından, tarım kooperatiflerinden, memurlardan, aydınlardan, diğer mesleklerden gelirler. Herşeye rağmen Partimiz, her sınıfın, içinde, orantılı bir biçimde, kendi çıkarlarını savunacak temsilcilerini bulundurduğu bir sınıflar arenası değildir. Hayır, bugün bilinen nedenlerden ötürü işçi kökenli üyelerin oranı köylü kökenlilerden daha düşük olduğu halde partimizdeki egemenlik, onun ideolojisi olan Marksizm-Leninizm'le işçi sınıfının elindedir.

Ülkemizdeki işçi sınıfının örgütlü müfrezesi olan

Emek Partisi aynı şekilde kelimenin klasik anlamıyla sınıf mücadelesinin sürdüğü bir arena değil fakat sınıf mücadelesinin yöneticisidir. Bu, Partimizin, eylemde ve düşüncede çelikten birliğiyle yekpare bir parti olduğu anlamına gelir; onun içinde anti-Marksist, Revizyonist, Troçkist, Liberal, sosyal demokratlara ve diğer fraksiyonlara ve muhalefete yer yoktur. O, strateji ve taktiklerini, herzaman, Marksist-Leninist teori ve ülkemizin diyalektik ve tarihi materyalizmin ışığında tahlil edilmiş özellikleri ve zamana bağlı olan objektif koşulları temelinde tespit eder. Böylece Partinin taktikleri bu ilkelere ters düşmemiş olur.

Parti, sosyalizmin ve sınıfsız toplum - komünizmin tamamiyle inşası olan programına, yani kendi sonuna ulaşmak için kendi değerlerini bu temeller üzerinde tesbit etmiştir. Bu, ancak, bu sınıfın örgütlü Marksist-Leninist müfrezesi olan komünist partisinin (bizde Emek Partisi) önderliğinde işçi sınıfının hegamonyası altında başarılır.

Partide neden mükemmel örgüt, çelikten disiplin ve Bolşevik değerler olmalıdır? Bunlara, partinin esasları olduğu için gerek vardır. Partimiz ideolojisiz, kritersiz, amaçsız ya da zıt kriterli ve amaçlı kimselerin bir düğüne gider gibi bir arada bulundukları biryer değildir. Hayır, asla!

AEP insanoğlunun ve halkımızın hiçbir zaman karşılaşmadığı kadar korkunç bir savaşta kuruldu. Halkımızın kaderi tehlikedeydi ve ancak bizimki gibi Marksist-Leninist bir parti onları kurtarabilirdi. Nitekim partimiz, Arnavutluk işçi sınıfının ve halkının elinde keskin, parlak, kırılmaz ve dayanıklı bir kılıçtı. Ve bu kılıç bu hale geldi, çünkü Marksizm - Leninizmin bir alaşımıydı ve savaşta ve kendi tespit ettiği ölçüler içersinde çelikleşmişti. Böylece, Partinin önderliğinde Ulusal Kurtuluş savaşı kazanıldı, halkımızın devrimi gerçekleştirildi ve sürmekte olan sosyalizm başarıyla inşa edildi. Ülkemizde komünist toplum

inşa edilince, proletarya ihtilali bütün dünyada zafere ulaşınca Partimiz yüce görevini tamamlamış olacaktır.

Partinin doğru çizgisi daha derinlemesine kavranıldıkça yaşantısının ilkeleri ve değerleri daha tam, daha doğru, daha derin öğrenilir, devrimci cesaretle pratiğe uygulanır, Partimiz daha güçlü ve daha dirençli olur ve sosyalizm başarıyla ilerler.

Bu nedenle, kahraman Partimizin önderliğinde, şerefli halkımızın, sosyalizm ve komünizmin yararına çalıştık ve sonuna dek de çalışacağız...

Enver Hoca, Söylevler, 1967-1968, sy 5-36, 41

AEP MERKEZ KOMİTESİ SİYASİ BÜROSUNUN, AEP MERKEZ KOMİTESİ'NİN 10. PLENUMU'NA SUNULAN RAPORUNDAN

25 Haziran, 1970

Partinin yönetici ve örgütleyici rolünü güçlendirmek için dikkatimizi Parti'nin iç yaşantısındaki en vahim sorunlar üzerinde toplamamız gerekiyor.

1. Temel örgütün ve her komünistin insiyatifini ve bağımsız hareketini durmaksızın ilerletmeliyiz. Bu olmadan, Partiyi ve ülkeyi devrimcileştirme hareketini derinleştirmekten, her temel örgüt ve her komünistin öncü rolünden söz etmek olanaksızdır. Fakat bunun yapılması için her örgüt ve her komünist, herşeyden önce Partinin iç yaşantısını idare eden ve düzenleyen ilke ve değerleri, doğru öğrenmeli ve uygulamalıdır. Birçok temel örgütler-

de zamana uymayan, güçlükler karşısında yorulan ve yıkılan, kendisine verilen görevleri yerine getirmeyen, yönetici bir rol oynamayan, devrimin ön saflarında yer almayan ve diğerlerine örnek olmayan komünistler bulunduğu için, bu gereklidir. Parti örgütünü canlı bir militan organizma haline getirmek için - Partinin koyduğu bütün karar ve görevleri tam bir insiyatifle, yukardan talimat beklemeden tartmak, incelemek, tahlil etmek ve yerine getirmek için çalışmalıyız. Koşullara uygun önlemler alırken herzaman aktif, akıllı, dinamik, uyanık ve esnek olunmalıdır.

Temel örgütün yalnızca toplantıları sırasında iş yaptığı ve hareket ettiği düşünülmemelidir. Komünistlerin faaliyetiyle, kooperatif veya işletmenin her alanında hergün ve her saat heryerde vardır ve durmaksızın çalışmaktadır. Bu, her komünistin konuşmak için yalnızca toplantıları beklememesini fakat bunların dışında da insiyatifle davranmasını ve insanların parti çizgisini sürdürmek ve uygulamak için çalıştıkları heryerde, grup, atölye, ve idaredeki diğer komünistlerin, kadroların, partili olmayan emekçilerin her yanlış davranışı hakkında hesap sormasını gerektirir...

İnsiyatifin gelişmesi, doğru kavramların oluşturulmasında daha iyi çalışmayı ve Parti çalışmasıyla yalnızca büro, sekreterlik ya da dar bir insan grubunun değil, istisnasız tüm komünistlerin ilgilenmesi gerektiğine daha fazla inanmayı gerektirir. Diğer taraftan, her komünistin parti yaşantısındaki yerini daha iyi tayin ederek, herkesin yetenek ve eğilimlerini, ideolojik ve siyasi eğitimini, kültürel ve teknik düzeyini, bir örgütçü olarak yeteneğini ve çalışmadaki deneyini hesaba katarak, temel örgütteki çalışmayı örgütlemeliyiz. Bunun için, çoğu kez tekrarlanmış ve önemsiz şeylerle ilgili talimat ve emirlerin verildiği sık sık yapılan toplantılar gibi insiyatifi ve bağımsız davranmayı

engelleyen bürokratik kavram, yöntem ve biçimleri, sayısız genel kararlar almayı, herşeyin yukardan gelmesini beklemeyi vs. terketmemiz gerekiyor. Buna ilişkin olarak Enver Hoca Yoldaş şöyle der: «Halkımızdaki, parti ve devlet organlarımızdaki devrimci yaratıcı insiyatifi yüksek bir düzeye çıkarmalıyız. Bu insiyatif halka ve kurduğumuz organlara gerekli sorumluluk verilmeden gelişemez. Yaratıcı düşünceye serbest davranma, deneyim ve denetleme alanı verilmelidir. Eğer birbiri ardından engeller koyarsak (ve «mantıklı» ya da mantıksız pekçok bürokratik engeller vardır), insanların düşünceleri uyuşuk, dar, alışılmış ve kısır bir hale gelir, devrimci enerji kaybolur, biteviyelik ve önemsemezlik gelişir. Görünen ve görünmeyen ağlarıyla bürokrasi, yaratıcı düşüncenin ufkunu karatır, ve aynı zamanda kişileri sosyalist sorumluluk duygusundan yoksun bırakır, onları bürokratik kurallar mekanik sorumluluk ve bürokrasi yasaları içine hapseder» [35].

Fakat komünistlerin çalıştıkları ve mücadele ettikleri bazı tarım kooperatiflerinde, ekonomik işletmelerde işler iyi gitmezken ve devlet plânı zamanında ve saptanmış koşulların temelinde tam olarak gerçekleştirilmezken, onların insiyatifinden ve kişisel olarak örnek teşkil etmelerinden nasıl söz edebiliriz? Genişletilmiş Cakron kooperatiffinin yedi temel örgütünde, çalışma ve üretimin örgütlenmesinde birçok hatalar görülürken ve ekonomi verimsiz bir işleyiş gösterirken, insiyatifin, bağımsız davranmanın ve militan ruhun var olduğu söylenebilir mi? Bu temel örgütlerde ağırlığı olan 170 komünistin öncü rolü ve kişisel örneği hani nerede? Tabii ki bu koşullar altında böyle birşeyin sözü bile edilemez.

Gerçekten devrimci tavrı olan bir komünist tarlada, fabrikada, toplumda, aile içinde, sokakta, okulda ve emekçi yığınlar içinde, heryerde yükümlülüklerini yerine getirip

getirmediğini; bugün partiye ne verdiğini, bir ajitatör, propagandacı ve örgütçü, kitlelerin siyasi önderi ve önemli bir sosyal eylemci olarak öncü rolünü oynayıp oynamadığını hergün kendi kendisine sormalıdır. Bu şekilde, hareketli ve militan bir yaşantı içinde komünist insiyatif ve bağımsız davranma yeteneğini geliştirecek ve gerçek bir komünist olacaktır.

Hüsnü Kapo, Partinin örgütleyici çalışmasını sosyalist insanın bugünkü düzeyine çıkaralım, Tiran 1970 sy. 71-74, 77-80

ÇALIŞMANIN ÖRGÜTLENMESİNİN TEORİK VE PRATİK ÖNEMİ ÜZERİNE

(AEP Merkez Komitesi'nin 10. Plenumunda verilen söylevden)

26 Haziran, 1970

Yoldaşlar,

Kesintisiz gelişme ve değişimin eşi görülmemiş bir dinamizmi, bugün ülkenin tüm yaşantısında kendini göstermektedir. Devrimci hareketler, insiyatifler ve değişiklikler heryerde süratle birbirini izlemektedir. Güçlükler, engeller ve çelişkiler olmadan kazanılamayacak olan bu karmaşık ve uyumlu gelişme, partinin önüne, sürekli, teorik ve örgütsel karakteri olan yeni ve çok yönlü görev ve sorunlar getirerek yeni bir durum yaratır; sosyalizm ve komünizme doğru süratle yol almamız büyük ölçüde bu-

nun çözümüne bağlıdır. Marksizm-Leninizm ve sosyalizmin inşasındaki deneyimiz, bize açıkça göstermiştir ki bu görevlerin doğru, tam ve devrimci bir biçimde çözümlenmesi, bunların mutlaka bilimsel, derinlemesine ve çok yönlü araştırılıp ele alınmasına, yani bunların gerçekleştirilmesi için Partinin örgütsel çalışmasının pratik içinde daha yüksek bir düzeye çıkartılmasına bağlıdır. Bu plenumda ortaya atılan ve tartışılıp bir çözüme bağlanan ve sosyalist inşamızın bu aşamasında ayrı önemleri olan bütün bu görev ve sorunları böyle kavramalı, böyle görmeliyiz.

Ülkenin tüm yaşantısı, devrim ve sosyalist inşadaki işçi sınıfının, kooperatif köylüsünün ve aydın halkın her başarısı ve zaferi, parti çizgisinden, partinin büyük örgütsel çalışmasından ayrılamaz, çünkü o, toplumumuzun yönetici ve idareci gücüdür. Partimiz örgütsel çalışmasını herzaman düşünmüş ve onu, siyaset ve ideoloji, ekonomi ve kültür, bilim ve teknoloji, hükümet ve savunma vs. vs. nin dahil olduğu bir bütün olarak yerine getirmiştir. Yani partinin örgütsel çalışması herzaman geniş çaplı olmuştur ve bunun pratiğe uygulanması, gerçeğe uyan, gerçek yaratıcı düşünce ve biçimleri gerektirir.

Bu nedenle partinin örgütsel sorunlarından söz ederken, asla onları basitleştirmeğe; belli, sıradan örgütsel standard ve yönetmelikler haline indirgeyerek, sınırlamağa ve küçültmeğe izin vermemeliyiz. Bunun üzerinde duruyorum çünkü zaman zaman bu sorunlar sanki yalnızca Parti örgütü, partiye alınma, toplantıların örgütlenmesi ve benzeri eylemler türünden konuları kapsıyormuş gibi ele alınıyor. Partinin örgütsel sorunlarının böylesine mekanik bir şekilde ele alınması çok dar bir anlayıştır ve gene aynı şekilde partinin örgütsel çalışmasını siyasi ve ideolojik muhtevadan yoksun, elde etmek istediğimiz sonuçların açık ve derinlemesine bir perspektifine sahip olma-

yan salt pratik yöntemlerle kısıtlayan bir anlayış da hatalıdır.

Büyük öğretmenlerimiz Marks, Engels, Lenin ve Stalin, proleter devriminin zaferi için burjuvaziye karşı verilen mücadelede, işçi sınıfının elinde, kapitalist düzenin zulüm ve sömürü gücünü göğüslemek için çelikten bir örgütün gücünden ve sınıf bilincinden başka bir araç olamayacağını bizlere öğretmişlerdir. Siyasi iktidarın ele geçirilmesinden sonra bile, işçi sınıfı, sosyalizm ve komünizmin inşasında, özellikle, bilinçli devrimci sınıf örgütünün ve faaliyetinin sayesinde, pekçok güçlük ve engelin üstesinden gelir. Bununla beraber hem burjuvazinin siyasi iktidarını yıkmada, hem de yeni toplumu inşa etmede işçi sınıfının çelikten bir örgütüne ve öncelikle de proletarya partisinin örgütlenmesine gerek duyulur. Bu örgüt olmadan proletaryanın siyasi ve ideolojik çizgisini başarıyla sürdürmek olanaksızdır. Bu, sürece yardım eder, onu düzenler ve hızlandırır, ve böylelikle elde edilen maddi ve devrimci koşullarda - subjektif faktör - işçi sınıfı eski kapitalist dünyaya, son ve kesin darbesini vurup onun yerine yeni sosyalist ve komünist dünyayı kurabilir.

Bu nedenle, işçi sınıfının ideolojisi ve siyasetini başarıyla gerçekleştirmek için partinin örgütleyici gücünün rolüne büyük önem vermek gerekir. Aksi takdirde ne sermayeye karşı mücadelede ne de siyasi iktidarın proletaryanın elinde tutulmasında - ki o olmadan sosyalizm ve komünizmin inşasında hiçbir ilerleme kaydedilemez - hiçbir sürekli zafer veya başarıya ulaşılamaz.

Partinin yönetici ve örgütsel çalışmasını mükemmelleştirmede, partinin örgütsel sorunlarına bu açıdan bakılmalı ve sorunlar bu açıdan çözümlenmelidir. Partinin yönetici ve örgütsel, eğitici ve etkin rolünün derin bir biçimde anlaşılması; proletaryanın savaş içinde çelikleşmiş, herzaman ve her koşul altında bütün sorunları, doğru, si-

yasi ve ideolojik bir biçimde kavrayabilen, güçlü bir partiye sahip olabilmenin ön koşuludur. Öyle bir parti ki örgütlemesini bilsin ve çizgisini pratiğe mükemmelen uygulayabilsin. Bu bakımdan partinin örgütsel sorunlarını uygun bir biçimde kavramakla, gelişmenin yeni aşamalarının önümüze çıkardığı görevleri tamamlamak için, her alandaki çalışmalarımızı örgütlemede kendimizi teçhiz etmiş olacağımızı aklımızdan çıkarmayalım.

Partinin örgütsel sorunları, Parti çizgisini kapsayan çeşitli görev ve konulardaki örgütsel çalışmasından ayrı tutulamaz. Siyaset bu çizgiyi somut gerçeğe dönüştürmek için örgütten ayrı düşünülemez ve eğer parti Marksist-Leninist ideolojiden etkilenmez, onunla yoğrulup yönetilmezse, ne biri, ne de diğeri anlaşılabilir ve uygulanabilir. Devrimci tempodaki değişmez ilerleme Partimizi güçlendirir ve onu, siyasi, ideolojik, ekonomik, kültürel ve askeri sorunlarını doğru biçimde çözebilecek hale getirir.

Fakat bütün bu konularda kusursuzluk kazandığımızı, bütün komünistlerin bu konuları doğru anlayıp ilgilendiklerini ya da ihmal ve hatalardan arınmış olduğumuzu düşünmemeliyiz.

Partinin örgütsel çalışması, biçimlenmesi, yöntemleri, ve stilinin taşlaşmış, değişmez olarak belirlenmediği bilinen bir gerçektir ve sık sık belirtilir. Hayır, bunlar dinamik, değişkendir ve maddi faktörlerin ve subjektif faktörlerin gelişme aşamasına göre, yaşamdan çıkan yeni görev ve sorunlara göre, Partinin, devlet iktidarının ve tüm ekonomik ve sosyal düzenin güçlendirilmesinde gerekli olan şeylere göre değiştirilmelidirler.

Hepimizin bildiği gibi, ülkemizin tüm yaşantısı, bugün pekçok devrimci insiyatif ve hareketlerle ve kitlelerin büyük çapta katılmasıyla tanımlanmaktadır. İşçi sınıfı, kooperatif köylülüğü, kol ve kafa işi yapan herkes kendisini şiddetle kitle hareketleri içine atmıştır. Öğrenci gençlik,

kent ve kırsal alandaki üretim çalışmasında geniş çapta yer almaktadır. Bütün halk, ülkemizin savunması için sistemli bir askeri eğitim görmektedir. İşçiler heryerde sosyalist demokrasimizi güçlendirmeğe ve derinleştirmeğe, ülke yönetimine, onun ekonomi ve kültürüne olan aktif katkılarını genişletmeğe ve arttırmağa çalışıyorlar. Ve ülkemizde bunun gibi pekçok olay olmaktadır. Şu soru ortaya çıkıyor: «Partinin örgütsel çalışmasındaki eski biçim, hız ve yöntemleri sürdürmemize izin verilebilir mi? Bunlar, devrimci durum ve devrimci atılımdan çıkan yeni konu ve görevlerin çözümlenmesi için uygun mudur? Uygun olmadıkları açık ve anlaşılabilir bir şeydir. O halde ne yapmalıyız? Yeni duruma uygun, yeni olguların yolunu açan ve onların gelişip mükemmelleşmesine yardım eden yeni çalışma ve örgütlenme şekilleri düşünmeli, araştırmalı ve bulmalıyız. Eski örgütsel çalışma yöntemleri ve biçimleriyle, sadece kooperatif içinde bir grupta değil fakat bütün kooperatifte ve yalnızca kooperatifin sınırları içinde değil fakat bir bölge düzeyinde ve hatta onun da ötesinde, karşılıklı yardımlaşmanın kitlevi hareketine katılmadan doğan sorunları ve görevleri çözümlemek olanaksızdır. Aynı şey devlet işletmeleri için de geçerlidir.

Yeni bir talimat verildiğinde onu uygulayacak örgüt biçimleri açıklanır. Herkes ve en başta da komünistler katkıda bulunmalı ve böylece verilen talimatlar ile örgütsel biçimler, en doğru ve en uygun bir biçimde birleştirilmelidirler. Aynı zamanda herkeş ve ilk olarak da komünistler talimatları bütünüyle anlamalıdırlar, çünkü onu daha sonra bütünüyle yerine getirebilmelerinin tek yolu budur. Elbetteki, bu talimatın verilmesini gerektiren ihtiyaçlara ve objektif gerçeklere göre talimatın ve örgütsel biçimlerin genel çizgileriyle tanımlanması, temel örgütlerin, parti komitelerinin, devlet organlarının ve ekonomik organların toplantılarında yapılır.

Herşeye rağmen, hem talimat, hem de bunun uygulanacağı örgütsel biçimler hatalı olabilir. Pratik bunları açığa çıkaracaktır, fakat pasif bir yol değil ancak devrimci bir yol izlenirse. Bununla ne demek istiyorum? Demek istediğim şudur ki, komünist olsun olmasın her emekçi, çalışma sırasında bir kusur görürse ve bunu düzeltecek iyi bir fikri varsa, perspektifler açıklığa kavuştuğunda, değişiklik önermelidir. Fakat bunun yerine olup biten nedir? Çoğu kez bir işçi, yukardan verilen bir talimata ilişkin fikir ileri sürmede lakayt, korkak veya tereddütlü davranmaktadır, çünkü kendisine kibirli, tenkitçi ya da kavgacı denileceğinden korkmaktadır. Bütün bunlar hatalı, devrimci olmayan görüşlerdir.

Bunun gibi, komünist veya partili olmayan emekçinin önerilerini, sadece temel örgüte ya da idareye yapması gerektiği fikri de yanlıştır.

Hiç kimse çalışmanın ilerletilmesiyle ilgili iyi niyetli tartışmayı engellemez. Tam tersine parti bunu destekler ve cesaretlendirir. Temel örgüte veya idareye dışarda hazırlanmış ve tartışılmış ne kadar fikir ve öneri gelirse o kadar iyidir. İşçiler, parti üyeleri ve partili olmayan kişiler, kendi örgütlerinin ve resmi kanallarının dışındaki tartışmalarıyla, hiçbir zarar vermezler. Tersine hatalı bir talimatı, etkisiz bir örgüt biçimini eleştirmekle ve daha sonra fikir alışverişinde bulunmakla - bunun mutlaka resmi toplantılarda yapılması gerekmez - doğru birşey yapmış oluyorlar, sorunları temel örgüt veya idarede ilkeli bir biçimde ortaya atıp kollektifin bu sorunları ele alıp uygun kararlara varmasına olanak sağlıyorlar.

Taban örgütünün bağımsız davranması, devrimci ve militan olması gerektiğini söylerken, bu yalnızca bir forum olarak anlaşılmamalı fakat her bir üyesi de hayatta örgütünden örnek alarak davranmalıdır demek istiyoruz. Devrimci komünistler olmadan devrimci örgüt olamaz. Bu ne-

denle eğer bir komünist, parti kararları ve talimatlarla donanmış olsa bile, herşeye ve günlük devrimci faaliyetine aktif bir biçimde eğilmezse, en uygun örgüt, yöntem ve tavır biçimlerini bulmağa çalışmazsa, bir önder, bir komünist olarak rolünü layıkıyla oynayamaz. Fırsat çıkınca, (parmağını bile kıpırdatmayan ve talimat veya disiplini ihlâl etmiş bazı yoldaşları eleştirmek için temel örgütün toplanmasını bekleyerek örgütsel biçimleri sözde koruyan bazı komünistler gibi beklemeden) talimatı yerine getirmek için bağımsız hareket edebilir ve etmelidir de.

Fabrika veya başka biryerdeki bir komünist bir diğer yoldaşı eleştirmek için düzenli toplantıyı niye beklesin? Çalışma aralarında, sözkonusu yoldaş da dahil olmak üzere yoldaşları etrafına toplamalı ve gerçeği onun yüzüne söylemelidir. Burada hangi kural çiğnenmiş olur? Hiçbiri. Tersine yoldaş düzeltilmiştir. Eğer o hatasını düzeltmezse konu temel örgütün toplantısına da getirilir.

Eğer bu, komünistlerin günlük hayatından doğan bütün sorunlar için yapılırsa, nice talimat düzeltilecek, nice çalışma örgütünün biçimi geliştirilecek, temel örgüt ve parti ve devlet biçimi için nice verimli ilke ortaya çıkmış olacaktır.

Partinin, ekonomi, eğitim ve kültürel çalışma alanlarında olsun, orduda veya bedensel ya da zihinsel iş ve üretimin olduğu herhangi bir bölümde olsun, örgütsel konuların kesin önemi vardır.

Düşüncenin, maddi dünyanın yansıması olduğunu söyleriz, fakat özellikle konulara derinlemesine girmeyenler arasında, onu düzen ve örgüte bağlı olarak görmeyenlere sık sık rastlanır, oysa aslında her durumda, düşünce hangi biçimi alırsa alsın bir örgüt biçimine, koordinasyona ve düzene bağlıdır. Konu şudur; düşüncelerimiz, bizi çevreleyen şey ve olguların organik bağıyla gerçeği olduğu gibi yansıttıklarında, dış dünyada var olan örgüt, dü-

zen ifade edilir, bir başka deyişle, mantığı, maddi dünyanın objektif diyalektiğini ifade ederler. Diğer yandan, düşüncemizin açık ve anlaşılabilir olması için hem kendimiz, hem de başkaları için örgütlü, düzenli ve sistemli olmak gerekir. Aksi taktirde, fikirlerin anlaşılması güçleşir, konular tahrif edilerek konur, ve sonuçlar mantıklı biçimde ortaya çıkmaz.

Örgüt, çalışma ve düşünceyi ilerleten güçlü bir araçtır; insanda doğuştan olmayan, fakat zorlu bir çalışmayla kazanılan şey bilgidir. Bilginin belli sınırları yoktur, her iş ve her zaman için aynı değildir. Kusursuz örgütlenme, geniş bir teorik, siyasi bilimsel bilgininin, gerçekleri tam olarak birleştirme yeteneğinin, ulaşılacak nesnelerin açık bir anlayışına ve güçlüklerden korkmayan fakat onları uzaktan gören ilerici ve devrimci bir ruha sahip olmanın temelinde yükselen bir sanattır. Kusursuz örgütlenme güçlü bir isteğin, yorulmak bilmez bir çalışmanın üzerine oturur, zaman kazanmayı, en son tekniği kullanmayı ve diğer bilgiyi gözönüne alır.

Böylece, bu açıdan bakıldığında örgütsel sorunlara ne kadar büyük bir önem verilmesi gerektiği anlaşılabilir.

Enver Hoca, Söylevler,
1960 - 1970, sy. 368-376
379-388

AEP MERKEZ KOMİTESİ'NİN FAALİYET RAPORUNDAN

AEP'nin 6. Kongresine Sunulmuştur

1 Kasım, 1971

V

PARTİYİ DURMAKSIZIN GÜÇLENDİRMELİ VE DEVRİMCİLEŞTİRMELİYİZ

Bütün halkın sosyalizm için mücadelesinde Parti, önder olarak tarihi görevinin bilinciyle 5. Kongresinde, yaşantısı ve faaliyetinin daha da devrimcileştirilmesi için önemli görevler ortaya koydu. Bu amaçla, Merkez Komitesi, Komünistlerin ve kadroların siyasi ve ideolojik eğitimi, parti ilkeleri ve değerlerinin doğru anlaşılması ve devrimci bir biçimde uygulanması, saflarının ve yönetici organlarının proleter karakterinin güçlendirilmesi, kitlelerih parti çalışması içindeki çizgisinin daha derinleştirilmesi için bir dizi somut önlemler aldı.

Parti bu Kongreye, saflarındaki çelikten Marksist-Leninist birlikle, işçi sınıfına ve emekçi yığınlara, etle kemiğin birliği gibi bağlı daha büyük görevleri almağa hazır ve herzaman yaptığı gibi bunları yürütmeğe kararlı bir biçimde her zamankinden daha güçlü olarak geliyor.

Marksizm-Leninizme sadık emekçi yığınları harekete geçirmeğe ve onları yönetmeğe yetenekli ve örgütlü işçi sınıfının devrimci partisi olmaksızın ne Proletaryanın burjuvazi üzerindeki zaferi ne de sosyalizmin başarılı inşası düşünülebilir. Kesinlikle bu ilkeyi her zaman aklımızda tuttuğumuz ve ona sadık kaldığımız için, revizyonizmin doğuşu ve kapitalizmin yeniden inşasının, partinin yozlaşması, sınıf karakterinin değişmesi, devrimci nitelik ve ruhunun kaybolmasıyla başladığı Sovyetler Birliği ve diğer bazı ülkelerdeki geriye dönüş, bizde olmadı. Kesinlikle, Partide Marksist-Leninist öğretileri izlediğimiz ve onun için amansız bir mücadele verdiğimiz için, ülkemizde proletarya dktatörlüğü çelik gibi ve bükülmez bir biçimde kesintisiz olarak güçlendirilmesi ve devrimcileştirilmesi ayaktadır, sosyalizm her zamankinden daha muzaffer bir biçimde önde yürümektedir.

AEP, savaşta denenmiş ideolojik ve siyasi bakımdan saf işçi sınıfının başarıyla ilerlemesinde kararlı ve yetenekli, güçlü bir partidir. Kahraman Partimizle, mücadelesi ve başarılarıyla, cesareti, açık görüşlülüğü ve canlılığıyla övünüyoruz. Fakat sınıf mücadelesinin ülke içinde ve dışında sürdüğünü; burjuva baskısı ve revizyonist ideolojinin yaşadığını asla unutmamalıyız. Bütün dikkatlerimizi, çabalarımızı ve yeteneklerimizi, Partinin sürekli güçlendirilmesine, devrimci eğitime, onun ülke çapındaki önder rolünün güçlendirilmesine hasretmeliyiz.

Ve eğer, bu kongrenin, Partinin ve tüm halkın önüne koyduğu muhteşem ve çok önemli görevleri aklımızdan

çıkarmazsak, bu daha gerekli bir hale gelir. Bu görevlerin başarıyla gerçekleştirilmesi, tüm ekonomimizin hızla kalkındırılması, ülkenin tüm yaşantısındaki değişim, bütün komünistlerin ve kadroların kafa ve fizik enerjilerinin tam olarak çalışmasını ve Parti çalışmasının daha yüksek bir düzeye çıkarılmasını gerektirir.

Partinin yönetici rolü, bütün komünistlerin çalışması ve onların örnek öncülükleriyle sağlanır.

Partimiz Marksist-Leninist ilkeleri ayakta tutar, sosyolizmin geliştirilmesi ve pekiştirilmesiyle, partinin öncü rolü daha güçlenir ve daha mükemmelleşir. Bu, sosyalist inşa sürecinin daha geniş ve daha karmaşık bir hale gelmesiyle ifade edilir. Bu süreç içinde işçi sınıfının yönetici rolü sürekli genişler. Öte yandan tüm sosyal, ekonomik ve devlet yaşantısı içinde kitlelerin ülkenin sosyalist inşasına katılmaları gittikçe daha aktif bir hal alır. Bütün bu faktörler Partinin, yönetici, eğitici, örgütleyici ve hareket geçirici rolünde kaçınılmaz olarak bir yükselişe yol açar. Partinin bu rolü, hedefleri açıklığa kavuşturan ve bu hedeflerin gerçekleştirilmesi yolunu aydınlatan kendi ideolojisine dayanmaktadır.

Ülkemizde, Partinin yönetici rolü kendini, hayatın her yönünde tartışma götürmez bir biçimde hissettirmektedir. Bu, 30 yıl içinde halkımızın kazanmış olduğu tarihi zaferler, ülkenin bağımsızlığı, halk iktidarının kurulması, yeni sosyalist toplumun inşası, Partiyle ve onun akıllı ve uzak görüşlü önderliğiyle kopmaz bir biçimde bağlıdır. Partinin yönetici rolü, ülkenin tüm yaşantısının yol gösterici gücü olarak, ideoloji, siyaset, örgütlenme, ekonomi, eğitim, askeri işler vs. gibi, hemen her alanına yayılmış bulunmaktadır. Hep birlikte bir bütün oluşturan ülke yaşantısı-

nın bu bölümleri, ister parti veya devlet cihazında, ister kitle örgütlerinde, üretimde ya da bilimsel ve kültürel kurumlarda olsun, herhangi bir yerde çalışan parti üyeleri aracılığıyla bizzat parti üyeleri tarafından yönetilirler. Komünistlerin çalışması, her alanda kendine has özellikler gösterir, ama bu alanlar arasında ortak bir yön de söz konusudur: Nerede çalışırsa çalışsın her komünist, Parti çizgisini yerine getirmek ve yönetici rolünü sağlamak için mücadele etmelidir. Çalışmamızda görülen pekçok hata ve zaafların kökü neyin kendine özgü, neyin ortak olduğunun birbirine karıştırılmasında yatar.

Parti organlarındaki komünistler, ekonomik sorunları, endüstri, tarım, eğitim, kültür ve ordunun sorunlarını, devlet cihazının ilgili dallarında çalışıp dolaysız olarak bu konularla ilgilenen yoldaşlardan bağımsız olarak, iyi bilmelidirler. Yönetici parti organlarındaki yoldaşlar bütün sorunlar hakkında, tabii ki ayrıntılara girmeden, iyi bilgi sahibi olmalıdırlar, çünkü bu olmadan devlete ve ekonomik organlara ya da parti örgütüne, görevlerini yerine getirmede, kitleleri harekete geçirmede uygun bir biçimde yol gösteremezler

Parti organlarının ve cihazlarının ülkenin tüm sorunlarını bilmesini ve ele almasını söylerken, bu sorunları günlük konuların teknik ve maddi ayrıntılarına inmeden, ve devletin ve ekonomik organların işlerini çoğaltmadan, özel parti çalışması açısından görmelidirler demek istiyoruz. Çalışmalarının esası, parti siyasetinin heryerde azimle yerine getirilmesi, kendilerine verilen görevleri sonuna dek yapmaları için değişik alanlarda çalışan komünistleri ve kitleleri, parti örgütlerini ve bunlar aracılığıyla diğer bütün devlet örgütlerine veya sosyal örgütlere militan bir konum kazandırarak eğitmek ve harekete geçirmektir.

Parti tarafından devlet organları ve ekonomik organ-

larda çalışmak üzere görevlendirilen komünistler ve kadrolar, teknisyen veya uzman olarak birinci ve en önemli siyasi kişilerdir. Devlet işlerinin idaresiyle, üretimin örgütlenmesiyle, asıl görevleri olan plânın başarılması için teknik ve ekonomik önlemlerin alınmasıyla ilgilenirken bu görevleri bir teknokratın gözleriyle görmezler ve görmemelidirler de. Kendi alanlarında parti çizgisinin uygulanmasından sorumlu olan komünistler gibi emekçi halk arasında bu görevlerin siyasi ve ideolojik anlayışını geliştirmek, onları tam olarak örgütlemek ve harekete geçirmek için yorulmaksızın çalışmalıdırlar.

Partinin tüm ülke yaşantısındaki yönetci rolü böyle gerçekleşir, Parti bütün olarak örgütlü ve merkezi bir anlamda böyle yol gösterir.

Partinin yönetici rolü ne kararnamelerle, ne de idari önlemlerle kazanılmıştır. İşçi sınıfının ve bir bütün olarak kitlelerin çıkarlarını ifade eden ve koruyan doğru çizgisiyle, ve bu çizgiyi gerçek hayatta yürütmek için cesur mücadelesiyle kazanılmıştır. Bu sosyalizm mücadelesi içindeki kitleleri, kişisel örnek ve eylemleriyle etkileyen, eğiten ve harekete geçiren komünistlerin devrimci faaliyetleriyle sağlanmıştır. Parti, üyelerinden oluşur ve Partinin öncü rolü her komünist kendi öncü rolünü yerine getirmediği taktirde bir anlam kazanamaz ve gerçekleşemez.

Fakat bütün komünistler partide öncü durumundamıdırlar? Her parti üyesi kendine bu soruyu sormalıdır. Bu soru bütün parti örgütlerini ilgilendirmelidir. Şu bir gerçektir ki, parti saflarımız içinde, çok olmamakla beraber, çalışmada ve yaşamda gerici kavramları barındıran ve kişisel örnek olmaktan ve öncü kolda bulunmaktan çok uzak, kitlelerin arkasından sürüklenen ve yaşantımızın hızlı gelişmesinin gerisinde kalmış, insiyatifi olmayan bazı pısırık parti üyeleri vardır.

Bu tür kimseler, şanlı partimizin pekçok üyesi arasında, omuzlarında ağır sorumluluklar taşımış ve taşımakta olan, fevkalâde işler başarmış ve başarmaya devam eden, sosyalist ülkemiz için kahramanca ve fedakarca çarpışan ve çarpışmakta olan, hakkıyla kitlelerin başında bulunan ve onların sınırsız saygı ve güvenini kazanmış kişiler arasında, çatlak bir ses gibidirler.

Parti, geride kalan bu komünistleri eğitmek, onları militan bir hale getirmek, onlara zamana ve devrime ayak uydurtmak için elinden geleni yapmalıdır ki kahraman Partimizin bir üyesi olmayı hak etsinler.

Ülkemizin atmosferi, halkımızı ileri sevkedecek gibidir. Bu atmosfer içinde herşey hareket etmekte ve gelişmektedir. Yaşantımız, hareketli, insanları yerinde saydırtan pasifizme ve yeknesaklığa müsamaha göstermeyen, aktif, dinamik bir yaşantıdır. Parti örgütlerimizin en önemli görevlerinden biri, bütün komünistleri öncü duruma getirecek, onları, teşkil ettikleri örnekle, bütün emekçi yığınları peşlerinden getirtecek, savaşa, eyleme atacak yolları, yöntemleri ve devrimci çalışma biçimlerini bulmaktır.

Yaşantımızın her yönünde, Partinin yönetici rolünü sağlayan esas ve mutlak bağ, Partinin bütün talimatlarının incelendiği, açıklandığı ve pratiğe uygulandığı, partinin kitlelerle direk ilişkisinin sağlandığı ve kitlelerin belirli hedeflere ulaşmak için harekete geçirildiği, ve her komünistin nerede çalıştığı ve hangi görevde bulunduğuna bakılmazsızın, kontrol edildiği temel örgüttür.

Temel Parti örgütleri, eğer çalıştıkları bölgede yönetici, etkileyici ve örgütleyici rollerini oynayacaklarsa, asıl konulara derinlemesine girmeli ve günlük ayrıntılara batmamalıdır. Bütün örgütleri ayaklandırmalı ve kendilerini

ekonomik organlar ve devlet organlarının önemsiz kollarına dönüştürmeden, yalnızca plânın rakkamlarıyla ilgilenerek, değil, öncelikle her alandaki parti siyasetini yerine getirerek, onları harekete geçirmelidirler. Bürokrasi, ilgisizlik ve diğer yabancı belirtilerle savaşmalı ve bilhassa çalışmalarını halkla uyum halinde yürütmelidirler, çünkü parti talimatlarını ve devlet plânlarını gerçekleştiren halktır.

Partinin proleter bileşimi ve komünistlerin niteliği, Partinin her zaman devrimci kalması için temel bir önkoşuldur.

Parti, mücadele ve devrim içinde büyümüş ve gelişmiş canlı bir siyasi organizma olarak, sosyo - ekonomik alanda, sınıf yapısında ve toplumun ruhsal yaşantısında yer alan değişiklikleri saflarında yansıtır.

Bu, hiçbir şekilde kendiliğinden olmayan, kesintisiz bir süreçtir. Parti tarafından, devrimin aşamalarına ve çözmesi gereken sorunlara uyarak, her zaman Marksist - Leninist öğretilere güvenerek, bilinçle örgütlenmiş ve yönetilmiştir.

Son beş yıl içinde, ülkenin tüm yaşantısının ve partinin daha da devrimcileştirilmesi için yapılan çok yönlü siyasi, ideolojik ve örgütsel çalışma sayesinde, Partinin içinde önemli nitel ve nicel değişiklikler olmuştur.

Parti üye sayısının hatırı sayılır ölçüde artması ve özellikle saflarının sınıfsal bileşiminin daha da gelişmiş olması bunu kanıtlar. 1 Ekim 1971'de parti saflarında, 5. Parti kongresi zamanındaki 66.327 komünistin yerine, 18.-127 aday üye dahil, 86,985 komünist bulunmaktaydı. Böylece bu zaman içinde partiye 20.658 komünist katılmış oldu.

Parti tarihimizde ilk kez şimdi işçi komünistlerin Parti üyeliğinde ilk yeri tutmaları, Partimiz ve tüm halkımız için büyük bir sevinç ve zaferdir. Şimdi, bütün komünistlerin % 36.41'ini oluşturmaktalar.

Bu gerçek işçi sınıfının Marksist-Leninist partisine olan derin sevgisinin ve ona olan sınırsız güveninin kanıtıdır. Bu işçi sınıfı partisinin, yalnızca ideolojisine göre değil, saflarının sınıf yapısına göre de proleter olması gerektiği ilkesini azimle yücelten Partinin kararla ve azimle izlediği doğru örgütsel çizgisinin bir kanıtıdır.

İşçi sınıfı, devrimci savaş ve eylemlerde kendilerini göstermiş ve sağlamlaştırmış en iyi evlâtlarını partiye gönderdi. Bu taze kan partiye işçi sınıfının azim ve çelikten arzusunu, disiplin ve devrimci şevkini getirdi.

Proleter sınıf karakterini korumak ve sürekli güçlendirmek için Parti, yönetici organlarının yapısını işçilerle geliştirmeye özel dikkat göstermiştir. Bugün kazalardaki Parti komitelerinin % 55'i, ekonomik işletmelerin temel örgüt büroları üyelerinin % 85.2'si ve sekreterlerinin % 86.3'ü, kökenleri, geçmiş veya şimdilik konumları itibariyle işçidir. Partinin yönetici organlarında, şimdi, birçok işçinin bu organlara seçildikten sonra bile üretimdeki görevlerini sürdürmeleri çok olumlu ve önemli bir gerçektir. Birçok komünist partilerde görülen revizyonist yozlaşmaya dönüşen kötü değişikliğin kökü, saflarında birçok işçi olduğu halde, yönetici organlarının proleter olmayan unsurlarla, yani uzman teknokrat, bürokrat aydınlarla ve memurlarla doldurulmuş olması gerçeğinde yatar.

Partimiz, işçilere, partiye girme, yönetici organlarında aktif yer alma yolunu açarak toplumdaki en devrimci ve ilerici sınıf, sosyalizm ve komünizm mücadelesinde tarihi öncülük görevi kendine ait olan sınıfın kalbine derin kökler salmıştır.

Gelecekte de, Partimiz saflarında, işçilerin sayısını arttırmak için mücadele etmeliyiz. Şimdi bunun için gerçek olanaklar vardır çünkü işçi sınıfı, ekonomi ve özellikle endüstrinin gelişmesine paralel olarak süratle büyümektedir...

... 5. Kongreden bu yana Partinin tarımkooperatiflerindeki büyümesi, kırsal alanda, sosyalist inşanın getirdiği görevlerle, normal bir uyum halindedir. Tarım kooperatiflerinden gelen komünistler parti üye sayısının % 29.70'ini oluştururlar. Bugün komünist bulunmayan hiçbir köy yoktur ve tarım kooperatiflerinin bütün alanlarında temel parti örgütlerini kurmuş bulunuyoruz. Fakat hâlâ parti grupları hattâ tek bir komünist bile olmayan tugaylar vardır.

Üretimi arttırmada ve modernleştirmede ve tarımın karşılaştığı büyük görevleri; halkımızın büyük bir kesiminin kırsal alanda yaşaması ile birlikte partinin, temel üretim birimi olan çalışma tugaylarıyla olabildiğince yakınlaşmasıyla, onun kırsal alanlarda daha da güçlendirilmesi ve tarım kooperatiflerindeki önderliğinin geliştirilmesi amacının yanısıra, ekonomimizde 1. derecede rol oynar.

Özellikle son yıllarda kadınların tam özgürlüğü, tükenmez yaratıcı enerjilerinin serbest bırakılması için gelişen büyük devrimci mücadele, partinin yapısına başarıyla yansımıştır. Kadınların 5. Kongre sırasında toplam parti üyelerinin % 12.47'sini oluşturması gerçeği karşısında bugün toplam parti üyelerinin % 22.05'ini kadınların oluşturması bizim coşkumuzu arttıran birşeydir.

Kadınlar ülkenin çok yönlü kalkınmasında büyük bir güçtür ve çok önemli bir rol oynarlar. Şimdi pek çok sayıda kadın 8 yıllık okullardan mezun olmuş, parti ruhuyla eğitilmiş ve kitle hareketleri ve çeşitli devrimci eylemlerin örsünde dövülerek çelikleşmişlerdir. Bugün ülkemizde,

kadının toplumdaki rolü hakkında doğru ve sağlıklı bir görüş oluşmuştur. Bütün bunlar bizim gelecekte de kadınları parti üyeliğine kabul etmede kararlı ve hızlı davranmamız gerektiğini ortaya koyar ve bunun için olanak yaratır.

Tüm tarihinin kanıtladığı gibi, partimiz için, üyelerinin niteliği, onların siyasi ve ahlâki karakterleri, ideolojik yapıları ve devrimci sağlamlıkları, parti çizgisini her zaman ve her koşul altında savunma ve uygulamadaki kararlılıklarının önemi, kesindir. Büyük sayılar her zaman bir partinin gücünü göstermez. Fakat sayılar yüksek nitelikle birleşince, partinin önlerine koyduğu görevleri yapmağa hazır bilinçli unsurları, genel çıkarları herzaman herşeyin üstünde tutan kimseler parti saflarına daha çok alındıkça, büyük bir güç haline dönüşür. Böyle kimseler Partiyi yenilmez kılar, onun devrimciliğini, tüm toplumun bir öncüsü ve önder gücü olmasını korur.

Partinin komünistlerden istedikleri, sosyalizmin gelişmesi ve yeni, daha zor ve karmaşık sorun ve görevlerin gelişmesine paralel olarak sürekli bir artış göstermektedir. Devrimin her aşaması tüm emekçi halktan, herşeyden önce komünistlerde olması gereken yeni nitelikleri ve faziletleri ister. Siyasi sadakatleri ve Partiye bağlılıklarının yanında, halkın iyiliği için yorulmaksızın çalışmalarının, enternasyonalist inanç ve düşmana karşı besledikleri nefretlerinin yanısıra, bugün komünistlerin çalışma, yaşam, aile, ve toplum hakkında yeni kavramları olan, bilim ve kültüre düşkün, görevlerini iyice bilen ve teknik ve bilimsel ilerlemeyi var güçleriyle destekleyen, yeknesaklığı ve umursamazlığı hoşgörmeyen, sosyalist toplumun hızla ilerlemesini engelleyen herşeye karşı cesaretle mücadele veren ileri kimseler olmalarına, bugün her zamankinden çok ihtiyaç vardır.

Partiye alınanların mükemmel yapıları ve iyi nitelikleri herşey demek değildir. Öncü rolünü oynayabilecek güçlü bir devrimci Parti olmak için, üyelerinin sürekli Marksist-Leninist ideoloji ve siyasetle ve Parti öğretileriyle eğitilmeleri, devrimci mücadelenin ve çalışmanın ateşinde pişmiş olmaları zorunludur. Eğer komünistlerin Sovyetler Birliği veya başka yerlerdeki gibi katılaşmış, bürokratlaşmış ve yozlaşmış insanlar haline gelmemeleri, tersine komünizm davasında herzaman kararlı ve azimli savaşçılar olarak kalmaları isteniyorsa, bu söylediğimiz son derece gereklidir...

Parti örgütlerinin iç yaşantısını canlandıralım, insiyatif ve kendi başlarına hareket edebilmelerini geliştirelim

Parti örgütlerinin iç yaşantıları canlandırılmadan, bütün komünistlerin, Parti çizgisinin yerine getirilmesi ve uygulanması mücadelesinde insiyatifi ve aktif bir biçimde katılmaları olmadan, Partinin yönetici rolünün artması ve onun durmaksızın devrimcileşmesi gerçekleştirilemez.

AEP işçi sınıfının ve kitlelerin devrimci eylemlerinin içinde doğdu, büyüdü ve gelişti. İç ve dış düşmanlara karşı acımasız sınıf mücadelesinde, insanoğlunun maddi ve manevi dünyasını değiştiren cesur eylemler ve derin devrimci hareketlerde, her komünist ve temel örgüt her yönetici parti organı sürekli devrimcileşmiştir.

İnsiyatif ve kendi başına hareket etme ile ilgili olarak sözünü ettiğim dönemde yenilik ruhu ve ilerlemek için devrimci enerji bütün alanlarda, ekonomi ve kültürde, bilim ve teknolojide, büyük bir gelişme gösterdi ve yeni bir içerik kazandı. Bütün bunlar günün görevlerine uygun

olarak, beraberinde yeni ve daha esnek bir stili, daha orijinal çalışma biçimlerini getirdi. Bugün yüksek bir militan ruh, seferberlik ve sorumluluk duygusu parti örgütlerinin ve komünistlerin yaşantısını doldurmaktadır.

Parti örgütlerini herzamankinden daha iyi bir biçimde, tam bir insiyatif ve sorumlulukla kendi başlarına hareket edebilen organlar haline getirilebilmek için, hayatın getirdiği yeni sorunları ustaca kavrayıp bunların çözüm yollarını bulmalı, devrimci ruhu yaşatmalı ve bu ruhu sürekli olarak güçlendirmeliyiz.

İnsiyatif ve kendi başına hareket etme, düşünce ve davranıştaki devrimci kavramlardır. Bunlar ne kendiliğinden ortaya çıkmışlardır, ne de başkaları tarafından hazır olarak sunulmuşlardır, tersine parti talimatlarının ideo-politik özünün derinlemesine bilinmesinden, gerçeğin, kitlelerin görüş ve deneylerinin araştırılması ve doğru bir biçimde değerlendirilmesinin ve sürdürülen hareketin tam sorumluluğunu alma cesaretinin bir sonucu olarak ortaya çıkmışlardır.

Parti örgütlerinin insiyatif ve kendi başına hareketlerini geliştirmek için, kaydedilen ilerlemelere rağmen Partide hâlâ görülebilen idari yöntemlere ve bürokratik eğilime karşı, azimle mücadele etmek gerekir. Sık sık herşeye karışma ve karar verme eğiliminde olan veya bütün parti örgütleriyle yakın ilişki kurmak veya «korumak» bahanesiyle, bu şekilde örgütlerin ve komünistlerin insiyatiflerini kısıtladıklarını ve onları herşeyin yukarıdan gelmesini bekler bir hale getirdiklerini unutarak, eğitmenleri aracılığıyla kabul edilemeyecek eğitimi saptayan yönetici organlar ve kadrolar vardır. Bu, Partideki bürokrasi belirtilerinden biridir. Yönetici organlar temel örgütlere, çoğu kez uzun, karmaşık ve bulanık olan pekçok yönelim, talimat ve kararlar yüklemekle de insiyatifi ve kendi başına

hareket etmeyi kısıtlamış olurlar. Bu, temel örgütler, bunları anlamaktan, tahlil etmekten ve yürütmekten acizdirler, bu nedenle yüksek organlardan sürekli açıklama ve yorumlar istemek zorundadırlar anlamına gelir. Burada bürokrasi ve aydın tavrının bir diğer belirtisiyle karşı karşıyayız.

Bütün örgütlenme ve çalışma biçimleri temel Parti örgütlerini ve komünistleri harekete geçirecek, insiyatiflerini yükseltecek, kişisel ve kollektif sorumluluklarını güçlendirecek biçimde hazırlanmalıdır. Bu özellikle parti kadroları ve organlarınca çok iyi anlaşılmalıdır. Kendilerini ilgilendiren sorunlar hakkında yukardan hazır çözüm beklemeden ve talimatın niteliğini kendi işletme, kooperatif ya da kurumlarının koşullarını hesaba katmadan, mekanik bir biçimde davranmadan, daha seri hareket edebilmeli ve daha cesur olmalıdırlar. Yaratıcı düşünce ve insiyatif büyük bir yaygarayı gerektirmez - bunlar gerçek somut görevlerle yakın ilişki içinde ortaya çıkmış olup bu görevlerin çözümüne hizmet ederler.

İnsiyatif ve kendi başına hareket etme, örgütün yalnızca bir forum olarak ele alınmasıyla değil, onun örneğini izlemekle de ilgilidir. Her parti üyesi veya aday üye, hergün, herşeyde bu ruhla hareket etmelidir. Devrimci komünistler olmaksızın devrimci partl örgütleri olamaz. Bu anlamda insiyatifin kendisi, her komünistin parti örgütündeki sorunların araştırılmasına aktif olarak katılmasıyla sınırlandırılmamıştır. Temel Parti örgütü yalnızca bir toplantı anlamına gelmez, o, toplantılardan önce, toplantılar sırasında veya sonrasında, yaşadıkları ve çalıştıkları her yerde partinin çizgisini ve kararlarını uygulayan parti üyelerinin tek tek ve kollektif olarak faaliyetlerinin bütünü demektir.

Sosyalizmin inşasının görevleri ve yaşamın çıkardığı

sorunlar o kadar çoktur ki, hepsinin parti örgütünde tartışılması pratik olarak olanaksızdır. Bu nedenle bütün komünistlerin parti talimat ve kararlarını derinlemesine ve ayrıntılı bir biçimde bilmeleri, ve çalıştıkları yerin koşullarına göre, bir ajitatör, propagandacı ve örgütçü, ama daima bir öncü rolünü oynayarak, bunları insiyatifle yerine getirmelidirler. Komünistler ne mekanik uygulayıcılar ne de uzlaşıcılar olmalı, fakat birçok karar, emir ve talimatlar doğru parti siyasetine ters düştüğünde veya belirli gerçek koşullara eğilmediğinde cesaretle söz alarak talimat ve yönelimlerin yaratıcı tahlili ve açıklanması ve yerine getirilmesinin bütün sorumluluğunu üstlenmelidirler.

Komünistlerin ayırdedici bir özelliği olan insiyatif ve kendi başına hareket edebilme yeteneği, mücadele içinde, çalışmada, günlük sosyal faaliyetin pratiğinde oluşmuş ve güçlenmiştir. Kitle eylemleri ve kitle hareketleri vasıtasıyla komünistlerin devrimci enerjisi, kitlelerin yaratıcılığıyla bütünleşmiş ve bürokratik, teknokratik yöntemlere, tembelliğe, ve şekilciliğe ağır bir darbe indirmiştir. Tüm komünistlerin, örgütleri ve komitelerinin görevi, kitle hareketleri yöntemini, yaşamın bütün alanlarına yaymaktır çünkü bu şekilde parti çalışması canlandırılacak ve işçi sınıfının, tüm emekçi halkın enerjisine ve coşkusuna daha çok karşılık verilmiş olacaktır.

Partinin güçlendirilmesi için onun iç yaşantısını düzenleyen değerlerin derinlemesine ideolojik olarak kavranılması ve tutarlı bir biçimde uygulanmasının özel bir önemi vardır. Partiyi çelik gibi yapan, düşünce ve eylem birliğini güçlendiren ve çalışmasının hayatiyet ve başarısını sağlayan bu değerlerdir.

Bu değerlerin herhangi bir yanlış yorumu, herhangi bir biçimsel uygulanmasının ciddi sonuçları vardır; partinin iç yaşantısını çürütür, komünistlerin devrimci enerji-

sini bastırır, partide bürokrasinin gelişmesini ve partinin yozlaşmasını hazırlar. Burada, Sovyetler Birliği Komünist Partisinin başına gelen büyük trajedinin önemli kaynaklarından biri yatmaktadır. Bugün bu ülkede, parti değerleri hâlâ «komünist» etiketi taşıdıkları halde, partiyi hüküm altına almak ve iktidardaki revizyonist kliğin arzularını yerine getirmek için bir araç olarak kullanılmaktadırlar. Demokratik merkeziyetçilik, yeni Sovyet burjuvazisinin yönetici grubunu partinin başına geçiren bürokratik merkeziyetçiliğe dönüşmüştür. Eleştiri ve özeleştiri, revizyonist çizgisinin muhaliflerine karşı saldırı ve suçlama silahları haline gelmiş, bilinçli disiplinin yerini bürokratik otoritelere körükürüne itaat almıştır. Parti üyesinin komünist ahlâkı yerini, kariyeristlerin, gurursuz ve iki yüzlülerin burjuva ahlâkına bırakmıştır.

Yaşantısı boyunca partimiz, parti değerlerini lekesiz tutmak ve onları örgütlerin ve komünistlerin günlük yaşantısının bir parçası haline getirmek için durmadan çalışmıştır. Bu, Partimizi yenilmez, çeşitli düşmanlarına cesaretle karşı koyabilecek ve Arnavutluk halkını sosyalizmin parlak yolunda başarıyla yönetebilecek bir hale getirmiştir.

Hem partimizin olumlu deneylerini, hem de revizyonist partilerin olumsuz örneklerini aklımızda tutarak, bu büyük hayali soruna bütün dikkatimizi vermeli ve parti yaşantısındaki Leninist değerlerin yorumlanması ve uygulanmasındaki en ufak bir biçimsellik belirtisine karşı azimle savaşmalıyız.

Değerler, ne kendikendilerinin bir sonu ne de idari kurallardır. Bunun için, parti yaşantısında çok önemli bir değer olarak, iç demokrasi, toplantılarla, çoğunluğun oylarına dayanan kararlarla basit bir demokratik işlem olarak kabul edilemez. Partideki demokrasinin, derin bir ideolojik ve pratik anlam ve içeriği vardır. Her komünist, par-

ti çizgisini formüle etme ve uygulamada aktif bir yer almalı, çalışmaya ve halka ilişkin fikirlerini özgürce açıklamalı, hataları açıkça eleştirmeli ve kendi zaaflarının özeleştirisini yapmalıdır. Eğer bu şekilde anlaşılır ve uygulanırsa, demokrasi, partinin güçlenmesine, örgütlerinin canlanmasına ve yapısının ve görevlerinin başlıca ilkesi olan demokratik merkeziyetçiliğin temelinde parti saflarının birliğine hizmet eder.

Demokrasi, tartışmalarla, fikir ve görüşlerin çatışması, çelişkilerin ortaya konması ve üstesinden gelinmesiyle güçlendirilir. Doğru bir çizgide fikirlerin mücadelesi, birlik eksikliğinin bir ifadesi değil, tam tersine onu güçlendiren etkili bir araçtır. Tartışmanın olmadığı, «barış» ve «uyumun» olduğu yerde, durgunluk vardır ve demokrasi ve birlik biçimsel bir karaktere sahiptir. Tartışmalardan korkma komünistlerin değil fakat hiçbir sıkıntı ve üzüntü istemeyen küçük burjuva ve bürokratların bir özelliğidir.

Fakat yalnızca tartışmalarla kısıtlandığında demokrasi gene de biçimsel kalacaktır. Komünistler alınan kararları sonuna dek uygularlarsa, yek vücut gibi davranıp ortak bir arzuya sahip olurlarsa, etkinlik kazanır ve partinin güçlenmesine yardımcı olurlar. Düşünce ve eylem birliği pratiğe böyle uygulanır.

Bir insanın parti üyesi olmak için Parti Tüzük ve programını kabul etmesi, bir parti örgütüne dahil olması, ve üye aidatını düzenli olarak ödemesi gerektiği şeklindeki Leninist ilkenin büyük önemi iyi bilinir. Fakat eğer komünist parti çizgisinin uygulanmasında aktif bir savaşçı değilse, eğer tanımladığı komünist nitelikleri yaşantısında ve çalışmasında birleştirmiyorsa, eğer öncü bir savaşçı gibi davranmıyor ve kitlelere sosyalizm mücadelesinde yol göstermiyorsa, bu ilke de şekilde kalır. Arnavut-

luk komünistleri, revizyonist partilerin istedikleri gibi, yalnızca oy veren üyeler değil fakat ön safta savaşan savaşçılar, gece gündüz parti işleriyle ve halkın kaderiyle ilgilenen kişilerdir.

Parti, kitleleri harekete geçirmeden, onlara güvenmeden, mücadelenin önünde duramaz ve ilerleyemez, çünkü parti çalışması büyüktür, sınırsızdır ve az sayıda komünistle asla yürütülemez. Kitlelerle olan bağları partinin bir diğer önemli özellik ve ilkesidir.

Parti sorunları kitleleri ilgilendiren sorunlardır, bu nedenle onları kitleler arasında arayıp bulmalı, kitlelerle birlikte tartışıp çözümlemeliyiz, çünkü dünya ve toplumu yaratan, inşa eden ve değiştiren kesinlikle geniş halk yığınlarıdır. Bu büyük Marksist-Leninist ilkenin uygulanması, bütün çalışmamızın ilerlemesi için zincirin tutulacak halkasıdır. Kitle çizgisi partinin gücünü yüz misli arttırır, iç yaşantısındaki demokrasiyi daha derinleştirir ve partinin halkla olan bağlarını güçlendirir.

Bu yöndeki başarılar açıktır fakat hâlâ biçimsel ve sekter kavramlarla karşılaşıyoruz. Kitlelere yalnızca formalite icabı danışılan, bazı sorunlara ilişkin görüşleri istense bile kitlelerin doğru fikir ve önerilerinin kararlara tam olarak yansımadığı durumlar olmaktadır. Ve yalnızca birkaç kişiye danışıldığında, bunun adına da kitlelerin sesini dinlemek denir ki aslında şekilcilikten başka birşey değildir. Bunun gibi halkın kitlelerin çizgisi sloganı altında gereksiz ve oldukça önemsiz konular için bir araya getirilmesi de az değildir.

Öte yandan, bazı temel örgütler, kendilerini hapsettikleri perspektifi olmayan çalışmanın dar çerçevesini kırıp atmada zorluk çekiyorlar. Temel Parti örgütü veya forumlarda tartışmaya açılan önemli bir konu üzerinde kitlelerin yalnızca görüşlerinin istenmemesi, fakat parti toplantısından sonra da emekçi halkın ilgili oldukları konuya

ilişkin bilgi sahibi edilmesi ve çözümleri için en uygun biçim ve araçların onlarla birlikte araştırılmasının ne zararı vardır? Eğer temel örgüt topluluğun önüne defalarca çıkar da kararların nasıl yerine getirildiğini, komünistlerin, büro mensuplarının, bölge plenum üyelerinin nasıl çalıştıklarını anlatırsa, ya da komünistlerin hatalarının bile tartışıldığı açık temel örgüt toplantıları düzenlenirse, herhangi bir örgütsel kuralın ihlâl edilmesi söz konusu mudur? Bu, hiçbir değeri, hiçbir örgütsel ilkeyi bozmaz, tersine kitlelerin görüş ve denetimini küçümseyen bürokratik kavramları ezer, buna dayanarak parti içi demokrasiyi derinleştirir ve parti ilke ve değerlerini devrimci bir biçimde yerine getirir.

Eğer Partinin sonuna dek sadakatle halkın yararına hizmet eden devrimci bir parti olarak kalmasını istiyorsak, Parti örgütlerinin ve bütün komünistlerin tüm çalışmasını işçi sınıfı ve emekçi halkın denetimi altına sokmak, Partinin sınıf ve kitlelerden kopmasını engelleyen çok önemli bir sorundur. Bu raporların yokluğu, kitle çizgisinden ayrılmak, parti çalışmasının kapalı, sınıf ve emekçi halkın denetiminin dışında bir çalışma haline getirilmesi, revizyonistlerin kitleleri gafil avlamasına olanak tanıdı ve onları bir oldu-bittiye getirdi.

Bu acı dersi herzaman aklımızda tutalım ve Partimizin, parti yaşantısının daha demokratlaştırılması, değerlerinin devrimci bir ruhla uygulanması, Partinin kitlelerle olan bağlarının daha güçlenmesine yönelik yüce yoldaki zengin deneylerini daha derinleştirelim. Bu şekilde Parti herzaman çelik gibi sağlam, bükülmez, her durumda tavır alabilen ve her sorunu başarıyla çözümleyebilen bir parti olacaktır.

Kitle çizgisinin derinleştirilmesi, Partinin kitle örgütleri ve bu örgütlerin içindeki önderliğiyle birlikte parti ça-

lışmanın daha da geliştirilmesi dışında ele alınamaz. Partinin kitlelerle olan bağının güçlendirilmesinde, emekçi halkın sosyalist inşa görevlerinin yerine getirilmesi mücadelesinde, devrimci bir biçimde eğitilip harekete geçirilmesinde, sendikaların, gençlik ve kadın örgütlerinin ve Demokratik Cephenin rolü çok önemlidir. Parti çizgisini kitlelere iletirler ve kitleleri endişelendiren sorunları devlet ve partinin önüne koyarlar, devlet işleri ve sosyal işlerin yürütülmesinde aktif yer almaları ve ülkenin güçlü yöneticileri gibi herkes üzerinde direk kontrol uygulamaları için kitleleri örgütlerler.

Parti, kitle örgütlerinin, proletarya diktatörlüğü sisteminde oynadıkları büyük rolü herzaman toktir etmiştir, bu nedenle onlara büyük dikkat göstermiştir ve hâlâ da göstermektedir. Bu dikkat gelecekte de asla azaltılmamalıdır. Tersine, hâlâ bazı parti örgütleri, kadrolar veya komünistler arasında, kurulan kitle örgütlerini önemsememe belirtileriyle savaşarak daha da arttırılmalıdır.

Partinin kitle örgütleri içindeki önderliği, sosyalizmin yüce ideallerine, doğru bir siyasi, ideolojik ve örgütsel yönelim sağlanmasının bir ön koşuludur. Partimiz, kitle örgütlerinin, onları burjuva partilerine bağımlı kılmak için işçi sınıfının devrimci partisinden bağımsız olması üzerine vaaz veren modern revizyonistlerin görüşlerine de, kitle örgütlerinin yalnız devlet cihazının ekleri olmasını öneren, bu şekilde onlara herşeyin yukardan buyurulmasını amaçlayan insiyatif ve kendi başına hareket etmeyi kısıtlayan bürokratik kavramlara da karşıdır.

Parti yönetimi siyasi ve ideolojik bir yönetimdir, yani kitle örgütlerinin, çalışmaları, Partinin ideolojisi ve genel siyasi çizgisi temeline dayanır, Parti talimat ve kararları, onları bütün çalışmalarında etkileyen ve yol gösteren tek kaynaktır. Parti komitelerinin ve örgütlerinin, bu çizgi ve talimatları kitle örgütlerinin özel nitelikleri ve görevlerine

uygun olarak onlara anlatma görevi ve aynı zamanda, çizgi ve talimatların tahlilinde, tanımlanmasında ve yerine getirilmesinde tam bir düşünce ve eylem insiyatifi serbestliği vermesi bundan kaynaklanır.

Bu bakımdan, kitle örgütü herhangi bir uygulamada bulunurken, parti örgütlerinin ilk önce bu uygulamayı gözden geçirmelerinde ısrar edilmesi, hiç te ender görülen bir durum olmayıp, kesinlikle yabancı ve zararlı bir tutumdur.

Çoğu kez kitle örgütlerinin «somut yardıma ihtiyaçları olduğu» ve «tecrübesiz oldukları» bahanesiyle mazur gösterilmek istenilen bu bürokratik uygulamalar, aslında yalnızca bazı parti örgütlerinin hâlâ kendilerini modası geçmiş çalışma biçim ve yöntemlerinden kurtaramadıklarını gösterir.

Kitlelerin ideo-politik, kültürel ve eğitim düzeylerinin yükseldiği, ve örgütlerinin zengin deneyler kazandığı koşullarda, kitle örgütlerinin daha bağımsız, daha esnek ve daha değişik çalışma biçimleri bularak kendi stil ve yöntemlerini geliştirmeleri gerektiği gibi kitle örgütlerinin insiyatif ve kendi başına hareket etme yeteneklerini bastırmayan, tersine bunları her bakımdan geliştiren parti önderliğinin biçim ve yöntemlerinin de geliştirilmesi gerekmektedir.

Bütün alanlarda Parti saflarının ve kadroların çoğaltılmasında büyük bir güç ve tükenmez bir kaynak olan kitle örgütlerinin eylemcilerinin eğitimi için özellikle dikkatli bir çalışma yürütülmüştür. Bu eylemciler ordusu yalnızca görevlilerden ya da kitle örgütleri forumlarına seçilenlerden değil fakat kitlelerin propogandacısı, ajitatörü ve örgütçüsü olarak yüksek bir görev duygusuyla çalışan onbinlerce sosyal eylemciden oluşur. Parti ve kitle örgütleri bu eylemcilerin çoğaltılması, eğitilmesi ve yetiştirilmesine büyük dikkat sarfetmelidir.

MARKSİZM—LENİNİZM — HER ZAMAN GEÇERLİ VE BİLİMSEL BİR ÖĞRETİDİR

İşçi sınıfı ve onun Marksist-Leninist Partisinin önderliği, burjuvazi ve emperyalizmin altedilmesi için belirleyici bir koşuldur

Günümüzde devrimci harekette kendiliğindenciliği yücelten, bilinç etkeninin rolünü küçümseyen, işçi sınıfı partisinin ve teorisinin rolünü inkâr eden çeşitli teoriler yeniden canlanmıştır. Revizyonist partilerin yozlaşması ve burjuvazi için tehlikeli olmayan reformcu partilere dönüşmesi ile Sovyet, Yugoslav, İtalyan ve diğer modern revizyonistlerin Marksizm düşmanı tezleri ,kapitalizmin bilinçli veya bilinçsiz olarak yavaş yavaş veya sıçramalar şeklinde «sosyalizme dönüştüğü», «proleter olmayan siyasi parti ve örgütlerin de sosyalizm idealini taşıyabileceği ve onun gerçekleşmesi için mücadeleyi yönetebileceği», «yeni milli burjuvazinin iktidarda olduğu bazı ülkelerin de sosyalizm yolunda ilerlediği» vb gibi teorilerin rolünü ve işçi sınıfının partisinin varlığının zorunluğunu tamamen inkâr eden en aşırı görüşlerin yayılmasına temel teşkil etmektedirler. Kendilerini su katılmamış devrimciler olarak satanlar, hattâ şunları bile iddia ediyorlar: «Marks'ın devrim teorisinde parti için ne yer, ne de zorunluluk vardır,» «sosyalist devrimin öncülüğü Marksist-Leninist partiyle özdeş tutulamaz», «kendiliğindenci harekette maya olarak ortaya çıkan eylemci azınlık, partinin rolünü oynayabilir», «devrimci eylemin bizzat kendisi devrimci bilinci ve devrimci örgütü yaratır.»

Bütün bu «teoriler», devrimci harekete ölçüsüz zarar-

lar veriyor. Çünkü işçi sınıfını yanıltıyor ve propaganda araçlarını ve usullerini, devrime ve komünizme karşı mücadele örgütünü en yüksek derecede geliştirmiş olan burjuvazinin hücumları karşısında, işçi sınıfını silahsız bırakıyor.

Artık tarihi olarak kanıtlanmıştır ki, hangi koşul altında yaşarsa yaşasın ve çalışırsa çalışsın, işçi sınıfı kendi partisi olmaksızın kendi rolünün ve görevinin bilincine kendiliğinden ulaşamaz. İşçi sınıfını «kendi kendine bir sınıf» olmaktan çıkarıp, «kendisi için bir sınıf» haline getiren partidir. Tabii ki işçi sınıfı, kitleler ve devrimciler, mücadele ve hareket içinde birçok deney kazanırlar ve bu mücadelelerde çelikleşir ve sınanırlar. Fakat eğer, berrak bir programa, bilimsel bir strateji ve taktiğe sahip bir siyasi parti yoksa, mücadele ya yarı yolda kalır, ya da yenilgiye uğrar. Bugünkü devrimci hareketin deneyleri ve çeşitli kıtalardaki birçok halk savaşı da bize bunu gösteriyor.

Bazı revizyonist ve oportünistler, partinin varlığının gerekli olduğunu itiraf ediyorlarsa da, partinin rolünü ve örgütlenme ilkelerini ağır bir biçimde tahrif ediyorlar. Lenin'in bu konudaki fikirlerini eskimiş ve modası geçmiş olarak nitelendiriyorlar. Özellikle partinin yalnızca işçi sınıfının bilinçli öncüsü olmakla kalmayıp aynı zamanda düşünce ve eylem birliği sağlayan örgütlenmenin en yüksek şekli olması ve her alandaki bütün devrimci faaliyette önder rol oynaması ilkesine saldırıyorlar. Onlardan bazıları, partinin rolünü, siyasi ve ideolojik yön verecek bir örgüt veya bir düzenleme ve haberleşme merkezi düzeyine indiriyorlar. Diğerleri ise, partiyi gerillalarla aynı şey olarak görüyorlar veya Marksist-Leninist partinin işçi sınıfının ve emekçi yığınların diğer partileriyle ve örgütleriyle «eşitliğini» savunuyorlar.

İşçi sınıfı partisinin sosyalizm için mücadelede önder rolü, tek bir partinin varlığı koşullarında olduğu gibi, birçok partinin varlığı koşullarında da objektif bir kanundur. Kapitalist toplumun sosyalist toplum haline devrimci dönüşümü, iktisadi, siyasi, ideolojik ve askeri bütün alanlarda çeşitli biçimlerde görülen, uzun ve çok karmaşık bir mücadeledir. İşçi sınıfı bu mücadeleye çeşitli sosyal ve siyasi güçlerle ittifak kurarak katılır. Bütün mücadele ve örgütlenme biçimleri devrimci hareketin bütün bölümleri, tek bir amaca hizmet etmelidir. İşte partinin yönetici, önder ve örgütleyici tek merkez olması zorunluğu bu yüzden gereklidir.

Sosyalizm için mücadelenin teorik temeli, sosyalizmi tek doğru olarak tanımlayan ve gerçekleşmesi için yolları gösteren bilimsel bir doktrin olan işçi sınıfının ideolojisi, Marksizm-Leninizmdir. Yalnızca işçi sınıfının komünist partisi, sosyalist ve komünist geleceğin sahibi, emekçilerin ve toplumun bütün ilerici güçlerinin hayati çıkarlarını koruyan ve bunun için mücadele eden sınıfın partisi, Marks'ın deyişiyle, bütün insanlığı kurtarmadan kendini kurtaramayacak olan işçi sınıfı partisi ve yalnızca bu parti, Marksizm-Leninizmin taşıyıcısı, geliştiricisi ve uygulayıcısı olabilir, başka hiçbir parti veya örgüt bunu yapamaz. Fakat eğer devrimin kaderi, genel bir yön verme merkezine, yalnızca bir düzenleme örgütüne veya gerillalara terkedilirse, devrim çıkmaza girecek ve yenilgiye uğrayacaktır.

İşçi sınıfının ve partisinin önder rolünün zorunluluğunu inkar eden bütün «teorilerin» objektif özü, gerçekte devrimin, sosyalizmin ve Marksizm-Leninizmin inkarını ifade eder. Bu anlayış, ancak burjuvazinin ve karşı devrimin değirmenine su taşır. Bu nedenle, revizyonistlerin bu alanda

yaratmış oldukları bulanıklığı ve karışıklığı bertaraf etmek; devrimi, sosyalizm ve komünizm uğruna mücadeleyi ilerletmek için onların maskelerini düşürmek ve işçi sınıfının hakimiyeti ve proletarya partisinin yönetici rolü, ilkeleri, inşası ve örgütlenmesi hakkındaki Leninist öğretiyi ısrarla savunmak, bugün çok önemli ve acil bir görevdir.

Enver Hoca, AEP 6. Kongresine Rapor
Tiran 1971 sy. 167-180, 184-196
202, 209, 216-220

SOSYALİZM KİTLELER TARAFINDAN KURULUR, PARTİ KİTLELERİ BİLİNÇLENDİRİR

Mati Bölge Parti Komitesinin genişletilmiş oturumda verilen söylevden

26 Şubat, 1972

...Partinin işçi sınıfının öncüsü olduğunu söyleriz. Bu ne demektir? İşçi sınıfının nerede ve nasıl çalıştığını biliyor ve hergün görüyoruz. Çalıştığı madenlerde, fabrikalarda, tarımda, inşaatta, kanallarda ve heryerdeki sürekli mücadelesiyle, birçok güçlük ve mahrumiyetle karşılaşır ve onların üstesinden gelmeye uğraşır. Fakat bütün bunlar olurken onun öncüsünün, yani Partinin nerede olması gerekiyor? Kesinlikle üretimdeki mücadele ve çalışmanın en önünde. Burası komünistlerin gurur duyacakları yerdir, aksi takdirde Parti öncü rolünü yerine getiremez. Bu nedenle Parti komünistlerin büyük çoğunluğunun, çalışmaların ve fedakarlıkların en başında olmalarını, üretime girmelerini ve her yönde örnek olmalarını ister. Bunu asla unutmamalıyız, yoksa Leninist çizgiden sapar «patronlar», «kumandanlar» haline geliriz. Güçlük ve sıkıntılarla boğuşan ve çalışan bu sınıfın her zaman önünde ol-

mak komünistlerin görevidir. Bu, Partinin, işçi sınıfının öncülüğünün, yönetiminin en güç mücadele ve çalışma cephelerinde sağlanmasını gerektirir

Şu soru ortaya çıkıyor: neden mutlaka bu cephelerde partinin önderliği sağlanmalıdır? Talimatların bütün ayrıntılarıyla tam olarak uygulanması, yani işçi sınıfı ve köylülüğün dilek amaç ve arzularının gerçekleştirilmesi için. Eğer komünistlerin büyük bir çoğunluğu «memur»laşır ya da bürolarda istihdam edilirlerse bu yüce amaca ulaşılabilir mi? Asla! Bu şekilde düşünmek ve hareket etmek Parti önderliğini garanti etmek için komünistlerin çoğunun kilit noktaları tutmaları ve emirler vermelerini, parti üyelerinin yönetmelerini ve partili olmayanların emir almalarını öngören eski küçük burjuva mantığına göre davranmaktır. Hayır, bu şekilde önderlik garanti edilemez. Parti çeşitli kuruluşların gereksinmelerini doğru olarak anlar fakat bunun halk iktidarı cihazlarını, ekonomik örgütleri, kitle örgütlerini, komünistlerle doldurmakla hiçbir ilgisi yoktur. Bu nedenle bu konuyu bazı kimselerin yaptığı gibi, mümkün olduğu kadar çok komünisti bürolarda yığmanın Partinin önderliğini ve devlet iktidarını güvence altına alacağı şeklinde anlamamalı ve böyle davranmamalıyız. Devlet iktidarına veya kitle örgütlerine yalnızca komünistleri getirirsek ve ticaret, inşaat, kültür alanlarında ve sosyalist inşanın çeşitli kademelerinde öyle davranırsak, bu konuda Lenin'in öğretilerine tam olarak uymadığımız açığa kavuşur.

Başka bir yerde, bu büyük ilke sorunundan söz ederken Lenin şöyle der:

«İşçiler bütün devlet kuruluşlarına girmeli, bütün devlet cihazını kontrol etmeli ve bu, Partisiz işçilerin ve köylülerin konferansına kendi temsilcilerini seçen Partisiz işçiler tarafından gerçekleştirilmelidir.... Olabildiğince çok

işçi ve köylüyü bu cihaza getirmeliyiz.. böylece kurumlarımızdan bürokrasiyi atmış olacağız. Geniş partisiz kitlelerin bütün devlet işlerini kontrol etmeleri ve kendi kendilerini yönetmeyi öğrenmeleri son derece önemlidir» [36].

Bu konuda, komünizme ulaştığımız zaman da, geleceği aklımızdan çıkarmamalıyız. Ondan sonra ne parti ne de devlet kalacak, çünkü insanlar kendi kendilerini yöneteceklerdir. Bu amaçla Parti içinden çıktığı Partisiz halk yığınlarına, işçi sınıfına, köylülüğe ve tüm emekçi halka kendi kendilerini nasıl yöneteceklerini şimdiden öğretmelidir.

Konuyu ancak bu şekilde görerek çoğunluğun sosyalizmi inşa ettiği, çoğunluk olmadan azınlığın hiçbir şey yapamayacağı düşüncesini doğru olarak kavradığımızı söyleyebiliriz. Bu konuyu tıpkı Lenin'in bize öğrettiği gibi Parti önderliğinin önemini anladığımız şekilde, iyice kavramalıyız.Buna daha önce değinmiştim.

Halen ülkemizde bu mesele nasıl ele alınıyor? Heryerde komünistlerle partisiz kadrolar arasında doğru bir oran var mıdır? Devlet cihazlarında ve idari cihazlarda, ekonomik veya kitle örgütlerinde hemen herkesin komünist olması gereklimidir? Elbette ki bu görevlendirilenlerin komünist olmaları gerektiği, parti cihazındakinden biraz daha farklı bir durumdur. Partisiz işçiler kısıtlı bir sayının dışında buralarda istihdam edilemezler. Bununla beraber bir parti örgütünde partisiz işçilerin yapabileceği görevler vardır, örneğin şoför, kapıcı, kütüphaneci gibi bazı diğer görevlilerin parti üyesi olmaları gerekmez.

...Partimizi, uyuşuk olmayan, bazı kişilere değil partinin genel talimatlarına, Marksizm-Leninizmin teorisine itaat eden, bunları anlayan, özümleyen ve partinin temelini teşkil ettikleri için sonuna dek uygulamada mücadele eden bir partl haline, yani giderek daha militan bir hale ge-

tirmeliyiz. Bu, parti militan olmalıdır, aksi takdirde başına kötülük gelebilir, herşey o kadar kötü gider ki sınıfıyla ters düşebilir, demektir.

... Partinin bazı hakları vardır, fakat herşey üzerinde sınırsız hakları yoktur, dilediğince hareket edemez. Partinin halkın istediklerini, işçi sınıfının istediklerini, yasanın izin verdiklerini, Marksizm Leninizm çizgisinin izin verdiklerini yapmağa hakkı vardır. Bunların ötesinde davranmağa hakkı yoktur. Eğer bu sınırların dışına çıkarsa, partide komünistler de yanlış bir yola girmiş olurlar.

Lenin'in zamanındaki Bolşevik Partisi hata yapmadı. Stalin Merkez Komitesinin başındayken bürokratlar tarafından bazı tahrifatlar yapıldı fakat genel parti çizgisinin ilkelerine el sürülmedi. Onun ölümden sonra parti yönetimi ve devlet iktidarı Kruşçef revizyonistlerinin eline geçince, genel parti çizgisinin temel ilkeleri ayaklar altına alındı.

Bizde durum başka türlü gelişti. Partimiz her zaman uyanıklığını korumuş ve çizgisine sadık kalmıştır. Tabii ki tek tek şahıslar hata yaparlar, fakat bu partinin, ya da onun çizgisinin hataları demek değildir.

... Parti haklarının kısıtlı olduğunu da iyi anlıyalım. İktidarda olan partimiz kimsenin ihlal etmemesi gereken yasalar yapmış, yönetmelikler saptamıştır. Eğer parti bunları ihlal ederse bu büyük bir hatadır, çünkü partinin halka değil kendi «sınırsız» haklarına dayandığı bir durum yaratılmış olur. Halkla partinin birbirlerine ters düşmeleri yanlış bir şeydir. Bu nedenle Partimiz böyle bir ihlale asla izin vermemiş ve vermeyecek, kim olursa olsun bunu yapanlara karşı acımasız önlemler alacaktır.

Eğer bir parti eğitmeni tabana gider ve talimatların

yanlış bir izahını yaparsa, komünist ona şunu söylemelidir: «Söylediklerini kabul etmiyorum çünkü parti talimatını iyi biliyorum. Dağlık alanın bir kooperatif üyesi olarak, kooperatif yasası 1 inek ve 10 koyunu kendi arazimde tutmama izin veriyor ve sen gelip onları boğazlamamı istiyorsun, fakat yapmayacağım!» Eğer Tüzükte bazı değişiklikler yapılırsa, bu Mati bölgesinin dağlık alanlarındaki ve Arnavutluk çapındaki kooperatif üyelerinin görüşleri hesaba katılmadan yapılmayacaktır. Bu durumlarda Parti her zaman olduğu gibi kitle görüşüne başvuracaktır. Eğer bir miktar çiftlik hayvanının eksiltilmesi zamanının geldiği sonucuna varılırsa, mutlaka kooperatif köylüsüne danışılacaktır. Eğer zamanı gelmediği, kooperatifin henüz üyelerine düzenli süt sağlayabilecek durumda olmadığı görülürse, hiç bir azaltma uygulanmayacaktır.

Parti halkın isteğine karşı çıkmaz. Eğer doğru çizgisi iyi anlaşılmamışsa kitleler bu çizginin uygulanmasına asla zorlanmamalıdırlar. Parti acele etmeden ya da halka karşı çıkmadan sabırla kitlelere açıklamada bulunmalıdır.

Buna bağlı olarak Stalin şunu öğretir :

«En büyük parti bile gafil avlanabilir, en büyük Parti bile tarihten ders almazsa, dayandığı sınıfın militan uyanıklığını her geçen gün geliştirmezse, sonunda gafil avlanabilir ve gücünü yitirebilir. Yoldaşlar, gafil avlanmak son derece tehlikeli birşeydir. Gafil avlanmak 'şaşkınlığın' kurbanı olmak demektir. Ne var ki, panik, dağılmaya, yenilgiye, cehenneme götürür»[37].

Parti çalışmamızda, Stalin'in bu öğretilerini her zaman aklımızda tutalım, parti, sınıfın karşısında yer alabilir ve gafil avlanabilir. Bu yalnız büyük bir partinin değil küçüğünün de başına gelebilir. Stalin'in önceden gördüğü gibi büyük bir partinin gafil avlandığı ve tarihten ders alma-

dığı zaman başına gelebilecek olasılık maalesef onun ölümünden sonra Sovyetler Birliğinde gerçekleşti. Lenin ve Stalin'in Bolşevik Partisi militan bir hazırlık içinde değildi. Partimizin görüşüne göre bu hazırlık saçma görünebilecek bazı konulara önem vermekle sağlanır. Parti militan hazırlığını belli bir zamanda gevşetirse, sınıf düşmanı tarafından gafil avlanır. Sovyetler Birliğinde, bürokratik, fırsatçı unsurları, Marksizm-Leninizmin düşmanlarını, Partinin Leninist devrimci değerlerinin düşmanını temsil eden ve kendine Parti yolunu açmış ve orada bir koza gibi gizli kalmış modern revizyonizm bu şekilde ortaya çıktı.

Stalin'in öğrettiği tarihi deneyi aklımızda tutalım. Özellikle çalışmasında kitlelere güvenmediği için kendini modern revizyonizmin karşısında silahsız bulan Bolşevik Partisi deneyini hatırımızdan çıkarmayalım. Stalin, eğer bir parti bürokratlaşmış, cihazların baskısı altında kaldığında «sınırsız» haklara gittikçe daha çok güvenirse, o partinin başına ne gelebileceğini önceden görmüştür. Bu onun birdenbire başına geldiğini sanmayın. Hayır! Skleroz'un sadece ciddi hastalıklara değil fakat ani bir felce de yol açabileceği ihtiyar bir adamın kan damarlarının tıkanması gibi büyük otoritesinin kisvesi altında partinin devrimci değerlerinin tahrif edildiği, bütün bir süreci, geriye doğru bir süreci ele almamız gerekiyor. Sovyetler Birliği'nde ortaya çıkan trejedi, Bolşevik Partisinin, dıştan kırmızı göründüğü halde içini kurt kemirmiş ve uzun yaşamayacak bir elmaya benzediğini kanıtlamıştır. Bolşevik Partisini içinden kemiren 'kurt' bürokratizm, skleroz'da Leninist değerlerin ihlaliydi, hepsi de Lenin ve Stalin'in büyük partisinin ismine ve otoritesine sığınmışlardı.

Bu gerici, yozlaştırıcı süreci başlatan kimse partinin prestijini kendi çıkarları için istismar etmeğe, ismini iki yüzlülükle yüceltmeğe çalışıyordu. Partinin ismini içtenlik-

le yüceltmeğe çalışanlar da vardır, bu kisve altında, hiçbirşey yapamayan, bu adı kendilerine, kendi bencilliklerine fetiş edinenler de. Parti çalışmasıyla yükümlü bu ikinci tipteki insanlar orada burada parti hakkında konuşurlar. Bunu neden yaparlar? Önemlerine önem katmak için. «Partinin özel görevlileri» olduklarını göstermek, onlarla konuşurken sözlerinizi tartmanızı, dediklerini dinlemeniz, söylediklerini yapmanız gerektiğini size anlatmak için çırpınıp dururlar! Bunlar kötü, devrimci olmayan bürokrat tavırlardır. Bu kimseler genel olarak kendi hatalarını önemsiz gösterme, onları mümkün olduğu kadar küçültme hatta muhtemelen örtbas etme, böylece de sorguya çekilmeme eğilimindedirler. Fakat bu hataları kimden gizlerler? «Hata yapmamağa çalışanlardan, hataları bulup açığa çıkarmağa uğraşanlardan, onları gecikmeden eleştiren ve düzeltmek için önlemler alanlardan. Bu gibi bürokratların korktukları kesinlikle bu tür kimselerdir.

Parti çizgisi işçi sınıfının çizgisidir. Ortak mücadele ve çalışmadaki görevlerin gerçekleşmesi için istek ve çabalarını yansıtır. Gerçek yaşamda bu çizgi parti tarafından, sınıf tarafından ve kitleler tarafından daha iyi anlaşılır, şekillendirilir, güçlendirilir ve çözümlenir. Kim bu faktörleri birbirinden ayırırsa, Parti çizgisinden kayar ve sapar. Kayan kimse mutlaka bu faktörleri ayırmağa yönelir, kendini parti denetiminden, değer ve yönetmeliklerinden saklamağa çalışır, kendini parti otoritesi arkasına saklamakla «ben otoriteyim» diye övünmeyi amaçlar. Bu kimseler, kitlelerin görüşlerini yansıtmak yerine, hatalarını örtbas etmeğe, konuları oldukça soyut bir biçimde tartışmağa çalışırlar ve dinlenmek isterler çünkü kendilerini haklı sayarlar. Hatalarını saklamak ve kendilerine yöneltilen eleştiriyi önlemek için, kendilerini partiyle özdeşleştirmeğe, böylece de kendilerini korumağa ve eleştiriden kaçma-

ğa çalışırlar. Eleştirinin yakında kendilerini tehdit edeceğini görünce «Parti eleştirilmemeli», «parti yanılmaz» vs. diyerek büyük bir yaygara koparırlar.

Bu tavır, içinde büyük bir belayı barındırır, eleştiriden korkmayı doğurur. Kruya bölgesindeki bir köyde, halk konseyi üyeleri bir köylü kadının evine gitmiş ve keçisini kendi arazisinde, bu dişi keçinin, yasanın kooperatifçilere izin verdiği ölçünün üzerinde olduğunu söyleyerek, kesmişlerdir. Gerçek şudur ki, bu kadın kooperatifin bir üyesi değildi, fakat kendisine kooperatif tarafından lütfen sunulan arazide, Tüzüğün koşullarının kooperatifçilere izin verdiğinden daha fazla canlı hayvan barındırmıştı. Tabii ki bu köylü kadının davranışı asla doğru değildi fakat Partinin «özel görevli»leri, ikna etme yöntemine başvuracakları yerde sorunu tahakküm eden bir biçimde çözümlemişler, evine gitmişler, yaşlı kadının keçisini yakalamışlar ve bunun Partinin bir emri olduğunu söyleyerek gözleri önünde kesmişlerdir! Parti hiç bu şekilde davranmayı söylemişmidir? Asla! Bu, iktidarın yetki verdiği bazı kimselerin yaptığı bir hatadır, Partinin değil. Bu keyfi davranışlar, yukarda da dediğim gibi, eleştiriden korkmayı doğurur. Bu davranışlar, Stalin'in belirttiği gibi, Partinin «sınırsız» hakları olduğunu düşünen bazı kimselerin yanlış anlayışından ileri geliyor. Böylece bir kimse «madem partinin herşeyi yapmaya yetkisi var o halde niye eleştiride bulunayım?, iktidar partinin ellerindedir ve birşey dersem kıyamet kopabilir» diye düşünebilirler.

Bazı şahısların yaptığı hatalar partl çizgisine ters düşmektedir. Yoldaşlar, eğer bu durumların var olmasına veçoğalmasına izin verilirse, eğer şu insanların partinin «sınırsız» hakları olduğunu düşünerek serbestçe davranmalarına izin verilirse Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin

başına gelen bizim de başımıza gelecektir: keyfi davranışlar, «partiyi savunma», «otoritesini koruma» bahanesi altında yerli yersiz önlemler, aslında keyfi davranışlar, partinin sınıftan, halktan kopmasına, silahsızlanmasına ve zayıflamasına ve sonunda tasfiyesine gider. Stalin'in bir partinin gafil avlanmasına ilişkin kehanetini partimiz asla unutmamalı, herzaman hatırda tutmalıdır. Partimiz güçlü, değerlerini şevkle koruyan, onlar için çarpışan ve çarpışmaya devam edecek bir partidir. Kuşkusuz orda burda olumsuz belirtiler, belli bürokrat ve olgunlaşmamış kimselerin eğilimleri yaşar ve bizim mutlaka bunlara karşı zamanında, ortaya çıkar çıkmaz mücadele etmemiz ve kesinlikle mümkün olduğu kadar çabuk onları düzeltmemiz gerekiyor.

... Leninist parti değerleri, kapitalizm ve emperyalizmin zaferini sağlamak ve işçi sınıfını yenilgiye uğratmak için Marksist-Leninist tipteki partileri tasfiye etmeyi amaçlayan her türden revizyonistlerin gizli saldırılarına hedef olmuştur. Revizyonistler Leninizme, onun partiyi militan, aktif ve işçi sınıfının öncü kolu yapan parti inşası ilkelerine saldırmak için her yola ve her çareye başvururlar. Hatta İtalyan revizyonistleri, alçakça, Marks'ın kendisinin bir işçi sınıfı partisinin yaratılmasına gitmediği yalanını söyleyecek kadar ileri giderler. Onlara göre Lenin, Marks'in fikirlerini tahrif etmiştir. Bu şekilde revizyonistler Lenin'e karşı çıkarlar fakat anti-Leninist mücadelerini gizleyecek kadar dikkatlidirler.

Fakat gerçekler aksini gösteriyor. Marks ve Engels'in örgütledikleri Komünist Birliği bir proletarya partisiydi. Birçok yazılarında, özellikle işçi sınıfına yol göstermek için komünist partisini örgütlememizin gereği üzerinde durmuşlardır. Revizyonistler bunu inkar edemezler, bu doğan

güneş kadar açıktır. Öte yandan revizyonistler Lenin'in yalnızca Marks'in fikirlerinden sapmakla kalmayıp onları tahrif ederek bürokrasinin yolunu açtığını vs, vs, söylerler; ve aynı suçlamayı Stalin'e karşı da yaparlar.

Hepimiz Bolşevik Partisinin tarihini ve parti üzerinde Leninist teoriyi, onlarsız gerçek bir Marksist-Leninist partinin olamayacağı, devrimin gerçekleştirilemeyeceği ve proletaryanın diktatörlüğünü kuramayacağı, parti içindeki demokratik merkeziyetçilik, disiplin ve diğer değerlere ilişkin Leninist ilkeleri biliyoruz. Bütün bunların doğruluğu tarih tarafından kanıtlanmıştır.

Son tahlilde, bugün revizyonistlerin aradığı nedir? Lenin'in kendi zamanında acımasızca mücadele ettiği bazı teorileri arıyorlar ve öne sürüyorlar. Onlara göre Batıdaki işçi sınıfı yüksek bir gelişme aşamasına varmıştır, bu nedenle işçi sınıfının sistemli bir hale gelmesi, örgütlenmesi ve sıkı bir disiplini olması gerekmez. Onlara göre parti çizgisi, onun yönetici rolü, Lenin'in dediklerinin tersine, gittikçe yol olmaktadır. Revizyonistlere göre, kapitalist mülkiyetteki fabrikaların parti komiteleri, yalnızca işçileri siyasi taleplerde değil, ekonomik taleplerde de bulunmaya teşvik ettikleri takdirde belli bir rol oynayabilirler. Bu ve buna benzer teoriler Lenin tarafından kendi zamanında mahkum edilmiş ve çürütülmüştür. Bu nedenle, Marksizm-Leninizm'e karşı vahşice saldırıya geçen modern revizyonistlerin ve bütün sosyalizm düşmanlarının propagandası, Marksizm-Leninizmin yol gösterdiği işçi sınıfının ve emekçi kitleleri devrim ve sosyalizmden saptırmaya yöneliktir.

Ülkemizde, çalışmadaki hatalara rağmen Parti çizgisi Leninist ilkelere dayanır. Talimatları, parti-sınıfı ve parti-halkının parti üzerinde Leninist teori ve ilkeleri uygun olarak birleşmesiyle oluşturulur, uygulanır ve doğrulanır. Par-

İmiz devrimci gelişimin kesintisiz süreci içindedir ve her geçen gün yeni biçimler ve yöntemler, daha iyi ve daha devrimci bir stili bulmak için sürekli mücadele etmektedir. Bu partimizin gelecekte de doğru bir Marksist-Leninist çizgiye sahip olacağını garanti eder.

Enver Hoca, Sosyalizm Kitleler tarafından kurulur. Parti onları bilinçlendirir. Tiran, 1972 sy. 12-15, 42-45, 48-53, 55-57

NOTLAR

1. Arnavutluk Komünist Partisi Eylemcilerinin 1. Danışma Toplantısı, görüşmelerine 8 Nisan 1942'de başladı, bazı aralıklarla 3 gün sürdü. Asıl rapor Enver Hova Yoldaş tarafından sunuldu. Toplantı, Partiyi güçlendirecek görevlerin sürdürülmesi, kitlelerle bağlar kurulması ve pekiştirilmesi ve onların Ulusal Kurtuluş savaşında harekete geçirilmesi kararlarını onayladı.

2. Arnavutluk'un temel komünist gruplarının toplantısı 8-14 Kasım 1941 tarihleri arasında, gizli olarak yapıldı. Görüşmelerin ilk gününde grupların birleştirilmesi ve Arnavutluk Komünist Partisi (AKP)'nin kurulmasına ilişkin tarihi kararını aldı. Toplantı, her grubun faaliyet raporlarını, Arnavutluk'taki komünist hareketin başarı ve kusurlarını ve Parti'nin karşılaştığı hayati sorunları dinledi.

Partinin ideolojik, taktik ve örgütsel sorunları tartışılırken grupların temsilcileri arasında bazı ayrılıklar ortaya çıktı. Enver Hoca Yoldaş ve diğer yoldaşlar, «Gençlik» grubu başkanlarının anti-Marksist ve tasfiyeci tezlerine karşı sert bir mücadeleye giriştiler. Komünist hareketin döneklerinin Arnavutluk'ta yaymağa başladıkları sosyal-Demokrat görüş, Troçkist çizgi ve kendisini 'Arnavutluk Komünist Partisi' olarak gösteren «Ziyarri» grubuyla birlikte komünist grup safları arasında kök salan yabancı görüşler kınandı. Toplantı, uluslararası durumun ve Arnavutluk'taki komünist hareketin tam bir tahlilinin ve Marksist-Leninist değerlendirmesinin yapılması kararını onayladı;

AKP'nin hangi ideolojik ve örgütsel temel üzerine kurulduğunu, devrimci program ve taktiklerini belirledi.

3. Korça komünist grubu 1929 Haziranında kuruldu. Arnavutluk işçi sınıfının ilk devrimci örgütüydü, fakat belli ideolojik ve örgütsel zayıflıkları vardı. Anti-Marksist unsurlar gruba sızdı. Üyeleri tarafından incelenen komünist eserler tamamen Marksist değildi; Trokçist ve anarşist yayınları da kapsıyordu. Bu hatalar yüzünden işçi hareketinden ayrı kaldı ve kendini Korça şehrine hapsetti. İlk 1928 yılı başlarında bir Arnavut komünist grubunun kurulmuş olduğu Sovyetler Birliğin'den, önde gelen komünist militanlardan Ali Kelmendi'nin gelmesiyle, Korça komünist grubunun faaliyetleri yeni bir aşamaya girdi. Grubun üyeleri legal ve illegal çalışmaları birleştirmeğe, legal işçi ve esnaf topluluklarında faal görev alıp onları devrimci örgütler haline getirmeğe başladılar. Marksist eserlerin gerçek çevirisini yaptılar ve eylemlerini diğer şehirlere, özellikle, Enver Hoca Yoldaş tarafından yönetilen ve sonradan komünist ve anti-faşist hareketin başkentte önemli bir merkezi haline gelen bir şubenin kurulmuş olduğu Tiran'a yaydılar.

4. İşkodra Komünist grubu 1934 yılında kurulmuş ve diğer pekçok şehire de yayılmıştı. Grubun başı, yanlış teorik görüşleri olan ve siyasi körlükle damgalanmış bir aydındı. Zogo rejimince yakalandığında soruşturma sırasında dize geldi ve grubundaki tüm yoldaşları hakkında konuştu. Grubun faaliyeti, öğrenci ve esnaf kesimiyle, bir kısım iş merkezlerinde kısıtlanmıştı. Bu grup açık bir siyasi çizgiden, belirli bir örgütsel yapıdan disiplin ve gizlilikten yoksundu. Diğer gruplar gibi İşkodra grubu da Marksist eserlerden uzak, Troçkist ve anarşik yayınlar etrafında dolaştı.

5. «Gençlik» grubu 1940'da, komünist hareketin bölünmesi ve zayıflığı sonucu kurulmuştu. Korça'nın bir bölümü olarak işe başladılar ve sonra ayrı bir grup olarak ortaya çıktılar. Troçkist ve anarşik görüşleri bilinen unsurlar kendilerini başa getirdiler. Grup saflarını, burjuvazi ve küçük burjuvazi içinden çıkan ay-

dınlarla büyüttü. Önderliği, anti-Marksist bir ideolojik ve siyasi platformla ortaya çıktı. Arnavutluk'un proletaryadan yoksun olduğuna ve Arnavutluk'ta sınıf mücadelesinin olmadığına, bu nedenle Komünist Partisinin kurulması ortamının bulunmadığına, köylünün tutucu ve gerici olduğu ve işçi sınıfının müttefiki olamayacağına, kitlelerle bağ kurma ve onlar arasında çalışmanın kadroları tehlikeye atacağına, faşist işgalin kapitalizmin gelişmesi ve proletaryanın büyümesine yardım edeceğine (!) inanıyorlardı.

6. Korça'dan ayrılan, Tiran'daki küçük bir Troçkist grubun başı olan Llazar (Zai) Fundo, gericiliğe ve işgalcilere hizmet etmiştir.

7. Korça'dan ayrılan, Tiran'daki küçük bir Troçkist grubun başı olan Aristid Kendro, kendini gerici ve işgalcilerin hizmetine vermiştir.

8. Anastas Lula, «Gençlik» grubunun sabık başkanı. Komünist grupların 1941 Kasımındaki toplantısında, grubun eski başkan yardımcısı Sadık Premte (Xephi) ile birlikte Arnavutluk Komünist Partisinin kurulmasını engellemeğe çalıştılar. Partinin kurulmasından sonra, Partinin ve Merkez Komitesinin siyasi çizgisine karşı her yönden mücadele ettiler. Eylemcilerin 1. Danışma Toplantısında AKP onları son olarak, anti-Marksist eylemlerine son vermeleri ve Parti talimatlarına uymaları için uyardı. Fakat onlar yollarını değiştirmediler. Partinin sinesinde tehlikeli bir grup örgütlediler. 1942 Haziranında Partinin olağanüstü Konferansı bu Troçkist grubu parçaladı ve başkanlarını partiden ihraç etti. Hain eylemlerini sürdürdükleri için AKP 1. Ulusal Konferansı onları Partinin ve halkın düşmanları olarak damgaladı.

9. «Troçkist 'Ziyarri' Grubu» 1936'da Yunanistan'da kurulmuştu. Komünist gruplara ve AKP'ne karşı açıkça saldırgan eylemler sürdürdü. Nihayet 1943 başlarında yok edildi.

10. Komünist Enternasyonalin Arnavutluk'taki komünist hareket için talimatları, görüşmelerini 25 Temmuz—25 Ağustos 1935

tarihleri arasında sürdüren Komüntern'in 7. Kongresinin kararları temel alınarak hazırlanmıştı, Bu kararlar Arnavutluk'a 1937'de ulaştı.

11. Arnavutluk'taki temel komünist grupların toplantısı 7 kişilik bir geçici Merkez Komitesi seçti. Sekreter seçilmediği halde Enver Hoca Yoldaş onu yönetmekle görevlendirildi.

12. Türk askeri feodal rejiminin lakaplarıdır. «Ağa» lakabı alt ve orta tabaka görevlilerine verilmişti, «bey» ise daha yüksek tabakalardaki görevlilere. Arnavutluk'un bağımsızlığının ilanından sonra «beyler» ve «ağalar» şehir ve kırın tüm zenginlerine takılan lakap oldu.

13. Temel komünist grupların partinin kurulması için yaptıkları toplantı, komünist grup liderlerinin, kendi grup üyeleriyle olan ilişkilerini Merkez Komitesine iletmelerine karar verdi.

14. Mustafa Merlika (Kruya), İtalyan faşizminin yerli ajanı, istilacı hükümetin, Aralık 1941'den Ocak 1943'e kadar başbakanı.

15. Aralık 1941'de «Ziyarri» grubunun bazı Zisi Andrea, istilacı hükümetin başbakanı Mustafa Kruya ile birlikte, 'Arnavutluk Komünist Partisi' (kendisinin Troçkist 'Ziyarri' grubunu böyle adlandırıyordu) nin faşizme karşı savaşmayacağına dair söz verdiği bir anlaşma imzaladılar.

16. Bu, Arnavutluk'taki sınıf mücadelesinin, Komünist İşkodra ve «Gençlik» gruplarının başkanlarınca yanlış değerlendirilmesiyle ilgilidir. Bu değerlendirmeye göre Arnavutluk henüz kapitalist gelişme aşamasına girmemişti, işçi sınıfı yoktu, en ilerici sınıfı esnaf oluşturuyordu ve bunun sonucu olarak da sınıf mücadelesine yer yoktu.

17. «Kadro Teorisi», 1930'da Troçki'nin Enternasyonaliyle birleşen ve 2. Dünya Savaşında faşizm ve nazizmin açık ajanlığını yapan, Yunanistan'daki bir anti-Marksist örgütün üyeleri olan archio-Marksistlerden alınmıştı. Teorilerine göre, komünistler kitleri örgütlemek ve harekete geçirmek için hiçbir eyleme girişmemeli, kapalı hücrelerinde oturmalı ve yalnızca teorik eğitimle,

«kadroların eğitilmesiyle» ilgilenmelidirler ve ancak kadrolar eğitildikten sonra devrimci hareketlerini başlatabilirler.

18. Konferans, Enver Hoca'nın raporunun yanında, ordu, gençlik, teçhizat ve diğer sorunlar üzerine yazılan raporları da dinledi.

19. Şubat 1942'de AKP Merkez Komitesi, Ulusal Kurtuluş Savaşının organları olarak heryerde ulusal kurtuluş meclisleri kurulması, halkın ayaklanması ve aynı zamanda devrimci halk iktidarının organlarının kurulması için talimat verdi.

20. Bu, konferansın başlangıç tarihidir.

21. Bu, ülkenin kurtuluşundan, azçok parti örgütüyle ilgili konulara ilişkin talimatları kapsayan AKP 1. Kongresine kadar geçen süre içindeki, ilk belgedir. Bu talimatlarda parti organlarının seçimlerinden hiç söz edilmez ve tamamı doğru olmayan bazı şeyler vardır. Bununla beraber Parti Merkez Komitesinin, AKP'nin hiçbir yasasının olmadığı bir dönemde, Partinin örgütsel yaşantısını düzenlemek için gösterdiği çabaları gösterir. Fakat AKP'nin örgütlenme sekreteri ve aynı zamanda İçişleri Bakanı olan Koçi Çoçe, düşmanca amaçların peşine düşerek, gerçekte Partiyi Devlet Güvenliği şubesinin kontrolü altına soktu ve Partinin içişlerine polisiye yöntemleri getirdi. Bu, örgütsel konularda ciddi ihlallere ve düzensizliklere neden oldu ve Parti'nin iç yaşantısında gerçek demokrasinin, kollektif önderliğin olmamasına ve hatalı bir kadro siyaseti uygulanmasına yol açtı. Şubat 1947'de Partideki tatminkar olmayan örgütsel durum karşısında Enver Hoca, Partinin iç yaşantısındaki ve Parti ve Devlet arasındaki ilişkilerdeki durumun tahlil edilmesi gereğini Merkez Komitesi Siyasi Bürosuna getirdi. Siyasi Büroya bir rapor sunma görevi Koçi Çoçe'ye verilmişti. Fakat, görevin kabul ettiği halde yerine getirmedi ve gerçekte Partinin örgütsel durumu, ne Siyasi Büro'da, ne de AKP Merkez Komitesinde gözönünde tutulu-ou. Merkez Komitesi 11. Plenumu ve AKP 1. Kongresi, Koçi Çoçe hizipçi grubunun düşmanca faaliyetlerini suçlarken Partinin iç yaşantısındaki Leninist değerlerdeki gedikleri tamamen onardı.

22. Arnavutluk Komünist Gençliği.

23. V.İ. Lenin, Eserleri. Cilt 25, sy 303

24. J. V. Stalin. Eserleri, Cilt 6, sy 186 (Arnavutça baskı)

25. J. V. Stalin. Eserleri, Cilt 7, sy 123-124 (Arnavutça baskı)

26. Gerçekte AEP, devrimin çeşitli aşamalarındaki kendine özgü bir programdan hiç yoksun kalmadı. Fakat, kitaplardan değil, devrimci faaliyetin sıcaklığında kazanılan devrimci önderliğin gerekli deneyinin olmamasından ötürü bu programı birden formüle etmek olanaksızdı. Her aşamanın başlangıcında, programın ilkeleri saptanmış, Partinin hedef ve stratejik görevleri ve taktiklerinin ana hatları açıkça belirtilmişti. Bundan sonra Partinin ve kitlelerin devrimci deneyi arttıkça ve tahlil edildikçe, programına da ek yapıldı, derinleştirildi ve düzeltildi.

27. J. V. Stalin, Eserleri, Cilt 8 sy 149 (Arnavutça baskı)

28. AEP Temel Belgeleri, 1. Cilt, 2. Baskı sy 527

29. AEP Temel Belgeleri, 1. Cilt, 2. Baskı sy 534

30. Şubat 1948'de yapılan AEP Merkez Komitesi 8. Plenumu.

31. AEP Merkez Komitesinin bu Plenumu, bazı komünist ve işçi partilerinin İstihbarat Bürolarının kararlarını gözden geçirdi: a) «Barışın korunması ve savaş kışkırtıcılarına karşı mücadele üzerine», b) «İşçi sınıfının birliği ve komünist ve işçi partilerinin görevleri», c) «Katil ve ajanların elindeki Yugoslavya Komünist Partisi». Bu kararlar, İstihbarat Bürosunun 1949 Kasımının ikinci yarısında Macaristan'da yapılan Konferansında ittifakla onaylandı.

32. J.V. Stalin, Eserleri, Cilt 5, sy 361 (Arnavutça baskı)

33. Bu toplantı, Tiran Bölgesi Parti Komitesinin «Kırsal bölgedeki Parti çalışması üzerine» adlı raporunu görüştü.

34. Enver Hoca, Eserleri, Cilt, 7, sy 265-266

35. Enver Hoca. Raporlar ve Söylevler, 1967-1968

36. V.İ. Lenin, Eserleri, Cilt 30, sy 400

37. J. V. Stalin, Eserleri, Cilt II, sy 68

İÇİNDEKİLER

Arnavutluk'un Temel Komünist Gruplarının Partinin Kurulması İçin Yaptıkları Toplantının Kararından.
Kasım, 1941 5

Arnavutluk Komünist Partisi Eylemcilerinin 1. Danışma Toplantısına Sunulan Rapor.
8 Nisan, 1942 11

Arnavutluk Komünist Partisi 1. Konferansının Kararından
17 Mart, 1943 34

AKP MK'nin Parti Örgütü Konularındaki Talimatından
10 Şubat, 1947 38

AKP Merkez Komitesinin Gizliliği Koruma Üzerine Tüm Parti Örgütlerine Yazdığı Mektuptan
1 Haziran, 1947 44

AKP Merkez Komitesinin 11. Plenumunun Kararlarından
24 Eylül, 1948 46

Tiran Parti Eylemcilerinin Toplantısına Sunulan AKP 11. Plenumunun Tahlil ve Sonuçlarına İlişkin Rapordan

4 Ekim, 1948 52

Arnavutluk Emek Partisi'nin Tüzüğünden

18 Kasım, 1948 58

Arnavutluk Komünist Partisi 1. Kongresinin Kararından

19 Kasım, 1948 65

Taşradaki ve Ordu İçindeki Parti Örgütlerinin, Parti İçi Demokrasiye İlişkin Mektubundan

6 Mart, 1949 75

AEP Merkez Komitesi Plenumunun «Haber Bürosunun Kararı Işığı Altında Partimizin Görevleri Üzerine» adlı Kararından

27 Aralık 1949 80

Ülkemizdeki İç Durumun Daha Gelişmesi İçin AEP Merkez Komitesi 4. Plenumunun Kapanış Konuşmasından

28, Aralık, 1949 82

AEP Merkez Komitesinin, Abidin Şehu, Niyazi İslami ve Şükrü Kelleci Tarafından Yönetilen Parti Aleyhtarı Grubun, Grup Eylemlerine İlişkin Plenum Kararından

6 Mart, 1950 89

AEP Merkez Komitesinin «Partinin Siyasi Durumu ve Çalışmasına» İlişkin Plenum Kararından

23 Şubat, 1951 91

AEP 2. Kongresine Sunulan «AEP Merkez Komitesinin Eylemlerine» İlişkin Rapordan

31 Mart, 1952 95

AEP 2. Kongresinin, «AEP Merkez Komitesinin Çalışmasına» İlişkin Raporundan Karar

6 Nisan, 1952 111

AEP Merkez Komitesinin 7. Plenumuna Sunulan «Partinin Örgütsel ve Siyasi Çalışma Durumu ve Daha Güçlendirilmesi İçin Önlemler» Üzerine Raporundan

11 Mayıs, 1953 115

Kırsal Bölgede Parti Çalışma Yönteminin Daha da Geliştirilmesi Üzerine

22 Eylül, 1954 125

AEP 3. Kongresine Sunulan «AEP Merkez Komitesinin Çalışmalarına» İlişkin Rapordan

25 Mayıs, 1956 127

AEP Merkez Komitesi Siyasi Bürosunun «Partinin Daha da Güçlendirilmesi Üzerine» Adlı Raporundan

13 Aralık, 1963 133

AEP Merkez Komitesinin, Emekçi Halkın Eğitimi İçin Partinin İdeolojik Çalışmasının Daha da Güçlendirilmesi Üzerine Yaptığı Plenumun Kapanış Konuşmasından

7 - 9 Temmuz, 1964 143

Parti Örgütlerinin Devrimcileştirilmesinde Bazı Sorunlar

13 Temmuz, 1966 150

AEP Merkez Komitesinin Çalışma Raporundan
1 Kasım, 1966 158

AEP Tüzüğünden
..... 176

Partinin ve Hükümetin Daha da Devrimcileştirilmesi
6 Şubat, 1967 190

AEP Merkez Komitesi Siyasi Bürosunun, AEP Merkez Komitesinin 10. Plenumu'na Sunulan Raporundan
25 Haziran, 1970 216

Çalışmanın Örgütlenmesinin Teorik ve Pratik Önemi Üzerine
26 Haziran, 1970 220

AEP Merkez Komitesi'nin Faaliyet Raporundan
1 Kasım, 1971 228

Sosyalizm Kitleler Tarafından Kurulur, Parti Kitleleri Bilinçlendirir
26 Şubat, 1972 252

Sosyalizm için mücadelenin teorik temeli, sosyalizmi tek doğru olarak tanımlayan ve gerçekleşmesi için yolları gösteren bilimsel bir doktrin olan işçi sınıfının ideolojisi, Marksizm - Leninizmdir. Yalnızca işçi sınıfının komünist partisi, sosyalist ve komünist geleceğin sahibi, emekçilerin ve toplumun bütün ilerici güçlerinin hayati çıkarlarını koruyan ve bunun için mücadele eden sınıfın partisi, Marks'ın deyimiyle, bütün insanlığı kurtarmadan kendini kurtaramıyacak olan işçi sınıfı partisi ve yalnızca bu parti Marksizm - Leninizmin taşıyıcısı, geliştiricisi ve uygulayıcısı olabilir, başka hiç bir parti veya örgüt bunu yapamaz. Fakat eğer devrimin kaderi, genel bir yön verme merkezine, yalnızca bir düzenleme örgütüne veya gerillalara terkedilirse, devrim çıkmaza girecek ve yenilgiye uğrayacaktır.

Enver Hoca

17,5 Lira